EFTER DÖDEN

LÉON DENIS
1846 - 1927

LÉON DENIS

EFTER DÖDEN

EN FRAMSTÄLLNING AV ANDARNAS LÄRA

- En vetenskaplig och förnuftsmässig lösning på livets och dödens problem.
- Det mänskliga väsendets natur och öde.
- Tillvarons fortsättning.

Semper ascendens.

Original title: “Après la Mort”, edition 1922

This Swedish translation was taken from the original French, published in 1922.

Translated by
Adele Baruffaldi

Revision: Solveig Nordström- Nils Hansson- Inger Lindberg-Tim Kvalem

Till de ädla och stora Andar som för mig uppenbarat ödets hemlighet, lagen om framåtskridande i odödligheten, vars lärdomar hos mig befäst känslan av rättvisa, kärlek och vishet, hänförelse för plikten, och vars röster skingrat mina tvivel och stillat mina bekymmer; till de högsinnade själar som har understött mig i kampen, tröstat mig i prövningen och lyft min tanke till de högre klarheterna, där Sanningen har sitt säte, tillägnar jag dessa sidor.

Innehåll

INLEDNING 11

Första delen
TRO OCH FÖRNEKANDE

I. – Den hemliga läran. Religionerna. 16
II. – Indien 25
III. – Egypten 36
IV. – Grekland 42
V. – Gallien 51
VI. – Kristendomen 59
VII. – Materialism och positivism 79
VIII. – Den moraliska krisen. 90

Andra delen
DE STORA PROBLEMEN

IX. – Universum och Gud. 101
X. – Den odödliga Själen. 119
XI. – Existensernas mångfald. 122
XII. – Livets syfte. 127
XIII. – Prövningar och död 131
XIV. – Invändningar. 135

Tredje delen
DEN OSYNLIGA VÄRLDEN

XV. – Naturen och vetenskapen. 140
XVI. – Materia och kraft. Tingens unika grundorsak. 142
XVII. – Fluider och magnetism. 144

XVIII. – Spiritistiska fenomen. 147
XIX. – Vetenskapliga vittnesmål. 149
XX.- Spiritismen i Frankrike. 161
XXI. – Perispiriten eller den andliga kroppen. 168
XXII. – Medierna. 172
XXIII. – Själens och perispiritens evolution. 177
XXIV. – Filosofiska och moraliska följder. 178
XXV. – Spiritismen och vetenskapen. 180
XXVI. – Spiritismens faror. 182
XXVII. - Bedräglighet och girighet 185
XXVIII. – Nyttan av psykologiska studier. 188

Fjärde delen
DEN ANDRA SIDAN

XXIX. – Människan, en psykisk varelse 191
XXX. – Den sista stunden. 193
XXI. - Domen 196
XXXII. – Viljan och fluider. 199
XXXIII. – Livet i världsrymden. 205
XXXIV. – Vandringstillståndet. 208
XXXV. – Det högre livet. 209
XXXVI – De lägre andarna. 219
XXXVII. – Helvetet och demonerna. 224
XXXVIII. – Människans inverkan på de olyckliga andarna. 225
XXXIX. – Rättvisa, solidaritet och ansvar. 228
XL. – Den fria viljan och Försynen. 232
XLI. – Reinkarnation 235

Femte delen
DEN RÄTTA VÄGEN

XLII. – Det moraliska livet 240

XLIII. – Plikten. 243
XLIV. – Tro, hopp och tröst. 247
XLV. – Högmod. Rikedom och fattigdom. 251
XLVI. – Egoismen. 256
XLVII. – Barmhärtigheten. 261
XLVIII. -Tålamod och godhet. 267
XLIX. – Kärleken. 270
L. – Undergivenhet i motgången. 273
LI. – Bönen. 282
LII. – Arbete, måttlighet, kyskhet. 288
LIII. – Studier 292
LIV. – Uppfostran. 295
LV. - Samhällsfrågor. 298
LVI. -Den andliga lagen. 303

SAMMANFATNING 305

SLUTORD 308

INLEDNING

Jag har sett berömda städer från forntiden, gömda i sten- eller sandsvepningar. Karthago med de vita uddarna, de grekiska städerna på Sicilien, Roms landsbygd med sina förstörda akvedukter och öppna gravar, gravfält som sover sin tvåtusenåriga sömn under Vesuvius aska. Jag har sett de sista spåren av forntidens städer, fordom mänskliga myrstackar, idag ökenlandskap som Orientens sol förbränner med svidande smekningar.

Jag har i minnet frammanat de folkmassor som levde och verkade i dessa trakter. Jag har i tankarna sett dem passera förbi med sina begär och lidelser vilka till slut förstörde dem med sitt hat, sin kärlek, sina strävanden, triumfer, motgångar och med heta dunster från en svunnen tids vingslag. Och jag sade till mig själv: Detta är vad som blev av de stora folken och de jättelika huvudstäderna, några stenhögar, tysta kullar och gravar i skuggan av buskar med en svag västlig kvällsvind klagande bland grenarna. Historien har inregistrerat skiftningarna i deras tillvaro, deras tillfälliga storhet och deras slutliga fall. Men allt har begravts. Hur många andra folk inte ens kända till namnet, hur många städer, raser och civilisationer ligger för evigt begravda i havsdjupen där uppslukade kontinenter vilar!

Och jag frågade mig: varför denna oro hos jordens folk? Varför följer släktled på släktled, såsom de av vågor framburna sandlagren oupphörligt täcker de föregående? Varför dessa ansträngningar, dessa strider och lidanden, då allt slutar med graven? Århundradena, dessa evighetens minuter, har sett nationer och kungariken passera, men ingenting blev bestående. Sfinxen har slukat allt.

Vart går då människans färd? Mot tomhet, eller mot en okänd

klarhet? Den leende naturen, evig, inramar med sin glans väldenas sorgliga rester. Ingenting dör annat än för att återfödas. De djupsinniga lagarna och en oföränderlig ordning övervakar och leder den gradvisa utvecklingen. Är människan med sina verk endast bestämd för förintelse och glömska?

Det sinnesintryck, som uppstod vid åsynen av de döda städerna, har återkommit svidande inför de kalla kropparna av mina närmaste, som deltagit i mitt liv.

En av dem du älskar skall dö. Beklämd lutar du dig över vännen och ser skuggan från andra sidan breda ut sig över anletsdragen. Den inre värmen sprider bleka, darrande ljusglimtar, försvagas ytterligare och slocknar. Och nu, allt det som i denna varelse vittnade om liv, ögat som glänste, munnen som talade och lemmar som rörde sig, allt detta är beslöjat, tyst och orörligt. På denna likbädd ligger inget annat än ett kadaver. Vem har inte krävt förklaring på detta mysterium? Vem har inte under den dystra vakan vid detta högtidliga möte med döden funderat över vad som väntar honom själv? Problemet intresserar oss, då vi alla lyder under samma lag. Det är viktigt för oss att veta, om allt är slut i denna stund, om döden är ett dystert och stilla uppehåll inför förintelsen, eller är den tvärtom inträdet och början till ett annat förnimmelseområde?

Överallt reser sig problem och frågor. Överallt på den vidsträckta världsteatern, säger vissa tänkare, härskar lidandet oinskränkt. Överallt sporrar behoven och plågans den vilda ringdansen, livets och dödens fruktansvärda långpolska. Från varje håll höjs ångestskrik från den som fälls, på vägen till det okända. För honom tycks tillvaron inte vara annat än en oavbruten kamp: ära, rikedom, skönhet, begåvning och en dags inflytande. Döden går förbi, den mejar ner de lysande blommorna och lämnar endast kvar

vissnade stjälkar.
Döden är det frågetecken som oupphörligt står framför oss. Den första av frågor som förknippas med otaliga spörsmål, som lett till undersökningar, sorger och förtvivlan under alla tider och skapad en mängd filosofiska system.

Trots dessa tankemödor vilar mörker och oklarhet tungt över oss. Vår tid rör sig i mörker och tomhet och söker ett medel mot plågorna dock utan att finna något. Våra materiella framsteg är enorma, men, mitt ibland civilisationens hopade rikedomar, kan man ändå dö av umbäranden och förtvivlan. Människan är varken lyckligare eller bättre än tidigare. Mitt i sitt slit och släp har hon inget upphöjt ideal och ingen klar uppfattning om ödet. Därför uppstår hennes moraliska svaghet, överdrifter och upproriskhet. Troheten mot det förgångna har slocknat, tvivel och materialism har ersatt den, och under dess ingivelser har passionernas eld, åtrå och begär vuxit. Sociala omvälvningar hotar oss.

Plågad av det världsliga skådespelet och framtidens ovisshet, lyfter människan stundom sina blickar mot himlen och kräver sanningen. Hon frågar stillsamt naturen och sin egen själ. Av vetenskapen kräver hon dess hemligheter, av religionen dess hänförelse. Men naturen tycks vara stum och svaren från vetenskapsmannen och prästen är inte tillräckliga för hennes förnuft och känsla. Likväl finns det en lösning på dessa problem, en bättre, mer förnuftsenlig och trösterik sådan än alla erbjudanden om lärosatser och filosofier. Denna lösning vilar på den starkaste grundval man kan tänka sig, nämligen förnuftets vittnesbörd och erfarenhet.

I samma ögonblick som materialismen nått sin höjdpunkt och överallt spritt tomhetens idé, kommer en ny vetenskap, en ny tro stödd på fakta. Den erbjuder en tillflykt i tanken, där tron slutligen

finner kunskap om framåtskridandets och rättvisans eviga lagar. En tankarnas blomningstid som man trodde vara död, men som endast slumrat, framträder och tillkännager en intellektuell och moralisk förnyelse. Doktriner, som var själen i tidigare civilisationer, återupprättas i en storslagen form. Otaliga sedan länge föraktade företeelser, som vissa lärda till slut anade betydelsen av, kommer att erbjuda en grund för bevisning och tillförlitlighet. Tillämpningar beträffande magnetism, hypnotism och suggestion och än mer Crookes, Russel Wallaces, Lodges, Aksakofs, Paul Gibiers, de Rochas, Myers, Lombrosos och andras undersökningar om psykiska fenomenen, lämnar nya utgångspunkter för det stora problemets lösning. Framtidsutsikter öppnas och existensformer avslöjas inom miljöer, där man inte längre drömde om att iaktta dem. Från denna forskning, dessa studier och upptäckter frigör sig en uppfattning om världen och livet. Det frigör sig en kunskap om de högre lagarna och en bekräftelse om rättvisa och universell ordning. Detta för att med en fastare tro och bättre förberedelse om framtiden väcka människohjärtat till en djup känsla för dess plikter och en verklig tillgivenhet för medmänniskorna.

Det är denna lära som är i stånd till att omforma samhällets organisation och tillstånd som erbjuder sökande inom alla klasser och samhällspositioner. Den har redan blivit omtalad i otaliga skrifter. Vi har ansett oss skyldiga att sammanfatta den i en annorlunda form. Detta görs med tanke på dem som tröttnat på att leva i blindo genom att inte känna sig själva, och till dem som inte längre är tillfreds med den materiella civilisationens handlande och fullständiga ytlighet utan längtar efter en mer upphöjd tingens ordning. Den är särskilt till för er ungdomar och arbetare bland vanligt folk, vars väg är svår och hård och för vilka himlen är dystrare och motgångens vind kallare. Det är för er denna bok skrivits. Den ger er inte all kunskap –människohjärnan skulle inte kunna rymma den – men den kan bli ännu ett steg mot det sanna

ljuset. Genom att påvisa att livet inte är en ödets ironi eller resultatet av någon omedveten tillfällighet utan följden av en riktig och rättvis lag, genom att öppna framtidens strålande perspektiv, lämnar den en ädlare drivkraft till era handlingar, sänder en hoppets stråle i ovisshetens natt, lättar prövningens bördor och lär er att inte längre darra inför döden. Öppna boken med förtroende, läs den uppmärksamt, ty den härrör från en man som framför allt vill ert väl.

Många av er kommer kanske att avvisa våra slutsatser och endast ett ringa antal vill godta dem. Men vad betyder det! Vi strävar inte efter framgång. En enda drivkraft sporrar oss, nämligen hänsyn och sanningskärlek. En enda strävan eldar oss: Vi skulle vilja att, när vårt förbrukade hölje återvänder till jorden, vår odödliga ande skall kunna säga: mitt uppehåll här nere har inte varit ofruktbart om det har bidragit till att lindra smärtan, att upplysa en enda människa i sökandet efter sanningen, och att trösta bara en enda bedrövad vacklande själ.

EFTER DÖDEN

Första delen

TRO OCH FÖRNEKANDE

I. – Den hemliga läran. Religionerna.

Då man riktar blicken mot det förgångna och frammanar minnet av försvunna religioner och slocknad tro, grips man av ett slags svindel inför den mänskliga tankens slingrande vägar. Trög och senfärdig är dess utveckling. Först synes den finna behag i Indiens mörka kryptor, Egyptens underjordiska tempel, Roms katakomber och katedralernas halvdager. Den ser ut att föredra mörka platser, skolornas tunga atmosfär och klostrens tystnad framför himlens ljus och de fria rymderna, med ett ord, studiet av naturen.

En första undersökning och ytlig jämförelse mellan tro och vidskepelse från det förgångna leder oundvikligen till tvivel. Drar man undan den glansfulla slöja, som dolde en mängd mysterier och tränger man in i den religiösa föreställningens helgedom, befinner man sig inför ett faktum av ansenlig omfattning. De materiella formerna och gudstjänsternas säregna ceremonier hade till syfte att göra intryck på folkets fantasi. Bakom dessa slöjor framträdde forntidens religioner på ett helt annat sätt. De anlade en allvarlig, upphöjd och på samma gång vetenskaplig och filosofisk karaktär.

Dess undervisning var dubbel: Yttre och offentlig å ena sidan, inre och hemlig å den andra, och i detta fall endast förbehållen de

invigda. Efter en rad tålmodiga studier och talrika tolkningar av skrifterna (1) har de senare kunnat återställas i sin ursprungliga form. Sedermera har dunklet och förvirringen, som rådde i de religiösa frågorna, skingrats, och harmoni har åstadkommits med hjälp av upplysning. Man har fått bevis för att all religiös undervisning från gångna tider hänger samman och att en och samma lära återfinns i dess grunddrag, en lära som överbringats från en tid till en annan till en lång följd av lärda och tänkare.

Alla de stora religionerna har haft två sidor, en synlig och en dold. I den ena finns anden och i den andra formen eller skriften. Under den materiella symbolen döljer sig den djupa betydelsen. Brahmanismen i Indien, hermetismen i Grekland och själva kristendomen i sitt ursprung, uppvisar denna dubbelhet. Att döma dem efter deras yttre och allmänna sida är som att bedöma det moraliska värdet hos en människa efter hennes klädsel. För att förstå dem måste man tränga in i deras inre tanke och se vad som inspirerar dem och utgör deras skäl att finnas till. Från myters och dogmers inre måste man frigöra den alstrande princip, som överför kraft och liv. Man blottar då den unika, högre och oföränderliga lära, av vilken de mänskliga religionerna bara är de ofullständiga och övergående tillämpningarna, avpassade för tidens och miljöernas behov.

I vår tid gör man sig en fullständigt yttre och materiell föreställning om universum och sanningen. Den moderna vetenskapen begränsar sig i sin forskning till att samla mesta möjliga fakta, för att därifrån frigöra dess lagar. Den kan sålunda uppvisa underbara resultat, men i sin redogörelse kommer kunskapen om de högre principerna och yttersta orsaker för alltid att förbli otillgängliga för vetenskapen. Även de sekundära orsakerna glider undan. Livets osynliga område är mer vidsträckt än det våra sinnen omfattar. Där härskar de orsaker varav vi endast uppfattar följderna.

Forntiden hade ett helt annat sätt att se och gå till väga. Orientens och Greklands vise förmådde inte iaktta den yttre naturen, men det var särskilt i studiet av själen och dess inre krafter, som de upptäckte de eviga principerna. Själen var för dem som en bok, där de verkliga tingen och lagarna skrivs in med mystiska skrivtecken.
Genom introspektion och djup meditation, lyfte de sig ända till Orsaken utan orsak, varifrån ting och varelser härrör. De lagar, som är en följd av intelligensen, förklarade naturens ordning och harmoni, liksom studiet av själen gav dem nyckeln till livets spörsmål.

De trodde, att själen, placerad mellan de två världarna, den synliga och den osynliga, den materiella och den andliga, iakttog dem och genomträngde båda, var det yttersta instrumentet för kunskap. Allt efter sin grad av renhet och framsteg återkastar den mer eller mindre intensivt det gudomliga centrets strålar. Förnuft och vetande leder inte bara våra bedömningar och handlingar. De är också de säkraste medlen att förvärva sanning.

De invigda ägnade och helgade hela sitt liv åt dessa forskningar. Man begränsade sig inte, som i våra dagar, till att förbereda ungdomen med förtidiga, otillräckliga och illa genomtänkta studier inför livets plikter och strider. Lärjungarna utvaldes och förbereddes alltifrån barndomen för den bana de måste fullfölja. Sedan fördes de gradvis mot de intellektuella toppar, varifrån man kan behärska och bedöma livet. Den hemliga vetenskapens grundbegrepp delgavs dem i förhållande till deras intelligensutveckling och moraliska kvaliteter. Invigningen blev en fullständig omändring av karaktären och ett uppvaknande av de slumrande själsförmögenheterna. Lärjungen deltog inte i mysterierna, det vill säga, i avslöjandet av de högre lagarna förrän han förstått att släcka passionernas eld inom sig, hålla tillbaka orena begär och rikta sitt väsens hänförelse mot det *Goda* och *Sköna*. Han kom då i besittning av viss makt över naturen och fick förbindelse med universums dolda krafter.

Historiens vittnesbörd rörande Apollonius från Tyrene och Simon Magikern samt de så kallade förunderliga gärningar, som utfördes av Moses och Kristus, lämnar intet tvivel på denna punkt. De invigda kände till hemligheten om fluidiska och magnetiska krafter. Somnambulismens och psykismens fenomen som diskuteras av våra dagars lärde, eftersom de inte är i stånd att förklara dem eller bringa dem i samklang med tidigare etablerade teorier (2), detta område hade helgedomarnas orientaliska vetenskap utforskat och ägde alla nycklar därtill. Där fann österlandets lärda möjligheter till verksamhet, som blivit obegripliga för massan, men som spiritismens företeelser skulle lämna förklaringen till.

Vid sina fysiologiska experiment nådde den samtida vetenskapen tröskeln till den ockulta världen, som styr de oemotsägliga lagarna, och som var känd av forntidens folk. Ända hittils har vetenskapen inte fritt och öppet vågat undersöka detta, men dagen är nära, då omständigheternas makt och djärva personers exempel skall tvinga den. Då kommer den att tillstå, att det inte finns något övernaturligt, men en okänd sida av naturen, ett framträdande av subtila krafter, ett nytt synsätt på tillvaron och livet, som fullständigar oändligheten.

Om vi från sakförhållandenas område övergår till principernas, skall vi allra först skildra den hemliga doktrinen i stora drag. Enligt den är livet inte annat än andens gradvisa utveckling i tid och rum och den enda bestående verkligheten. Materien är dess lägre uttryck, dess föränderliga form. Väsendet framför andra, upprinnelsen till allt levande är Gud, på samma gång treenig och en, väsen, substans och liv i vilket hela universum sammanfattas. Därav det trefaldiga gudsbegreppet, som från Indien och Egypten har övergått till den kristna läran i förvrängd form. Den kristna läran har av Väsendets tre element gjort det till tre personer. Den mänskliga själen, som är en liten del av den stora själen, är odödlig. Den förkovras och går tillbaka till sin skapare tvärs igenom otaliga, ömsom jordiska och

ömsom okroppsliga existenser och mot ett fortsatt fullkomnande. I sina inkarnationer utgör själen människan, vars trefaldiga natur, kropp, själ och ande blir en mikrokosm eller liten värld, en förminskad bild av makrakosmos eller Det stora Alltet. Det är därför vi kan återfinna Gud i vårt innersta väsen genom att i ensamheten pröva oss själva, studera och utveckla våra dolda anlag, vårt förnuft och medvetande. Det universella livet har två sidor: involutionen eller andens nedstigning i materien genom individuellt skapande, och evolutionen eller det gradvis fortskridande uppåtstigandet genom existensernas kedja mot den gudomliga Enheten.

Med denna filosofi förknippades en samling vetenskaper: vetenskapen om tal och siffror eller den heliga räknekonsten, teogoni, kosmogoni, psykologi och fysik. I dem sammanställdes och granskades den på erfarenheter grundade metoden att på så sätt skapa en väldig helhet, ett tempel med harmoniska proportioner.

Denna undervisning öppnade för tanken framtidsutsikter, som kunde ge oförberedda själar svindel. Sålunda förbehöll man den för de utvalda. Om anblicken av oändligheten oroar och får svaga själar att bli förvirrade, så stärker den de tappra och får dem att utvecklas. Med kunskapen om de högre lagarna insuper de den upplysta tron, får tillförsikt för framtiden och tröst i olyckan. Denna kunskap ges välvilligt till de svaga och alla dem, som oroas i tillvarons lägre cirklar och är offer för begär och okunnighet. Den uppväcker tolerans för allas tro. Den invigde hade förmåga att förena sig med alla och be med alla. Han hedrade Brahma i Indien, Osiris i Memphis, Jupiter i Olympen liksom de förminskade avbilderna av den högsta Makten, andarnas och världarnas ledarinna. Den sanna religionen höjer sig alltså över alla troende och förbannar därvid ingen.

Helgedomarnas undervisning hade verkligen åstadkommit människor med vidgade vyer och förmåga att utföra kraftgärningar,

en elit av tänkare och handlingsmänniskor, vars namn man finner på historiens alla blad. Därifrån har de stora reformatorerna, religionsgrundarna och de ivriga såningsmännens tankar och uppfattningar kommit. Sådana var Krishna, Zoroaster, Hermes, Moses, Pytagoras, Platon, Jesus, och alla de, som för den stora massan ville göra tillgängliga de stora, upphöjda sanningar, som utgjorde deras storhet. De har för vindarna kastat ut fröet, som befruktar själarna. De har offentligt kunggjort den oföränderliga och överallt alltid i sig själv lika moraliska lagen.

Men lärjungarna har inte förstått att bevara mästarnas arv obefläckat. De senare är borta och deras lärdomar har förvanskats till oigenkännlighet genom på varandra följande förändringar. Människornas begåvning var inte lämpad att uppfatta andens tillstånd, och religionerna har snabbt förlorat sin enkelhet och ursprungliga renhet. Sanningar, som de meddelade, har drunknat under en grov och materiell tolkning av detaljer. Man har missbrukat symboler för att göra intryck på de troendes fantasi, och snart har grundtanken blivit begravd under symbolen och själv glömts av.

Sanningen kan jämföras med regndroppen, som darrar på yttersta spetsen av en trädgren. Så länge den hänger kvar, glänser den som en diamant i solljuset, men, när den fallit till marken, förenar den sig med orenhet. Allt, som kommer till oss från höjden, smutsas vid beröringen med det jordiska. Ända till templens inre har människan burit fram sina begär, sin lystnad och sitt moraliska elände. I varje religion blandas också fel och misstag, dessa jordiska inslag, med sanningen, denna himmels goda.

*****

Man frågar sig stundom om religion är nödvändig. Religion (3) rätt uttryckt, borde vara ett band, som förenar människor sinsemellan

genom en och samma uppfattning beträffande tingens högre princip.

I själen finns en naturlig känsla, som för den mot ett fullkomligt ideal, i vilket den identifierar det Goda och det rätta. Om detta ideal blev upplyst genom kunskap, stärkt av förnuftet, grundat på samvetsfrihet, den ädlaste känsla som man kan erfara, så skulle det bli en drivkraft för stora och ädla handlingar. Fördunklat, förfalskat och materialiserat, har det emellertid alltför ofta genom prästväldets försorg blivit ett instrument för självviskt herravälde.

Religionen är nödvändig och oförstörbar, ty den hämtar sitt existensberättigande i själva det mänskliga väsendets natur, vari den sammanfattar och uttrycker upphöjda strävanden. Den är även ett uttryck för de eviga lagarna, och ur den synpunkten bör den förenas med filosofin, som låter den övergå från teorins område till utförandets och göra den levande och verksam.

För att utöva ett välgörande inflytande, och för att åter bli en upphöjd och framgångsrik drivkraft, måste religionen avstå från de förklädnader den anlagt genom århundradena. Det som måste försvinna är inte dess princip, utan de yttre och materiella formerna, tillsammans med de dunkla myterna. Man måste akta sig att förväxla dessa så olika ting.

Den sanna religionen är inte en yttre manifestation utan en känsla, och det är i människans inre som den Eviges sanna tempel befinner sig. Den sanna religionen kan inte begränsas till regler och trånga kyrkobruk. Den behöver varken formulär eller bilder. Den bryr sig föga om avgudabilder eller former för tillbedjan, och bedömer dogmerna endast efter deras inflytande på förbättring av samhällena. Den omfattar alla gudstjänstformer, allt prästerskap, höjer sig över dem och säger: Sanningen är högre än detta!

Man måste emellertid förstå, att inte alla människor är i sådant

tillstånd att de kan uppnå dessa intellektuella klarheter. Det är därför nödvändigt med tolerans och välvilja. Om plikten fordrar av oss att frigöra de goda andarna från religionens vulgära sidor, måste man avhålla sig från att kasta sten på lidande och förgråtna själar, som är ur stånd att tillägna sig dunkla och svårbegripliga begrepp, men finner stöd och tröst i sin naiva tro.

Ändå kan man konstatera, att antalet ärligt troende minskas dag från dag. Den förut enkla och ädla gudsuppfattningen har i våra hjärtan förvanskats till fruktan för helvetet och har förlorat sin makt. I omöjligheten att höja sig ända till det absoluta, har vissa människor ansett det nödvändigt, att efter sin egen måttstock anpassa allt vad de önskar förstå. Det är som om de flyttat Gud till sin egen nivå och gett honom sina begär och svagheter. De har förminskat naturen och universum och under sin okunnighets prisma har de i olika färger upplöst sanningens gyllene stråle.

Den ursprungliga religionens klara begrepp har fördunklats efter behag. Inbillning och fantasi har åstadkommit misstag, som stelnat i dogmer och upprests hindrande i folkens väg. Ljuset har beslöjats av dem som trott sig vara innehavare av det. Det mörker, i vilket man velat inhölja de andra har utvecklats i och omkring dem själva. Dogmerna har förvänt den religiösa känslan, och kastintresset fördärvat den moraliska uppfattningen. Därav en mängd vidskepelse, missbruk och avguderi, vars skådespeleri har gjort så många människor till förnekare.

Återverkan har emellertid gett sig tillkänna. Religionerna har stelnat i sina dogmer såsom mumier i sina lindor. De har kvävts under sitt materiella skal och försvagas för varje dag, medan allt omkring dem går vidare och utvecklas. De har förlorat det mesta av sitt inflytande över seder och samhällsliv. De är förutbestämda att dö, men såsom allt annat, bara för att återfödas. Den föreställning

människorna gör sig om sanningen, ändras och utvidgas genom tiderna. Det är därför religioner, som utgör tillfälliga manifestationer och uppfattningar av den eviga sanningen, måste ombildas sedan de utfört sitt verk, och inte längre motsvarar framsteg och mänskliga behov. I den mån mänskligheten går framåt på sin egen väg, är det nödvändigt med nya uppfattningar och ett högre ideal. Man finner denna i vetenskapens forskning och tankens allt högre ingivelser.

Vi har nått det historiska ögonblick, då de gamla religionerna försvagas i sina grunddrag, och en filosofisk och social förnyelse förbereds. Materiellt och intellektuellt framåtskridande ropar på andliga framsteg. En värld av inspirationer rör sig i själarnas djup och anstränger sig att ta form och födas till liv. Känsla och förnuft, dessa båda storheter är oförgängliga som människoanden, vars symboler de är. Hittills var de fientliga och de oroade samhället med sina konflikter och utsådde tvedräkt, förvirring och hat överallt. Äntligen strävar de efter att närma sig varandra. Religionen måste överge sin dogmatiska och prästerliga karaktär för att bli vetenskaplig, och vetenskapen måste frigöra sig från materialismens bottensatser, för att i stället belysas av ett gudomligt ljus. En lärosats, idealistisk i sina strävanden, positiv och experimentell i sin metod och stödd på oförlikneliga fakta, håller just på att träda fram. Tillsynes motsatta system, motsägelsefulla och fientliga filosofier, spiritualism och naturalism bland annat, skall i den finna en jordmån till försoning. I en mäktig syntes kommer den att förena och omfatta världens och livets alla uppfattningar, brutna strålar av olika sidor av sanningen.

Detta är uppståndelsen under en fullständigare form, tolkad och tillgänglig för alla från den hemliga lärosats, som känt till det förgångna, tillkommelsens naturliga religion. Den skall pånyttfödas enkel och ren. Religionen skall framträda i gärningar och brinnande begär till det goda. Uppoffringen skall bli att avstå från våra

passioner och fullkomna den mänskliga själen. Sådan skall den högre religionen bli, slutgiltig och universell, i vilkens inre alla förgängliga och motstridiga religioner upplösas såsom floderna i oceanen, efter att alltför ofta ha varit orsak till söndring och människosläktets inbördes strider.

II. – Indien

Vi har nämnt, att den hemliga läran återfanns i alla de stora religionerna och i de heliga böckerna hos alla folk. Varifrån kom den? Vad är dess upphov? Vilka människor har först tänkt ut den och sedan skrivit om den? De äldsta Heliga Skrifterna är de som strålar från himlarna (4). Dessa stjärnevärldar, som sänder sin lugna klarhet genom tysta nätter, och utgör de eviga och gudomliga Skrifter, som Dupuis talar om. Människor har utan tvivel sedan länge rådfrågat dem innan de skrevs, men de första böcker, i vilka man finner den stora doktrinen upptecknad, är Vedaskrifterna. De är den modell efter vilken Indiens ursprungliga religion formats. Den är en helt patriarkalisk religion, enkel som människans tillvaro, blottad på passioner, och som lever ett stilla men starkt liv i kontakt med Österlandets praktfulla natur.

De Vediska hymnerna uppnår i storhet och upphöjd moral allt vad den poetiska känslan har frambragt av skönt och ädelt under tidernas lopp. De förhärligar Agni, elden, symbol för det Evigt Manliga eller den skapande Anden, och Soma, växtsaften vid offret, symbol för det Evigt Kvinnliga, Världssjälen, den eteriska substansen. Den fullkomliga föreningen av dessa Universums både väsentliga principer utgör det högsta Väsendet, Zyaus eller Gud.

Det högsta Väsendet uppoffrar sig själv, och delar sig för att framställa det universella livet. Sålunda återvänder världen och väsendena, utgångna från Gud till Gud, genom en ständig gradvis

utveckling. Därav teorin om andarnas fall och återupprättelse, som man återfinner i västerlandet.

Eldoffret sammanfattar den vediska kulten. I gryningen tände familjens överhuvud, på samma gång fader och präst, den heliga lågan på jordaltare, och med den steg bönen glatt mot den blå himlen med allas åkallan till den enda och levande kraften, som täcker naturens genomskinliga slöja.

Medan offret fullbordas, säger Vedaskrifterna, omger Asouras eller högre Andar och Pitris eller förfädernas andar, de närvarande och förenar sig med dem i deras böner. Sålunda går tron på Andarna tillbaka till de första världsåldrarna.

Vedaskrifterna bekräftade odödligheten och reinkarnationen:

"Det finns en odödlig del hos människan, och det är den, O Agni, som det är nödvändigt att uppvärma med dina strålar och upptända med din hetta. – Var har själarna blivit födda? Somliga kommer till oss och vänder om igen, andra vänder tillbaka och återkommer."

Vedaskrifterna är monoteistiska. De allegorier man där möter på varje sida hemlighåller knappast bilden av den första stora orsaken. Dess namn, som omfattas av en helig vördnad, fick ej uttalas. Att bryta mot detta kunde straffas med döden. Beträffande de underordnade gudomligheterna eller *devas* personifierade de det gudomliga Väsendets lägre medhjälpare, naturkrafterna och de andliga egenskaperna. Från undervisningen av Vedaskrifterna härrörde hela det ursprungliga samhällets organisation, vördnaden för kvinnan, dyrkan av förfäderna, rättigheten att välja och patriarkalisk rätt.

I den vediska epoken, i skogarnas ensamhet, vid flodstränder och

sjöar tillbringade eremiter eller *rishis* sina dagar i tillbakadragenhet. Såsom uttolkare av den ockulta vetenskapen, *Vedas* hemliga lära, ägde de redan dessa mystiska krafter, överförda från århundrade till århundrade, och som *fakirer* och *yogi* ännu njuter frukten av. Från detta enslingarnas andliga brödraskap har den skapande tanken utgått, den första drivkraften, som av Bramanismen har gjort det största av prästvälden.

Krishna, som uppfostrades av asketer i det inre av cederskogarna som omger Himalayas snöhöljda toppar**,** var den som inspirerade till den hinduiska trosåskådningen. Denna stora gestalt uppträdde i historien som den förste religiöse reformatorn och gudomliga missionären. Han förnyade de vediska lärosatserna genom att stödja dem på idén om Treenigheten**,** den odödliga själen och de på varandra följande reinkarnationerna. Efter att ha bekräftat sitt livsverk, lämnade han det jordiska och överlämnade till Indien den uppfattning om universum och tillvaron, detta högre ideal, som Indien efterlevt under tusentals år.

Under olika namn har denna doktrin spritts över världen med människans alla förflyttningar, och dess ursprung har kommit från Indiens bergstrakter. Denna heliga mark är inte bara moder till folken och civilisationerna utan också centrum för den högsta religiösa inspirationen.

Omgiven av en skara lärjungar gick Krishna från stad till stad och spred sin undervisning:

“ Kroppen, sade han, (5) innesluter själen, som där har sin uppehållsort. Kroppen är begränsad, men själen som bebor den, är osynlig, viktlös och evig.
Själens öde efter döden utgör pånyttfödelsernas mysterium. Liksom himlens djup öppnar sig för stjärnornas strålar, så belyses livets djupa

mening i ljuset av denna sanning.

När kroppen är upplöst, då visheten har överhand, flyger själen bort till trakterna för de rena varelser, som har kännedom om Den Högste. Då begären härskar, kommer själen på nytt att vistas bland dem som är bundna vid de jordiska tingen. På samma sätt dras den av materia och okunnighet fördunklade själen på nytt till oförnuftiga varelsers kroppar.

Varje återfödelse, lycklig eller olycklig, är följden av den verksamhet, som utövats under föregående liv.

Men det finns ett ännu större mysterium. För att uppnå fullkomlighet måste man förvärva kunskap om Enheten, som är över visheten. Man måste höja sig till det gudomliga Väsendet, som är över själen och intelligensen. Det gudomliga Väsendet finns också i var och en av oss:

Du bär inom dig en sublim vän, som du inte känner, ty Gud bor i varje människas inre, fastän få förstår att finna honom. Den människa, som avstår från önskningar och gärningar för Den Högste, från vilken alla ting härrör, och genom vilken universum formats, uppnår genom sitt offer fullkomlighet, ty den, som inom sig själv finner sin lycka, glädje och klarhet, är ett med Gud. Men vet, att den själ som funnit Gud är befriad från återfödelse, död, ålderdom och smärta och dricker odödlighetens vatten”.

Krishna talade utifrån sin egen natur och om sin uppgift i dessa ordalag, som det är nyttigt att begrunda. Han vände sig till sina lärjungar:

“Både jag och ni, sade han, har upplevt många födelser. Mina är bara kända av mig, men ni känner inte ens till era egna. Fastän jag på grund av min natur inte längre är underkastad födelse och död, gör

jag mig synlig varje gång dygden avtar i världen, och lasten och orättvisan segrar. Då så sker, gör jag mig synlig och visar mig från år till år för den rättfärdiges frälsning och för att straffa det onda och återställa dygden.

Jag har uppenbarat de stora hemligheterna för er. Tala bara om dem för dem som fattar dem. Ni är mina utvalda, ni ser målet, mängden ser bara en liten bit av vägen". (6)

Med dessa ord grundlades den hemliga doktrinen. Trots successiva förändringar, som den undergått, förblev den ändå den livets källa, vari alla forntidens stora tänkare i mörker och tystnad släckte sin törst.

Krishnas moral var inte mindre ren:

"Det onda varmed vi plågar vår nästa, förföljer oss såsom skuggan följer kroppen. – Handlingar, som inspireras av kärleken till vår nästa, är de, som kommer att väga mest i den himmelska vågskålen. – Då du umgås med de goda, blir dina föredömen onödiga; var inte rädd att leva bland de onda för att återföda dem till det goda. – Den dygdiga människan är lik det jättelika trädet, vars skuggande lövverk ger de omgivande växterna svalka och liv".

Hans röst stegrades till en högre sfär, när han talade om försakelse och offer:

"Den hederliga människan skall falla för de ondas anslag såsom sandelträdet, som, när man hugger ned det, parfymerar yxan som slagit det".

Då sofisterna bad honom förklara Guds natur, svarade han:

"Endast det oändliga och rymden kan fatta oändligheten. Endast Gud kan fatta Gud".

Ytterligare sade han:

"Ingenting av det som Är kan förgås, ty allt, som Är innefattas i

Gud. Ej heller begråter de visa vare sig levande eller döda, ty aldrig upphör jag att vara till, inte heller du eller någon människa, och aldrig skall vi upphöra att finnas till, vi alla, på andra sidan om vår nuvarande tillvaro". (7)

Angående förbindelsen med Andarna:

"Långt innan de avlägger sitt dödliga hölje, förvärvar de själar som endast verkat för det goda, förmågan att samtala med de själar, som gått före dem till det andliga livet (swarga)". (8)

Detta försäkrar brahmanerna ännu i våra dagar genom Pitriernas doktrin. I alla tider har frambesvärjandet av de döda varit en av formerna för deras liturgi.

Sådana är de viktigaste punkterna i Krishnas undervisning, som man återfinner i de heliga böckerna, som bevaras i det inre av södra Indiens helgedomar.

I början kopierades Indiens sociala organisation av brahmanerna enligt deras religiösa föreställningar. De indelar samhället i tre klasser enligt det trefaldiga systemet, men så småningom urartade denna organisation i prästerliga och aristokratiska privilegier. Ärftligheten pålade trånga och stela gränser för allas strävanden. Kvinnan, som var fri och hedrad under den vediska tiden, blev slav. Samhället stelnade i en oförsonlig form, och Indiens förfall blev till följd därav oundvikligt. Förstenat i kastväsen och dogmer försjönk det i denna letargiska, dödsliknande sömn, som inte ens främmande invasionsstormar kunde rubba. Skall det aldrig vakna mer? Endast framtiden kan visa det.

Efter att ha fastställt samhällsorganisation och ordning, har brahmanerna förlorat Indien genom överdrivet tvång. Likaså har de tagit bort allt moraliskt inflytande av Krishnas lärosats genom att

utveckla grova materiella former. Om man endast betraktar den yttre och allmänna sidan av bramanismen, dess barnsliga föreskrifter, praktfulla ceremonier, tillkrånglade riter, fabler och fantasier, som den är så slösaktig med, är man benägen, att i den bara se en mängd vidskepelse. Men det skulle vara fel att döma bramanismen enbart efter dess yttre sken. I bramanismen liksom i alla antika religioner måste man ta hänsyn till två sidor. Den ena är kulten och den allmänna undervisningen, fylld av dikt, som fängslar folket och leder till att föra det in på beroendets vägar. Med denna tankegång förknippas dogmen om själavandringen eller återfödelse för brottsliga själar i djurkroppar eller växter, en skräckbild avsedd att injaga fasa hos de svaga, ett sinnrikt system, som katolicismen imiterat i sin föreställning om myten om Satan, helvetet och den eviga pinan.

Den andra är den hemliga undervisningen, den stora esoteriska traditionen, som för själen fullbordar dess livsöden, den universella orsaken, de ädlaste och renaste betraktelserna. För att ta emot dem måste man tränga in i templens mysterier, genomsöka manuskripten, som döljer dem och utfråga de lärda brahmanerna.

*****

Omkring sexhundra år före Kristus drabbades en kungason, Cãkyamuni eller Buddha, av en djup bedrövelse och ett oändligt medlidande vid åsynen av människornas lidanden. Korruptionen hade då trängt in i Indien till följd av de religiösa traditionernas förändring och ett lystet och dominerande prästväldes missbruk. Avstående sin höga värdighet och det präliga hovlivet, lämnade Buddha sitt palats och fördjupade sig i skogens stillhet. Efter långa år av meditation uppträdde han åter och frambar för den asiatiska världen, om icke en ny tro, så dock ett nytt uttryck beträffande Lagen.

Enligt Buddhismen (9) orsakas sjukdom, bedrövelse, smärta, död och återfödelse av begär. Det är begären, som binder oss vid materiella former och väcker tusen oupphörligt återkommande aldrig tillfredsställda behov, som blir lika många tyranner. Livets höga mål är att rycka loss själen ur begärens omfamning. Dit når man genom eftertanke, strängt allvar och gradvis försakelse av alla jordiska ting, genom att offra *jaget* och genom befrielse från allt personligt beroende och egoism. Okunnighet är det förhärskande onda; därifrån härrör lidande och elände, och främsta medlet att förbättra livet nu och i framtiden är att skaffa sig kunskap.

Kunskap innefattar insikt om naturen, den synliga och den osynliga och studium av människan och tingens grundbegrepp. De senare är absoluta och eviga. Världen, som härrör från sin egen verksamhet och ett likformigt tillstånd, befinner sig i oavbruten utveckling. Väsen, som stigit ned från det Stora Alltet för att lösa fullkomlighetsproblemet, oskiljaktigt från frihetstillståndet, är på väg att återvända till det fullkomligt goda. De tränger in i formens värld bara för att där arbeta med fullbordan av sitt verk till fullkomning och förädling. De kan förverkliga det genom kunskap, säger en *Upanisad* och fullborda det genom kärlek, säger en *Purana*.

Vetande och kärlek är de två väsentliga faktorerna i universum. Så länge väsendet inte vunnit kärleken är det dömt att fortsätta de jordiska reinkarnationernas kedja.

Under inflytande av en sådan lärosats, ser den egoistiska naturdriften så småningom sitt verksamhetsområde inskränkas. Väsendet lär sig, att i en och samma kärlek omfatta allt som lever och andas. Men detta är ändå bara en etapp i evolutionen, som bör leda till att inte längre älska annat än den eviga grundorsaken, varifrån all kärlek utströmmar, och dit kärlek nödvändigtvis återvänder. Detta tillstånd är vad man kallar Nirvana.

Detta uttryck, som förklarats olika, har orsakat mycket missförstånd. Om man följer buddhismens (10) hemliga lärosats så är inte Nirvana, som Ceylons överstepräst och den sydliga kyrkan undervisar, förlust av individualitet och väsendets försvinnande i intet. Nirvana är att genom själen vinna fullkomlighet och den slutliga befrielsen från återfödelser inom mänskligheten.

Envar skapar själv sitt livsöde. Det pågående livet med sina nöjen och plågor är bara följden av goda eller dåliga fritt utförda handlingar under föregående existenser. Det nuvarande förklaras av det förgångna, inte bara för världen i dess helhet utan för var och en av de varelser, som finns där. Summan av de förtjänster och förseelser man ådragit sig kallas *Karma*. Denna Karma är i varje ögonblick av evolutionen utgångspunkt för framtiden och orsak till all rättvis fördelning:

"Jag Buddha, (11) som gråtit tillsammans med alla mina bröder, vars hjärta krossats av sorg för en hel världs lidanden, jag småler och är nöjd, ty friheten finns. Oh, ni som lider, vet! Jag visar upp sanningen. Allt vad vi är, är resultat av vad vi tänkt. Det är grundat på våra tankar och åstadkommet av våra tankar. Om en människa talar och handlar enligt en ren tanke, följer lyckan henne som en skugga. Hat har aldrig stillats av hat. Hat övervinns bara av kärlek. Såsom regnet tränger genom ett illa täckt hus, så passerar begäret tvärs igenom en föga eftertänksam ande. Genom eftertanke, måttfullhet och självbehärskning gör sig människan till en ö, som ingen olycka kan skada eller skövla. Människan återvänder för att skörda vad hon sått. Detta är Karmas lära".

De flesta religioner förordar det goda med tanke på belöningen på andra sidan graven. Däri ligger en föränderlig och köpt självviskhet, som man inte finner i samma grad inom buddhismen. Man måste tillämpa det goda, säger Léon de Rosny, (12) emedan det goda är naturens yttersta mål. Det är genom att rätta sig efter denna lags krav,

som man vinner den enda verkliga tillfredsställelsen, den skönaste, som kan uppskattas av den från formens band och begärens dragningskraft frigjorda varelsen, de oavbrutna orsakerna till missräkning och lidanden.

Buddhistens medlidande och människokärlek gäller alla varelser. Alla är i hans ögon bestämda för Nirvana, och med varelser menar han djur, växter och till och med oorganiska kroppar. Alla livsformer är nära förknippade med varandra enligt evolutionens och utvecklingslärans storslagna lag. Överallt i universum finns liv. Döden är bara en illusion, en av livets drivkrafter, som kräver oupphörlig och oavbruten förnyelse. För de i den esoteriska doktrinen invigda är helvetet inte annat än samvetskval och frånvaro av kärlek. Skärselden finns överallt, där form finns och där materien genomgår utveckling. Den finns på vårt klot såväl som i stjärnevärldens outrannsakliga djup.

Buddha och hans lärjungar praktiserade Dhyana eller kontemplation och extas. Under detta upphöjda tillstånd, står anden i förbindelse med dem som lämnat jorden (13).

Den exoteriska eller folkliga Buddhismen, tillbakadriven inemot det VI århundradet till Indiens båda yttersta delar efter blodiga strider, som brahmanerna framkallat, har undergått åtskilliga omvälvningar och otaliga ombildningar. En av dessa grenar eller kyrkor, den Södra, tycks i vissa tolkningar luta mot ateism och materialism. Den tibetanska förblev deistisk och spiritualistisk. Buddhismen blev dessutom det ofantliga kejsarriket Kinas religion. Dessa tre omfattar i dag tredjedelen av jordens befolkning. Men inom alla de områden, där den sprids, från Ural till Japan, döljs eller förändras dess ursprungliga traditioner. Där, liksom på andra ställen, har gudstjänstens materiella formler förkvävt tankens höga strävanden. Riterna och de vidskepliga ceremonierna, tomma

formler, offer och fruktlösa böner har ersatt den andliga undervisningen och de praktiska dygderna (14).

Principerna för Buddhas undervisning har emellertid bevarats i Sutras (15).

De visa, arvtagarna till vetandets och de forntida asketernas makt, äger också, säger man (16), lärans hemlighet i sin helhet. De hade bestämt sin uppehållsort långt från människornas jäkt och stress till Indiens högslätt, varifrån slättlandet syntes otydligt och avlägset som i en dröm. I den rena atmosfären, tystnaden och ensligheten bodde *Mahatmas*. Innehavare av hemligheter, som låter dem trotsa smärta och död, skulle tillbringa sina dagar under meditation i väntan på den tid, då mänsklighetens andliga tillstånd skall göra det möjligt att bekantgöra dessa mysterier. Olyckligtvis har ingen hittills trovärdigt kunnat bekräfta dessa påståenden. Beviset för *Mahatmas* existens återstår ännu att framställa.

Sedan tjugo år har man under stora ansträngningar försökt utbreda buddhismen i Västerlandet**.** Vår verksamhetslystna ras kräver klarhet och frihet. Den tycks föga benägen att tillägna sig denna försakelsens religion, som österlandets folk har gjort till en lärosats om frivillig förintelse och intellektuell försvagning. Buddhismen förblev i vårt Europa ett område för några lärda. Den tibetanska esoterismen är uppskattad av dem. På vissa punkter öppnar detta besynnerliga perspektiv för den mänskliga anden. Teorin om Brahmas dagar och nätter, *Manvantara* och *Pralaya*, som blev omskapad från Indiens forna religioner, tycks väl en smula motsägande med tanke på Nirvana.

Dessa ofantliga perioder av utbredning och sammanförande vid utgången av vilka den första Orsaken absorberar alla väsen och kvarstår ensam, orörlig och domnad över de upplösta världarna,

försätter i alla händelser tanken i ett slags yrsel. Teorin om människans sju grundprinciper och den om de sju planeterna (17), över vilka livets ringdans utvecklas i sin uppåtstigande rörelse, utgör likaså originella synpunkter och förpliktigar till undersökning.

En tanke dominerar denna undervisning. Lagen om barmhärtighet, förkunnad av Buddha, är ett av de mäktigaste upprop för det goda, som genljudit i denna värld, men enligt Léon de Rosneys (18) uttryck: "denna stilla och innehållslösa Lag, emedan den inte tar emot något stöd, har blivit obegriplig för de flesta människor, vilkas lust den tar bort när den inte lovar dem det slags lön de hoppas på".

Trots fläckar och skuggor förblir Buddhismen inte dess mindre en av de största religiösa skapelser, som framkommit i denna världen, en lära om kärlek och jämlikhet, en mäktig reaktion mot kastväsendet, som brahmanerna grundade. Den erbjuder i vissa stycken slående likheter med Jesus av Nasaret Evangelier.

III. – Egypten

Vid öknens rand reser sig tempel, pyloner och pyramider likt en skog i sten under en brännande himmel. Vilande och drömmande betraktar sfinxen landskapet, och de i klippan uthuggna gravarna öppnar sina profanerade trösklar vid den stilla flodstranden. Det är Egypten, ett märkligt land, som en främmande och vördnadsvärd bok, i vilken den moderna människan nätt och jämt börjat läsa om de skilda tidsåldrarna och om folkens och religionernas mysterium (19).

De flesta orientalister menar, att Indien överfört sin civilisation och tro till Egypten, medan andra belästa personer hävdar, att, i ett avlägset tidsskede, Isis land redan hade sina egna traditioner. De utgjorde arvet efter en utdöd ras, den röda, som kommit från väster

(20), och som fruktansvärda strider mot de vita och geologiska katastroferna nästan utrotat. Templen och Sfinxen vid Giza restes av de röda, där Nilen då förenades med havet (21). Detta skedde åtskilliga årtusen före den stora pyramiden (22), vilken är ett av de sällsynta monument, som dessa avlägsna tider lämnat oss i arv.

Läsningen av minnesstenar och papyrus, som tagits ur gravarna, gjorde det möjligt att rekonstruera Egyptens historia vid samma tid som den forntida doktrinen om Verbe-Lumière (Ordet-ljuset), Gudomen med den trefaldiga naturen, på en gång intelligens, kraft och materia. Den indiska filosofin framvisar en fullkomlig likhet med Ande, själ och kropp. Här liksom där finner man under religionernas grova vävnad samma dolda tanke. Egyptens själ, hemligheten med dess livskraft och historiska betydelse, är prästernas hemliga lärobyggnad, omsorgsfullt dold under Isis- och Osirismysterierna. Den utövades i templens inre av invigda av alla grader och från alla länder.

Hermes heliga böcker uttryckte i strängt allvarliga former denna doktrins principer. De utgjorde ett omfattande uppslagsverk, vari man fann alla slags mänskliga kunskaper klassificerade. Alla har inte nått ända fram till oss. Vetenskapen om det religiösa Egypten har vi framför allt fått genom läsning av hieroglyferna. Även templen är sådana böcker, och man kan säga, att faraonernas mark liksom stenarna där har en röst.

Den främste bland nutidens lärde, Champollion, upptäckte tre slags stilar i manuskripten och på de egyptiska monumenten (23). Därigenom bekräftades tidigare åsikter, att Isis präster använde sig av tre slags karaktärer: *"demotisk skrift"*, de första, var enkla och tydliga; *"hieratisk skrift"*, de andra, hade symbolisk eller figurlig betydelse, samt de övriga, som var hieroglyferna. Det är vad Herakleitos uttryckte i termerna: *uttalande, tillkännagivande* och

hemlighållande.

Hieroglyferna hade en trefaldig mening och kunde inte tolkas utan nyckel. Man tillämpade i dessa tecken analogins lag, som styr de tre världarna: naturens, människans och guds. Detta gör det möjligt att uttrycka tre sidor av allting genom sammanställning av mängd och form, som återger harmonisk symmetri och universums enhet. Sålunda utläste lärjungen i ett och samma tecken på samma gång förutsättningar, orsaker och verkningar, och detta språk hade för honom en utomordentlig makt.

Prästen var den verklige mästaren i Egypten, även om han kom från den lägsta samhällsklassen. De av honom valda och invigda konungarna styrde landet, men bara i egenskap av ombud. Höga syften och djup visdom bestämde detta lands öden. Mitt i barbarernas värld mellan det grymma och passionerade Assyrien och det vilda Afrika, var faraonernas land som en av vågor vinddriven ö, där de rena doktrinerna och all hemlig kunskap från forntidens värld bevarades. Visa, tänkare, greker, hebréer, fenicier och etrusker kom dit för att dricka ur denna källa.

Genom dem spreds den religiösa tanken från Isis´ helgedomar till alla Medelhavets kuster för att utvecklas hos åtskilliga civilisationer. Den anpassades i förhållande till karaktären hos de folk, som tog emot den. De blev monoteister i Judéen med Moses, polyteister i Grekland med Orfeus, men lika i sin dolda princip och i sitt mystiska väsen.

Den folkliga kulten av Isis och Osiris var bara en glänsande illusion framställd för den stora massan. Under pomp och ståt och offentliga ceremonier dolde sig den verkliga undervisningen, framställd i små och stora mysterier. Invigningen omgavs av otaliga hinder och verkliga faror. De fysiska och moraliska proven var långa

och flerfaldiga. Man krävde helig försäkran om tystnad, och minsta lösmynthet straffades med döden. Denna fruktansvärda disciplin gav den hemliga religionen och invigningen styrka och ojämförlig auktoritet. I den mån lärjungarna gjorde framsteg på sin väg, föll slöjorna, ljuset blev mer strålande, symbolerna blev levande och uttrycksfulla.

Sfinxen, kvinnohuvudet på en tjurkropp med lejontassar och örnvingar, var bilden av den mänskliga varelsen, uppstigen från djupt av sitt djuriska tillstånd för att uppnå sin nuvarande ställning. Den stora gåtan var människan, som inom sig bär på tydliga spår från sitt ursprung och sammanfattar alla element och krafter från den lägre naturen.

Besynnerliga gudar med fågel- däggdjurs- eller ormhuvuden var symboler för livet och dess mångfaldiga uppenbarelseformer. Osiris, solguden och Isis, den stora naturen, var särskilt beprisade, men över dem fanns en namnlös Gud, som man bara nämnde lågmält och med fruktan.

Nybörjaren måste framför allt lära känna sig själv. Hierofanten, höll detta tal till honom:

“Oh, blinda själ, beväpna dig med mysteriernas bloss i den jordiska natten, du skall blotta ditt dubbla ljus, din himmelska själ. Följ den gudomlige ledaren och må han bliva din ledsagande genius, ty han har nyckeln till dina förgångna och framtida liv!”. (24)

Vid slutet av proven, då den invigde var psykiskt krossad och tio gånger nära döden såg den invigde en kvinnogestalt närma sig bärande en papyrusrulle.

“Jag är din osynliga syster”, sade hon, “din gudomliga genius,

och detta är boken om ditt liv. De fullskrivna sidorna innefattar dina tidigare liv, och de oskrivna dina kommande. En dag skall jag rulla upp dem för dig. Nu känner du igen mig. Kalla på mig, och jag kommer!”

Under stjärnhimlen på tempelterrassen framför de sovande Memphis eller Thebe berättar prästen slutligen för lärjungen Hermes visionen, muntligen återgiven från överstepräst till överstepräst och graverad med hieroglyfiska tecken på de underjordiska kryptornas valv.

En dag såg Hermes rymden och världarna och livet som utvecklades på alla platser. Ljusets röst, som fyllde oändligheten, uppenbarade det gudomliga mysteriet för honom:

“Ljuset du sett är den gudomliga intelligensen, som innehåller allt i vardande och alla väsens förebilder. Mörkret är den materiella världen, där jordens människor lever. Men elden, som bryter fram ur djupen, är det gudomliga Ordet. Gud är Fadern, Ordet är Sonen och deras förening är Livet”.

“Beträffande människans ande har dess levnadsöde två sidor: bundenhet till materien och uppstigande till ljuset. Själarna är himmelens barn, och deras färd är en prövning. Vid inkarnationen förlorar de minnet av sitt himmelska ursprung. Bundna vid materien och bedårade av livet störtar de sig som ett eldregn med vällustrysningar genom lidandets, kärlekens och dödens regioner ända in i det jordiska fängelset, där du själv stönar, och där det gudomliga livet tycks dig som en tom dröm.

De lägre och onda själarna förblir bundna till jorden genom mångfaldiga återfödelser, men de dygdiga stiger åter upp till högre sfärer, där de återfår uppfattningen om de gudomliga tingen. De

genomsyras därvid med klarsynthet från det genom lidandet upplysta medvetandet och den i kampen förvärvade viljestyrkan. De förblir lysande, ty de har gudomen inom sig och utstrålar den i sina handlingar. Befäst alltså ditt hjärta, Oh, Hermes, och gör din dunkla själ klar genom att begrunda dessa själars flykt, då de bestiger sfärernas stege, som leder till Fadern, där allt fulländas, där allt ständigt tar sin början. Och de sju sfärerna säger på samma gång: ”Visshet! Kärlek! Rättvisa! Skönhet! Prakt! Vetenskap! Odödlighet! ”. (25)

Översteprästen tillade:

“Begrunda denna vision! Den innesluter alltings hemlighet. Ju mer du lär dig förstå den, desto mer kommer du att se dina gränser vidgas, ty samma grundlag styr alla världar.

Men mysteriets slöja täcker den stora sanningen. Den fullständiga kunskapen kan bara uppenbaras för dem som genomgått samma prov som vi. Man måste avpassa sanningen efter intelligensen; inte avslöja den för de svaga, som återger den missvisande; dölja den för de onda, som därav skulle göra ett förstörelsevapen. Göm den i ditt hjärta, så att den talar genom ditt arbete. Kunskapen skall vara din styrka, lagen ditt svärd och tystnaden din sköld”.

De egyptiska prästernas vetande överträffade i många stycken nutidens vetenskap. De kände till magnetism, somnambulism, sjukdomars botande under hypnotisk sömn och utövade suggestion i stor utsträckning. Detta är vad de kallade magi (26).

Den invigdes högsta mål var att förvärva dessa krafter, vars sinnebild var magernas krona.

“Vet, sade man till honom, vad denna krona innebär. Varje vilja,

som förenas i Gud för att uppenbara sanningen och verka för rättvisa, träder redan i detta livet i delaktighet med den gudomliga makten över varelser och ting och ersätter ständigt de befriade andarna”.

Egyptens genius dränktes av invasionernas flodvåg. Den alexandrinska skolan tog därvid upp några stycken, som den överlämnat till den spirande Kristendomen. Men dessförinnan hade de invigda grekerna låtit de hermetiska lärosatserna intränga i Hellas. Det är dit vi går för att finna dem.

IV. – Grekland

Bland de banbrytande folken, finns det inte något, vars mission visar sig med större glans än det hellenska. Grekland har gjort Europa delaktigt i skönhetens hela prakt. Från dess öppna hand har civilisationen kommit, och efter tjugo sekler strålar ännu dess genius över vårt land. Trots sönderslitande inre strider, och trots sitt slutliga förfall, har det för alltid förblivit ett föremål för beundran.

Grekland har i klarspråk förstått att tolka den österländska vishetens dunkla skönhet, och uttryckte den först med hjälp av himmelska harmonier, som Grekland återgav mänskligheten nämligen Musik och Poesi. De främsta, Orfeus och Homeros, har fått det förtrollade landet att lyssna till klangerna.

Denna rytm och harmoni, som Greklands inspirerande genius införde i vältalighet och skaldekonst, igenkände Pytagoras, den i de egyptiska templen invigde, senare överallt i universum i sfärernas utveckling. Dessa är mänsklighetens framtida uppehållssorter, som rör sig i världsrymdernas sköte och i överensstämmelse med de tre världarna, den naturliga, den mänskliga och den gudomliga, som bibehålls, balanseras och fullständigas för att framställa liv i sin uppåtstigande spiral. Av denna fruktansvärda vision härrörde för

honom tanken på en trefaldig invigning, genom vilken människan, upplyst om de eviga grundsatserna, genom att rena sig, lärde att frigöra sig från de jordiska plågorna och höja sig mot det fullkomliga. Därav blev ett helt uppfostrings- och förbättringssystem, grundat av Pytagoras och med hans namn. Det var en skola, som frambringade många visa och hjältar.

Genom att popularisera samma principer och utbreda dem i en större krets blev Socrates och Platon upphov till det öppna vetandets herravälde, som insattes istället för det hemliga.

Sådan var den roll Grekland spelade i historien beträffande tankens utveckling. I alla tidsskeden har invigningen utövat ett huvudinflytande på detta lands öden. Det är inte i de politiska förändringarna, som skakat detta rörliga och känsliga släkte, som man måste söka efter de högsta uttrycken för det hellenska geniet. Det senare hade varken sin hemort i det mörka och brutala Sparta eller i det glänsande och lättsinniga Athen utan snarare i Delfi, Olympen och Elyséen, den rena doktrinens tillflyktsorter. Där uppenbarades den i hela sin makt genom mysteriernas högtidliga firande. Tänkare, poeter och konstnärer kom dit för att ta emot den hemliga undervisning, som de sedan tolkade för massan i levande bilder och på lågande vers. Ovan de bullersamma städerna, som alltid är beredda att förtala varandra, och ovanför politikens växlande metoder med ömsom aristokrati ömsom demokrati och vid tyranners herravälde, dominerades Grekland av en högsta makt. Det var Amfiktyonernas tribunal, som hade sitt säte i Delfi och sammansattes av de högre gradernas invigda. Den ensam räddade hellenerna i farans tider genom att påtvinga tystnad i rivaliteten mellan Sparta och Athen.

Redan på Orfeus tid behärskade templen de hemliga kunskaperna.

“Lyssna, sade mästaren till novisen (27), lyssna till de sanningar, som man måste tiga med inför hopen, och som utgör helgedomarnas styrka. Gud är en och alltid densamma, men gudarna är oräkneliga och olika; ty Gudomen är evig och oändlig. De största är himlakropparnas själar, etc.

Du har inträtt i Mysteriernas innersta med rent hjärta. Högtidsstunden har kommit, då jag skall låta dig tränga in i livets och ljusets ursprung. De, som inte lyft på den täta slöja som för människans ögon döljer de osynliga undren, har inte blivit Guds barn”.

Till Mystiker och Invigda:

“Kom och gläd er, ni som lidit. Kom och vila er, ni som kämpat. Genom era tidigare lidanden, genom de ansträngningar som leder er, skall ni segra, och om ni tror på de gudomliga orden, har ni redan segrat, ty efter de dunkla existensernas långa omväg skall ni till slut lämna släktledens smärtsamma cirkel och åter befinna er i Dionysos ljus (28).

Älska, ty allting älskar. Men älska ljuset och inte mörkret. Kom ihåg målet under resan. När själarna återvänder till ljuset, bär de alla sitt livs förbrytelser, misstag och fel såsom ohyggliga fläckar på sina överjordiska kroppar… För att utplåna dem måste de sona sina felsteg och återvända till jorden… Men de rena och starka går sin väg till Dionysos sol”.

*****

En imponerande gestalt dominerar de grekiska filosofernas grupp. Det är Pytagoras, den av Joniens söner, som först förstått att samordna och belysa österlandets hemliga doktriner och därav framställa en omfattande syntes, på samma gång innefattande moral,

vetande och religion. Hans akademi i Crotone blev en utomordentlig skola för lekmannainvigning, och hans arbete förspelet till den storslagna tankeverksamhet, som med Platon och Jesus kom att påverka det forntida samhällets djupa skikt och föra fram sina vågor ända till kontinentens yttersta hörn.

Pytagoras hade studerat i Egypten under trettio år. Till sina vidsträckta kunskaper förenade han denna underbara intuition, utan vilken iakttagelse och slutledning inte alltid räckt till att avslöja sanningen. Tack vare dessa egenskaper kunde han förädla det esoteriska vetandets praktfulla monument, från vilket vi inte kan underlåta att här skildra de väsentliga konturerna:

"Väsendet i sig undandrar sig människan, framhöll den pytagoreiska doktrinen (29). Människan känner bara till denna världs ting, där det ändliga sammanställts med det oändliga. Hur kan hon känna dem? Emedan det mellan henne och tingen finns en harmoni, ett sammanhang, en gemensam princip, och denna princip har givits dem av En som försett dem med deras natur, måttfullhet och andlighet.

Väsendet i Er, er själ, är ett litet universum. Men det är fullt av stormar och tvedräkt. Det gäller därvid att förverkliga enheten i harmonin. Endast då Gud stiger ned i ert medvetande, tar ni del av hans makt och skapar med er viljekraft hemmets grundsten, Hestias altare och Jupiters tron".

Pyhtagoreerna benämnde den mänskliga varelsens verksamma och odödliga del, ande eller intelligens. Själen var för dem anden, omgiven av sin eteriska fluidiska kropp. Psykets öde, den mänskliga själen, dess fall och fångenskap i köttet, dess lidanden och strider, dess gradvisa uppåtstigande, dess seger över begären och dess slutliga återvändande till ljuset, allt detta livets drama framställs i de

Eleuisinska mysterierna som de högsta formen av lära.

Enligt Pythagoras (30) är världens materiella och själarnas andliga evolution likartade och överensstämmande, och förklaras av varandra. Den stora själ, som omfattar naturen, ger liv åt substansen, som vibrerar under dess drivande kraft och frambringar alla former och varelser. De medvetna varelserna frigör sig genom uthålliga krafter från materien, som de behärskar och i sin tur styr, befrias och fullkomnas tvärs igenom oräkneliga existenser. Sålunda förklarar det osynliga det synliga, och den materiella skapelsens utveckling är den gudomliga Andens manifestation.

Om man i forntidens fysiska avhandlingar efterforskar uppfattningen om universums struktur, står man inför grova och primitiva världsuppfattningar, men det är bara fråga om allegorier. Den hemliga undervisningen inbringade annorlunda och avancerade kunskaper om de universella lagarna. Aristoteles säger oss, att pythagoréerna kände till jordens rörelse kring solen. Föreställningen om jordens rotation kom till Copernicus, då han läste en passus av Cicero, vari Pythagoras lärjunge Hycetas hade talat om klotets dagliga rörelse. I invigningens tredje grad undervisade man om jordens dubbla rörelse.

Liksom Egyptens präster och mästare, visste Pythagoras, att planeterna avskilts från solen och att de roterar omkring den. Man visste att varje stjärna är en sol, som lyser upp andra världar och med sitt följe av sfärer bildar stjärnsystem och världar styrda av samma lagar och i samma mån som våra. Men dessa kunskaper blev aldrig nedtecknade i någon skrift. De utgjorde den muntliga undervisningen meddelad under hemligt insegel. Den stora massan skulle inte ha förstått dem; man skulle ha betraktat dem som motsatsen till mytologin och därför vanhelgande (31).

Den hemliga vetenskapen lär också, att ett viktlöst fluidum breder

ut sig överallt och genomtränger allt. Det är en subtil drivkraft som under påverkan av viljan ändras och omvandlas, förfinas och förtätas i förhållande till själarnas förmåga och förädling. Själarna betjänas av detta fluidum och väver sin astrala klädnad av dess stoff. Det är föreningslinjen mellan ande och materia, och allt, tankar och händelser, inpräglas däri och återkastas som i en spegel. Genom egendomligheter i detta fluidum och genom verksamheten som viljan utövar, förklaras suggestionsfenomen och tankeöverföring. Forntidens folk kallade den allegoriskt för Isis´ slöja, eller Cybeles mantel, som innesluter allt levande. Samma fluidum tjänar som kommunikationsmedel mellan det synliga och det osynliga, mellan människorna och de okroppsliga själarna.

Det ockulta vetandet utgjorde en av de viktigaste grenarna av denna hemliga undervisning. Man hade förstått, att från fenomenens helhet frigöra lagen om de förbindelser, som förenar den jordiska världen med andarnas. Man utvecklade metodiskt den mänskliga själens överlägsna anlag och möjliggjorde tankeläsning och fjärrsyn. Förhållandena beträffande klarseende och framsynthet, framställda av de grekiska templens orakel med sibyllor och spåkvinnor är historiskt omvittnade. Många starka själar anser att dessa är apokryfiska. Utan tvivel måste man ta hänsyn till överdrifter och legender, men nyligen gjorda upptäckter från den experimentella psykologin har visat, att det här var en fråga om något annat än vidskepelse. De inbjuder oss, att med större uppmärksamhet studera en samling fakta, som under antiken vilade på fasta principer och utgjorde ämne för en djup och omfångsrik kunskap.

Anlagen för fjärrsyn och tankeläsning finns vanligen hos varelser med en renhet och upphöjdhet av ovanligt slag och kräver en lång och noggrann förberedelse. Delfi hade sådana personer. Orakel, som Herodotos redogjorde för, apropå Crösus och slaget vid Salamis, bevisar detta. Bedrägerier blandade sig sedan med dessa erfarenheter.

Sällsyntheten av människor med anlag för ovannämnda egenskaper gjorde prästerna mindre noggranna i sitt urval. Spådomskonsten försämrades och kom ur bruk. Enligt Plutarkos betraktades dess försvinnande från hela det antika samhället som en stor förlust.

Hela Grekland trodde på andarnas inblandning i människornas vardagsliv. Sokrates hade sin Daimon eller familjegenius. När de grekiska vapnen vid Maraton och Salamis slog tillbaka den oerhörda persiska invasionen, var de hänförda i övertygelsen, att de mäktiga osynliga understött deras ansträngningar. Vid Maraton trodde sig Athenarna ha sett två lysande krigare strida i sina led. Under inspiration angav Pythia tio år senare från sin trefot för Themistokles medlen att rädda Grekland.

Om Xerxes hade segrat, så hade det barbariska Asien brett ut sig över Hellas, förkvävt dess skapande snille och kanske förorsakat tvåtusen års tillbakagång i tankens utveckling inom skönhetsidealet. Grekerna, en handfull människor, trotsade den ofantliga armén, och medvetna om det ockulta stödet de hade så var det till Pallas-Athena, det gudomliga skyddet, symbol för den andliga makten, de tillägnade sina hyllningar på denna Akropolisklippa som inramar det bländande havet och de storslagna konturerna av Pentelikon och Hymettos.

Delaktighet i mysterierna hade bidragit mycket till utbredningen av dessa tankar. Den utvecklade, hos de invigda, känslan för det osynliga, som i förändrade former bredde ut sig bland folket. Ty överallt i Grekland liksom i Egypten och Indien bestod mysterierna av en och samma sak, nämligen kunskap om dödens hemlighet, uppenbarandet av de på varandra följande existenserna och förbindelse med den ockulta världen. Dessa upplysningar och erfarenheter åstadkom djupgående verkningar på människornas medvetande. Det skänkte dem frid, lugn och ojämförlig moralisk kraft.

Sofokles kallar mysterierna “förhoppningar om döden”, och Aristofanes skriver, att de som tog del i dessa, förde ett heligare och renare liv. Man vägrade lämna tillträde åt konspiratörer, de som begå mened och personer som levde ett utsvävande liv.

Porfyrios har sagt:

“Vår själ bör, i dödsögonblicket, vara vad den varit under Mysterierna, det vill säga fri från begär, vrede, avund och hat”.

Plutark försäkrar med dessa ord, att man därvid samtalar med de dödas själar:

“Oftast ingrep ädla andar i Mysterierna, fastän de vanartiga stundom skulle försöka tränga sig in”.

Proklos (410-485 e.kr.) tillägger (32):

“I alla mysterier låter gudarna (detta ord betecknar här alla klasser av Andar) sig synas i många former och visar sig under en mångfald gestalter och anlägger mänsklig form”.

Den esoteriska doktrinen var ett band mellan filosofen och prästen. Detta förklarar deras gemensamma uppfattning och prästerskapets tillbakadragna roll i den helleniska civilisationen. Denna lärosats lärde människorna att behärska sina begär och i sig utveckla viljan och intuitionen. Genom en gradvis ökad träning uppnådde lärjungarna av den högre graden förmågan att tränga in i vissa av naturens hemligheter. Man kunde efter behag styra krafterna i världens skeende och framställa tillsynes övernaturliga fenomen, men som helt enkelt var den naturliga manifestationen av för folket okända lagar.

Efter Sokrates fortsatte Platon Pythagoras verk i Attika. Sokrates, som ville bevara friheten att undervisa i alla de sanningar som hans förnuft hade upptäckt, lät aldrig inviga sig. Efter Sokrates död for Platon till Egypten, där han fick tillträde till mysterierna. Han återvände, sammanfördes med pythagoréerna **o**ch grundade sin egen

akademi. Men hans ställning som invigd tillät honom inte längre att tala fritt, och i hans arbeten tycks den stora doktrinen något oklar. Teorin om själens vandring och dess reinkarnationer, samt förbindelserna mellan levande och döda finns emellertid i “Faidon”, “Faidros” och “Timaios”:

“Det är obestridligt, att de levande uppkommer av de döda, och att de dödas själar återfödas”(Faidros).

Likaså känner man igen den allegoriska scen, som Platon placerat i slutet av “Staten”. En genius tar lotter från olika mänskliga levnadsförhållanden från Ödesgudinnornas knän och utropar:

“Gudomliga själar! Återinträd i de förgängliga kropparna. Ni skall börja ett nytt levnadslopp. Här finns alla levnadsöden. Välj fritt! Valet är oåterkalleligt. Om det är dåligt, så anklaga inte Gud för det”.

Denna tro har trängt in i den romerska världen. På samma sätt som Cicero i Scipios Dröm (kap. III), talar Ovidius om detta i sina Metamorfoser (kap. XV). I Eeneidens sjätte bok av Vergilius, återfinner Aeneas sin fader Anchises i Elyseiska fälten och undervisas av honom om återfödelsernas lag. Alla de stora latinska författarna säger, att familjernas genier hjälper och inspirerar begåvade människor (33). Lucanus, Tacitus och Apuleius liksom greken Filostratos talar ofta i sina verk om drömmar, syner och frambesvärjandet av de döda.

*****

Kort sagt, den hemliga doktrinen, religionernas och filosofiernas moder, anlägger olika utseenden under tidsåldrarnas gång, men överallt kvarstår grunden oförändrad. Efter att ha uppkommit i Indien och Egypten går den därifrån vidare till Västerlandet med folkvandringarnas ström. Vi finner den i alla av kelter befolkade länder. Hemlighållen i Grekland i mysterierna, avslöjas den i

undervisningen hos sådana mästare som Pytagoras och Platon under former fulla av lockelse och poesi. De hedniska myterna är som en guldstickad slöja, som i sina veck döljer den delfiska vishetens rena linjer. Den alexandrinska skolan uppsamlar därifrån grundbegreppen och ingjuter dem i kristendomens unga och häftiga blod.

Evangeliet hade vid det tillfället redan blivit upplyst av det esoteriska vetandet hos Esséerna, en annan gren av de invigda. Kristi ord hade hämtats från denna källa, såsom ett levande och outtömligt vatten, liksom hans skiftande bilder i mäktig högstämdhet. Överallt och tvärs igenom tidernas lopp och folkens strömvirvlar, bekräftas sålunda existensen av en hemlig undervisning som återfinns innerst likalydande i alla religiösa eller filosofiska uppfattningar. De visa, tänkarna och profeterna från de mest skilda länder och tider har däri funnit den inspiration och energi, som förmått dem fullborda stora ting. Man omvandlade själar och samfund genom att driva fram dem på den gradvisa utvecklingens väg.

Däri finns det liksom en stor andlig ström, som gåtfullt breder ut sig i historiens djup. Den tycks komma från denna osynliga värld, som behärskar och innesluter oss, och där lever och verkar också begåvade andar, som tjänat som ledare för mänskligheten och aldrig upphört att stå i förbindelse med den.

V. – Gallien

Gallien har känt till den stora doktrinen. Det har ägt den under en ursprunglig och mäktig form och förstått att ur den dra de slutsatser, som undgått andra länder. ”Det finns tre ursprungliga enheter”, sade Druiderna: “Gud, Ljuset och Friheten”. Då Indien redan var organiserat i kaster med oöverstigliga gränser, hade de galliska institutionerna som grundval jämlikhet för alla, gemensamt ägande av alla tillgångar och valrätt. Inget av de andra europeiska folken har

i samma grad som våra förfäder haft den djupa känslan för odödlighet, rättvisa och frihet.

Vi bör studera Galliens filosofiska strävanden med vördnad, ty Gallien är vår store anfader, och vi återfinner här starkt utpräglade alla de goda egenskaperna liksom alla brister i vår ras. Intet är emellertid mer förtjänt att uppmärksammas och respekteras än Druidernas lära. Druiderna var inga barbarer, som man med orätt trott under århundraden.

Länge har vi fått gallerna beskrivna av latinska och katolska författare, men dessa källor kan vi på goda grunder ifrågasätta. Dessa författare hade ett direkt intresse av att förtala våra förfäder och vantolka deras tro. César skrev sina "Kommentarer" i uppenbar avsikt att framhäva sig inför eftervärlden. Pollio och Suetonius konstaterade "detta arbete myllrar av oriktigheter och avsiktliga misstag". De kristna såg i Druiderna och deras kult bara grymma och vidskepliga människor, som utövade råheter. Vissa kyrkofäder såsom Cyrillus, Clemens Alexandrinus och Origenes särskiljer likväl med omsorg Druiderna från avgudadyrkarnas massa och tillerkänner dem beteckningen filosofer. Bland de forntida författarna betraktade Lucanus, Horatius och Florus den galliska rasen som innehavare av mysterierna beträffande födelse och död.

Framstegen beträffande de keltiska studierna (34) och offentliggörandet av Triaderna och de bardiska sångerna (35) gör det möjligt, att ur säkrare källor hämta en riktigare värdering av våra förfäders tro. Druidernas filosofi, återställd i hela dess vidd, befanns överensstämma med Österlandets hemliga doktrin och med moderna spiritualisters strävan. Liksom de, bejakade de själens gradvis framåtskridande existenser på världarnas rangskala. Denna manliga doktrin ingav gallerna ett okuvlig mod och en sådan oförskräckthet, att de gick till döden som till fest. Då romarna klädde sig i brons och

järn, stred våra förfäder med naket bröst. De yvdes över sina sår, och ansåg det fegt att bruka list i krig. Därav deras upprepade motgångar och slutliga fall.

De trodde på reinkarnationen (36): Deras övertygelse var så stark, att de lånade pengar som skulle återbetalas i andra världar. De anförtrodde de döende budskap till sina avlidna vänner. De döda krigarnas kroppar var inte annat än "avlagda höljen", menade de till stor förvåning för fienderna och de döda övergavs på slagfältet såsom ovärdiga all uppmärksamhet.

Gallerna kände inte till något helvete. Detta prisar Lucanos med dessa ord i första sången av Pharsala:

"Hos er begravs inte skuggorna i Erebes rike, men själen flyger bort och ger liv åt andra kroppar i nya världar. Döden är bara mitten av ett långt liv. De är lyckliga dessa människor, som inte känner fruktan för döden. Därav deras hjältemod och förakt för döden mitt i det blodiga stridsvimlet".

Våra förfäder var kyska, gästfria och trofasta svuren tro.

I Druidernas institution finner vi det högsta uttrycket för Galliens ande. Den bildade inte någon prästerlig församling. Benämningen Druid är likvärdig med beteckningen *vis* eller *lärd.* Man tillät dem som bar den, all frihet att välja uppgift. Somliga ledde eller övervakade ceremonierna vid gudstjänsten under namnet "gallisk siare", men flertalet ägnade sig åt ungdomens fostran, rättsutövning eller studier i vetenskap och poesi. Druidernas politiska inflytande var stort, och deras avsikt var att förverkliga Galliens enhet. I Carnuternas land hade de inrättat en årlig sammankomst, där den galliska republikens deputerade samlades. Där diskuterade man viktiga och allvarliga frågor angående landets intressen. Druiderna antogs genom val. Det behövdes tjugo års studier för att bli invigd.

Gudstjänsterna hölls under skogarnas lövvalv. Alla symboler hämtades från naturen. Templet var den månghundraåriga skogen med oräkneliga pelare och grönskande valv genomträngda av solstrålarnas gyllene pilar, som lekte på mossan i otaliga knippen av skugga och ljus. Vindens klagan och lövens prassel fyllda av mystiska toner påverkade själen och stämde till drömmeri. Det heliga trädet, eken, var sinnebilden för den gudomliga makten och den alltid gröna misteln för odödligheten. I stället för altare sammanfogade man stenblock, ty "varje huggen sten är en nedsmutsad sten", sade dessa allvarliga tänkare. Intet föremål av människohand vanprydde deras helgedomar. Gallerna fasade för avgudabilder och den romerska kultens barnsliga skapelser.

För att deras grundsatser varken skulle förvanskas eller materialiseras genom avbilder, förbjöd Druiderna de bildande konsterna och till och med skrivundervisningen. De anförtrodde sin doktrins hemlighet åt skalder och invigda, men endast för deras minne. Därav bristen på dokument från denna tid.

De människooffer, för vilka man klandrat Gallerna så mycket, var mestadels bara rättvisa avrättningar. Druiderna, som samtidigt var överhet och domare, offrade brottslingar som brännoffer till den högsta makten. Fem år skilde domen från avrättningen. Under svåra tider och stora olyckor överlämnade sig frivilliga också som försoningsoffer. Otåliga att återförenas med sina fäder i de lyckligaste världarna, och för att höja sig mot sällhetens krets, steg gallerna glatt upp på offerstenen och tog emot döden under glad sång. Men dessa offer var ur bruk redan på Cesars tid.

I gallernas panteon så var Teutates, Esus och Gwoyon personifieringen av styrkan, ljuset och livsprincipen. Över allting svävade den oändliga makt, som våra förfäder tillbad invid invigda stenar under skogarnas majestätiska tystnad. Druiderna undervisade

om Guds enhet.

Enligt Triaderna formas själen i avgrundens sköte, *anoufn***.** Där anlägger den outvecklade livsformer men förvärvar inte medvetande och frihet utan att först ha varit offer för låga drifter. Med anledning härav står det så här i ett kväde av Galliens berömde skald Taliésin:

"Existerande alltifrån forntiden i de ofantliga oceanerna är jag inte född av fader och moder utan av naturens elementära former, björkens grenar, skogarnas frukt och bergens blommor. Jag har lekt om natten, sovit i gryningen. Jag har varit en orm i insjön, en örn på bergstopparna och ett lodjur i skogen. Därefter märkt av Gwyon (gudsanden) och de vises vise, har jag vunnit odödlighet. Det har förflutit mycken tid sedan jag var herde. Jag hade irrat sedan länge på jorden, innan jag blev fullärd i vetande. Slutligen utmärkte jag mig bland de högsta ledarna. Klädd i vigda kläder har jag hållit offerskålen. Jag har levat i hundra världar och rört mig i hundra kretsar". (37)

Under sin oändliga färd genomgår själen tre kretsar, som överensstämmer med tre på varandra följande tillstånd, menade Druiderna. I *anoufn* utstår den materiens ok; det är den animaliska perioden. Sedan intränger den i "abred", vandringskretsen, som befolkar försoningens och prövningarnas världar. En av dessa är Jorden.

Till denna återföds Anden många gånger. Till priset av en oavbruten kamp frigör sig anden från kroppens inflytande och lämnar återfödelsernas cykel för att uppnå "gwynfid", de lyckliga eller högre världarna. Där utbreder sig "ceugants" djup, oändlighetens krets, som innesluter alla de andra, men bara tillkommer Gud. Långt ifrån att närma sig panteismen, som de flesta österländska doktriner, skiljer sig Druismen från denna genom en helt annan uppfattning av

gudomen. Dess föreställning om livet är inte mindre märklig.

Enligt Triaderna är individen varken ödets lekboll eller en nyckfull nåds favorit. Han bereder och bygger själv upp sitt öde. Målet är inte att söka kortvarig tillfredsställelse utan förädling genom försakelse och pliktuppfyllelse. Tillvaron är ett slagfält, där den tappre förvärvar sina grader. En sådan doktrin stärkte hjältemodet och renade sederna. Den var lika främmande för mystiska barnsligheter som för den bedrägliga kallsinnigheten i intighetens teori. Den tycks emellertid avvika från sanningen i en punkt nämligen genom att fastställa (38), att den brottsliga själen, genom att framhärda i det onda, kan förlora frukten av sina ansträngningar och falla tillbaka i lägre grader. Då sjunker den ned till ursprunget, varifrån det blir nödvändigt att börja om sitt svåra och smärtsamma uppåtstigande.

Men, tillägger Triaderna, förlusten av minnet gör det möjligt att fortsätta kampen utan att hindras av samvetsförebråelser eller plågas av det förgångna. I Gwynfid återfinner han livets enhet med alla dess minnen, samt återknyter därmed de kringspridda brottstyckena i tidsföljd.

Druiderna hade vidsträckta kosmologiska kunskaper. De visste, att vårt klot rullar fram i världsrymden på sin färd kring solen. Detta framgår av Taliésins sång, kallad "världssången" (39):

"Jag frågar skalderna, men varför svarar de inte? Jag frågar dem, vad som håller Jorden uppe, så att den inte faller, fastän den saknar stöd. Men vad skulle kunna tjäna som underlag? Jorden är den store vandraren. Medan den glider fram utan vila, förblir den alltid i sin bana, en bana, vars form är fulländad, ty jorden lämnar den aldrig!".

Själve Ceasar, så litet hemmastadd i dessa ämnen, lär oss i sina *Kommentarer*, att Druiderna undervisade i många ting, såsom Jordens form och utsträckning, stjärnornas rörelser och månens

bergstrakter och avgrunder. De sade, att universum, evigt och oföränderligt i sin helhet, oupphörligt ändras i sina delar. Att livet, genom sitt kretslopp utan slut, ger liv åt det och utvecklas i alla avseenden. Man frågar sig hur våra förfäder kunde få sådana kunskaper utan de observationsmedel som den moderna vetenskapen har.

Druiderna stod i förbindelse med den osynliga världen, vilket tusentals vittnen intygar. Man frammanade de dödas andar i inhägnader av sten. Prästinnorna och barderna tolkade orakelsvaren. Flera författare berättar, att Vercingetorix samtalade i dunklet under trädgrenarna med hjältar, som stupat för fosterlandet. Innan Gallien gjorde revolt mot Cesar begav sig denne till en ö i Seine, prästinnornas forntida uppehållsort. Där visade sig, mitt under ett åskväder (40), ett andeväsen för honom och förutsade hans nederlag och död.

De dödas minneshögtid stiftades av gallerna. Den 1:a november firade man andarnas fest, inte på kyrkogårdarna – gallerna hedrade inte sina lik – utan i varje bostad, där barderna och de med klarsynthet begåvade frammanade de avlidnas andar. Våra förfäder befolkade hedarna och de irrande andarna skogarna. Feer och troll var själar, som eftersträvade en ny återfödelse.

Druidernas undervisning gavs i politisk och social ordning i institutioner avpassade till rättsväsendet. Gallerna, som insåg, att de leddes av en och samma grundorsak, och att alla var förutbestämda för samma öde, kände sig jämbördiga och fria.

I varje gallisk republik utvaldes ledarna för viss tid av folkförsamlingen. Den keltiska lagen bestraffade de äregiriga och de som gjorde anspråk på tronen med bålet. Kvinnorna tog plats i rådslagen, utövade prästerliga förrättningar och var profetissor och

sierskor. De planerade och valde själva sina makar. Egendomen var gemensam och jorden tillhörde republiken. Titlar och arvsrätt var okända av våra förfäder. Valen avgjordes av alla.

Den långa romerska ockupationen och därefter den frankiska invasionen samt införandet av feodalsystemet fick oss att glömma våra verkliga traditioner. Men en dag uppviglades det gamla galliska blodet i folkets ådror. Revolutionen förde i sin yra med sig de båda främmande importvarorna, teokrati från Rom och monarki från frankerna. Det gamla Gallien återkom helt till Frankrike från år 1789.

En väsentlig sak fattades emellertid: Uppfattningen om gemensamt ansvar. Druidismen stärkte väl rätts- och frihetskänslan i sinnena, men även om gallerna var jämbördiga, kände de sig inte som bröder. Därav denna brist på enhet, som Gallien hade förlorat. Böjda under tjugo seklers förtryck, renade genom olyckor och upplysta genom nya kunskaper blev Gallien i högsta grad en odelbar nation. Barmhärtighets- och kärlekslagen, den enda, som kristendomen låtit Gallien känna, kom att fullständiga Druidernas undervisning och forma en filosofisk och moralisk syntes full av storhet.

*****

Ur djupaste medeltid reser sig en lysande gestalt, såsom det återuppståndna Galliens ande. Redan vid vår tideräknings första århundrade förutsades Jeanne d´Arc i en profetia av skalden Myrdwin eller Merlin. Det var under älvornas ek intill stenaltaret hon ofta hörde “rösterna”. Hon var kristen och gudfruktig, men över den jordiska kyrkan ställde hon den evige “den därovan”, den ende hon underordnade sig i allting (41).

Intet vittnesbörd om Andarnas inblandning i folkens liv är

jämförligt med berättelsen om jungfrun från Domrémy. I början av XV:e seklet kämpade Frankrike med döden under Englands järnhårda tryck. Med hjälp av en ung flicka på arton år återupprättar de osynliga makterna ett demoraliserat folk, väcker till liv den slocknande patriotismen, upptänder motståndskraften och räddar Frankrike från förintelse.

Jeanne d´Arc handlade aldrig, vare sig på slagfältet eller inför sina domare, utan att rådfråga sina "röster", som alltid inspirerade hennes ord och handlingar. I fängelset i Rouen tycks dessa röster en enda gång ha övergett henne. Det var då, som hon, utmattad av lidandet, samtyckte till att förneka sin tro. Så snart som Andarna avlägsnade sig, blev hon åter en svag kvinna som underkastade sig. Sedan, när rösterna på nytt lät höra sig, lyfte hon strax huvudet inför sina domare:

"Rösten säger mig, att det var förräderi att avsvärja mig tron. Sanningen är, att Gud sänt mig. Vad jag gjort är riktigt".

Helgad genom sitt smärtsamma lidande har Jeanne d´Arc blivit ett lysande exempel på offer, en beundransvärd person och en djup lärdom för alla människor.

VI. – Kristendomen

Det var genom Sinais steniga ödemark, som Moses, den invigde från Egypten, förde sitt folk mot det förlovade landet. Detta folk, hos vilket föreställningen om endast en Gud, dittills omgiven av mysterier, skulle ingå i den stora religiösa rörelsen och därefter breda ut sig över världen.

Israels folks uppgift var ansenlig. Dess historia är som ett bindestreck, som förbinder Österlandet med Västerlandet, templens hemliga vetande med den allmängiltiga religionen. Trots förvirring

och besmittelser, trots det dunkel och den ensidiga uppfattning, som är en av dess karaktärsdrag, har den förtjänsten att ha godtagit och i sig förkroppsligat dogmen om Guds enhet. Dess följder kommer att överstiga dess utgångspunkt och förbereda folkens sammanslagning till en universell familj under en och samma Fader och en enda Lag.

Det storslagna och avlägsna målet fram till Kristi återkomst kände endast profeterna till eller anade. Detta, för vanliga ögon dolda ideal, som Marias son återupptog och omvandlade, fick av honom sin strålglans. Hans lärjungar delgav det till de hedniska nationerna, och förskingringen av judarna bidrog också till dess utbredning. Bland fallfärdiga nationer och under tidernas skiftande öden fullföljdes rörelsen och stannade kvar outplånligt inristad i mänsklighetens medvetande.

Något före vår tideräkning och samtidigt som det romerska väldet uppstod och utvidgades, såg man den hemliga doktrinen gå tillbaka och förlora sitt inflytande. De sant invigda blev sällsynta. Tanken materialiseras och andan försämras. Indien är såsom sovande i sin dröm. Egyptiernas heliga lampa slocknar och Grekland, utlämnat åt sina frasmakare och sofister, hånar de visa, landsförvisar filosoferna och vanhelgar mysterierna. Oraklen är stumma. Vidskepelse och avgudadyrkan har trängt in i templen. Det romerska överdådet rasar över världen med sina saturnalier, tygellös otukt och djurisk yra. Den mättade varginnan från Kapitoliums höjd behärskar folk och kungar. Cesar, kejsare och gud, tronar i en blodbesudlad förgudning.

Vid Döda Havets stränder bevarar likväl människorna i stillhet profeternas tradition och den hemliga doktrinens renhet. Esséerna, de invigda grupper, vars kolonier breder ut sig ända till Nildalen, hänger sig öppet åt att utöva läkekonsten, men deras verkliga syfte är högre. Det består i att undervisa ett litet antal lärjungar om universum och livets högre lagar. Deras doktrin är nästan sammanfallande med

Pythagoras. De erkänner en tidigare existens, själens fortsatta liv och bringar Gud andlig dyrkan.

Hos dem, liksom hos Memphis präster, är invigningen graderad och kräver flera års förberedelse. Deras seder är oförvitliga. Deras liv förflyter under studium och betraktelser långt från politiska agitationer och ett lystet och avundsjukt prästerskaps ränker (42).

Det var uppenbarligen bland dem, som Jesus tillbringade de år som föregick hans framträdande, år om vilka Evangelierna iakttagit en absolut tystnad. Allt tyder på det: överensstämmelsen i Jesus och Esséernas avsikter, hjälpen, som de gav honom vid flera tillfällen, den kostnadsfria gästfriheten, som han erhöll i egenskap av lärjunge och rörelsens slutliga sammanslagning med de första kristna, en sammanslagning varifrån den esoteriska Kristendomen utgick.

I brist på högre invigning ägde dock Kristus en tillräcklig vidsynthet och ett överflöd av ljus och kärlek för att därur hämta grundbegreppen för sin uppgift. Aldrig såg världen en större ande framträda. Ett himmelsk lugn vilade på hans ansikte. Alla fullkomligheter förenades i honom för att förmedla en förebild av renhet och outsäglig godhet. I hans hjärta finns en oändlig kärlek till de ringa och vanlottade. Alla mänskliga sorger, all jämmer och allt elände finner där ett eko. För att stilla dessa lidanden, torka dessa tårar, trösta, bota och frälsa gick han ända till att offra sitt liv. Han erbjöd sig som offer för att återupprätta mänskligheten. Då han matt och svag upprestes på Golgata, fastnaglad på ett vanärande trä, finner han ännu i dödskampen kraft att bedja för sina bödlar och uttalar ord, som inget tonfall, inget utbrott av ömhet och värme kommer att överträffa: “Fader, förlåt dem, ty de vet inte vad de gör!”

Bland de stora missionärerna har Kristus, den främste av alla, delgivit folken de sanningar, som ända till dess förbehållits ett litet antal. Genom honom blev den dolda undervisningen tillgänglig för

de ringaste, om inte med förståndet så dock med hjärtat. Genom denna undervisning gav han under för världen dittills okända former, med hjälp av kärlekens makt, en genomträngande mildhet, en tro, som lätt spred sig och fick tvivlets is att smälta, hänförde åhörarna och gjorde dem till sina följeslagare.

Vad han kallade "att förkunna det himmelska rikets Evangelium för de enfaldiga", var att sätta alla i stånd att få kännedom om odödligheten och den gemensamme Fadern. Själens skatter, som de snåla invigda bara utdelade försiktigt, spred Kristus ut frikostigt över den stora mänskliga familjen och de miliontals mot jorden böjda varelser, som ingenting visste om ödet, men väntade, i ovisshet och lidande, på det nya ordet, som skulle trösta och värma dem. Detta ord, denna undervisning har han utdelat utan beräkning, och gett dem bekräftelse om sitt lidande och sin död. De invigdas forntida symbol, korset, som man återfinner i Egyptens och Indiens alla tempel, har genom Jesus offer blivit tecknet för mänsklighetens förädling Det har tagit bort mörkrets och de lägre passionernas avgrund och slutligen lämnat tillträde till det eviga livet och de pånyttfödda själarnas tillvaro.

Bergspredikan förtätar och sammanfattar Jesu folkliga undervisning. Där framträder morallagen med alla sina påföljder. Människorna lär sig där, att lysande förtjänster varken gör dem bättre eller lyckligare, snarare då de blygsamma och dolda dygderna såsom ödmjukhet, barmhärtighet och godhet.

"Sälla de andligt fattiga (43), ty himmelriket är för dem. – Sälla de som gråter, ty de skall bli tröstade. – Sälla de som hungra efter rättfärdighet, ty de skall bli mättade. – Sälla de barmhärtiga, ty de skall erhålla barmhärtighet. – Sälla de som har ett rent hjärta, ty de skall se Gud". (44)

Så uttrycker sig Jesus. Hans ord uppenbarar människorna ett oväntat perspektiv.
Det är i djupet av ens själ, som källan till den kommande glädjen finns: “Himmelriket finns inom er”. Envar kan förverkliga det genom herravälde över sina sinnen, förlåta oförrätter och genom kärlek till nästan.

Att älska är för Jesus hela religionen och filosofin:
Älska era ovänner, gör väl mot dem, som förföljer och förtalar er, på det att ni må vara er himmelske faders barn, Han, som låter sin sol gå upp för onda och goda och låter det regna över rättfärdiga och orättfärdiga. Ty om ni bara älskar dem, som älskar er, vad lön har ni för det?” (45)

Denna kärlek har Gud själv gett oss exempel på, ty hans famn är alltid öppen för den ångerfulle. Detta framgår av liknelserna om “den förlorade sonen” och “det borttappade lammet”:
“Vår Fader, som är i himlen, vill inte att en enda av dessa minsta förgås”.

Är inte detta ett förnekande av ett evigt Helvete, som man falskeligen tillskrivit Jesus?

Då Kristus visar stränghet och talar med häftighet, är det till de hycklande fariséerna, som ägnar sig åt småaktigt noggrann tillämpning av andaktsövningen, men som ej känns vid i morallagen. Samariten, som skiljer sig från den vedertagna religionen, är mer lovvärd i hans ögon än leviten, som anser det under sin värdighet att hjälpa den misshandlade. Han ogillar utvärtes gudsdyrkan och reser sig upp mot dess präster:

“Blinda och blindas ledare, som under förevändning av andakt och långa böner tar mutor, bestjäl och ruinerar föräldralösa och

änkor”.

Till hycklarna, som trodde sig bli frälsta genom försakelse och återhållsamhet, sade han:
“Det är inte vad som går in i munnen, som besudlar människan, utan det som går ut ur den”.

Anhängare av långa böner svarar han:
“Er Fader vet vad ni behöver, innan ni ber därom”.

Jesus fördömde prästerskapets rangordning genom att tillråda sina lärjungar, att inte utse något överhuvud eller någon mästare. Hans gudsdyrkan var invärtes och den enda värdiga för upphöjda andar. Detta uttryckte han med dessa ord:
“Den tiden kommer, då de sant troende skall tillbedja Fadern i ande och sanning, ty det är förvisso dessa tillbedjare, som Fadern söker. Gud är *Ande*, och de, som tillbedja honom måste tillbedja i ande och sanning”.

Han ålägger inte annat än utövandet av det goda och broderskap:
“Älska din nästa såsom dig själv, och var fullkomlig såsom din Fader i himmelen är fullkomlig. Det är hela lagen och profeterna”.

I sin vältaliga enkelhet avslöjar denna föreskrift invigningens högsta syfte, nämligen sökandet efter fullkomligheten, som samtidigt är maktens och salighetens. Vid sidan av dessa Jesu lärdomar, där han vänder sig till de vanliga människorna, finns det andra, i vilka essäernas hemliga lära återupprepas i ljusglimtar (46). Alla kan inte stiga till dessa höjder, och det är därför översättare och uttolkare av Evangelierna genom århundradena förändrat formen och förfalskat betydelsen. Trots dessa försämringar är det lätt att återställa denna undervisning, om man frigör sig från övertron på texten och i stället ser på tingen med förnuft och ande. Det är i synnerhet i Johannes

Evangelium, som vi därvid kan finna de ännu synliga spåren:

"I min Faders hus finns många boningar. Jag går att bereda er rum där, och sedan jag berett er rum, skall jag återkomma och ta er till mig, ty där jag är, skall ni också vara". (47)

Faderns hus är den oändliga himlen med de världar, som befolkar den och det liv, som utvecklas där. Oräkneliga uppehållsorter på vår färd finns där, och som vi är kallade att lära känna, om vi följer Jesu föreskrifter. Jesus skall återkomma till oss, för att föra oss med sig till dessa överlägsna världar.

Här se vi också bekräftelsen på själens på varandra följande liv.

"I sanning, om en människa inte föds på nytt, kan hon inte komma in i Guds rike". (48)

"Det som är fött av kött är kött, och det som är fött av ande är ande. Förundra er inte över vad jag säger er, det är nödvändigt att ni föds på nytt".
"Vinden blåser vart den vill, och ni hör dess röst, men ni vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Det är på samma sätt med var och en som föds av ande". (49)

När Kristi lärjungar frågar honom: "Varför säger de skriftlärda, att först måste Elias återkomma?" Så svarar han: "Elias har redan kommit, men de har inte känt igen honom". De förstår då, att han talar om Johannes Döparen. Jesus sade dem också vid ett annat tillfälle:

"I sanning, bland alla av kvinnor födda finns ingen större än Johannes Döparen. Om ni vill lyssna, så är det Elias själv, som skall komma. Den som har öron till att höra, han höre". (50)

Målet, som var och en av oss och hela samhället har att fullfölja, är klar angivet. Detta är "*Människosonens*", den samhälleliga *Kristus* herravälde, eller med andra ord, sanningens, rättvisans och kärlekens välde. Jesus avsikter riktas mot framtiden, mot dessa tider som förebådats.

"Jag skall sända er tröstaren - Jag skulle ha ännu mycket att säga er, men ni kan inte bära det ännu. – När denna sanningens ande har kommit, skall han undervisa er om hela sanningen… etc." (51)

Stundom sammanfattade han de eviga sanningarna i storslagna bilder och med glödande pilar. Apostlarna lyssnade inte alltid på honom, men han överlämnade åt kommande århundraden och händelser omsorgen att låta dessa grundbegrepp gro i det mänskliga medvetandet liksom regn och sol låter sädeskorn, anförtrodda åt jorden, gro. Det är i denna mening, som han till de sina riktar dessa djärva ord: "Himmel och jord skall förgås, men mina ord skall inte förgås".

Jesus vände sig alltså på samma gång till sinne och ande. De som inte skulle ha kunnat förstå Pythagoras och Platon, kände sina själar uppväckas och spred budskapet på Nasaréens kallelser. Det är därigenom den kristna doktrinen överträffar alla de andra. För att uppnå vishet måste man i de egyptiska och grekiska templen övervinna en lång och mödosam invignings grader, under det alla kan bli goda kristna och bröder i Jesus genom människokärlek.

Men med tiden beslöjades de översinnliga sanningarna. De som ägde dem, blev undanträngda av dem, som trodde sig förstå. Den materiella dogmen ersatte den rena läran. Under dess utbredning förlorade kristendomen i värde vad den vann i utbredning.

Till Jesus djupa vetande kom att tillfogas den högre invigdes

fluidiska förmåga hos den från passionerna befriade själ, vars viljekraft behärskar materien och befaller över naturens subtila krafter. Kristus ägde det andra seendet. Hans blick utforskade tankar och samveten. Han botade med ett ord, ett tecken, genom handpåläggning eller till och med enbart genom sin närvaro. Välgörande magnetiska strömmar utgick från hans väsen och de onda andarna försvann på hans befallning. Han stod när så behövdes i förbindelse med de himmelska makterna, och i prövningens tid hämtade han ur denna förbindelse den moraliska kraft, som stödde honom på lidandets väg. På Tabor såg de förskräckta lärjungarna honom framträda i utstrålningen från sin fluidiska överjordiska kropp, den kropp, varom Paulus säger: "I varje människa finns det en djurisk och en andlig kropp". (52) Om dess existens kan den moderna psykologins erfarenheter vittna.

Jesu framträdanden efter sin död kan inte betvivlas, ty endast de förklarar den kristna tankens varaktighet. Efter Mästarens kval och sedan lärjungarna skingrats var kristendomen moraliskt död. Endast uppenbarelserna och samtalen om Jesus kunde återge apostlarna deras kraft och tro.

*****

Vissa författare har förnekat Kristi existens och tillskrivit tidigare traditioner av berättarkonst allt det som skrivits om honom. En åsiktsströmning i denna riktning är ägnad att inskränka kristendomens ursprung till en legend.

Det är sant, att Nya Testamentet innehåller många misstag. Åtskilliga händelser, som omnämns, förekommer i andra forntida folks historia, och vissa tilldragelser, som tillskrivs Kristus, finns likaledes i Krishnas och Horus´liv. Men å andra sidan finns det otaliga bevis på Jesus av Nazarets existens, och dessa bevis är så

mycket mer avgörande, då de framlagts av själva kristendomens motståndare. Talmud talar därom med dessa ord:

"Dagen före påsk blev Jesus korsfäst för att han ägnat sig åt magi och trolldom".

Tacitus och Surtonius omnämner också Jesus pina och den snabba utvecklingen av kristendomens idéer (53). Plinius den yngre, Bithyniens guvernör, redogör för denna rörelse inför Trajanus femtio år senare i en rapport, som bevarats.

Hur kan man för övrigt gå med på, att tron på en myt kan ha varit tillräcklig för att inge de kristna så mycket hänförelse, mod och fasthet inför döden. Att den skulle ha möjlighet att omstörta hedendomen, bemäktiga sig det romerska kejsardömet och att århundrade efter århundrade tränga in i alla civiliserade stater? Det är säkerligen inte på grund av en inbillning som man grundar en religion, som fortgår under tjugo sekler och omstörtar halva världen. Om man övergår från tanken på verkningarnas storhet till den om makten i dess orsaker, kan man med visshet säga, att det alltid finns en framstående personlighet i upprinnelsen till en stor idé.

Angående de teorier, som gör Jesus till antingen en av personerna i Treenigheten, eller ett rent fluidiskt väsen, så förefaller bådadera lika litet berättigade. Genom att uttala dessa ord: "Må denna kalk gå ifrån mig", avslöjas Jesus som en människa, underställd fruktan och svagheter. Jesus kallade sig ofta "människosonen". Uttrycket förekommer tjugofem gånger i Matteus evangelium**.** Liksom vi, har Jesus lidit och gråtit. Denna helt mänskliga svaghet närmar oss honom**,** gör honom mer till vår broder och gör hans exempel och dygder än mer beundransvärda.

Kristendomens framträdande har haft oräkneliga följder. Den har

tillfört världen den mänsklighetens idé, som forntiden inte kände till i dess vidsträckta betydelse.
Denna i Jesu person förkroppsligade tanke har så småningom trängt in i sinnena och uppenbarar sig numera i västerlandet med alla de sociala följder, som förknippas därmed. Till denna tanke fogade han lagarna om moral och evigt liv, som dittills bara de visa och tänkarna fått del av. Alltifrån den tiden skall det vara människans plikt, att medelst alla sina gärningar och handlingar i sitt individuella och samhälleliga liv förbereda sig för Guds rike, det vill säga "Det godas och rättvisans rike": "Att *ditt rike* må komma till jorden liksom i *Himlen*".

Detta rike kan likväl bara förverkligas genom allas fullkomnande och genom en ständig förbättring av själen och vårt samhälle. Dessa begrepp innefattar alltså i sig förmågan till obegränsad utveckling. Vi skall inte förvåna oss, om de, efter en inkubations tid på tjugo seklers förberedelse i hemligt arbete, nätt och jämt börjar förete några verkningar i den samhälleliga ordningen. Kristendomen innehöll, då den hade möjlighet att påverka samhällsordingen, socialismens alla element. Men alltifrån de första århundradena har den avvikit. Dess sanna grundbegrepp, misskända av sina officiella företrädare, har kommit bort i folkens medvetande och till och med ur de officiella företrädarnas. De senare trodde sig eller sade sig inte längre vara kristna, men bar omedvetet inom sig drömmen om Jesus.

Det är alltså varken inom kyrkan eller inom det som kallas den gudomliga rättens institution, som inte är annat än våldets makt, som man måste söka Kristi arv. Dessa är i själva verket hedniska eller barbariska institutioner. Jesus tänkesätt är inte längre levande annat än i folkets själ. Det är genom dess ansträngningar att höja sig, och dess ständiga strävan mot ett socialt tillstånd mer överensstämmande med rättvisa och solidaritet, som det skapats en humanitär strömriktning, som har sin källa på Golgatas höjder, och vars vågor

bär oss mot en framtid som inte längre skall känna till vare sig fattigdom, okunnighet eller krig.

Katolicismen har förvanskat evangeliets vackra och rena lärosats med sin föreställning om frälsning genom nåd, arvsynd, helvete och återlösning. Otaliga kyrkomöten har under seklernas gång byggt upp nya dogmer och avlägsnat sig alltmer från Kristi bud. Prål och handel med andliga ting har trängt in i gudstjänsten. Kyrkan har behärskat världen medelst skräck och hotelser om straff, medan Jesus ville härska med kärlek och barmhärtighet. Den har hetsat folken mot varandra, har satt förföljelser i system vilka fått blodet att flyta i strömmar.

Förgäves har vetenskapen under sin utveckling framhållit motsägelsen mellan den katolska undervisningen och tingens verkliga ordning. Kyrkan har kommit dit hän att förbanna vetenskapen som ett Satans påfund. En avgrund skiljer nu de romerska doktrinerna från de invigdas forntida vishet, vilken var kristendomens moder. Materialismen har utnyttjat detta sakernas tillstånd och överallt drivit fram dess kraftiga rötter.

Däremot har den religiösa känslan märkbart försvagats. Dogmen utövar inte längre något inflytande på samhällslivet. Människoanden har tröttnat på de hinder, som inneslutit den. Den har höjt sig mot ljuset och sprängt dessa svaga band för att förena sig med de stora andar, som varken tillhör någon sekt eller ras, men vars tankekraft lyser upp och värmer hela mänskligheten. Befriad från allt prästerligt förmyndarskap, vill den hädanefter tänka, handla och leva genom sig själv.

Vi vill emellertid tala med vördnad om katolicismen. Vi glömmer inte, att denna tro var våra förfäders. Den har tröstat oräkneliga generationer. Men vördnaden utesluter inte prövning. Nu är det så,

att varje seriös undersökning kommit fram till detta: den ofelbara kyrkan har misstagit sig både i sin fysiska uppfattning om universum och i sin andliga uppfattning om den mänskliga tillvaron. Jorden är inte längre den centrala och viktigaste himlakroppen i universum, liksom det nuvarande livet inte är den enda skådeplatsen för våra strider och framsteg. Arbetet är inte ett straff utan snarare det medel till förnyelse, genom vilket mänskligheten stärker sig och förädlas. Kyrkans falska föreställning om tillvaron har drivit katolicismen att hata framåtskridande och civilisation, och denna känsla uttrycks utan förbehåll i *Syllabus* senaste artikel:

"Förbannad vare den som sade: Den romersk-katolske prästen kan och bör försona sig och försätta sig i harmoni med framåtskridande, liberalism och modern civilisation".

Katolicismen tilldelar *Den Högste* alla våra svagheter. Den framställer honom därmed som en slags andlig bödel, som helgar de svaga varelserna, hans händers verk, till de sista kvalen. Människorna, som är skapade att söka sin lycka, dukar i massor under för onda frestelser, och beger sig för att befolka helvetet. Sålunda är hans vanmakt lika med hans brist på förutseende. *Satan* är alltså skickligare än *Gud*!

Är det alltså *Fadern*, som *Jesus* låter oss känna när han anbefaller oss att i hans namn, glömma oförrätter, när han uppmanar oss att göra det goda i stället för det onda och talar om medlidande, kärlek och förlåtelse? Skulle den medlidsamma och goda människan vara överlägsen Gud?

Det är sant, att Gud, för att försöka rädda världen, offrar sin egen son, del av *Treenigheten* och del av *Gud* själv. Men där råkar man också ett vidunderligt misstag, och man kan berättiga Diderots uttalande: "Gud har dödat Gud för att tillfredställa Gud!"

Katolicismen har förmörkat våra samveten genom vidskepelse. Den har förvirrat begåvningar och omdömen genom en dunkel och förskräcklig uppfattning om en hämnande Gud. Den har fått människan att avstå från att tänka, lärt henne undertrycka sina tvivel, tillintetgöra sitt förnuft och sina vackraste anlag. Den skiljer sig från alla dem som fritt och ärligt söker sanningen, och uppskattar endast dem, som bär samma ok som den själv.

Sedan hade vi, bredvid en felaktig undervisning, otaliga maktmissbruk, böner, prisbestämda ceremonier, taxering av synder, bikt, reliker, skärselden och själarnas återlösning. Slutligen hade vi dogmerna om den obefläckade avlelsen och påvens ofelbarhet. Den timliga makten är en uppenbar kränkning av Deuteronomium (5: e Mosebok -XVIII, 1-2), som förbjuder prästerna "att besitta jordiska ägodelar och del i arv, eftersom *Herren* själv är deras arvedel". Allt detta visar vilket avstånd, som skiljer de katolska uppfattningarna från de heliga böckernas sanna undervisning.

Icke desto mindre har kyrkan utfört ett värdefullt arbete. Den har haft sina tidsskeden av storhet. Den har satt ett hinder för barbariet och täckt jordklotet med välgörenhetsinrättningar. Men liksom förstenad i sina dogmer förblir den i samma position medan allt omkring den går framåt. Från dag till dag tilltar vetandet, och det mänskliga förnuftet utvecklas fritt.

Ingenting undgår framåtskridandets lag, religionerna lika litet som allt annat. De har kunnat motsvara ett tidsbehov och ett fördröjt socialt tillstånd. Den stunden kommer, då dessa religioner, instängda i sina formler, som i en järnring, kommer att ändras eller försvinna. Detta är katolicismens belägenhet. Den har gett till historien allt, som den kunde erbjuda. Därmed blev den oförmögen att befrukta den mänskliga själen, som övergav den, och under sin oavbrutna utveckling, gick mot allt mer vidsträckta och upphöjda intellektuella

skapelser. Den kristna tanken förolyckades inte för det, den endast omvandlades för att åter uppstå i en ny och renad form. En tid skall komma, då katolicismen, med dess dogmer och tillämpningar, inte längre är något annat än en otydlig hågkomst, nästan utplånad ur människornas minne, såsom nu den romerska och skandinaviska hednatiden. Men den mäktiga Kristusgestalten skall fortsätta att behärska århundradena, och tre ting skall bestå av hans undervisning då den uttrycker den oändliga sanningen: Guds enhet, andens odödlighet och det mänskliga broderskapet.

*****

Trots de religiösa förföljelserna har den hemliga doktrinen vidmakthållits genom tiderna, och man återfinner spår av den under hela medeltiden. De invigda judarna hade den sedan länge förvarad i två berömda verk, *le Zohar* och *le Sepher-Jésirah*. Deras sammanslagning utgör Kabbalan, ett av de viktigaste verken i den esoteriska vetenskapen (54).

Den ursprungliga kristendomen var starkt präglad av denna. De första kristna trodde på en tidigare existens och själens fortlevnad i andra kroppar. Vi såg detta i Jesus samtal angående Johannes Döparen och Elia, och av den fråga apostlarna ställde om den blindfödde, som tycktes “ha ådragit sig detta straff genom synder begångna före sin födelse” (55). Reinkarnationstanken var till den grad så utbredd hos det judiska folket, att historikern Josephus på sin tid förebrådde fariséerna att inte erkänna själavandringen, som endast var till fördel för hederligt folk (56).

Det var vad de kallade “Gilgul” eller omsättning av själar.

De kristna ägnade sig också åt frambesvärjande och förbindelser med de avlidnas andar. Man återfinner i Apostlagärningarna talrika

uppgifter om detta (57). Aposteln Paulus skildrar i första brevet till Korintierna under beteckningen andliga gåvor alla slags mediala förmågor (58). Han uppger sig undervisa direkt genom Jesu ande om den evangeliska sanningen.

Ibland tillskrivs dessa ingivelser onda andar, som vissa kallade Pythons ande:

"Mina älskade", säger evangelisten Johannes, "tro inte på varje ande, utan pröva om andarna kommer från Gud". (59)

Utövandet av spiritism var i bruk flera århundraden. Nästan alla de alexandrinska filosoferna, Filon, Ammonius Saccus, Plotinos, Porphyrios, Arnobe, säger sig vara inspirerade av högre väsen. Sankt Gregorius, undergöraren, mottog trons symboler av sankt Johannes´ ande.

Den alexandrinska skolan glänste då med sin starkaste glans. Alla de stora mänskliga tankeströmmarna tycktes förenas och fördjupas däri. Denna berömda skola hade frambringat en "plejad" av briljanta begåvningar, som ansträngde sig att smälta samman Pythagoras´ och Platons filosofi med den judiska Kabbalans traditioner och kristendomens principer. De hoppades sålunda utveckla en oförgänglig och universell religion. Detta var Philons dröm. På samma sätt har Sokrates, denne store tänkare, sin Daimon, anden som hjälper och inspirerar honom, och får honom att skriva i sömnen (60).

Det är samma sak med Ammonius och Plotinos, om vilken Porphyrius säger, att han var inspirerad av ett andeväsen, "nej, inte av de omnämnda demonerna utan av dem man kallar gudar" (61). Plotinos har skrivit en bok om familjeandar.

Liksom de, var Jamblichos hemmastad i andebesvärjning och

stod i förbindelse med det osynliga.

Av alla den esoteriska kristendomens förkämpar är Origenes den mest kände**.** Denne geniale man, som blev en stor filosof och ett helgon, fastställde i sina arbeten (62), att skiljaktigheten hos människorna är en följd av deras olika förtjänster. De enda plågor, som överrensstämmer med godheten och den gudomliga rättvisan är, säger han, de "medicinska". De verkar att fortlöpande rena själarna i rader av existenser före deras tillträde till himlen. Bland kyrkofäderna delade många Origenes´ synpunkter (63) och stödde sig på andarnas uppenbarelser för profeter och medier (64).

Sankt Augustinus, *Hippos´* store biskop, talar i sin avhandling, "De Curâ pro mortuis", om ockulta manifestationer och tillägger:
"Varför inte tillskriva dessa handlingar de dödas andar, och inte bara lita på, att den gudomliga Försynen gör ett gott bruk av allt för att lära människorna, trösta och skrämma dem?"

Beträffande den eteriska kropp som är själens hölje och behåller kroppens utseende talar kyrkofadern i sin bok "De Civita Dei" (65) om experiment med andebesvärjningar**,** kända under namnet *"teletes"* (invigningsceremonier), som gjorde det möjligt att ha förbindelse med Andar och Änglar och få mäktiga visioner.

Angående mångfalden existenser, som Origenes bekräftar, uttrycker sig Augustinus, i sitt verk *Confessiones* **(** 66):
"Min barndom, har den inte efterträtt en annan död före detta?…

Också före den här tiden, var jag någon annanstans? Var jag någon?"

Detta avsnitt av hans arbete verkar ännu mera betydelsefullt:
"Jag är viss om, att hos platonikerna finna många ting, som inte

strider mot våra dogmer … Denna åsikt hos Platon, den renaste och mest lysande som kan finnas inom filosofin, återkommer i Plotinos mun. Så lik honom, att de verkar samtida, men likväl tillräckligt avlägsen i tiden för att den förste av de två skulle kunna vara återuppstånden i den andre”. (67)

Den helige Clemens av Alexandria (68) och den helige Gregorius av Nysse uttalar sig i samma riktning. Den senare anför (69), att “den odödliga själen bör vara botad och renad, och om den inte blivit det under sitt jordiska liv sker botandet i de kommande och påföljande existenserna”.

I många omgivningar bekämpade Andarna den dogmatism, som kom från kyrkan, och understödde de kätterska ledarna. De klagade över, att evangeliets så enkla lärdomar blev oklara och dunkla för de troende på grund av uppdiktade och påtvingade dogmer, trots förnuftets uppror. De uppreste sig långt dessförinnan mot biskoparnas anstötliga lyx (70).

Dessa avslöjanden hade blivit till hinder för statskyrkan. De kätterska ledarna hämtade där sina argument och sin kraft. Prästväldets inflytande och maktfullkomlighet skakades. Med reinkarnation, försoning av begångna fel, genom prövning och arbete i existensernas rad, gav döden inte längre någon anledning till skräck. Var och en befriade sig själv från den jordiska skärselden genom ansträngningar och framåtskridande, och prästen förlorade sin betydelse. Kyrkan, som inte längre kunde öppna portarna till paradiset eller helvetet efter eget gottfinnande, såg sitt inflytande och sin makt förminskas.

Kyrkan bedömde det alltså som nödvändigt att påtvinga den hemliga doktrinens anhängare tystnad, att avsäga sig all förbindelse med andar och fördöma deras undervisning som inspirerad av

djävulen. Det var från denna dag, som Satan fick större och större inflytande över kristendomen. Allt, som hindrade den, tillskrevs djävulen. Kyrkan förklarade, att den ensam var den levande och bestående profetian och Guds enda uttolkare. Origenes och gnostikerna fördömdes av kyrkomötet i Konstantinopel (år 553). Den hemliga doktrinen försvann med profeterna, och kyrkan kunde bekvämt fullborda sitt arbete i envälde och stillhet.

Man såg de romerska prästerna förlora ljuset ur sikte, det ljus, som Jesus bringat till världen, och återfalla i mörkret. Den natt, som de önskade de andra, kom till dem själva. Templet var inte som i gamla tider, en fristad för sanningen. Sanningen övergav altarna för att söka en dold tillflyktsort. Den steg ned till de fattiga, inspirerade ödmjuka missionärer och obemärkta apostlar, att verka under namnet av Johannes Evangelium. På skilda ställen i Europa, försökte man fastställa Jesu enkla och rena religion, som var jämlikhetens och kärlekens. Dessa doktriner kvävdes av röken från bålen och dränktes i strömmar av blod.

Hela medeltidens historia är full av dessa tankeförsök, dessa lysande och betydande väckelser, följda av den religiösa och monarkiska envåldsmaktens bakåtsträvande och perioder av dyster tystnad

Det andliga vetandet bevakades emellertid från olika håll av en mängd hemliga ordnar. Alkemister, Templare, Rosenkreutzare m.fl., bevarade dessa principer. Templarna blev blodigt förföljda av statskyrkan, som till den grad fruktade de hemliga skolorna och det herravälde de utövade på sinnena. Under förevändning av trolldom och förbund med djävulen förstörde de nästan allt medelst eld och svärd.

Reformationen lyckades rycka loss halva Europa från Roms ok.

Protestantismen är överlägsen katolicismen, emedan den vilar på tankefrihetens princip. Dess moral är mer noga utformad. Den har förtjänsten att i högre grad överensstämma med den evangeliska enkelheten. Men den rättroende protestanten kan inte betraktas som sista ordet vid den religiösa förnyelsen. Detta med tanke på hans ensidiga böjelse för "la lettre qui tue" (bokstaven som dödar), och det dogmatiska bagaget, som han delvis bevarat.

Trots prästväldets ansträngningar har inte den hemliga doktrinen förlorats. Länge var den kvar, dold för allas blickar. Kyrkomöten och inkvisitionsdomstolens representanter trodde sig ha begravt den för alltid. Under stenen, som man hade förseglat, levde den alltjämt lik en gravlampa, som brinner ensam i natten.

Till och med inom prästerskapet har det alltid funnits dolda anhängare till dessa idéer om föruttillvaro och förbindelse med det osynliga. Vissa bland dem vågade höja rösten.

Redan 1843 uttalade M. de Montal, biskop av Chartres, i ett herdabrev:

"Eftersom det inte är förbjudet att tro på en själarnas tidigare tillvaro, vem kan då veta, vad som kunnat hända bland sinnena i avlägsna tidsåldrar?"

Kardinal Bona, Fenelon de l´Italie, uttryckte sig sålunda i sin avhandling "Du Discernement des Esprits":

"Man har anledning att förvåna sig över, att det kan finnas människor med gott omdöme, som helt vågat förneka andeuppenbarelser och andars förbindelser med de levande, eller tillskriva dem en bedräglig fantasi eller demoners skicklighet".

Till slut, nyligen, har Mr. Calderone, direktor för *Filosofia della Scienza* i Palermo, publicerat några brev skrivna av Mgr Louis

Passavalli, ärkebiskop, vikarie av Sankt Petrus basilika i Rom, till M. Tancredi Canonico, senator och justitieminister, beträffande reinkarnationen. Här är en av dess främsta delar (71):

"Jag tror att om man kunde sprida idén om människans mångfaldiga existenser såväl i denna världen som i andra som ett beundransvärt medel att förverkliga Guds barmhärtiga planer, genom människans försoning och rening med avsikt att slutligen gör henne värdig Gud och Himlarnas odödliga liv, så skulle man redan ha gjort ett stort framsteg, ty detta skulle räcka för att lösa de trasliga och besvärliga problem som för närvarande upprör människans hjärna. Ju mer jag tänker på denna sanning, ju mer betydande och fruktbar förefaller den mig med avseende på sina praktiska följder för religioner och samhället".

Underskrift: †"Louis, ärkebiskop".

VII. – Materialism och positivism

Liksom havet har tanken sin flod och ebb. Då mänskligheten genomskådar en synpunkt vilken som helst inom överdrifternas område, uppstår förr eller senare en kraftig motreaktion. Överdrifter uppväcker motsatta överdrifter. Efter århundraden av underkastelse och blind tro, kastar sig världen nu, uttråkad av Roms dunkla ideal, mot intighetens doktriner. Obetänksamma och ogrundade påståenden har medfört ursinniga förnekelser. Striden har inletts, och materialismens murbräcka har gjort en öppning i den katolska byggnaden.

Materialisternas uppfattningar vinner terräng. Genom att tillbakavisa kyrkans dogmer som oacceptabla, har ett stort antal bildade själar på samma gång lämnat den spiritualistiska förklaringen och tron på Gud. Skilda från metafysiska föreställningar har de sökt sanningen i direkt iakttagelse av fenomenen, i vad man enats om att

kalla den experimentella metoden.

Man har sammanfattat materialisternas lärosatser sålunda: Allt är materia. Varje molekyl har sina oskiljaktiga utmärkande egenskaper. I kraft av dessa har universum uppstått med de varelser det rymmer. Tanken på en andlig princip, som styr materien, är en hypotes. Materien styr sig själv genom ödesbestämda mekaniska lagar. Materien är evig, men endast den är evig. Komna av stoft, skall vi återgå till stoft. Det vi kallar ande, summan av våra intellektuella anlag, och medvetandet, är bara en utryck för organismen och försvinner i döden. “Tanken är en utsöndring från hjärnan”, har Carl Vogt sagt, och samma författare tillägger: “Naturlagarna är obevekliga krafter. De känner vare sig moral eller välvilja”.

Om materien är allt, vad är då materia? Materialisterna själva kan inte säga det, ty så snart som man analyserar dess inre natur, drar den sig undan, glider iväg och smiter som en bedräglig hägring.

Fasta kroppar förvandlas till flytande och flytande förvandlas till gas. På andra sidan gastillståndet kommer stråltillståndet. Sedan, genom oräkneliga mer och mer subtila förfiningar, övergår materien till ovägbart tillstånd. Den blir till den eteriska substans, som fyller världsrymden, så tunn, att man ansåg den för det absoluta tomrummet, eftersom ljuset inte kom den att vibrera vid sin genomfart. Världarna badar i dess vågor som i ett havs fluidum.

Materien förlorar sig sålunda steg för steg i osynligt stoft. Allt sammanfattas i kraft och rörelse.

Vetenskapen säger oss, att kroppar, organiska eller oorganiska, mineraler, växter, djur, människor, världar och stjärnor bara är hopgyttringar av molekyler. Dessa molekyler är själva sammansatta av atomer, skilda från varandra i ett konstant rörelsetillstånd och

oändlig förnyelse.

Atomen är osynlig till och med vid den starkaste förstoring. Den är så ytterst liten, att man knappt kan fatta den med tanken (72). Och dessa molekyler, dessa atomer är i häftig rörelse, cirkulerar och svänger i oavbrutna virvlar mitt under vilka kropparna bibehåller sin form endast i kraft av attraktionslagen.

Man kan alltså säga, att världen är sammansatt av osynliga atomer och styrd av immateriella krafter. Så snart som man undersöker materien närmare, försvinner den likt rök. Den är bara skenbart verklig och kan inte erbjuda oss någon tillförlitlig grund. Det finns ingen beständig verklighet, det finns bara visshet i anden. Det är endast i den, som Världen uppenbarar sig i sin levande enhet och eviga prakt. Den ensam kan uppskatta och förstå dess harmoni. Det är i anden, som Universum känns igen, återspeglas och behärskas.

Anden är mer än så. Den är den dolda kraften, viljan som styr, leder och ger materien liv: *Mens agitat molem*. Vi har sagt, att alla molekyler och atomer är i häftig rörelse och förnyar sig oupphörligt. Den mänskliga kroppen är som en livsström, där vatten följer på vatten. Varje partikel ersätts av andra partiklar. Själva hjärnan är underkastad dessa förändringar, och vår kropp förnyas helt på några år.

Det är alltså oriktigt att säga, att hjärnan framställer tanken. Den är därvid bara ett redskap. Över den sinnliga naturens ständiga inskränkningar bibehålls vår personlighet och med den vårt minne och vår vilja. Det finns i vårt mänskliga väsen en intelligent och medveten kraft, som reglerar de materiella atomernas harmoniska rörelser allt efter livets behov, en princip som behärskar materien och som överlever den.

Det är på samma sätt med tingens helhet. Den materiella världen är bara den yttre sidan. Den föränderliga gestalten är uttrycket för en väsentlig och andlig verklighet, som finns inom oss. Det mänskliga *Jaget* tillhör inte den föränderliga materien utan ingår i anden. Så ingår inte heller det universella *Jaget* i himlakropparna, som bildar universum utan i den dolda Viljan, den osynliga och andliga Makt, som styr de hemliga krafterna och reglerar evolutionen.

Den materialistiska vetenskapen ser bara tingens ena sida. I sin vanmakt att bestämma universums och livets lagar efter att ha avskaffat hypotesen, är också den tvungen, att lämna sinnesintryck och erfarenhet. Den måste då återvända till hypotesen, för att ge en förklaring på naturlagarna. Det är vad man gör, genom att till grundval för den fysiska världen ta atomen, som inte faller under de yttre sinnena.

J. Soury, en av de mest ansedda materialistiska skriftställarna, tvekade inte att erkänna motsägelsen i sin analys av Haeckels arbeten. “Vi kan ingenting förstå om materiens sammansättning”, säger han.

Om världen bara vore en sammansättning av materia, styrd av en blind kraft, det vill säga av en tillfällighet, skulle man inte förstå denna regelbundna och oavbrutna följd av samma företeelser, som inträffar enligt fastställd ordning. Man skulle inte fatta denna intelligenta anpassning av medlen till syftet, denna lagarnas, krafternas och förhållandenas samklang, som visar sig i hela naturen. Livet skulle vara en tillfällighet, utgöra ett undantag och inte vara en allomfattande ordning. Man kan inte förklara denna strävan, denna drivkraft, som, under alla världsåldrar alltifrån de ursprungliga varelsernas framträdande, styr livsströmmen genom successivt framåtskridande mot mer och mer fullkomliga former. Hur skulle materien, blint, omedvetet och utan syfte kunna variera sig och

utvecklas enligt den storslagna plan, vars konturer visar sig för alla uppmärksamma iakttagare? Hur skulle den kunna samordna sina element, sina molekyler och på så sätt utveckla alla naturens under alltifrån sfärerna i rymden till den mänskliga organismen, insekter, fåglar och blommor?

Den förhistoriska geologins och antropologins framsteg har riktat ett skarpt ljus mot världens äldsta historia. Materialisterna har fel när de tror sig ha funnit ett bevis för sina teorier i lagen om varelsernas evolution. En väsentlig omständighet väcks av dessa undersökningar. Det är vissheten, att den blinda kraften inte behärskar någon del av ett absolut beteende. Tvärtom är det intelligensen, viljan och förnuftet, som triumferar och råder. Den brutala styrkan har inte räckt till att garantera bevarandet och utvecklingen av arterna. Bland de varelser, som tagit jorden i besittning och kuvat naturen, är det inte de starkaste, de fysiskt bäst beväpnade utan den i intellektuellt avseende bäst begåvade.

Alltsedan sitt ursprung har världen utvecklats mot ett allt högre sakernas tillstånd. Framåtskridandets lag bekräftas genom tiderna i jordens skiftande omvandlingar och mänsklighetens epoker. Ett mål anges i universum, ett mål mot vilket allt rör sig, allt utvecklas gradvis, varelserna såväl som tingen. Det målet är det Goda, det Bästa. Jordens historia är därvid det mest talande beviset.

Man kommer utan tvivel att berätta för oss, att kampen, lidandet och döden i grunden är allt. Vi svarar, att möda, kamp och lidande är själva villkoren för framåtskridandet. Beträffande döden så innebär den inte förintelse, som skall bevisas längre fram, utan väsendets inträde i en ny utvecklingsfas. Från studier av naturen och historiens böcker frigör sig ett väsentligt faktum, nämligen att det finns en orsak till allt som är. För att känna denna orsak är det nödvändigt att höja sig över materien ända till den andliga grundorsaken. Man

måste höja sig ända till denna levande och medvetna Lag som förklarar universums ordning för oss, på samma sätt som erfarenheterna av den moderna psykologin förklarar livets problem.

*****

En filosofisk doktrin bedömer man framför allt efter dess moraliska påföljder och de verkningar den medför på samhällslivet. Skärskådade ur denna synpunkt är de materialistiska teorierna, grundade på fatalism och ur stånd att tjäna som drivkraft i det andliga livet eller för stadfästelse av samvetets lagar. Den helt mekaniska föreställningen, som de ger beträffande världen och tillvaron, förstör begreppet frihet och till följd därav, uppfattningen av ansvar (73). De gör av kampen för tillvaron en obönhörlig lag, genom vilken de svaga måste duka under för de starkas stötar, infall och nycker. En lag, som för alltid bannlyser fridens, solidaritetens och det mänskliga broderskapets herravälde på jorden. Detta kan inte leda själarna till annat är likgiltighet och egoism för de lyckliga samt hopplöshet och tvång för de missgynnade, och sedefördärv för alla.

Utan tvivel finns det rättfärdiga materialister och gudsförnekare, men det är inte till följd av en sträng tillämpning av deras lärosatser. Om de är sådana, är det trots dessa åsikter och inte på grund av dem. Det är genom en hemlig drivkraft i deras natur och emedan deras samvete vetat att motstå alla hårklyverier och falska slutledningar. Därav framgår inte desto mindre logiskt, att materialismen, genom att undertrycka den fria viljan, genom att betrakta intellektuella begåvningar och moraliska egenskaper som uppkomna ur kemiska sammansättningar och utsöndringar från hjärnans grå substans och genom att betrakta geniet som nervsjukt, så drar den ner den mänskliga värdigheten och fråntar tillvaron all upphöjd karaktär.

Med övertygelsen att det inte finns något liv utöver det nuvarande

och ingen annan rättvisa än den mänskliga, kan envar säga: vad tjänar det till att strida och lida? Vad tjänar det till med medlidande, mod och ärlighet? Varför lägga band på sig och behärska sina lustar och begär? Om mänskligheten är överlämnad åt sig själv, om det inte någonstans finns en rättvis, intelligent makt, som dömer, leder och vidmakthåller mänskligheten, vilken hjälp kan den då förvänta sig och hoppas på? Vilken hjälpare skall då göra prövningarna mindre tunga att bära?

Om det i universum varken finns förnuft, rättvisa eller kärlek, blott den blinda kraften, som trycker ned varelser och världar under oket av ett olycksöde utan tanke, själ eller medvetande, då är det översinnliga, det goda och den andliga skönheten lika många illusioner och lögner. Det är inte längre i dem, utan i den brutala verkligheten, det är inte längre i plikten utan i nyttjandet, som människan bör se livets ändamål, och för att förverkliga det, måste hon komma över all fåfäng känslosamhet.

Om vi kommer från intet för att återvända till intet, om samma öde, samma glömska väntar brottslingen som den vise, egoisten som den uppoffrande, om somliga, enligt tillfälligheternas spel, måste leva i nöd och andra i glädje och anseende, då är det nödvändigt att förkunna det offentligt, då är hoppet ett inbillningsfoster och det finns inte längre någon tröst för de bedrövade och plågade, ej heller rättvisa för ödets offer. Mänskligheten snurrar med klotets rörelser, utan mål, utan klarhet och utan andlig lag; förnyas genom födelse och död, två företeelser mellan vilka varelserna handlar och flyter förbi utan att lämna mer spår är en gnista i natten.

Under inflytande av sådana doktriner kan samvetet inte annat än tiga och lämna rum för den råa instinkten. Det beräknande förståndet måste följa efter med hänförelse, och kärleken till nöjen får ersätta själens ädla strävan. Då tänker var och en bara på sig själv. Livsledan

och självmordstanken hemsöker de olyckliga. De utblottade har bara hat för dem som härskar, och i sitt raseri skulle de vilja slå sönder denna råa och materialistiska civilisation.

Men nej! Tanken och förnuftet reser sig och protesterar mot dessa trolöshetens doktriner. Människan har inte stridit, arbetat och lidit, menar man, för att detta ska leda till intet. Materien är inte allt. Det finns högre lagar, lagar om ordning och harmoni. Universum är inte blott och bart ett omedvetet maskineri.

Hur skulle den blinda materien kunna styras av intelligenta och visa lagar? Hur skulle den, utblottad på förnuft och känsla, kunna skapa kloka och känsliga varelser i stånd att skilja gott från ont, rätt från orätt? Vad? Skulle den mänskliga själen, ägnad att älska ända till försakelse, med känsla för det sköna och goda inristad inom sig, ha utgått från något, som inte har dessa karaktärsegenskaper i någon grad? Vi förnimmer, älskar, lider och vi skulle härröra från en döv, obönhörlig och stum orsak? Skulle vi vara fullkomligare och bättre än den?

En sådan slutledning är en förolämpning mot logiken. Man kan inte godta, att delen är överlägsen helheten, att intelligensen kan härröra från en ointelligent orsak, eller att från en natur utan ändamål det kan komma varelser ägnade att sträva efter ett mål.

Sunt förnuft säger oss tvärtom, att om intelligens, kärlek till det goda och sköna finns inom oss, måste de komma från någonting, som besitter dem i en högre grad. Då planmässighet ådagaläggs i allting, då en plan uppenbaras i världen, så är det emedan en tanke har utarbetat den, ett förnuft har tänkt ut den.

Låt oss inte envisas med problem som vi kommer att ta upp i undersökningen längre fram, utan komma fram till en annan lärosats, som har talrika beröringspunkter med materialismen. Vi vill tala om

positivismen.

Detta är en mer subtil eller mindre rakt på sak gående filosofi än materialismen. Den bekräftar ingenting och förnekar ingenting. Eftersom den avlägsnar allt metafysiskt studium och varje forskning om de första orsakerna, fastställer den, att människan ingenting kan veta om tingens grundbegrepp. Följaktligen skulle studiet av världens och livets orsaker vara överflödigt. Hela dess metod grundar sig på verkliga iakttagelser fastställda med hjälp av sinnena och de lagar, som binder samman dem. Den erkänner bara erfarenhet och beräkning.

Emellertid har strängheten i denna metod måst foga sig inför vetenskapens krav. Positivismen har liksom materialismen, trots sin fasa för hypotesen, tvingats erkänna de av sinnena icke kontrollerbara teorierna. Det är så man resonerar om materia och kraft, vars inre natur är okänd. Det är så man erkänner attraktionslagen, Laplace´s astronomiska system, krafters växelförhållanden och allt, som är omöjligt att bevisa med experimentet.

Efter att ha undanröjt alla religiösa och metafysiska problem, har man sett positivismens grundare, Auguste Comte, återvända till tingens ockulta och mystiska kvaliteter (74) och fullborda sitt verk genom att grunda världskulten.

Denna kult hade sina ceremonier och sina avlönade präster. Det är sant, att positivisterna har förnekat dessa avvikelser. Vi vidhåller emellertid inte den ståndpunkten mer än i en detalj ur *Littrés* liv. Denne framstående lärde och vördnadsvärde grundare av den moderna ateismen, lät döpa sig på sin dödsbädd efter att ha tagit emot talrika besök av en katolsk präst. En sådan vederläggning av ett helt livs grundsatser, måste emellertid bli uppmärksammad.

Dessa båda exempel beträffande positivismens mästare, vittnar om oförmågan hos doktriner som är likgiltiga för den andliga och religiösa varelsens strävanden. De bevisar, att man ingenting grundlägger vare sig med negationer eller likgiltighet, och att det, trots alla sofismer, kommer en tid, då tanken på livet efter detta reser sig även hos de mest förhärdade skeptiker.

Likväl ska man inte underskatta positivismens existensberättigande. Den har gjort mänskligheten obestridliga tjänster genom att tvinga den att tydliggöra sina argument, att klart formulera sina teorier och framställa en större del till bevisning. Trötta på metafysiska drömmerier och tomma skolmässiga diskussioner har dess grundare velat placera vetenskapen på en fast grund. Deras tankebyggnad saknade dock på samma gång vidd och fasthet. Genom att begränsa tankeområdet, har de tillintetgjort själens finaste anlag. Genom att förneka tankarna på världsrymd, oändlighet och det absoluta, har de avskurit vissa vetenskaper såsom matematik, geometri och astronomi från varje möjlighet att utvecklas och avancera. Man har konstaterat detta betydelsefulla faktum: nämligen att det är inom astronomins område, en vetenskap utdömd av August Comte såsom varande ett för människor *otillgängligt* område, som de skönaste upptäckterna har förverkligats.

Positivismen kan omöjligt ge ett moraliskt grundval för samvetet. Människan är inte här på jorden bara för att utnyttja sina rättigheter, hon har också plikter att fullgöra. Detta är det väsentliga villkoret för varje samhällsordning. Men för att kunna fullgöra sina plikter, måste man känna till dem. Hur ska man kunna förstå dem, om man är ointresserad av livets mål, ursprung och avsikt? Hur skall vi kunna ampassa oss till tingens ordning, enligt Littrés eget uttryck, om vi inte tillåter oss att utforska den andliga världens område och studera fakta beträffande medvetandet.

I ett lovvärt syfte har vissa materialistiska och positivistiska tänkare velat grunda vad de har kallat den oberoende moralen, det vill säga en moral frigjord från varje teologisk uppfattning och varje inflytande från gudsdyrkan och religioner. De har därmed trott sig finna en neutral mark där alla goda andar skall kunna förenas. Men materialisterna har inte tänkt på, att de genom att förneka friheten, gör all moral vanmäktig och tom. Berövad friheten är människan inte annat än en maskin, och en maskin har intet att göra med moral. Det skulle också ha behövts, att föreställningen om plikt antogs av alla för att vara verksam. Men på vad kan begreppet plikt stödja sig om världen och tillvaron förklaras i en mekanisk teori?

Moralen kan inte tagas som grund eller utgångspunkt. Den är en följd av orsaker och kronan på en filosofisk uppfattning. Det är därför den oberoende moralen har kvar en ofruktbar teori, ett ädelt bländverk utan inflytande på sederna.

I sin exakta och noggranna undersökning av materien har de positivistiska skolorna bidragit till att berika vissa grenar av de mänskliga kunskaperna, men de har förlorat ur sikte tingens helhet och de högre lagarna om universum. Genom att stänga in sig inom sitt ensidiga område, har de imiterat gruvarbetaren, som gräver sig djupare och djupare in i jordens innandöme och därvid blottar dolda skatter, men förlorar ur sikte naturens stora skådespel, som breder ut sig i solskenet.

Dessa skolor har inte ens varit trogna sitt eget program. Efter att ha förkunnat den experimentella metoden såsom enda möjlighet att uppnå sanningen, har man funnit, att de vederlägger sig själva genom att i förväg förneka varje slag av fenomen och psykiska manifestationer, som vi har att undersöka. Det är att notera, att den positiva vetenskapen visat lika mycket föraktfullt tvivel inför de fakta som kullkastade dess teorier, och lika mycket förutfattade

meningar som kyrkans mest ofördragsamma representanter.

Positivismen kan alltså inte betraktas som vetenskapens sista etapp. Den är progressiv till sin natur, och kan fullständigas genom att gå framåt. Positivismen är bara en av de tillfälliga formerna av den filosofiska evolutionen. Århundraden har inte följt på århundraden, och de lärdas och filosofernas verk har inte samlats för att sluta i det *obegripligas* teori. Tanken gör svängningar, utvecklas och tränger längre fram för varje dag. Det som var okänt i går blir känt i morgon. Människoandens utveckling har ingen gräns. Att fixera den till något är att misskänna framåtskridandet lag. Det är att göra konkurs med sanningen.

VIII. – Den moraliska krisen.

Av den föregående undersökningen framgår, att tankens värld söndras i två motsägande och fientliga system. Vår tid är ur denna synpunkt en tid av oro och övergång. Den religiösa tron avkyls, och de stora linjerna för framtidens filosofi visar sig ännu endast hos ett mindre antal forskare.

Den epok vi lever i är storslagen på grund av summan av gjorda framsteg. Den moderna civilisationens mäktiga redskap har förvandlat jordens yta. Folken har närmat sig varandra genom att upphäva avstånden. Skolundervisningen har brett ut sig, och samhällssystemet har förbättrats. Rätt har ersatt företrädesrätt och friheten segrar över slentrian och maktfullkomlighet. En väldig kamp uppkommer mellan det förgångna, som inte vill dö, och framtiden, som anstränger sig att födas till livet. Tack vare denna kamp oroas världen och går framåt, och en oemotståndlig drivkraft drar den med sig. Den tillryggalagda vägen och de vunna resultaten låter oss ana än mer underbara förvärv.

Om likväl de fullbordade framstegen i fysisk och intellektuell ordning är anmärkningsvärda, så är däremot det moraliska framåtskridandet lika med noll. På den punkten tycks världen snarare gå bakåt, ty de mänskliga samfunden, som är feberaktig fängslade av politiska frågor, industri- och finansföretag, offrar sina moraliska intressen för materiellt välstånd.

Om civilisationens verk visar sig i praktfulla bilder, så finns det också mörka därunder. Utan tvivel har förhållandena i tillvaron i viss mån förbättrats, men behoven har mångfaldigats med tvånget att tillfredsställa dem. Genom att åtrå och begär skärpts, har civilisationen i motsvarande grad gynnat sensualismen och ökat sedefördärvet. Kärleken till nöjen, lyx och pengar har blivit mer och mer brinnande. Man vill förvärva och äga till varje pris.

Därav kommer dessa skamlösa spekulationer, som breder ut sig i full belysning. Därmed även denna förslappning av karaktärer och samveten, denna ivriga dyrkan, som man ägnar penningen, en verklig avgudabild, vars altare ersatt de fallna gudomligheterna.

Kunskap, skicklighet och stordrift har hundrafaldigat mänsklighetens rikedomar, men dessa rikedomar har endast gagnat ett fåtal. De svagas villkor förblev osäkra, och brödraskapet visar sig mer i sammankomster än i mänskliga känslor. Mitt ibland storstädernas överflöd kan man ännu dö av hunger. Fabriker och byggarbetsplatser har blivit härdar för fysiskt och moraliskt fördärv som om det vore arbetets helvete.

Dryckenskap, prostitution och utsvävningar sprider överallt sitt gift, torkar ut livet vid dess källa och utarmar släkterna. Tidningarna tävlar om att sprida ut kränkningar och lögner med påföljd att en osund litteratur uppeggar hjärnorna och försvagar själarna.

Varje dag vållar misströstan och självmord nya härjningar.

Antalet självmord, som år 1820 i Frankrike, var ett tusen femhundra är nu mer än åttatusen. Åttatusen människor lämnar i brist på energi och moralisk känsla varje år ett rikt livs strider och räddar sig till det de tror vara intigheten. Antalet brott har tredubblats på femtio år. Bland de dömda är antalet ungdomar förhållandevis stort. Bör man i detta sakernas tillstånd se verkningarna av miljöns inflytande, dåliga exempel som man fått under barndomen, bristande bestämdhet hos föräldrarna eller frånvaron av uppfostran inom familjen? Allt detta föreligger och mer därtill.

Trots vetenskapens framsteg och skolundervisningens utveckling härrör våra olyckor från sådant som människan ännu är okunnig om. Hon vet föga om universums lagar och ingenting om dess krafter. Den grekiske filosofens "känn dig själv" blir för flertalet människor ett sterilt rop. Lika litet som för tjugo århundraden sedan, kanske ännu mindre, vet människan vad hon är, varifrån hon kommer, vart hon är på väg eller vad det verkliga syftet med tillvaron är. Ingen undervisning har gett henne något begrepp om hennes uppgift och plikter i denna värld, ej heller om hennes bestämmelse.

Människoanden vacklar hit och dit, oviss och obeslutsam mellan två makters enträgna uppmaningar.

Å ena sidan har vi religionerna med deras följe av misstag och vidskeplighet liksom deras anda av makt och ofördragsamhet. Men också tröstande ord, bevarade från ursprunget och de svaga glimtar som de bibehåller från de äldsta sanningarna.

Å andra sidan vetenskapen, materialistisk i sina grundbegrepp liksom i sina avsikter, med kalla negationer och överdriven benägenhet för individualism, men också med högt anseende för sina arbeten och upptäcker.

Dessa båda kolosser, religionen utan bevis och vetenskapen utan ideal utmanar varandra, trycker och bekämpar varandra utan att besegras. Ty var och en av dem motsvarar ett oavvisligt behov, där den ene talar med hjärtat, den andre vänder sig till tanke och förnuft. Omkring dem hopar sig ruinerna från otaliga förhoppningar och raserade strävanden. De ädla känslorna försvagas, söndring och hat ersätter välvilja och enighet.

Mitt i denna begreppsförvirring har samvetet förlorat både riktning och väg och färdas ängsligt på vinst och förlust. I denna tryckande ovisshet beslöjas det goda och rätta. Belägenheten för de ringa och ödmjuka och för alla dem som sviktar under livets bördor, har blivit outhärdlig mellan dessa två lärosatser. För deras lidanden och som gräns för deras olyckor erbjuds inget annat än endera intigheten, ett otillgängligt paradis eller en evighet i kval.

Följderna av denna belägenhet märks överallt, inom familjen, i undervisningen och samhället. Den mansdominerade uppfostran har försvunnit. Varken vetenskap eller religion kan längre åstadkomma starka personligheter rustade för livets strider. Genom att filosofin endast angår några djupsinniga och svårbegripliga begåvningar, avsäger den sig sina anspråk på samhällslivet och förlorar allt inflytande.

Hur skall mänskligheten komma ur detta kristillstånd? Det finns bara en möjlighet, nämligen att finna en försoningens jordmån, där de båda fientliga krafterna, känsla och förnuft, kan förenas i det goda för allas räddning. Ty varje människa bär inom sig dessa båda krafter, under vilkas herravälde hon växelvis tänker och handlar. Deras överensstämmande bringar hennes själsförmögenheter i jämvikt och harmoni. Det hundrafaldigar hennes möjligheter till handling och ger tillvaron rätlinjighet och inre sammanhang i strävanden och betraktelsesätt, medan motsägelser och tvister leder

till söndring. Vad som sker var och en av oss uppenbaras i hela samhället och orsakar den andliga oro, som det lider av.

För att göra slut på denna konflikt är det nödvändigt, att ett klargörande sker inför allas blickar, stora som små, rika och fattiga, män, kvinnor och barn, och att en ny folklig undervisning upplyser själarna om deras ursprung, plikter och bestämmelse.

Allt hänger på detta. Endast dessa lösningar kan ligga till grund för en kraftfull uppfostran och återge mänskligheten verklig styrka och frihet. Dess betydelse är väsentlig också för den enskilde, då de styr hans dagliga gärning liksom för samhället, vars institutioner och förhållanden de reglerar.

Den föreställning, som människan gör sig om universum och dess lagar och om den roll, som tillfaller henne på denna ofantliga scen, återfaller på hela hennes tillvaro och inverkar på hennes beslut. Efter denna roll utstakas en plan om ledning, och målet liksom färden dit fastställes. Vi kan förgäves försöka kringgå dessa problem. De gör sig påminda i vårt inre. De behärskar oss och vecklar in oss i sina djupsinnigheter samt formar grundvalen för all kultur.

Varje gång en ny föreställning om världen och tillvaron tränger in i människans ande och sprider sig mer och mer på alla områden, märks genom följderna i samhällslivet, institutionerna och sederna.

Den katolska uppfattningen grundade medeltidens kultur och formade det feodala och monarkiska auktoritära samhället. På jorden liksom i himlen gällde då nådens och den nådiga viljans herravälde. Dessa föreställningar har upphört och har inte längre någon plats i den moderna världen. Men man övergav de äldres tro, utan att man förmått att ersätta den. Den materialistiska och ateistiska positivismen ser i tillvaron inte annat än en flyktig sammanställning

av materia och kraft och i universums lagar bara en brutal mekanism, intet begrepp om rättvisa och gemensamt ansvar. Därav den allmänna förslappningen av de samhälleliga banden, ett pessimistiskt tvivel och ett förakt för all lag och auktoritet, som på sikt kan föra oss in i fördärvet.

Materialisternas lärosatser har hos somliga medfört modlöshet, hos andra anfall av girighet. Överallt har de drivit fram kärlek till pengar och sinnlighet. Under dess inflytande har det växt upp en generation utblottad på ideal, utan tro på framtiden, utan energi och kraft att kämpa, utan ihärdighet i sin verksamhet och tvivlande på sig själv och allt.

De dogmatiska religionerna ledde oss till godtycke och envälde. Logiskt och oundvikligt slutar materialismen i laglöshet och samhällomstörtning. Det är därför vi måste betrakta den som en fara och en orsak till förfall och förnedring.

Kanske finner man dessa värderingar överdrivna och beskyller oss för att gå för långt. I detta fall är det emellertid nog att hänvisa till arbeten av framstående materialister och anföra deras egna slutsatser.

Här följer till exempel vad M. Jules Soury (75) bland många andra skrev:

"Om det finns något grundlöst och onyttigt i världen, så är det väl födelse, tillvaro och död för de oräkneliga parasiter, djur och växter, som lever såsom ett mögel och rör sig på denna mycket obetydliga planets yta. Denna i sig likgiltiga, men i alla händelser nödvändiga tillvaro, eftersom den finns, som till förutsättning har den ursinniga kampen alla mot alla, våld eller list och *kärlek bittrare än döden, tycks åtminstone för alla verkligt medvetna varelser, såsom en hemsk dröm, en smärtsam hallucination till priset av vilken intigheten skulle*

var något gott.

Men om vi är barn av naturen, om den skapat oss och gett oss tillvaron, då är det i sin tur vi, som försett den med alla de fullkomliga egenskaper, som pryder den i våra ögon, och som vävt den lysande slöja, under vilken naturen visar sig för oss. Den eviga illusionen, som tjusar eller plågar människans sinne, är alltså just hennes verk.

I detta universum, där allt är mörker och tystnad, vakar och lider endast människan på denna planet, emedan hon ensam, kanske tillsammans med sina ringare bröder, begrundar och tänker. Hon börjar nätt och jämt förstå tomheten i allt vad hon trott på, i allt vad hon älskat, det ringa värdet i skönheten, illusionen om godhet och *ironin i allt mänskligt vetande*. Efter att naivt ha dyrkat sina gudar och hjältar, när det inte längre finns vare sig tro eller hopp, känns det som om naturen drar sig undan, och som *den var som allt annat, bara sken och bedrägeri*".

En annan materialistisk författare och rikt begåvad skald, Mme Ackermann, tvekar inte att uttrycka sig så här:

"Jag skall inte säga till mänskligheten: Gör framsteg! Jag skall säga: Dö! Ty inget framåtskridande kommer att befria dig från tråkigheter under det jordiska tillståndet".

Dessa synpunkter finns inte bara hos några författare. Tack vare en litteratur, som vanärar det sköna namnet naturalism med hjälp av romaner och otaliga följetonger, har de trängt in i de mest dunkla omgivningar.

Kan man, med denna åsikt, att intighet är att föredra i tillvaron, annat än förvånas, om människan betraktar tillvaron med avsmak?

Kan man vägra fatta, varför modlöshet och sedefördärv infinner sig hos människorna? Nej, det är inte med sådana lärosatser man hänför folken till själslig storhet, fasthet i onda dagar och mod i prövningen!

Ett samhälle utan hopp, utan tro på framtiden, är som en människa, som gått vilse i öknen, som ett vissnat löv, som virvlar runt för vindarna. Det är bra att kämpa mot okunnighet och vidskepelse, men man måste ersätta dem med en förnuftsenlig tro. För att stadigt gå framåt i livet, för att skyddas mot svaghet och fall, är det nödvändigt med en stark övertygelse, en tro, som lyfter oss över den materiella världen. Man måste se målet och sträva mot det. Det bästa vapnet i den jordiska striden är ett rättsinnigt och upplyst medvetande.

Men om intighetens idé behärskar oss, om vi tror, att livet är utan en morgondag, och allt slutar med döden, då skulle följdriktigt omsorgen om den materiella tillvaron och den personliga fördelen gå före varje annan känsla. En framtid, som vi inte skulle veta något om, betyder föga för oss. Vilket skäl skulle det i så fall finnas att tala om framåtskridande, reformer och försakelser? Om det bara gäller en kort tillvaro, bör vi inte då dra fördel av det närvarande, ta vara på glädjeämnena och glömma lidanden och plikter? Till sådana argument, leder med nödvändighet materialisternas teorier, argument som vi hör omkring oss dagligen.

Vilka katastrofer kan man inte vänta av dessa lärosatser mitt i en civilisation, som redan är tämligen utvecklad beträffande lyx och fysiska njutningar?

Likväl är inte varje ideal borta. Människosjälen är stundom medveten om sitt elände, det nuvarande livets otillräcklighet och nödvändigheten av ett liv efter detta. I folkets föreställning gäller ännu en slags intuition. Eftersom folket under århundraden har blivit bedraget, är det emellertid misstänksamt vad det gäller varje dogm,

dock är det inte fientligt till själva tron. Obestämt och förvirrat tror det och strävar mot rättfärdighet. Den minneskult och de gripande manifestationer den 2:a november, som för massorna till de döda vännernas gravar, vittnar också om en oklar instinkt om odödlighet.

Nej, folk är inga gudsförnekare. Detta eftersom man tror på en inneboende rättvisa liksom på friheten, ty båda finns genom och i de eviga gudomliga lagarna. Denna känsla, den största och skönaste, som man finner i själens innersta, denna känsla skall frälsa oss. För detta är det tillräckligt att skapa förståelse, att detta begrepp om rättvisa inristat i oss, är själva universums lag. Att genom den måste slutligen det goda segra över det onda och livet stiga fram ur döden.

Samtidigt som människan längtar efter rättvisa, söker hon förverkliga den. Hon söker den både på den politiska och ekonomiska arenan i grundsatsen om ett samband eller gemensamt ändamål. Den folkliga makten har börjat breda ut ett vidsträckt nät av arbetarföreningar över hela världen. Det är samhällsgrupperingar, som omfattar alla nationer, och som, under en enda fana, överallt låter höra samma rop och samma krav. Den finns där, det kan man inte ta miste på, samtidigt som ett skådespel, fullt av lärdomar för tänkaren, ett betydande verk med följder in i framtiden.

Då den är inspirerad av materialisters och ateisters teorier skulle den kunna bli ett instrument för förstörelse. Dess verkan skulle upplösas i våldsamma stormar och smärtsamma revolutioner. Tyglad inom förståndets och måttlighetens gränser förmår den mycket för mänsklighetens framgång och lycka. Oh, att en stråle från höjden, att ett betydande ideal kunde upplysa de arbetande massorna, som törstar efter framåtskridande. Skulle man då, tack vare denna rörelse, få se alla gamla samhällsformer upplösas och smälta in i en ny värld grundad på allas ärlighet, på rättvisa och gemensamt ansvar.

*****

Den nuvarande tiden är en tid i kris och förnyelse. Världen är i jäsning, korruptionen ökar, mörkret breder ut sig och faran är stor, men bakom mörkret ser vi ljus och bakom faran räddningen. Ett samhälle kan inte gå under. Om det i sig bär upplösningens element, bär det också fröet till omvandling och återupprättelse. Upplösning tillkännager död, men föregår också pånyttfödelse, och kan vara förspelet till ett annat liv.

Varifrån skall ljuset, frälsningen, återupprättandet komma?

Inte från kyrkan, som är oförmögen att omskapa människoanden.

Inte heller från vetenskapen: Den sysslar varken med karaktär eller med samveten utan endast med sådant, som gör intryck på sinnena. Allt, som formar det andliga livet, de ädla själarna, de starka samfunden: uppoffring, dygd och lust till det goda, allt detta faller inte under sinnets förnimmelser.

För att höja sin moraliska nivå, och för att hejda de två strömmarnas vidskepelse och tvivel, som också utmynnar i ofruktbarhet, för detta behöver människan en ny uppfattning om världen och livet, en livsåskådning som, genom att stödja sig på studiet av naturen och samvetet, på iakttagelser av faktiska förhållanden och förnuftets grundsatser, bestämmer tillvarons ändamål och reglerar vårt framåtskridande. Vad som behövs är en undervisning, varifrån en drivkraft till förbättring, en moralisk bekräftelse och en visshet om framtiden frigör sig.

Men denna uppfattning, denna undervisning finns redan och breder ut sig bland folket för varje dag. Mitt bland skolornas dispyter och svammel låter sig en stämma höras från de bortgångna. Från

andra sidan graven har de uppenbarat sig mer levande än någonsin. Inför deras anvisningar har slöjan, som döljer det tillkommande livet, fallit. Undervisningen de ger oss skall försona alla fientliga system och tvinga en ny låga att bryta fram ur det förgångnas aska. I Andarnas filosofi återfinner vi den dolda lärosats, som omfattar alla åldrar, och som åter lever upp under de renaste former. Den förenar därvid de kringspridda spillrorna, binder ihop dem med ett mäktigt cement för att därmed återställa ett monument i stånd att skydda alla folk och civilisationer. Genom att säkerställa varaktigheten, grundas den direkt på erfarenhetens klippa, med oupphörligt förnyad handling. Tack vare den preciseras vissheten om evigt liv inför alla genom de oräkneliga existenser och oupphörliga framsteg, som den förbehåller oss under tidernas lopp.

En sådan doktrin kan förvandla folk och samhällen genom att frambringa klarhet överallt, där det är mörker. Genom att förmå allt, som finns av köld och egoism i själarna att smälta i dess värme, och för alla människor uppenbara de lagar, som förenar dem i ett gemensamt ansvars innerliga band. Den kommer att med lugn och harmoni åstadkomma försoning. Genom den lär vi oss att verka med en ande och ett hjärta. Medveten om sin styrka kommer mänskligheten att rycka fram med säkrare steg mot sin bestämmelse.

Vi kommer att redogöra för de väsentliga principerna av denna undervisning i andra delen av detta arbete. Därefter kommer vi med stöd av experiment att påvisa de bevis för iakttagna fakta, på vilka dessa vilar.

Andra delen

DE STORA PROBLEMEN

IX. – Universum och Gud.

Högre än problemen om livet och ödet reser sig frågan om Gud.

Om vi studerar naturlagarna, om vi eftersträvar den ideella skönhet, av vilken alla konster överallt och alltid, ovanför och bortom allt, inspireras, då finner vi idéen om ett högre Väsen, nödvändigt och fullkomligt, det godas, skönas och sannas eviga ursprung, i vilket lagen, rättvisan och det högsta förnuftet identifieras.

Den fysiska och andliga världen styrs av lagar, och dessa lagar, fastställda enligt en plan, antyder en djupsinnig insikt om de ting de styr. De härrör inte från någon blind orsak, ty förvirring och tillfälligheter kan inte framställa ordning och harmoni. Ej heller kan människor, förgängliga väsen begränsade till tid och rum, skapa beständiga och universella lagar. För att kunna förklara dem logiskt, måste man höja sig till det Väsen som är Skaparen av allt som är, som man inte kan fatta utan att förkroppsliga det i en varelse, men denna varelse skall inte infogas i varelsernas rad. Han är allas Fader, själva livets källa.

Personligheten bör här inte förstås i betydelsen av ett väsen, som har form, utan snarare som summan av anlag och utgörande ett medvetet helt. Personligheten i detta ords högsta betydelse är medvetandet, och det är i denna betydelse Gud är en person eller snarare den absoluta personligheten och inte ett väsen, som har form

och gränser. Gud är oändlig, och kan inte betraktas för sig (individualiseras), dvs. skild från världen eller delvis bestå.

Har man tappat intresset för studiet av och om den första orsaken såsom onödigt och obegripligt. Enligt positivisternas uttryckssätt, frågar vi oss, om det verkligen är möjligt för en allvarligt tänkande ande att vara tillfreds med att vara okunnig om de lagar, som reglerar villkoren för hans tillvaro? Sökandet efter Gud framtvingas. Det är inte annat än studiet av den store Anden, livsprincipen, som ger universum liv och som återspeglas i var och en av oss. Allt blir underordnat då det rör sig om tingens princip. Gudsidén är oskiljaktig från lagens idé och i synnerhet morallagens, och intet samfund kan fortleva eller utvecklas utan kunskap om den. Tron på ett högre ideal om rättvisa stärker medvetandet och stödjer människan i hennes prövningar. Den är till tröst och hopp för dem, som lider, den yttersta tillflykten för de plågade och övergivna. Såsom en morgonrodnad ger den med sitt milda ljus klarhet åt olyckliga själar.

Säkerligen kan man inte bevisa Guds existens med tydliga och direkta bevis. Gud kan inte inordnas under de fem sinnena. Gudomen döljer sig under en mystisk slöja, kanske för att tvinga oss att söka Honom, vilket är en bra övning. Det är den ädlaste och mest fruktbara träning för vår förmåga att tänka, men också för att ge oss förmånen att upptäcka Honom. Men därtill finns hos oss en styrka, en säker instinkt, som för oss till Honom, och bekräftar hans tillvaro med större auktoritet än alla bevis och ingående undersökningar kan göra.

I alla tider och i alla länder – och detta är förvisso skälet för alla religioner att finnas till – har människoanden känt behov av att höja sig över alla de föränderliga och förgängliga ting, som utgör det materiella livet. Dock kan inte detta ge henne full tillfredsställelse i

förhållande till vad som är fast, beständigt och oföränderligt i universum, till något absolut och fullkomligt, som kan vara hennes stödjepunkt vid framåtskridandet. Allt detta har anden funnit i *Gud*, och ingenting utanför Honom kan ge oss den säkerhet, visshet och tro på framtiden, utan vilken vi vacklar hit och dit för alla tvivlets och begärets vindar.

Man kanske kommer att förebrå oss för det förödande bruk religionerna gjort av Gudstanken. Men vad betyder de olika former, som människorna förlänat Gudomen? Det angår förvisso inte längre oss, eftersom inbillade gudar, skapade av klent förstånd under samhällenas begynnelse, dessa poetiska, behagliga eller förskräckliga gestalter, var anpassade till de medvetanden, som antagit dem. Den mer utvecklade mänskliga tanken har avlägsnat sig från dessa gamla föreställningar. Den har glömt dessa spöken och missbruk begångna i deras namn. Med mäktiga språng inriktar den sig mot det *Eviga Förnuftet, Gud, Världssjälen*, livets och kärlekens universella härd, vid vilken vi känner oss leva som fågeln i skyn, som fisken i havet, och genom vilken vi är förenade med allt som är, varit och skall bli.

Föreställningen att religionerna utformas av Gud stöder sig på en så kallad övernaturlig revelation. Vi erkänner än idag en revelation av de högre lagarna, men den är förnuftsenlig och fortgående. Den sker i vår tanke genom händelsernas följdriktighet och genom åsynen av världen, och den är nedtecknad i två, inför våra ögon ständigt öppna böcker. Det är nämligen *Universums bok*, där de gudomliga verken visar sig i storslagna former, och samvetets bok, i vilken moralbuden inristats. Andarnas föreskrifter, som insamlats från jordens alla hörn genom enkla och naturliga metoder, har bara bekräftat detta. Det är genom denna dubbla undervisning, som det mänskliga förnuftet är i samförstånd med det gudomliga i den universella naturen, förstår den och njuter av dess harmonier och skönhet.

*****

Om vi, då tystnad och natt breder ut sig över jorden, när allt i de mänskliga boningarna vilar, riktar våra blickar mot himlarnas oändlighet, ser vi oräkneliga ljus. Bländande solsystem med sina planeter och strålande stjärnor snurrar omkring i tusental i det outgrundliga. I de mest avlägsna områden utbreder sig stjärnhoparna som lysande band. Förgäves söker teleskopen i himlarymderna, ingenstädes finner de några gränser. Överallt följer världar och solsystem på varandra. Överallt mångfaldigas de stora stjärnhoparna, så att man förlorar sig i ett glänsande stoft, i avgrunder utan botten i världsrymden.

Vilken mänsklig vältalighet skulle kunna skildra det himmelska juvelskrinets underbara diamanter? Sirius, tjugo gånger större är vår sol, som i sin tur rymmer mer är en million jordklot. Aldebaran, Procyon och Vega, rosafärgade, blå och scharlakansröda solar. Stjärnor i opal och safir skimrar mångfärgade i rymden. Trots en hastighet av sjuttio tusen mil i sekunden kommer inte deras ljus till jorden förrän efter hundratals och tusentals år. Ni, fjärran nebulosor, som är upphov till solar, världar i vardande, skälvande, knappt förnimbara stjärnhopar, som i gigantiska härdar av hetta, ljus, elektricitet och liv, gnistrande världar, ofantliga sfärer! Ni, oräkneliga folk, raser och stjärnmänskligheter, som bebor dem! Vår svaga röst försöker förgäves förkunna er prakt och härlighet. Vanmakten tiger under det att vår förblindade blick betraktar himlakropparnas defilering.

När denna blick överger de svindlande rymderna för att iaktta mer närliggande världar, sfärer vilka är solens döttrar, som liksom vår värld strävar omkring en gemensam värmekälla, vad ser den på deras yta? Fastland och hav, berg och slätter, täta moln jagade av vindar, snö och is kring polerna. Vi lär oss, att dessa världar har

atmosfär, vatten, värme, ljus, årstider, klimat, dagar och nätter, med ett ord, alla förutsättningar för jordiskt liv. Detta gör det möjligt för oss, att i dem se vistelseorter för andra mänskliga familjer, och att med vetenskapen tro, att de har, har haft eller en dag kommer att få innevånare. Allt detta, flammande himlakroppar, primära, sekundära planeter, månar och irrande kometer, och allt detta svävande i ett tomrum, rör sig. De avlägsnar eller närmar sig, genomlöper bestämda banor, bortilande med en fruktansvärd hastighet genom regioner utan slut. Överallt rörelse, verksamhet och liv, som framträder vid anblicken av detta universum, befolkat av oräkneliga världar, som vältrar fram utan vila i himlarymdernas djup.

En lag reglerar detta fruktansvärda kretslopp, tyngdkraftens universella lag. Den ensam bär upp och håller igång himlakropparna och styr de lydiga planeterna omkring de lysande solarna. Denna lag gäller allt i naturen, alltifrån atomen till stjärnan. Samma kraft, som under namnet attraktion håller världarna kvar i sina banor, grupperar molekylerna under benämningen kohesion och bestämmer de kemiska kropparnas bildning.

Om vi efter denna snabba blick på rymden jämför Jorden, som vi bebor, med de mäktiga solar, som förflyttar sig i etern, skulle den, i jämförelse med dem, te sig för oss som ett sandkorn, en atom svävande i oändligheten. Jorden är en av de minsta himlakropparna. Ändå, vilken harmoni i dess form, vilken omväxling i dess utsmyckning! Se kontinenternas utformning, med deras långa, smala halvöar och omgivna av blomstersmyckade öar. De väldiga haven, sjöarna, skogarna och växtligheten alltifrån cedern, som kröner bergshöjderna, till den blyga blomman halvt dold i grönskan. Inräkna också däri de levande varelser, som befolkar dem, fåglar, insekter och växter, och ni skall erkänna, att vart och ett av dessa ting är beundransvärt, ett underverk av konst och noggrannhet.

Och människokroppen, är inte den ett levande laboratorium, ett instrument, vars mekanism gränsar till det fullkomliga? Studera blodomloppet, denna helhet med klaffar och ventiler liknande en ångmaskin. Undersök ögats byggnad, denna apparat, så invecklad att den överträffar allt vad människans skicklighet kan drömma om; och örat, så underbart anordnat för att kunna samla in ljudvågor; hjärnan, vars inre vindlingar liknar en blommas utsprickning. Betrakta allt detta! Låt oss sedan lämna den synliga världen. Stig längre ner på varelsernas stege och träng in i de områden, som mikroskopet avslöjar! Se på detta myller av arter och raser, som förvirrar tanken! Varje vattendroppe, varje stoftkorn är en värld i sig, och de mikroskopiska djur, som lever däri, styrs av lagar, lika noggranna som rymdjättarnas. Allt är fyllt av varelser, embryon och bakterier. Millioner infusionsdjur rör sig i vårt blod och i kroppens celler. En flugvinge, den minsta atom, är befolkad av otaliga parasiter, och alla har de rörelseorgan, nervsystem, känselorgan, som gör dem till fullständiga levande väsen, väpnade för strid och tillvarons krav. Ända till åttatusen meter under havsytan lever bräckliga, känsliga och självlysande djur, som tillverkar sitt ljus och har ögon att se det med.

I alla omgivningar bestämmer sålunda en alstringskraft utan gränser varelsernas daning. Naturen befinner sig i ett ständigt skapande. På samma sätt som axet befinner sig i grodden, eken i ollonet och rosen i knoppen, så bereds världarnas tillblivelse i stjärnhimlarnas djup. Liv alstrar liv överallt. Steg för steg, art för art, genom en oavbruten kedja höjer det sig från de enklaste och mest outvecklade organismer ända till den tänkande och medvetna varelsen, med ett ord, till människan.

En mäktig enhet styr världen. Ett enda ämne, eter eller universellt fluidum bildar i sina oändliga omvandlingar oräkneliga olikheter hos kropparna. Detta ämne vibrerar under påverkan av kosmiska krafter.

I förhållande till hastighet och antal vibrationer, åstadkommer det värme, ljus, elektricitet eller magnetiskt fluidum. Därpå förtätas dessa vibrationer och strax framträder kroppar.

Alla dessa former hör ihop, alla dessa krafter balanseras och förenas i ständiga utbyten inom ett nära gemensamt ansvar, från mineral till växt, från växt till djur och människa, från människa till högre varelser, materiens rening, styrkans och tankens uppåtstigning enligt en harmonisk rytm. En oinskränkt lag reglerar på ett likformigt plan livets manifestationer, medan ett osynligt band håller ihop alla världar och själar.

Ur varelsernas ansträngningar och förhållanden frigörs en längtan, en längtan mot det oändliga, mot det fullkomliga. Alla intryck, som skenbart skiljer sig från varandra, närmar sig i verkligheten mot en och samma mittpunkt, alla avsikter samordnas, bildar en helhet och utvecklas gradvis mot samma mål: *Gud! Gud*, all verksamhets centrum, all tankes och kärleks slutliga ändamål.

Studiet av naturen visar oss inom alla områden en dold viljas verksamhet. Överallt lyder materien en makt, som behärskar, organiserar och styr den. Alla kosmiska krafter återvinns i rörelse, och rörelse är Varat, Livet. Materialisten förklarar världens daning såsom en blind dans och tillfälligt sammanförda atomer. Men har man någonsin sett att på måfå kastade bokstäver åstadkommit ett poem?

Och vilket poem är inte detta om det universella livet? Har man någonsin sett att en blandning av materia av sig själv framställer en imponerande byggnad eller en maskin med otaliga invecklade delar? Lämnad åt sig själv kan materien ingenting. De blinda och omedvetna atomerna kan inte röra sig mot ett mål. Världens harmoni kan bara förklaras genom ett ingrepp av en vilja. Det är genom

krafters verkan på materien, det är genom visa och djupsinniga lagar, som denna vilja ådagaläggs i den universella ordningen.

Man invänder ofta, att allt inte är harmoniskt i naturen. Då den åstadkommer storartade ting, frambringar den också missbildningar, menar man. Det onda gränsar överallt till det goda. Om tingens långsamma evolution tycks förbereda världen på att bli tillvarons skådeplats, bör man inte förlora ur sikte slöseriet med liv och varelsernas brinnande kamp. Man får inte glömma, att jordbävningar och vulkanutbrott ibland härjar på vår planet, och att många generationers möda förstörs på några ögonblick.

Ja, utan tvivel inträffar tragiska händelser under naturens arbete, men dessa händelser utesluter inte ordningens och ändamålsenlighetens idé. Tvärtom stödjer den vår tes. Vi skulle kunna fråga oss, varför inte allt är olyckshändelse?

Orsakernas anpassning till verkningarna, medlens till målet, organens anpassning sinsemellan och deras anpassning till omgivningar och levnadsförhållanden är uppenbara. Naturens skicklighet, på många punkter likformig men överlägsen människans, bevisar, att det finns en plan. Insatsen i naturkrafternas verk, som bidrar och medverkar till dess förverkligande, antyder en dold orsak, oändlig visdom och makt.

Vad beträffar inpasset om missbildningarna kommer det av en brist i iakttagandet. Missbildningar är ju bara ett embryo, som avviker på något sätt. Om en människa faller och bryter benet, skyller man då på naturen eller på Gud? På samma sätt kan embryot vid speciella omständigheter eller rubbningar under havandeskapet undergå avvikelser i moderns sköte. Man brukar datera livet från födelsen, men livet tar sin början långt tidigare.

Bevis, som hämtats från förekomsten av landsplågor, har sitt ursprung i en felaktig tolkning av livets ändamål. Livet bör inte bara ge oss fördelar. Det är nyttigt och nödvändigt, att det också företer svårigheter. Vi är alla födda att dö, men förvånas över att vissa människor gör det genom en olyckshändelse. Vi är förgängliga varelser i en värld, från vilken vi ingenting kan ta med oss till andra sidan. Vi jämrar oss över att mista tillgångar, som skulle ha förlorats i kraft av naturlagarna! Dessa förskräckliga händelser, dessa katastrofer och landsplågor innebär i sig en lärdom. De erinrar oss, inte bara om vad vi har att vänta av naturen beträffande angenäma ting, utan framför allt om händelser, gynnsamma för vår uppfostran och vårt framåtskridande. Vi är inte här för att njuta och slöa i lugn och ro utan för att strida och arbeta. Prövningarna säger oss, att människan inte är skapad enbart för det jordiska. Hon måste blicka högre, måttligt fästa sig vid materiella ting och betänka, att hennes väsen inte tar slut med döden.

Doktrinen om den gradvisa utvecklingen utesluter inte doktrinen om de första och sista orsakerna. Den högsta föreställning man kan göra sig om en Skapare är, att tänka sig honom ordna en värld i stånd att utvecklas genom egna krafter och inte genom oupphörlig inblandning och beständiga under.

I den mån vetenskapen går framåt i kunskap om naturen, har den kunnat låta Gud dra sig tillbaka, men därigenom har Gud blivit större. Det eviga Varat har ur evolutionens teoretiska synpunkt blivit mer majestätiskt än bibelns fantastiska Gud. Vad vetenskapen för alltid förstört är begreppet om en människoliknande Gud, framsprungen ur människans fantasi och den yttre världen. Ett högre begrepp har ersatt detta, nämligen en inneboende Gud, alltid närvarande i allting. Gudstanken uttrycker i dag inte längre tanken på ett väsen, vilket som helst, utan föreställningen om Väsendet, som innefattar alla väsen.

Universum är inte längre denna skapelse (76), detta verk, som kommit till av intet, såsom religionerna påstår. Universum är en oändlig organism, som ingivits evigt liv. Vår kropp styrs av en central vilja, som bestämmer dess handlingar och reglerar dess rörelser. På samma sätt som var och en av oss trots kroppens inskränkningar, känner sig leva i en beständig enhet, som vi kallar själ, medvetande eller jag, så känner universum igen sig i alla sina föränderliga, varierande och mångfaldiga former. Den återspeglas och behärskas i en levande enhet inom en medveten orsak, som är Gud.

Det Högsta Väsendet existerar inte utanför världen utan är en nödvändigt tillhörande och väsentlig del av den. Detta Väsen är den centrala enheten, vari alla sammanhang kommer att utmynna och bli samstämmiga. Det är förutsättningen för gemensamt ansvar och kärlek varigenom alla varelser är bröder. Det är medelpunkten, varifrån alla andliga krafter utstrålar och breder ut sig i oändligheten: visdom, rättvisa och godhet!

Det finns alltså ingen spontan, mirakulös skapelse. Skapelsen fortfar utan början eller slut. Universum har alltid funnits. Det äger i sig sin förutsättning till kraft och rörelse och är sitt eget ändamål. Världen förnyas oupphörligt i sina delar. I sin helhet är den evig. Allt omformas och utvecklats genom den oavbrutna insatsen av liv och död, men ingenting går förlorat. Medan solar fördunklas och slocknar, världar åldras, faller sönder och försvinner, bereds nya system på andra ställen, stjärnor tänds och världar föds i ljuset. Vid sidan av ålderdomssvaghet och död försvinner nya släktled i evig föryngring.

Storslagna verk pågår tvärs igenom tider utan råmärken, avstånd eller gränser, med arbete för alla varelser under vårt gemensamma ansvar och till fördel för var och en. Universum framvisar anblicken

av en oavbruten evolution, i vilken alla har del. En oföränderlig grundorsak leder detta verk. Det är den universella och gudomliga Enheten, vilken omsluter, hopbinder och leder alla personliga egenarter, alla enskilda verksamheter för att låta dem närma sig varandra mot ett gemensamt mål, som är fullkomningen i tillvarons helhet (77).

*****

På samma gång som den fysiska världens lagar visar oss en upphöjd ordnares verksamhet, talar morallagarna till oss genom samvetet och förnuftet om en rättfärdighetens princip och en universell försyn.

Anblicken av naturen, rymd, berg och hav inger oss tanken på en Gud dold i universum.

Samvetet visar honom inom oss eller snarare ådagalägger någonting om honom nämligen känslan av plikt och godhet, ett moraliskt ideal mot vilket andens anslag och hjärtats känsla strävar. Plikten befaller oavvisligen, tvingar sig fram, dess röst befaller över alla själskrafter. Där finns en makt, som driver människor till försakelse och offer. Den ensam ger tillvaron dess storhet och värdighet. Samvetets röst är en högre makts manifestation i materien, en levande och verksam verklighet.

Förnuftet talar jämt till oss om Gud. Sinnesorganen låter oss känna den materiella världen, handlingarnas värld. Förnuftet avslöjar orsakernas värld och är överlägset erfarenheten. Förnuftet fastställer fakta, grupperar dem och härleder därav lagarna. Förnuftet ensamt vittnar om, att det i rörelsens och livets ursprung finns intelligens, att det mindre inte kan innehålla det större, eller det omedvetna åstadkomma det medvetna, vilket emellertid skulle framgå av

uppfattningen om ett universum omedvetet om sig själv. Förnuftet har upptäckt de universella lagarna före erfarenheten, som bara har bekräftat vad förnuftet uppfattat och försett det med bevis. Men det finns gradering av förnuftet. Denna gåva är inte lika utvecklad hos alla människor. Därav deras olika och skiftande åsikter.

Om människan förstod att samla sina tankar och skaffa sig kunskaper; om hon från sin själ avlägsnade varje förevändning, att där samla begären; om hon slet sönder den täta slöja, vari fördomar, okunnighet och hårklyverier invecklat henne, steg ned i sitt medvetandes och förnufts djup, skulle hon där finna det inre livets grundbegrepp helt motsatta livet utanför. Härigenom skulle människan få samband med hela naturen, med universum och Gud, och denna tillvaro skulle ge henne liksom en försmak av det som avsetts för henne i framtiden på andra sidan graven och i de högre världarna. Där finns den mystiska depå, där alla goda och dåliga handlingar skrivs in, och där även livets alla gärningar inristas med outplånlig skrift för att i dödsstunden framträda i bländande klarhet.

Ibland hörs en mäktig röst, en allvarlig och sträng röst från väsendets djup. Den genljuder mitt under de vardagliga sysslorna och livets bekymmer för att erinra oss om vår plikt. Olycklig den, som vägrar lyssna! En dag skall komma då samvetskval skall lära honom, att inte fåfängt tillbakavisa samvetets varningar.

I var och en finns dolda källor, varifrån strömmar av liv och kärlek, dygder och otaliga krafter kan bryta fram. Det är i denna innersta helgedom man måste söka Gud. Gud finns inom oss, eller åtminstone en återspegling av honom. Men det som inte finns kan inte återspeglas! Själarna återspeglar Gud såsom morgonens daggdroppar återspeglar solens strålar, och var och en följer sin glans och sin grad av renhet.

Det är genom denna ljusbrytning, denna inre förnimmelse och inte genom sinnenas erfarenheter, som människor med begåvning, de stora missionärerna och profeterna har erfarit Gud och hans lagar och uppenbarat dem för jordens folk.

*****

Kan man driva beskrivningen av Gud längre än vi gjort? Att bestämma är att begränsa. Ansikte mot ansikte med detta stora problem visar sig den mänskliga svagheten. Gud tränger in i vår ande, men undgår varje ingående undersökning. Det Väsen som fyller tid och rum kan aldrig mätas av väsen som tid och rum begränsar. Att vilja beskriva Gud skulle vara att begränsa och i det närmaste förneka honom.

Det universella livets underordnade orsaker förklaras, men den första orsaken kvarstår ofattlig i sin oändlighet. Vi kan bara lyckas förstå den efter att ha genomgått döden många gånger.

Sammanfattningsvis är allt vad vi kan säga, att Gud är livet, förnuftet och medvetandet i dess fullhet. Han är den evigt verksamma orsaken till allt som är, den universella gemenskapen, där varje varelse skall hämta sin tillvaro för att sedan medverka efter måttet av sin tilltagande förmåga och utveckling till helhetens harmoni.

Nu är vi mycket långt ifrån religionernas Gud, från en “stark och svartsjuk” Gud, som omger sig med blixtar, kräver blodiga offer och straffar i evighet. Människoliknande gudar har levat. Man talar ännu mycket om en Gud, som tillskrevs mänskliga svagheter och begär, men denna gud ser sitt välde minskas för varje dag.

Ända tills nu har människan bara sett Gud igenom sitt eget väsen,

och den föreställning, som hon därvid gjort sig har varierat allteftersom hon betraktat honom i förhållande till något av sina egna anlag. Betraktad genom sinnenas prisma är Gud mångfaldig. Alla naturens krafter härrör från gudarna, och så har polyteismen uppstått. Sedd ur förståndssynpunkt tycks han vara trefaldig, ande, själ och kropp. Denna uppfattning har gett upphov till Indiens och de kristna religionernas treenighetslära. Uppfattad genom viljan, fattad och förstådd genom inre förnimmelse och långsamt vunnen tillhörighet på samma sätt som geniets alla själsanlag förvärvas, är Gud Unik och Absolut. I honom förbinds universum tre grundprinciper för att bilda en levande enhet.

Sålunda kan olikheterna hos olika religioner och system förklaras. De har utvecklats av mycket rena och illuminerade andar.

När man betraktar tingen uppifrån, förklaras uppfattningarnas motsatser, och historiska fakta förlikas i en högre syntes.

Guds idé har iklätts olika former. Den svänger mellan två blindskär, på vilka en mängd system strandat. Det ena är panteismen, som utmynnar i varelsernas slutliga försjunkande i den stora Helheten. Det andra är oändlighetsbegreppet, som avlägsnar Gud från människan till den grad, att det tycks upphäva all förbindelse dem emellan.

Oändlighetsbegreppet har bekämpats av vissa filosofer. Fastän obegripligt kan man likväl inte ta bort det, ty det ersätter allting. Finns det till exempel något mer pålitligt än de exakta vetenskapernas byggnad? Siffran är grunden, utan vilken det inte finns någon matematik. Fast man därtill använde århundraden, vore det omöjligt att finna den siffra, som uttrycker de ofantliga tal, vars mening klart bevisar tillvaron. Existensen är på samma gång tid och rum. På andra sidan om den synliga världens gränser söker tanken andra gränser, som oupphörligt undandrar sig dess omfamning.

En enda filosofi tycks ha undvikit detta dubbla blindskär och lyckats förena dessa tillsynes motsatta principer, nämligen de galliska Druidernas. De uttryckte sig sålunda i triad 48 (78):

"Guds tre nödvändigheter: att i sig själv vara oändlig, att vara ändlig i förhållande till det ändliga, och att vara i förbindelse med varje existenstillstånd inom världarnas krets".

Enligt denna på samma gång enkla och förnuftsmässiga undervisning formas *Väsendet,* i sig själv oändligt och absolut. Det är betingat och ändligt med de skapade tingen och avslöjar sig oupphörligt under nya aspekter i den mån själarnas förädling fortskrider. Gud är i förbindelse med alla varelser. Han tränger in i dem med sin ande och omfattar dem med sin kärlek, för att förena dem i gemenskap och sålunda förverkliga sina avsikter.

Hans uppenbarelser eller snarare den uppfostran han erbjuder mänskligheten sker i gradvis fortskridande genom de stora Andarnas bistånd. Försynens ingrepp visar sig i historien. Utvalda själar får i uppdrag att hos människorna införa förändringar och upptäckter, som påskyndar deras framåtskridande eller upplyser om den andliga ordningens grundsatser, som är nödvändiga för samfundens förnyelse.

Angående varelsernas slutliga försjunkande i Gud, undgick Druismen detta genom att utforma Ceugant, ett högre område, som innefattar alla de andra, det Gudomliga Väsendets exklusiva uppehållsort. Själarnas gradvisa utveckling och framåtskridande fullföljs i det oändliga medvetandet, och kan inte ha någon gräns.

*****

Låt oss återuppta frågan om det onda, som bekymrat så många tänkare, och som vi bara talat om i förbigående.

Varför, frågar skeptikern, låter Gud, den första orsaken till allt som är, det onda bestå i universum?

Vi har sett, att det fysiskt onda, eller det som betraktas som sådant, i verkligheten bara är ett slags naturlig företeelse. Dess skadliga karaktär får sin förklaring så snart man erfarit händelsernas verkliga orsak. Ett vulkanutbrott är inte mer besynnerligt än kokningen av ett kärl vatten. Blixten, som raserar byggnader och splittrar träd, är av samma natur som den elektriska gnista, som befordrar tanken. Så är det med alla våldsamma företeelser. Återstår den fysiska smärtan. Men man vet, att den är följden av en känslighet, som är en kostbar vinning. Vi har tillförskaffat den först efter en lång prövotid, som tillbringats under tillvarons lägre former. Smärtan är en nödvändig varning. Den är en stimulans för människans verksamhet. Den tvingar oss att gå in i oss själva och tänka efter och hjälper oss, att kuva våra begär. Smärtan är fullkomnandets väg.

Men det moraliskt onda, lastbarhet, brott, okunnighet, det ondas triumf och de rättfärdigas motgångar, hur förklarar man dem?

Vilken ståndpunkt intar man då för att bedöma dessa ting? Om människan bara uppfattar det hörn av världen, där hon bor, om hon bara betraktar sitt korta gästspel på jorden, hur skall hon då kunna känna till den eviga och universella ordningen? För att bedöma det goda och det onda, det sanna och det falska, det rätta och det orätta måste hon höja sig över det nuvarande livets trånga gränser och betrakta helheten av våra öden. Då visar sig det onda som ett övergående tillstånd oskiljaktigt förenat med vårt klot, såsom en av de lägre faserna av varelsernas gradvisa utveckling mot det goda. Det

är inte på vår jord och i vår tid man bör söka det fullkomliga utan i världarnas oändlighet och tidernas evighet.

Man kan emellertid betrakta människan från förhistoriska tider, de människoliknande varelserna från hålor och grottor med vilda instinkter och eländiga levnadsförhållanden. Jämför man sedan denna utgångspunkt med de resultat som uppnåtts av den nuvarande civilisationen, skall man tydligt se varelsernas och tingens ständiga strävan mot fullkomningens ideal. Själva påtagligheten vittnar om detta. Livet förbättras alltjämt, ombildas och berikas, summan av det goda ökas oupphörligt, och det ondas summa minskas.

Om man uppfattar tiden som stillastående eller stundom till och med som tillbakagång på vägen mot det bättre, får man inte glömma, att människan är fri, att hon kan bestämma sig för att följa den i ena eller andra riktningen. Hennes fullkomnande är bara möjligt, då hennes vilja överensstämmer med *Lagen*.

Det onda, motsatsen till den gudomliga lagen, kan inte vara Guds verk utan människornas och en följd av hennes frihet. Men det onda, liksom skuggan, har ingen verklig tillvaro utan snarare en kontrastverkan. Mörkret skingras av ljuset. På samma sätt försvinner det onda, så snart det goda visar sig. Med ett ord, det onda är inte annat än frånvaron av det goda.

Man tycker väl stundtals, att Gud skulle ha kunnat skapa själarna fullkomliga och sålunda besparat dem jordelivets skiftande öden. Utan att undersöka om Gud skulle ha kunnat skapa varelser lika sig, skall vi svara, att om detta varit fallet, skulle livet och den universella verksamheten, mångfalden, ansträngningen och framåtskridandet inte längre haft något syfte. Världen skulle ha stelnat i sin orörliga fullkomning. Är inte varelsernas härliga utveckling genom tiderna att föredra framför en dyster och evig vila? Skulle ett gott, som man

varken förtjänat eller erövrat, vara något gott, och skulle den, som får det utan ansträngning, kunna uppskatta dess värde?

Inför det ofantliga perspektivet av våra existenser, där var och en är en stridsman för ljuset, och inför denna storslagna uppåtstigning, höjer sig väsendet från krets till krets mot det fullkomliga, och det ondas problem försvinner.

Att lämna materiens låga regioner och bestiga alla trappstegen i Andarnas hierarki, att befrias från begärens ok, och en efter en vinna alla dygder, sådan är avsikten, för vilken Försynen skapat själarna, berett världar och skådeplatser vilka är förutbestämda för våra strider och ansträngningar.

Låt oss tro på Försynen och prisa den! Låt oss tro på denna frikostiga Försyn, som gjort allt för vårt bästa. Låt oss också komma ihåg, att om det tillsynes finns brister i dess verk, så härrör de bara av vår egen okunnighet och otillräcklighet. Låt oss tro på Gud, naturens store Ande, som övervakar rättvisans slutliga seger i universum. Ha förtroende för Hans vishet, som gottgör alla lidanden, ger glädje för alla sorger, och låt oss slutligen, med fast mod gå fram mot det öde Han valt åt oss.

Det är skönt, trösterikt och ljuvligt att kunna gå framåt i tillvaron med huvudet lyft mot himlarna, och veta, att även i stormarna, mitt i de grymmaste prövningar, i fängelsets mörker liksom på avgrundens brant, en Försyn, en gudomlig lag vakar över oss och styr våra handlingar. Att ur våra strider, plågor och tårar kommer Försynen att föra fram vår egen ära och lycka. Det är denna tanke, som är hela styrkan hos den goda människan.

X. – Den odödliga Själen.

Studiet av universum leder oss till studier av Själen, till sökandet efter den livsprincip, som leder våra handlingar.

Fysiologin lär oss, att den mänskliga kroppens olika delar förnyas under en period av några år. Under inverkan av två stora livsströmmar sker ett ständigt utbyte av molekyler inom oss. De, som försvinner från organismen, ersätts en efter en av andra, som kommer från den intagna näringen. Alltifrån hjärnans mjuka massa till benstommens hårdare delar är hela vår fysiska varelse underkastad detta fortsatta utbyte. Vår kropp upplöses och ombildas flera gånger under vår tillvaro. Trots dessa ständiga ombildningar av den materiella kroppen förblir vi likväl alltid samma person. Vår hjärnas materia kan förnyas, men vår föreställning och tankeförmåga är alltid identisk med sig själv, och genom den består vårt minne liksom hågkomsten av det förflutna, som vår nuvarande kropp inte har någon del i. Det finns alltså inom oss en särskild grundorsak beträffande materien, en osynlig kraft, som framhärdar och håller sig kvar mitt i dessa ständiga utbyten.

Vi vet, att materien av sig själv inte kan organisera sig och åstadkomma liv. Berövad inre sammanhang upplöses den och delar sig i det oändliga. I oss däremot grupperar sig alla anlag, intellektuella och andliga krafter till en central enhet, som omfattar, förenar och upplyser dem, och denna enhet är medvetandet, personligheten och jaget, med ett ord Själen.

Själen är förutsättningen för livet och ursprunget för känslan. Den är den osynliga och oupplösliga kraft, som styr vår organism och upprätthåller överensstämmelsen mellan vårt väsens alla delar (79). Själens färdigheter har ingenting gemensamt med materien. Intelligens, förnuft, omdöme och vilja kan inte blandas med blodet i

våra ådror eller muskler. Det är på samma sätt med samvetet, denna särskilda förmån att kunna bedöma våra handlingar och skilja mellan gott och ont. Detta inre språk, som vänder sig till varje människa, till den ringaste liksom till den högste, och denna röst, vars viskningar kan störa prakten vid den största ära, är ingenting materiellt.

Motsatta strömningar rör sig inom oss. Lustans och lidelsens begärelser strider därvid mot förnuft och pliktkänsla. Men om vi endast vore materia, skulle vi inte känna dessa strider. Vi skulle, utan grämelse eller samvetskval, släppa loss våra naturliga böjelser. Vår vilja är emellertid tvärtom ofta i strid med våra instinkter. Genom den kan vi undgå materiens påverkan, kuva den och göra den till ett lydigt redskap.

Ser man inte människor, födda under de svåraste förhållanden, övervinna alla hinder, fattigdom, sjukdom och svaghet och uppnå höga samhällsställningar genom energi och ihärdiga ansträngningar? Ser man väl själens överlägsenhet över kroppen framträda på ett mer iögonfallande sätt än vid de historiska framställningarna om stora försakelser och självuppoffringar**?** Ingen förnekar om hur martyrerna och alla de som av plikt och uppenbarad sanning, för mänsklighetens bästa, i förtid blivit förföljda, avrättade, korsfästa och under sina plågor ända till dödens tröskel, för en stor sak kunnat påtvinga kroppens uppror tystnad!

Om vi bara bestod av materia, skulle vi, då kroppen är fördjupad i sömn, inte uppfatta, att anden fortsätter leva och verka utan hjälp av något av de fem sinnena. Detta visar, att en oavbruten verksamhet är själva villkoret för dess natur. Magnetisk klarsynthet, fjärrskådning, förutsägelser av händelser och tankeläsning är lika många uppenbara bevis på andens existens.

Alltså, svag eller stark, okunnig eller upplyst, så finns det en

levande ande inom oss, en ande, som styr denna kropp, som under dess ledning bara är en tjänare, ett enkelt instrument. Anden är fri och utvecklingsbar och följaktligen ansvarig. Den kan efter eget gottfinnande förbättras, omformas och sträva efter det goda. Hos somliga är den virrig, hos andra lysande klar och ett ideal lyser dess väg. Ju större detta ideal är, desto mer nyttiga och berömvärda är de verk som det inspirerar till. Lycklig den själ, som på sin väg vidmakthålls av en ädel entusiasm, kärlek till sanningen, rättvisan, fosterlandet och mänskligheten! Dess uppstigning blir snabb, och genomresan här nere skall lämna djupa spår, varifrån en välsignad skörd kommer att bärgas.

*****

Odödlighetsproblemet inställer sig strax då själens tillvaro är bekräftad. Det är förvisso en fråga av största betydelse. Odödligheten är den enda bekräftelse som erbjuds i morallagen, den enda uppfattning, som tillfredsställer våra rättsbegrepp och motsvarar mänsklighetens högsta hopp.

Om vårt andliga väsen bibehålls och fortbestår tvärs igenom den ständiga förnyelsen av molekyler och vår materiella kropps omvandlingar, kan inte sönderdelning och det slutliga försvinnandet uppnå oss under vår tillvaro.

Vi har sett, att ingenting förintas i universum. När kemi och fysik visar oss, att ingen enda atom går förlorad, att ingen kraft försvinner, hur kan man då tro, att den enhet, i vilken alla intellektuella krafter sammanfattas, detta medvetna jag, i vilket livet frigör sig från olycksödets kedjor, skulle kunna upplösas och förintas?

Inte bara logiken och moralen utan också - som vi skall fastställa längre fram - händelserna själva, händelser av ett känsligt slag, på

samma gång fysiologiska och psykiska, allt samverkar genom att påvisa fortbeståndet av det medvetna väsendet: själen finner sig tillrätta på andra sidan graven sådan den utvecklat sig själv genom sina handlingar och ansträngningar under sin jordiska tillvaro.

Om döden var det slutliga avgörande ordet på allt, om våra öden begränsades till detta flyktiga liv, skulle vi då ha denna längtan mot ett bättre, ett fullkomligt tillstånd, som ingenting på jorden kan ge oss någon uppfattning om? Skulle vi då ha denna åtrå, denna törst efter vetande, som ingenting kan hejda? Om allt upphörde med graven, varför då dessa behov, dessa drömmar och dessa oförklarliga strävanden? Detta mäktiga rop från den mänskliga varelsen, detta rop, som genljuder tvärs igenom århundradena, dessa oändliga förhoppningar, dessa oemotståndliga språng mot framåtskridande och klarhet skulle alltså bara vara symboler och tecken av en förbiilande skugga, en hopgyttring av med möda skapade och strax försvunna molekyler? Vad är då jordelivet? Det är så kort, att det inte tillåter oss ens vid en större tidslängd att uppnå vetandets gränser; så fullt av maktlöshet, bitterhet och missräkning, att ingenting helt tillfredsställer oss. Ty, när vi trott oss vara i besittning av våra omättliga önskningars föremål, låter vi oss föras mot ett mer avlägset och otillgängligt mål. Tillvaron, som vi trots missräkningar, förmår fullfölja, ett ideal, som inte är av denna världen, en lycka, som alltid flyr undan, tyder på, att det finns andra ting, som livet erbjuder. Naturen kan inte ge oss denna längtan och dessa overkliga förhoppningar. Själens obegränsade behov ropar på ett liv utan gränser.

XI. – Existensernas mångfald.

Under vilken form utbreder sig det eviga livet, och vad är egentligen själens liv för något? För att besvara dessa frågor, måste vi återkomma till själens ursprung och undersöka existensernas gåta i

dess helhet.

Vi vet, att livet på vårt klot först framträdde under de enklaste och mest outvecklade yttre former för att genom ständigt framåtskridande stiga från form till form, från art till art ända till människan, den jordiska skapelsens krona. Gradvis utvecklas och förfinas organismerna och känsligheten ökas. Långsamt frigör sig livet från materiens hårda omfamning, och den blinda instinkten lämnar rum för intelligens och förnuft.

Har varje själ genomgått denna fruktansvärda väg, den gradvisa framåtskridande utvecklingens stege, vars nedre avsatser fördjupar sig i en dunkel avgrund? Har själen, före förvärvandet av medvetande och frihet att vara herre över sig själv i sin viljas fullhet, varit tvingad att ge liv åt de rudimentära organismerna och utrusta livets lägre former? En mänsklig undersökning, ännu präglad av djuriskhet, skulle kunna få oss att tro det. Frågan kvarstår emellertid obesvarad (80).

Känslan av absolut rättvisa säger oss, att djuret lika lite som människan skall leva och lida med sikte på intigheten. En stigande och oavbruten kedja tycks binda ihop allt skapat, mineral till växt, växt till djur och djur till människa. Den kan binda ihop dubbelt, kroppsligt liksom andligt. Dessa båda utvecklingsformer är parallella och solidariska, och livet blir bara en manifestation av anden.

Hur det än må vara, kan själen, när den en gång uppnått det mänskliga tillståndet och förvärvat medvetande, inte längre sjunka ned igen. Vid alla grader, är de former som den ikläder sig uttryck för dess eget värde. Den plats själen intar i kedjan motsvarar alltid dess framåtskridande. Man får inte anklaga Gud för att ha skapat avskyvärda och illasinnade livsformer. Varelserna kan inte ha annat yttre än det som är en följd av deras strävanden och de vanor de

skaffat sig. Det händer, att mänskliga själar väljer svaga eller sjuka kroppar för att undertrycka sina begär och kunna förvärva de nödvändiga egenskaperna för sin utveckling. Men i den lägre naturen kan inte något val komma ifråga, varför vederbörande varelse ovillkorligen åter faller för de frestelser, som utvecklats tidigare.

Den gradvis fortskridande utvecklingen kan fastställas av varje uppmärksam iakttagare. Hos husdjuren är olikheterna i karaktären avsevärda. Inom samma arter tycks vissa individer kommit mycket längre än andra. Somliga äger egenskaper, som märkbart närmar dem till människan, och gör dem mottagliga för känslor såsom tillgivenhet och självuppoffring. Materien, som är ur stånd att tycka om och känna, måste tydligen lämna tillträde för en själ i outvecklat tillstånd.

Det finns ingenting större, rättvisare och mer överensstämmande med framåtskridandets lag än själarnas uppåtstigande, som sker genom på varandra följande etapper, under vilka de utvecklar sig själva. Så småningom befrias de från tröga instinkter och bryter sitt skal av egoism för att väckas till förnuft, kärlek och frihet. Det är fullkomligt rättvist, att alla undergår samma lärotid, och att varje varelse inte uppnår ett högre tillstånd, förrän nya färdigheter förvärvats.

Den dag då själen nått den mänskliga nivån och sin självständighet, sin moraliska ansvarighet och förstått sin plikt, har den därmed inte uppnått sitt mål eller fullbordat sin utveckling. Långt ifrån att upphöra, börjar nu det verkliga arbetet och nya uppgifter kallar. De tidigare striderna var bara förspelet till dem framtiden avser för oss. Pånyttfödelser till jordiska kroppar efterträder varandra på detta klot. Själen återkommer varje gång med föryngrade organ för att fortsätta förbättringsarbetet, som avbröts med döden, för att gå än längre. Såsom ständig resenär måste själen sålunda stiga från sfär

till sfär mot det Goda, oändliga Förnuftet, erövra nya grader och oupphörligt växa i vetande, vishet och dygd.

Var och en av de jordiska existenserna är bara en episod av vårt odödliga liv. Ingen kan under denna korta tidrymd befria sig från sina fel, sina misstag och alla simpla begär, som är lika många spår från de tidigare liven och lika många bevis på ursprunget.

Det är genom att mäta den tid mänskligheten behövt för att nå fram till civilisationens nuvarande tillstånd, som vi kan få en uppfattning om vilken tid vi har använt för att nå denna punkt i vår utveckling. Då inser vi, att själen, för att utföra sin bestämmelse och för att gå från klarhet till klarhet mot det *absoluta*, mot det gudomliga, behöver gränslösa tidrymder och ständiga återfödelser (81).

Endast existensernas mångfald kan förklara skiljaktigheterna hos personligheterna, anlagens växlingar och de andliga egenskapernas olikheter, med ett ord, alla de oregelbundenheter, som ådrar sig vår uppmärksamhet.

Utan denna lag skulle man förgäves fråga sig, varför vissa människor äger begåvning, ädla känslor eller upphöjda strävanden, då många andra bara har fått dumhet, tarvliga begär och råa instinkter.

Vad skall man tänka om en Gud, som tilldelar oss ett enda kroppsligt liv med så olika förutsättningar, och som, från vilden till den civiliserade individen, för de så föga sorterade “rättfärdiga”, hade tilldelat så skilda andliga nivåer? Utan reinkarnations lag, skulle det vara orättvisan, som styrde världen.

Miljöpåverkan, ärftlighet och olikheter i uppfostran, allt har sin

betydelse, men är inte längre tillräcklig förklaring på oregelbundenheterna. Vi finner medlemmar av en och samma familj, som är lika beträffande det kroppsliga, har samma uppfostran och undervisning, men är olika i många avseenden. Utmärkta människor har fått vidunder till söner: Marcus Aurelius till exempel var far till Commodus. Berömda och aktningsvärda personer har härstammat från tvivelaktiga föräldrar utblottade på andligt värde.

Om allt tog sin början med det nuvarande livet, hur skulle man då förklara de många olikheterna i begåvning, de många nyanserna av dygd och last och de många trappstegen i mänskliga situationer? Ett ogenomträngligt mysterium skulle vila över dessa brådmogna genier och underbara andar. De som alltifrån barndomen skjuter fram som raketer på konstens eller vetenskapens vägar, medan så många ungdomar bleknar på skolbänken och stannar kvar som medelmåttor trots sina ansträngningar.

Alla dessa oklarheter skingras inför läran om mångfalden av existenser. Varelser, som skiljer sig genom sin intellektuella förmåga eller sina dygder, har haft flera liv. De har varit länge verksamma och därvid vunnit vidsträckt erfarenhet och skicklighet.

Själens framåtskridande och förädling beror uteslutande på dess verksamhet och den energi, som utvecklas under livskampen. Somliga kämpar modigt och passerar snabbt de grader, som skiljer dem från det högre livet, medan andra står still under århundraden genom overksamma och ofruktbara existenser. Dessa olikheter, som är en följd av tidigare handlingar, kan emellertid gottgöras och utjämnas under kommande liv.

För att sammanfatta, så skapar varje varelse sig själv genom att gradvis utveckla de krafter, som finns inom den. I början är den omedveten om sin färd och intelligens, men blir medveten då den

uppnått människonaturen och kommit i besittning av sig själv. Ännu är friheten begränsad genom naturlagarna, som ingriper för att säkra fortbeståndet. Sålunda uppväger den fria viljan och tron på det oundvikliga ödet varandra och håller varandra i styr. Friheten och, som en följd därav, ansvaret är alltid avpassade till varelsens framsteg.

Sådan är den enda förnuftiga lösningen på problemet. Under tidernas lopp utvecklas våra existenser i tusentals världar, passerar och förnyas, och hos var och en av dem försvinner något litet av det onda. Våra själar stärks och renas och tränger längre fram på den andliga vägen ända tills de, befriade från smärtsamma reinkarnationer, genom sina förtjänster vunnit tillträde till de högre cirklarna, där skönhet, visdom, makt och kärlek strålar ut i all evighet!

XII. – Livets syfte.

Med dessa utgångspunkter blir det ordning omkring oss, och vår väg klarnar: livets syfte visar sig mer bestämt. Vi vet vad vi är, och vart vi är på väg.

Från den stunden gäller det inte längre att eftersträva materiell tillfredsställelse utan ivrigt arbeta på sitt framåtskridande. Det yttersta målet är fullkomning och vägen som leder till den är förkovran. Den är lång och måste fullföljas steg för steg. Det avlägsna målet tycks dra sig undan när man strävar framåt, men för varje etapp skördar man lönen för sina besvär, man berikar sin erfarenhet och utvecklar sina själsförmögenheter.

Våra öden är fullkomligt lika varandra. Det finns varken särskilt gynnade eller förbannade varelser. Alla går samma väg och är, genom tusen hinder, kallade att förverkliga samma avsikter. Vi är

fria, det är sant, fria att påskynda eller bromsa vår utveckling, fördjupa oss i råa njutningar, och under våra liv bli kvar i laster och sysslolöshet. Förr eller senare vaknar pliktkänslan, sorger och bedrövelse kommer att ruska upp oss ur vår slöhet, och vi tvingas återta kursen.

Mellan andarna finns det bara gradskillnader, vilka det är tillåtet att utjämna i framtiden. Då vi begagnat vår fria vilja, har vi inte alls utvecklats på samma sätt, vilket förklarar människornas intellektuella och moraliska olikheter, men såsom barn till samma Fader, måste vi närma oss honom under vår rad av existenser, för att med våra medmänniskor bilda endast en familj, Andarnas stora familj, som befolkar hela universum.

I tillvaron finns inte längre plats för några föreställningar om paradis eller evigt helvete. Vi ser i den ofantliga verkstaden intet annat än varelser som håller på med sin uppfostran, och som genom sina ansträngningar lyfter sig rätt in i den universella harmonin. Var och en skapar sitt tillstånd genom sina handlingar, vars konsekvenser faller tillbaka på honom själv, binder och innesluter honom. När människan överlämnar sitt liv åt begären och förblir opåverkbar för det goda, sjunker hon, och hennes belägenhet försvagas. För att utplåna dess skadliga verkan, blir hon tvungen att återfödas till prövningens världar och där rena sig genom lidanden. När denna rening fullgjorts, börjar evolutionen på nytt. Det finns inga hemsökelser, men det är nödvändigt med rättelser avpassade efter begångna fel.

Vi har ingen annan domare och bödel än vårt samvete. Men när samvetet frigör sig från materiella skuggor, blir det befallande och besatt av tanken. I andlig som i fysisk ordning finns det bara orsaker och verkningar. De förra styrs av en oinskränkt, oföränderlig och ofelbar lag. Det vi i vår okunnighet kallar orättvisa av ödet, är bara

betalningen av en skuld ådragen mot oss själva och lagen.

Vårt nuvarande liv är alltså den direkta och oundvikliga följden av våra tidigare liv, liksom vår framtida tillvaro blir följden av våra nuvarande handlingar. Genom att ge liv åt en ny kropp bär själen i varje återfödelse med sig förtjänsternas och bristernas packning, det vill säga, allt gott och dåligt, som samlats i det förgångna. Under våra existenser bygger vi sålunda med egna händer upp vårt andliga väsen, bygger upp vår framtid och förbereder den omgivning, i vilken vi måste återfödas, och den plats vi skall bebo.

Genom lagen om reinkarnationen sprider sig den högsta rättvisa över världarna. Envar, som lyckas bli herre över sitt förnuft och medvetande, blir sitt ödes mästare. Han smider ihop eller bryter efter behag sönder kedjorna, som fjättrar honom vid materien. De smärtsamma förhållanden, som vissa människor utstår, förklaras genom denna lags verkan. Varje brottsligt liv måste försonas. En tid kommer, då högmodiga själar återfödas till ödmjuka villkor, där den overksamme måste godta svåra förhållanden. Den som låtit andra lida, skall i sin tur lida.

Men själen är inte för alltid fäst vid denna dunkla jord. När vi har förvärvat de nödvändiga egenskaperna, överges jorden för mer upphöjda världar. Där ska vi genomfara världsrymdens med sfärer och solar beströdda fält, och ta plats hos den mänsklighet som befolkar dem. Även i dessa nya omgivningar fortsätter framåtskridandet oupphörligt och ökas själens moraliska rikedom och vetande. Efter att ha dött och återfötts ett oräkneligt antal gånger med fall och uppstigningar, befrias själen från vidare reinkarnationer och får njuta av det himmelska livet, i vilket den deltar i vården av varelser och ting genom att bidra med sitt arbete till den universella harmonin och i utförandet av den gudomliga planen.

Sådant är Psykes, den mänskliga själens mysterium. Inristad i sig bär själen sina ödens lag. Att lära sig tyda dessa regler och tyda denna gåta är livets verkliga vetenskap. Varje gnista, som lösryckts från den gudomliga härden, varje seger över sig själv, sina begär och egoistiska instinkter ger en inre glädje, så mycket starkare som framgången varit dyrbar. Det är vad himlen lovar som kompensation för våra mödor. Denna himmel är inte långt bort, ty den finns inom oss. Sällhet eller samvetes agg, så bär människan i sitt innersta väsen sin storhet eller sitt elände, som är följderna av hennes gärningar. De välljudande eller hårda röster, som ljuder inom henne, är den höga lagens trogna tolkare, och är desto mäktigare som hon nu har kommit längre på vägen till fullkomning.

Själen är en värld, där skuggor och ljusstrimmor förenas, och vars uppmärksamma studium ger oss den ena överraskningen efter den andra. I dess skrymslen ligger alla krafter som frön i väntan på befruktningens tid för att utvecklas i ljusknippen. Efterhand som själen renas, växer förnimmelserna. Allt som hänför i det nuvarande tillståndet, såsom begåvning och snille, är obetydligt jämfört med vad själen en dag kommer att vinna, när den når de högsta höjderna. Själen har redan oerhörda dolda tillgångar i skiftande och ädla inre känslor, källor av levande förnimmelser, som vi av vårt grova hölje nästan alltid hindras göra bruk av.

Endast några utvalda, som i förväg frigjorts från de jordiska tingen och härdats genom försakelser, har erfarit en första början av den världen. Men de har inte funnit uttryck att beskriva de känslor, som hänryckt dem. I sin okunnighet om själens sanna natur och de rikedomar den rymmer, gör sig människorna lustiga över vad de kallar illusioner och inbillningsfoster.

XIII. – Prövningar och död

Tillvarons ändamål, som är bestämt och högre än lycka och framgång, framträder inför våra ögon som en fullständig omvälvning. Universum är en arena, där själen kämpar för sin förädling, som uppnås genom ansträngningar, uppoffringar och lidanden. Detta kan vara fysiskt eller psykiskt, och är ett av de nödvändiga medlen för utveckling och framsteg. Lidandet lär oss att bättre, förstå oss själva, att behärska våra begär och älska vår nästa mer. Vad man måste söka på sin väg är på samma gång kunskap och kärlek. Ju mer man förstår, ju mer man älskar, desto mer höjer man sig. Lidandet tvingar oss inhämta kunskaper för att bekämpa och besegra de orsaker som får lidandet att uppstå, och kännedomen om dessa orsaker väcker inom oss en livligare sympati för dem som lider.

Plågan är den högsta reningen. Den är skolan där man lär sig tålamod, undergivenhet och allvarliga plikter. Den är smältugnen, där djup egoism och högmod bränns bort. I mörka stunder gör själen ibland uppror och förnekar Gud och rättvisan. När sedan plågan är förbi, och den prövas, inser själen, att det onda visar sig vara något gott. Den känner, att plågan gjort själen bättre, mer tillgänglig för medlidande och mer hjälpsam gentemot de olyckliga.

Alla livets olyckor bidrar till vår fullkomning. Genom lidande, förödmjukelser, sjuklighet och motgångar utvecklas vi till det goda från det onda. Det är därför, som det finns mer lidande än glädje här på jorden. Prövningen härdar karaktären, förfinar känslorna, kuvar häftiga eller högmodiga själar.

Fysiskt lidande har också sin nytta. Det löser kemiskt upp banden, som binder anden till kroppen. Det frigör den från grova fluida, som insveper den till och med efter döden och håller den kvar

i de lägre regionerna (82).

Låt oss inte förbanna plågan, ty den allena sliter oss från likgiltighet och njutning. Den utmejslar vår själ och ger den dess renaste form och en fullkomligare skönhet.

Prövningen är en ofelbar medicin i vår oerfarenhet. Försynen förfar med oss liksom en omtänksam moder med sitt trilskande barn. När vi motsätter oss försynens kallelser och vägrar följa dess råd, låter den oss utstå missräkningar och motgångar, väl vetande, att motgång är den bästa skolan för att inhämta visdom.

Sådant är ödet för de flesta av oss. Under en himmel, stundom genomkorsad av blixtar, är det nödvändigt att följa den svårtillgängliga vägen på fötter som såras av stenar och törnen. Ett svartklätt andeväsen leder våra steg. Det är lidandet, det heliga lidandet, som vi bör välsigna, ty endast det kan skaka vårt väsen, frigöra det från onyttiga ting, som det tycker om att pryda sig med, och gör det skickat att känna det som är ädelt, sant och skönt.

*****

Med intryck från dessa lärdomar förlorar döden hela sin skrämmande karaktär. Den är inte annat än en nödvändig ombildning, en förnyelse. I själva verket dör ingen, döden är bara skenbar, bara den yttre formen växlar. Livets princip, själen, förblir i sitt inre sammanhang beständig och oförstörbar. Den befinner sig på andra sidan graven, den och dess fluidiska kropp med fullständiga själsförmögenheter: klarhet, strävanden, dygder och krafter, som den berikats med under sina jordiska existenser. Här är de oförgängliga tillgångar, som evangeliet talar om då det säger: “Varken maskar eller rost kan fräta på dem, och tjuvar kan ej stjäla dem”. Det är de enda rikedomar, som vi kan ta med oss, och som är användbara i det

kommande livet.

Döden och reinkarnationen, som följer inom en bestämd tid, är två väsentliga former för framåtskridandet. Genom att bryta de snäva vanor vi fått, skaffar de oss ny plats i olika omgivningar. De ger åt våra tankar ett nytt lopp, och förmår oss att anpassa vårt väsen till tusen faser av social och universell ordning.

När vårt livs afton kommit, och vår tillvaro såsom sidan i en bok skall vändas för att lämna plats åt en ny oskriven sida, rådfrågar den kloke sitt förflutna och får sina handlingar att passera revy. Lycklig den som då kan säga: Mina dagar har använts väl! Lycklig den, som med undergivenhet godtagit och modigt uthärdat sina prövningar. Genom att förorsaka själen smärta har prövningarna uttömt allt det som fanns av bitterhet och hat i själen. Med granskningen av detta mödosamma liv, välsignar den kloke de utståndna plågorna. Hans samvete får frid, och han ser utan fruktan uppbrottets stund närma sig.

Låt oss säga farväl till teorier, som gör döden till intighetens port eller ett förspel till straff utan slut. Adjö till teologins fantomskuggor, skrämmande dogmer, en obönhörlig dom och infernaliska kval! Plats för hoppet! Plats för det eviga livet! Det är inte ett obestämt mörker utan ett bländande ljus, som träder fram ur gravarna.

Har ni sett en brokig fjäril befria sig från sin oformliga puppa, eller larvens motbjudande hölje där den rör sig på marken? Har ni sett hur den, självständig och fri gör sina volter i solbelyst luft bland doftande blommor? Det finns ingen bättre bild beträffande dödens fenomen. Också människan är en puppa, som döden upplöser. Den mänskliga kroppen återvänder till den stora avstjälpningsplatsen och ingår åter i naturens laboratorium. Men efter att ha fullbordat sin uppgift, höjer sig själen mot ett högre liv, mot detta andliga liv, som

följer på den kroppsliga tillvaron, såsom dagen följer på natten, varvid den åtskiljer var och en av våra inkarnationer.

Gör er förtrogen med dessa möjligheter, och ni kommer inte längre att frukta döden. Liksom våra galliska förfäder kan vi våga se döden utan fruktan. Ingen ängslan mer och inga tårar. Inga hemska ceremonier eller dystra sånger. Våra begravningar skall bli en fest, där vi skall fira själens befrielse och återkomst till den verkliga hemorten.

Döden är den store avslöjaren. I prövningens tid, då det verkar mörkt omkring oss, frågar vi oss stundom: Varför är jag född? Varför blev jag inte kvar i nattens djup, där man ingenting känner och ingenting lider utan sover den eviga sömnen? Och i dessa stunder av tvivel och ångest höjde sig en röst och sade:

"Lid för att höja och härda dig! Vet, att ditt öde är storslaget. Denna kalla jord skall inte bli din grav. Världarna som lyser i himlarymderna är dina kommande uppehållsorter, arvedelen, som Gud förbereder för dig. Du är för alltid medborgare i universum. Du tillhör de gångna liksom de kommande seklerna, och nu förbereder du din upphöjelse. Uthärda alltså lugnt de mödor, som du själv valt. Sprid ut i smärtan och tårarna det frö, som skall gro i dina kommande liv. Sprid också ut för andra såsom andra har gjort för dig. Odödlige ande, gå med fasta steg fram på den branta stigen mot höjderna, varifrån framtiden skall visa sig utan slöja. Uppstigningen är svår, och svetten skall strömma över ditt ansikte, men från toppen skall du se det stora ljuset bryta fram. Du skall se den sanna och rättfärdiga solen gå upp i horisonten!"

Rösten, som talar så, är från de bortgångna, rösten från de älskade själar, som gått före till det verkliga livets land. Långt ifrån att sova under stenen, vakar de över oss. Från den osynliga bakgrunden

betraktar de oss och småler. Beundransvärda och gudomliga mysterium! De står i förbindelse med oss och säger: “Inga ofruktbara tvivel mer. Arbeta och älska! En dag då er uppgift är fylld, skall döden återförena oss!”

XIV. – Invändningar.

Man inser, att många frågor som förblivit olösta för ett stort antal skolor, blir lösta genom lärosatsen om de på varandra följande liven. Fruktansvärda invändningar, med vilkas hjälp materialism och tvivel gjort en öppning i den teologiska byggnaden: sjukdom, sorg, bedrövelse och olikheter beträffande de mänskliga villkoren, alla dessa svårigheter jämte ödets skenbara orättvisor försvinner inför Andarnas filosofi.

En svårighet kvarstår emellertid. En invändning reser sig kraftigt mot denna filosofi. Om vi redan har levat i det förflutna och andra liv har föregått födelsen, kan man då förklara varför vi förlorat minnet?

Denna tillsynes starka invändning är emellertid lätt att avfärda. Minnet av de upplevda händelserna och fullgjorda handlingarna, är inte en nödvändig förutsättning för tillvaron.

Ingen minns tiden i livmodern eller ens tiden i vaggan. Få människor bevarar minnet av intryck och handlingar från den första barndomen, som likväl är en väsentlig del av vår nuvarande tillvaro. Varje morgon har vi glömt det mesta av det vi drömt på natten, fastän det tyckts oss så verkligt. Drömmarna är bara kvar såsom förvirrade sinnesintryck som anden erfarit under materiell påverkan.

Våra dagar och nätter är liksom våra jordiska och andliga liv, och sömnen tycks lika oförklarlig som döden. Båda förflyttar oss omväxlande till särskilda miljöer och under olika förhållanden, vilket

inte hindrar, att vårt jag bibehålls och består tvärs igenom dessa skiftande tillstånd.

Under magnetisk sömn frigör sig anden från kroppen och minns händelser och ting, som den sedan glömmer, då den återvänder i kroppen. Dock kommer en del av dessa minnen tillbaka vid en återgång till medvetandet.

Detta framkallade sömntillstånd utvecklar hos somnambuler särskilda anlag, som försvinner i vaket tillstånd, då de undertrycks och kvävs av det kroppsliga.

Under dessa skilda förhållanden tycks det andliga väsendet besitta två medvetenhetstillstånd, två växlande sidor av tillvaron, som sammanvävs med varandra. Glömskan skiljer sömnen från det vakna tillståndet såsom en tjock gardin, liksom den skiljer varje jordisk tillvaro från de föregående och från livet i världsrymden.

Intryck som själen fått under innevarande liv i ett tillstånd av fullständig frigörelse, vare sig genom naturlig eller genom framkallad sömn, kan inte överbringas till hjärnan. Man bör då förstå, att hågkomster från ett tidigare liv skulle vara ändå svårare att minnas. Hjärnan kan bara ta emot och lagra intryck som delgivits av själen i ett tillstånd, som är bundet till materien. Minnet kan alltså bara upprepa vad det inregistrerar.

Vid varje återfödelse inrättar hjärnorganismen liksom en ny bok, i vilken förnimmelser och bilder inpräglas. Återkommen i kroppen förlorar själen minnet av allt den sett och fullgjort i fritt tillstånd. Den kommer bara att återfinna och känna igen det genom att på nytt överge sitt tillfälliga fängelse.

Glömska av det förgångna är för människan den nödvändiga

förutsättningen för varje prov och allt jordiskt framåtskridande. För var och en av oss har det förflutna sina fläckar och besmittelser. Genom att gå igenom raden av försvunna tider och tränga in i brutalitetens åldrar, har vi tvingats samla många felsteg och orättvisor. Nyligen lössläppta från barbariet, skulle trycket av dessa minnen vara förkrossande. Det jordiska livet är stundom tungt att bära. Det skulle ha varit det i än högre grad om, i släptåg med våra närvarande mödor, minnet av gångna lidanden skulle läggas därtill.

Skulle inte minnet av våra tidigare liv då vara lika mycket förenat med minnet av andras förflutna? Genom att följa våra existensers kedja bakåt i tiden, vårt eget levnadslopps historia, skulle vi känna igen spåret av våra medmänniskors verksamhet och handlingar. Fiendskap skulle då bibehållas, rivalitet, hat och tvedräkt förnyas från liv till liv, från århundrade till århundrade. Våra fiender och offer från fordom skulle känna igen oss och förfölja oss med sin hämnd.

Det är bra, att glömskans slöja döljer oss för varandra. Genom att för ögonblicket fördunkla vårt minne beträffande smärtsamma hågkomster, befrias vi från oavbrutna samvetsförebråelser. Kännedom om våra misstag och deras följder skulle resa sig inför oss som en förskräcklig och ständig hotelse, förlama våra ansträngningar och göra vårt liv outhärdligt och ofruktbart.

Utan glömska skulle stora förbrytare och namnkunniga brottslingar vara märkta i evighet. Vi kan se dem som blir dömda av den mänskliga rättvisan. Deras genomlidna straff följs av universell misstro. Med avsky stöts de bort från ett samhälle, som vägrar ge dem en plats i sin krets, och de fördrivs därmed till lidandets härskara. Hur skulle det vara, om brottslingar från det sedan länge förflutna återkallades i allas minne?

Nästan alla behöver vi förlåtelse och glömska. Mörkret, som döljer våra svagheter och vårt elände, ger lättnad åt vår ande genom att göra förbättringen mindre pinsam. Efter att ha druckit ur floden Lethes vatten, återföds vi gladare till ett nytt liv och vålnaderna från det förflutna försvinner. Förflyttad till en annorlunda omgivning vaknar vårt väsen till andra sinnesintryck, öppnar sig för en annan påverkan och överger lättare slentrian och vanor, som tidigare fördröjt utvecklingen. Den brottslige, som återföds som ett litet barn, finner hjälp och ömhet omkring sig, vilket är nödvändigt för hans återupprättande. I denna svaga och förtjusande varelse drömmer ingen om att känna igen den vanartiga ande, som skall gottgöra ett besudlat förflutet.

För vissa människor är emellertid det förflutna inte helt utplånat. Vaga sinnesintryck från det som varit, ligger och pyr i medvetandet. Det är flödet av intuitionen, medfödda idéer, vaga minnen och mystiska aningar såsom ett eko från förflutna tider. Genom att rådfråga dessa intryck och genom att studera sig själv uppmärksamt, skulle det inte vara omöjligt att återupprätta det förflutna, om inte i detalj så åtminstone i huvuddrag.

Vid slutet av varje existens återuppväcks dessa avlägsna hågkomster och lämnar dunklet. Vi går fram steg för steg under vår levnad genom att treva oss fram. Döden kommer och allt klarnar gradvis. Det förflutna förklarar det nuvarande, och framtiden belyses av en ny ljusstråle.

Då själen återvänt till sin okroppsliga tillvaro, återfår den helt sina förmågor. Då börjar en period av prövning, vila och andakt under vilken själen dömer sig själv och uppskattar den tillryggalagda vägen. Den får råd och anvisningar av Andar som kommit längre. Under deras ledning kommer själen att fatta avgörande beslut, och så är tiden inne att välja en gynnsam miljö för att åter gå ned i en ny

kropp, för att där förbättra sig genom arbete och prövningar.

Med återgången till materien förlorar själen återigen minnet av de gångna liven, samtidigt med hågkomsten av det andliga livet, det enda verkligt fria och fullständiga, bredvid vilket den jordiska vistelsen tycks förskräcklig. Kampen blir lång, och de nödvändiga ansträngningarna mödosamma för att återfå medvetandet om sig själv liksom att återfinna sina dolda krafter. Men alltid kommer själen att bevara intuitionen, den vaga känslan om de före återfödelsen fattade besluten. Med strävanden under pågående tillvaro, skall han förbättra sig genom arbete och lidande.

Tredje delen

DEN OSYNLIGA VÄRLDEN

XV. – Naturen och vetenskapen.

I det föregående avsnittet har vi redogjort för de väsentliga grundbegreppen beträffande filosofin om de på varandra följande existenserna. Dessa grundbegrepp, stödda på den strängaste logik, belyser vår framtid och ger lösningen på otaliga, hittills oförklarliga problem.

Man kan emellertid invända, att dessa, så logiska, och som det tycks, förnuftsenliga uppfattningar, är enfaldiga hypoteser och rena spekulationer, som man inte skall tillskriva större betydelse än man ger detta slag av idéer.

Vår tid, uttröttad på drömmerier och fantasifoster, teorier och förutfattade system, har slagit över i tvivel. Inför varje påstående krävs bevis. Den mest logiska slutledning är inte längre nog. Fakta måste till, tydliga fakta och direkta iakttagelser, för att skingra tvivlet, och tvivlet är berättigat. Det är den olyckliga följden av missbruk av legender, inbillningar, felaktiga lärosatser och det är en viskning av röster vari mänskligheten invaggats sedan århundraden. Genom att skaffa sig insikter har den lättrogna mänskligheten blivit tvivlande, och varje teori har mottagits med misstro, för att inte säga fientlighet.

Vi beklagar inte detta andens tillstånd, som i själva verket bara är en omedveten hyllning till sanningen från den mänskliga tankens sida. Den filosofiska uppfattningen om de på varandra följande existenserna vinner bara på detta. Långt ifrån att vara ytterligare ett

fantastiskt system, stöder den sig på en samling överväldigande fakta, som fastslagits genom experimentella bevis och universella vittnesmål. Det är åt dessa fakta vi skall ägna den tredje delen av detta arbete.

Vetandets utveckling är i sina otaliga etapper jämförbar med en bergsbestigning. Efterhand som man klättrar uppför branterna, vidgar sig horisonten. Det lägre planets detaljer upplösas i en vidsträckt helhet, under det att nya utsikter öppnar sig i fjärran. Ju högre man stiger, desto mer vinner anblicken i vidd och majestät. På sin oavbrutna väg upptäcker vetenskapen sålunda vid varje steg okända områden.

Man vet, hur begränsade våra materiella sinnen är, och hur inskränkt fältet de omfattar är. Utöver de ljustrålar och färger, som vår syn uppfattar, finns det andra, vars kemiska återverkningar bevisar deras existens. På samma sätt uppfattar vi ljudvågor bara inom vissa gränser. Hitom och bortom dessa, det vill säga alltför höga eller alltför låga toner, påverkar inte längre våra hörselorgan.

Vad skulle vi veta om universum för närvarande, om vår synförmåga inte utökats med hjälp av optikens upptäckter? Vi skulle inte bara vara okunniga om tillvaron av rymdens avlägsna riken, där solar följer på solar, där den kosmiska materien i sitt eviga framväxande föder stjärnor i millioner. Vi skulle även vara okunniga om de världar, som är jordens närmaste grannar.

Från tidsålder till tidsålder har iakttagarens fält gradvis vidgats. Tack vare uppfinningen av teleskopet har människan kunnat utforska himlen och jämföra det ringa klot hon bebor med rymdens jättar.

Nyligen har mikroskopet öppnat en annan oändlighet för oss. Överallt omkring oss, i luften och i vattnet, osynliga för våra svaga ögon, vimlar det av myriader varelser i fruktansvärda virvlar. Studiet

av kroppars molekylära sammansättning har blivit möjligt. Vi har utforskat, att de röda blodkropparna, människokroppens vävnader och celler befolkas av parasiter och infusionsdjur, till vilkas förfång även andra parasiter lever. Ingen kan säga var livets flöde slutar.

Vetenskapen fortskrider och tillväxer, uppmuntrad höjer sig tanken mot nya horisonter, men bördan förefaller lätt, då man jämför den med vad som återstår att lära! Människoanden har sina gränser, naturen har det däremot inte. "*Med det som vi är okunniga om beträffande de universella lagarna"*, sade Faraday, "*skulle man kunna skapa världen"*. Våra grova sinnen lämnar oss att leva mitt i en ocean av underverk utan att ha en aning om dem, på samma sätt som blinda badande i floder av ljus.

XVI. – Materia och kraft. Tingens unika grundorsak.

Tills nyligen var materien bara känd under de tre tillstånden: fast, flytande och gasformig. Genom att försöka framställa tomrum i glastuber**,** upptäckte den framstående engelske fysikern Sir William Crookes ett fjärde tillstånd, som han kallat stråltillståndet. Atomer som återfått friheten genom förtunning, ägnar sig i detta relativa tomrum åt en snabb och oberäknelig vibrationsrörelse. Atomerna upphettas och framställer ljuseffekter och elektriska utstrålningar, som gör det möjligt, att förklara de flesta kosmiska företeelser (83).

Förtätad i olika grader under sina första tillstånd förlorar materien i stråltillståndet flera av sina utmärkande egenskaper såsom fasthet, färg och vikt, men inom detta nya område tycks den förbunden med kraft på ett strängare och mera nära sätt. Är då det fjärde tillståndet det sista, som materien kan anlägga? Utan tvivel nej, ty man kan föreställa sig många andra. Man kan i tanken ana ett fluidiskt och subtilt tillstånd lika överlägset stråltillståndet som detta är överlägset

gastillståndet och det flytande i förhållande till det fasta tillståndet. Framtidens vetenskap kommer att utforska dessa djup, och där påträffa lösningen på de gigantiska problemen om substansernas inre sammanhang och universums ledande krafter.

Redan skymtar substansens enhet och erkänns av de flesta lärda. Vi har sagt, att materien i grunden tycks vara ett fluidum av en oändlig mjukhet och spänstighet, vars otaliga kombinationer ger upphov åt alla kroppar. Osynligt, ytterst fint, ovägbart och till sitt väsen ursprungligt, förblir detta fluidum genom successiva övergångsformer möjligt att väga. De kan, genom kraftig förtätning, bilda fasta, ogenomträngliga och tunga kroppar, som utgör den jordiska materiens grund. Men detta tillstånd av sammanhållning är bara flyktigt, ty materien, som åter stiger uppför omvandlingens stege, kan också lätt upplösas och återgå till det ursprungliga fluidiska tillståndet. Det är därför världarnas tillvaro är förgänglig. Komna från eterns oceaner sjunker de åter dit och upplösas efter att ha fullgjort sin livscykel.

Man kan påstå, att allt i naturen löper samman mot enheten. Spektralanalysen avslöjar elementens överensstämmelse med världarnas grundläggande element alltifrån den ringaste satellit till den väldigaste sol. Himlakropparnas förflyttningar påvisar de mekaniska lagarnas enhetlighet. Studiet av materiella företeelser såsom en oändlig kedja med länk vid länk, leder oss till föreställningen om en unik substans, överjordisk och universell. Denna har en lika unik kraft, som verksamhetens grundorsak, varav elektricitet, ljus och värme bara är variationer, tillvarelseformer i olika gestalter (84).

Det är som om kemi, fysik och mekanik i sitt likformiga förlopp mer och mer fastställer tingens mystiska samordnande. Människoanden går långsamt framåt. Ibland går den till och med

omedvetet, mot en kunskap om en unik, väsentlig grundorsak, i vilken substans kraft och tanke förenas av en Makt, vars storhet och höghet uppfyller henne med bestörtning och beundran.

XVII. – Fluider och magnetism.

Denna värld av fluider, som man ser en skymt av på andra sidan stråltillståndet, förbehåller vetenskapen många överraskningar och upptäckter. Oräkneliga är de mångfaldiga former, som den subtila materien kan erlägga för ett högre livs behov.

Många iakttagare vet redan, att det utanför våra förnimmelser, på andra sidan den ogenomskinliga slöja, som vår grova kroppskonstitution breder ut som en dimma omkring oss, finns en annan värld. Inte de oändligt små kvantiteternas värld utan ett fluidiskt universum, som innesluter oss och är helt uppfyllt av osynliga folkskaror.

Övermänskliga, men inte övernaturliga väsen lever nära intill oss som stumma vittnen till vår existens. De visar sig bara under bestämda förutsättningar och enligt naturliga, klart formulerade och stränga lagar. Det är viktigt att genomskåda hemligheten med dessa lagar. Ty från denna kunskap härrör för människan åtnjutande av ofantliga krafter, vars praktiska användning kan omvandla jordens yta och samhällsordning. Detta är det område av den experimentella psykologin som en del skulle kalla den ockulta vetenskapen. Dessa kunskaper är dock gamla som världen själv.

Vi har redan talat om underverk som utförts inom Indiens, Egyptens och Greklands heliga områden. Det ingår inte i vår plan att återvända till detta ämne, men det finns ett sammanhängande spörsmål, som vi inte kan förbigå med tystnad, nämligen beträffande magnetismen.

Magnetismen har studerats och tillämpats i hemlighet under hela den historiska epoken och särskilt populariserats i slutet av artonhundratalet. De lärda akademikerna anser den ännu misstänkt, så det är under namnet hypnotism, som vetenskapens mästare har velat lägga fram den ett århundrade efter dess framträdande.

"Hypnotismen", säger Mr. de Rochas (85), "är bara inträdet till en omfattande och underbar byggnad och till stor del är den redan utforskad av forntidens magnetisörer".

Tyvärr är det enbart de officiellt lärde – nästan alla läkare – som sysslar med magnetism eller, som de själva säger, hypnotism. De experimenterar i allmänhet med sjuka individer och sjukhusens patienter. Nervös irritation och sjukliga sinnesrörelser hos dessa människor medger bara ofullständiga och osammanhängande företeelser.

Vissa lärda tycks befara, att studiet av dessa fenomen, som erhållits under normala förhållanden, inte företer bevis på, att det finns någon andlig princip i människan. Detta framgick åtminstone av doktor Charcot, vars kompetens man inte kan bestrida.

"Hypnotismen", sade han, "är en värld, där man, vid sidan av påtagliga materiella och grova fakta, som alltid gränsar till fysiologin, möter alldeles utomordentliga hittills oförklarliga förhållanden. Den motsvarar inte någon fysiologisk lag och är fullkomligt främmande och överraskande. Jag intresserar mig för de utomordentliga, men lämnar de övriga åt sidan".

Sålunda erkänner framstående läkare, att denna fråga ännu är full av oklarheter för dem. Vid sina undersökningar begränsar de sig till ytliga iakttagelser och försmår de fakta, som kunde föra direkt till

problemets lösning. Den materialistiska vetenskapen tvekar att gå så långt på detta område av den experimentella psykologin. Man känner emellertid, att man där befinner sig inför själens psykiska krafter, vars existens man förnekat med så stor envishet.

Hur som helst så börjar magnetismen, efter att länge ha tillbakavisats av de lärde, att dra till sig uppmärksamhet under ett annat namn. Resultaten skulle emellertid bli mer fruktbara, om man i stället för att pröva på sjuka personer experimenterade med sunda och friska individer. Magnetisk sömn utvecklar hos passiva individer nya gåvor och en förmåga till ständigt oberäkneliga förnimmelser. Den märkligaste företeelsen är seendet på stora avstånd utan hjälp av ögonen. En somnambul kan röra sig om natten, läsa och skriva med slutna ögon och ägna sig åt de mest utsökta och komplicerade arbeten.

Andra ser in i människokroppen, uppfattar sjukdomar och dess orsaker. Man läser tankar i hjärnan och intränger utan sinnenas medverkan (86) i de mest dolda områden och ända fram till tröskeln av en annan värld. De utforskar det fluidiska livets mysterier, träder i förbindelse med osynliga väsen och överbringar deras meddelanden och undervisning. Vi skall återkomma till den sista punkten längre fram. Dock kan vi för tillfället betrakta det som ett faktum, bevisat av Puységur, Deleuze, du Potet och deras lärjungar. Den magnetiska sömn, som gör kroppen orörlig och upphäver sinnesförnimmelserna, ger den andliga varelsen friheten, hundrafaldigar de inre möjligheterna till förnimmelser och låter den inträda i en värld, sluten för kroppsliga väsen.

Detta psykiska väsen, som i sömnen lever, tänker och handlar utanför kroppen och bejakar sin självständiga personlighet genom att uppvisa högre kunskaper än det har i vaket tillstånd, vad är det annat än själva själen i dess fluidiska gestalt? Själen, som inte längre är

resultatet av livskrafterna och organens spel utan en självständig orsak, en verksam vilja, som tillfälligt befriats från sitt fängelse. Den skådar ut över naturen och njuter fullständigheten av sina medfödda anlag. Sålunda visar de magnetiska fenomenen uppenbarligen inte bara själens existens utan också dess odödlighet. Ty, om den under den kroppsliga tillvaron frigör sig från sitt grova hölje, lever och tänker utanför detta hölje, kommer den i döden med så mycket starkare skäl att återfå sin fulla frihet.

Med kunskap om magnetismen kommer människan i besittning av underbara tillgångar. Fluidernas verkan på människokroppen är ofantlig. Dess utmärkande egenskaper är mångfaldiga och varierande. Talrika händelser har bevisat, att man med dess hjälp kan lindra de mest outhärdliga lidanden. Botade inte de stora missionärerna med handpåläggning? Däri ligger hela hemligheten med deras så kallade underverk. Fluiderna, lydandes under en mäktig vilja, ett brinnande begär till att göra gott, penetrerar alla svaga organsimer och återför gradvis styrkan hos de svaga och hälsan hos de sjuka.

Man kan invända, att en mängd kvacksalvare missbrukar folks godtrogenhet och okunnighet, och utnyttjar den genom att skryta med en förment magnetisk kunskap. Det är förvisso en oundviklig följd av att mänskligheten befinner sig i ett lägre moraliskt tillstånd. En sak tröstar oss beträffande dessa bedrövliga omständigheter. Det är vissheten, att det inte finns någon människa som drivs av en djup sympati för de missgynnade eller med verklig kärlek för dem som lider, som inte skulle trösta sina medmänniskor med en uppriktig och klarsynt tillämpning av magnetismen.

XVIII. – Spiritistiska fenomen.

Bland alla bevis beträffande tillvaron av en andlig princip hos

människan och hennes andliga överlevnad är de företeelser, som framkommer vid experimentell spiritualism eller spiritism de mest intressanta.

De spiritistiska fenomenen, som i början betraktades som rent bedrägeri, har trängt in på den stränga forskningens område. Om vissa lärda ännu föraktar, förkastar eller förnekar dem, så studeras de av andra, inte mindre framstående lärda för att fastställa deras betydelse och verklighet. I Amerika och i alla europeiska nationer utför sällskapen för psykisk forskning ständigt sådana undersökningar.

Vi har funnit, att dessa fenomen har framträtt i alla tider. Förr i världen insvepte man dem i mystik och de var kända endast av ett mycket litet antal sökare. I dag sprids de överallt och framträder med ihärdighet och omväxling i former som förvirrar vetenskapen.

Newton har sagt: *"Det är galenskap att tro att allt är känt, men det är visdom att alltid studera allting".* Inte bara varje lärd utan varje förnuftig person har en skyldighet att rannsaka dessa fakta, som helt öppnar en av naturens okända sidor, går tillbaka till deras orsaker och därmed frigör lagen. Denna undersökning kan bara stärka förnuftet och tjäna framåtskridandet genom att göra slut på vidskepelsen i dess frö. Ty vidskepelsen är alltid snabb att bemäktiga sig av vetenskapen försummade företeelser, vantolka dem och tillskriva dem övernaturliga och fantasifulla ursprung.

De flesta som undviker dessa frågor, eller, om man har studerat dem, så har det skett på ett ytligt sätt, utan system och urskiljning. Man anklagar spiritisterna för att ha tolkat företeelserna illa eller åtminstone att ha dragit förhastade slutsatser.

Vi svarar, att ett viktigt resultat redan uppnåtts, nämligen att

spiritismens motståndare skyller på företeelsernas uttolkning och inte på deras verklighet. I själva verket fastställs fakta, men avhandlas inte. De spiritistiska företeelsernas verklighet är emellertid omvittnad. Det finns vittnesmål av personer med en stor tillförlitlighet och av lärda med hög sakkunskap vilka är berömda genom sina verk och forskning. Men det är inte nödvändigt att vara lärd för att fastställa tillvaron av fenomen, som faller under sinnesorganen och sålunda alltid är kontrollerbara. Vem som helst med en smula ihärdighet och skarpsinne, och som sätter sig in i de nödvändiga förhållandena kan iaktta dessa fakta och bilda sig en klar åsikt.

Bland dessa fenomen kan visserligen en del förklaras genom automatik, mediums självsuggestion, animism, eller telepati. I den omfattning som fenomenen sker, återstår dock en betydlig del där den enda logiska förklaringen är de dödas närvaro.

Vi har motbevisat invändningar av detta slag (87) och återgivit en samling av bevis om andarnas identitet. Dessa kan övertyga forskare som är befriade från fördomar och förutfattade teorier.

XIX. – Vetenskapliga vittnesmål.

Det var i Nordamerika år 1848, som spiritismens framträdande första gången tilldrog sig allmänhetens uppmärksamhet. Stötar och buller genljöd i åtskilliga bostäder. Möbler flyttades av en osynlig kraft, bord sattes i rörelse och bankade bullersamt i golvet. En åskådare kom på tanken att sammanställa alfabetets bokstäver med antalet knackningar. En slags andlig telegraf upprättades, och den ockulta kraften kunde tala med de närvarande. Den sade sig vara en känd persons ande, som hade levat i landet, och gick in på mycket tydliga detaljer om sin identitet, levnad och död. Den berättade även om egendomligheter av ett slag, som skingrade varje tvivel. Andra

själar frammanades och svarade med samma noggrannhet. Alla sade sig vara utrustade med ett fluidiskt hölje, osynligt för de närvarande, men inte desto mindre materiellt.

Framträdandena mångdubblades snabbt och erövrade undan för undan alla unionens stater. De sysselsatte den allmänna meningen till den grad, att vissa lärda, som däri trodde sig uppfatta en rubbning av förnuftet och störning av det offentliga lugnet, beslöt att iaktta dem närmare för att bevisa deras orimlighet. Sålunda förmåddes domaren Edmonds, *ordförande* i New Yorks högsta domstol och i senaten och kemiprofessor Mapes från National Academi, att uttala sig om händelserna och de spiritistiska fenomenens karaktär. Deras slutsatser, som efter noggrann undersökning framställdes i betydelsefulla arbeten, var att dessa fenomen var verkliga och inte kunde tillskrivas något annat än andars verksamhet.

Rörelsen bredde ut sig till den grad, att alltifrån 1852 en böneskrift undertecknad med femtontusen namn sändes till kongressen i Washington för att utverka en officiell kungörelse om fenomenens verklighet.

En berömd vetenskapsman, Robert Hare, professor vid Pensylvaniens universitet, tog öppet parti för spiritisterna genom att utge en skrift som väckte uppseende. Detta arbete hade titeln: *"Experimental Investigations of the Spirit Manifestation".* Det fastställde vetenskapligt andarnas inblandning.

Robert Dale Owen, vetenskapsman och känd författare har likaledes förenat sig med denna opinionsrörelse och har skrivit flera arbeten för att gynna den. Ett av dem som haft stor framgång är: *"Foot Falls on the Boundary of another World" (På gränsen till en annan värld,* 1877).

I dag räknar den Moderna Spiritismen redan miljoner anhängare i

USA. De representeras av en talrik press.

Under de senaste åren har ett antal experiment gjorts under ledning av professorer vid de stora amerikanska universiteten. Detta med hjälp av det berömda mediet Mrs. Piper (88), som fått ett betydande stöd från omgivningen.

James Hyslop, professor i psykologi vid Columbias Universitet i New York, uttrycker sig, i sin rapport om den övernaturliga förmågan hos en kvinna som han hade studerat, på detta sätt:

"När jag i efterhand bedömer det som jag själv har sett så vet jag inte hur jag skulle kunna undanhålla slutsatsen att tillvarons fortsättning är fullständigt bevisad".(89)

Doktor R. Hodgson har i sin tur skrivit:
"Jag hyser inte det minsta tvivel om att de kommunicerande andarna verkligen är de personligheter som de utger sig vara. Det är de som har överlevt den förändring som vi kallar för döden och har kommunicerat personligen med oss, som kallas levande, genom Mrs. Pipers insomnade kropp".

Samme Dr. Richard Hodgson, död i december 1906, framträdde efteråt, genom ett medium, för sin vän professor J. Hyslop. Han gick igenom särskilda detaljer om experiment och arbeten från Sällskapet för psykisk forskning, där han hade varit ordförande i dess amerikanska avdelning. Dessa meddelanden var fullständigt överensstämmande med varandra, överförda av olika medier som inte kände varandra. Där fann man ord och meningar som vanligtvis användes av honom under hans jordeliv (90).

*****

I England har de spiritistiska framträdandena underkastats en mer systematisk undersökning. Ett antal lärda har studerat dessa fenomen med ståndaktig och noggrann uppmärksamhet, och det är från dem vi har de mest gedigna studierna.

Londons dialektiska Sällskap, en av de mest kvalificerade vetenskapliga grupperna, valde år 1869 en kommission på trettiotre medlemmar: vetenskapsmän, lärda, präster, ämbetsmän och däribland sir John Lubbock, Kungliga Vetenskapssamfundet, Henri Lewes, en skicklig fysiolog, Huxley, Wallace, Crookes och andra. Syftet var att undersöka och "för alltid utrota" dessa spiritistiska fenomen, som, i redogörelsen omtalades som "bara inbillningsfoster".

Efter 18 månader av experiment och studier tillstod kommissionen i sin rapport fenomenens verklighet och avslutade undersökningen till förmån för spiritismen.

Vid uppräkningen av iakttagna händelser, angav rapporten exempel som bordets rörelser, bullersamma stötar och slag. Det skedde även *"plötsligt framträdande av händer och former, som inte tillhörde någon mänsklig varelse, men ändå föreföll levande genom sin verksamhet och rörlighet. Händerna berördes ibland eller greps av deltagarna för att kontrollera, att det inte rörde sig om bedrägeri eller synvilla".*

En av de trettiotre, A. Russel Wallace, Darwins värdige medtävlare, blev efter den senares död, den mest framträdande representanten för läran om evolutionen. Han fullföljde sin forskning och upptecknade därvid resultaten i ett arbete med titeln *"Miracles and Modern Spiritualism"*, som väckte stort uppseende på andra sidan engelska kanalen. På tal om fenomenen uttryckte han sig sålunda:

“När jag överlämnade mig åt denna forskning, var jag i grund och botten materialist. Inom mig fanns ingen föreställning om någon andlig tillvaro. Tilldragelserna var emellertid likväl så ihärdiga, att de övervann mig och tvingade mig att erkänna dem långt innan jag kunde medge deras andliga förklaring. Den senare kom gradvis under ständigt inflytande av varandra följande fakta, som inte kunde vare sig avlägsnas eller förklaras på något annat sätt”.

Bland de engelska vetenskapsmän, vars offentliga vittnesmål kan åberopas till förmån för andarnas framträdande, kan man anföra: Stainton Moses (alias Oxon), professor vid Oxfords medicinska fakultet och utgivare av två böcker i dessa ämnen under titlarna *“Psychography”*, där det särskilt är fråga om direkt skrift, och *“Spirit Identity”*; Sir Oliver Lodge, rektor vid Birmingham Universitet, vilken vi ska återkomma till senare; Varley, chefsingenjör vid telegrafstationerna; A. De Morgan, president i Londons Matematiska sällskap, vilken frimodigt framträtt genom sin bok *“From Matter of Spirit”*; Professorerna Challis, Cambridges Universitet, och Barrett, Dublins Universitet.

Utöver alla dessa, med rätta uppskattade namn finns ett ännu mera känt, som skall tillfogas listan över anhängare och försvarare av spiritismen. Det är sir William Crookes från Kungliga Sällskapet, Englands Vetenskapsakademi.

Det finns inte någon vetenskap, som inte har denne skarpsinnige forskare att tacka för en upptäckt eller ett framsteg. Crookes arbeten beträffande guld och silver och hans användning av natrium för sammansmältningsprocessen användes i alla Amerikas och Australiens guldfyndigheter. Med hjälp av heliometern i Greenwichs observatorium var han den förste att fotografera himlakroppar, och hans avbildningar av månen är berömda. Hans undersökningar angående fenomenen vid polariserat ljus och studiet av spektrum är

inte mindre kända. Crookes har också upptäckt tallium. Men alla dessa arbeten har överträffats av hans storartade upptäckt av materiens fjärde tillstånd. Denna upptäckt försäkrar honom en plats i Englands panteon vid sidan av Newton och Herschell jämte en annan än mer varaktig i människornas minne.

William Crookes har under fyra år hängett sig åt studiet av spiritistiska framträdanden. För att vetenskapligt kontrollera dem har han konstruerat instrument med en noggrannhet av exempellös finhet. Biträdd av ett märkligt medium, Mlle Florence Cook och andra lärda, lika strängt metodiska som han själv, verkade han i sitt eget laboratorium omgiven av elektriska apparater, som gjorde varje försök till bedrägeri omöjligt eller dödsbringande.

I sitt arbete *"Recherches sur le Spiritualism"*, analyserar Crookes olika slags fenomen, som han iakttagit. Exempel på detta är tunga kroppars rörelser, musik ur luften utan någon mänsklig medverkan, direkt skrift, händer som framträder vid full belysning, plötsligt uppträdande gestalter och figurer osv. Varje kväll, under flera månader visade sig en ung och behaglig kvinnlig ande, kallad Katie King, inför forskarnas ögon. Hon hade form och utseende som en mänsklig kropp och var utrustad med organ och sinnen. Hon samtalade med herr och fru Crookes och med deras medhjälpare, underkastade sig alla experimentens krav, lät sig vidröras, undersöktes med stetoskop och fotograferades. Därefter försvann hon som en lätt dimma. Dessa besynnerliga framträdanden nämns ingående i Crookes arbeten, som översatts till franska av Alidel.

Society for Psychical Researches, är en grupp vetenskapsmän som sedan trettio år ägnar sig åt fördjupade undersökningar av spöksyner. Flera hundra fall har tillkännagivits av sällskapet och förvaras i deras *Proceedings* liksom i ett specialarbete med titeln: *" Phantasms of the Living"* av doktorerna Myers, Gurney och

Podmore. De senare förklarar sina fenomen genom *telepati* eller verkan på avstånd mellan människor. Man måste emellertid lägga märke till, att dessa syner nästan alltid uppstått i dödsögonblicket, och i vissa fall till och med efter personernas död vars drag de återgav.

Sakligheten och verkligheten beträffande dessa händelser framgår av själva uttrycken i *Proceedings* och de vittnesmål, som samlats in i samband med undersökningen. Spöksynerna har i vissa fall påverkat djur (91). Vid deras åsyn greps hundar av skräck, gömde sig eller flydde. Hästar tvärstannade och darrade i alla lemmar. De var täckta av svett samt vägrade att flytta sig.

Vissa syner har lämnat rum för hörselintryck förnimbara för känseln lika mycket som för synen. Det har talats om fantomer (92), som setts av olika vittnen på olika våningar i ett och samma hus. I *"Phantasms of the Living"* har det ofta talats om fysiska verkningar av fantomers verksamhet, såsom buller, stötar, öppna dörrar, förflyttning av föremål etc. Det har talats om en röst, som förutsagt händelser (93). Vissa spöksyner har till och med blivit fotograferade (94).

De dödas identitet blir ännu noggrannare bestämd genom de erfarenheter som uppnåtts av samma Sällskap, med hjälp av två medier, Mrs Piper och Mrs Thomson, som vi har talat om på annat ställe (95).

Ett mästerligt verk publicerades 1903, av F. Myers, Cambridge, med titeln: *Human personality and its survival of bodily death*. Det innefattar en metodisk och grundlig redogörelse för alla slags spiritistiska händelser, och avslutas med att i grova drag ge en filosofisk och religiös syntes av dessa fenomen.

Professor Flournoy, Universitet i Géneve, som likväl var mycket skeptiskt inställd till ämnet, poängterade med följande ord betydelsen av detta arbete:

"De bevis och slutledningar som Myers lägger fram till förmån för övernaturliga och psykiska företeelser, utgör en alltför väsentlig dokumentsamling, i mängd och relevans, för att hädanefter ignoreras om man inte frivilligt blundar för det. Det skulle vara vansinnigt att avvisa detta fenomen i sin helhet, av den bedrägliga anledningen att de här individerna inte är i stånd att vara med i en vetenskaplig undersökning (96).

Sir Oliver Lodge, rektor för Universitet i Birmingham uttalar sig som ordförande i *British Scientific Society*, i ett föredrag den 10 september 1913, på detta sätt:

"Fastän jag talar *ex-catedra* och som representant för en ortodox vetenskap kan jag inte avhålla mig från att visa upp mina personliga anteckningar vilka är resultatet av 30 års erfarenhet i psykisk forskning. Dessa undersökningar påbörjades helt utan någon i förhand positiv inställning till sådana studier, och ibland till och med den negativa inställning som då brukade råda …

Dessa spiritistiska företeelser, har ur vetenskaplig synpunkt övertygat mig om att minnesförmåga och tillgivenhet inte är begränsade till den kombination med materien där den endast kan manifestera sig här och nu och att *även personligheten överlever den kroppsliga döden*", (*Annales des Sciences psychiques*, juni, 1914).

Den 22 november 1914, i ett föredrag på *Browning Settlement*, i Walworth, där samme sir Oliver Lodge var ännu mera övertygande:

"Vår tillvaro fortsätter naturligtvis efter döden. Detta säger jag i övertygelse om att vissa av mina vänner som dött fortfarande lever, eftersom jag har pratat med dem.

Kommunikation är möjlig men detta kan endast ske i enlighet med vissa lagar. Jag har inte sagt att det är enkelt, men att det är möjligt. Jag har pratat med mina döda vänner på samma sätt som jag skulle kunna göra det med vem som helst av er i publiken. Som de vetenskapens män de var, så bekräftades deras identitet av vittnen, en bekräftelse om att det verkligen var de och inte någon annan personlighet eller företeelse som härrör från mig själv.

Vi är sysselsatta med att offentliggöra några av dessa bevis.

Jag är övertygad när jag säger till er, att tillvaron fortsätter efter döden. De döda intresserar sig för det som händer på jorden och de vet mera om det, än vi själva vet", (*Annales des Sciences psychiques*, Januari 1916) .

Personliga händelser som senare ägt rum har hjälpt till att stärka bevisen som sir Oliver Lodges övertygelse vilade på. Hans son Raymond, en ingenjör, som tagit värvning som volontär, stupade i Flandern den 14 september 1915, vid tjugosex års ålder.

Spiritualistisk kommunikation ägde rum mellan fadern och sonen. Det är som en följd av dessa förbindelser som sir Oliver Lodge publicerar den vackra boken: *Raymond, ou la Vie et la Mort*, en bok som bättre klargör detaljer om tillvaron i den andra världen.

Det här verket, som den olycksdrabbade fadern skrev, inte med sin kunskap, men med sitt hjärta, hjälper andra, som genom ett grymt öde, drabbades av detta krig. De skall känna hoppet gro och inte behöva tro att döden är ett slut som medför en evig skilsmässa.

*****

Den spiritistiska rörelsen har brett ut sig till de latinska länderna.

Spanien har i varje större stad ett sällskap och en tidskrift för psykiska studier. Den viktigaste gruppen är *"Centro Barcelones"*. Ett statsförbund förenar alla grupper och cirklar i Katalonien, till ett antal av mer än femtio stycken.

I Italien har uppseendeväckande framträdande skett till förmån för spiritismen. Häftiga diskussioner har där skakat den lärda världen till följd av experiment utförda av professor Ercole Chiaïa från Neapel med hjälp av Eusapia Paladino som medium. Denne forskare har upprepat spiritismens alla anmärkningsvärda fenomen såsom apporter, materialisation, levitationer etc. Här kan man även tillägga avtryck av fötter, händer och ansikten gjutna i behållare med paraffin. De har uppnåtts i kärl, skyddade mot varje mänsklig beröring.

Den publicitet man gett dessa fenomen framkallade en livlig kritik från den framstående professor Lombroso, från Neapels universitet. M. Chiaïa erbjöd sig att upprepa dem i hans närvaro och flera seanser ägde rum i slutet av år 1891 i Lombrosos våning i Neapel. Biträdd av professorerna Tamburini, Virgilio, Bianchi och Vizioli från Neapels universitet kunde Lombroso fastställa riktigheten av de spiritistiska fenomenen, ett konstaterande, som han i sin tur återgav offentligt (97).

Sedan dess offentliggjorde Milanos politiska tidskrift "L´Italia del Popolo", den 18 november 1892, ett särskilt tillägg innehållande redogörelser från sjutton seanser, som hållits i denna stad hos M. Finzi och i närvaro av samma medium, Eusapia Paladino. Dokumentet är undertecknat av följande namn, som är framstående lärda från olika länder:

Schiaparelli, chef för Milanos astronomiska observatorium; Aksakof, ryskt statsråd och chef för tidningen Psychische Studien, Leipzig; Dr. Carl du Prel, München; Angelo Brofferio, professor i

filosofi; Gerosa, professor i fysik i Portici högskola; Ermacora och G. Finzi, doktorer i fysik; Charles Richet, professor vid medicinska fakulteten i Paris och chef för Revue Scientifique (närvarande under fem seanser); Lombroso, professor vid medicinska fakulteten, Turin (närvarande under två seanser).

Dessa redogörelser uppvisar följande fenomen, som iakttagits i mörker. Mediets fötter och händer fasthölls hela tiden av två medhjälpare:

"Förflyttning utan beröring av olika föremål, såsom stolar, musikinstrument etc. Fingeravtryck på svärtat papper och i lera. Plötsligt framträdande händer mot belyst bakgrund. Självlysande framträdanden. Upplyftning av mediet på bordet. Flyttning av stolar och med personer sittande kvar i dem. Vidröring som medhjälpare känt".

"Framträdandet av mänskliga, levande händer över mediets huvud. Beröring med
ett skäggigt, mänskligt ansikte", (De sista händelserna sker i halvljus).

I sina slutomdömen fastställer de personer, som utfört experimenten, att bedrägeri inte varit möjligt på grund av försiktighetsåtgärderna. Beträffande helhetsintrycket av de iakttagna fenomenen, säger de, "*frigör sig en sanningens triumf om något som man med orätt har gjort impopulärt".*

1904 publicerar professor Lombroso i den romerska tidskriften Revista d´Italia, en betydelsefull deklaration, angående övernaturliga psykiska fenomenen, som här citeras (98):

"Bland dessa framträdanden, kan jag nämna levitation, det vill säga fritt svävande utan någon ansträngning från personen som utför eller undergår den. Spontana rörelser av föremål men även något som är ännu mera oförklarligt, framträdandet av varelser som utrycker en

vilja, och även ett underligt och nyckfullt sätt att tänka och agera, såsom hos levande människor. Dessa kan även förutse händelser.

Efter att ha förnekat dem innan jag observerat, så var det nödvändigt för mig mot min vilja, att acceptera de mest uppenbara och konkreta bevis som utspelades framför mina ögon. Jag trodde inte att jag skulle behöva förneka dessa fakta, eftersom jag inte lyckades analysera dem. För övrigt, liksom lagen om Herz´ vågor till stor del förklarar telepatin, likaså tillintetgör de nya upptäckterna av vissa metallers radioaktivitet, framför allt radium, den alvarligaste invändning som den lärde kunde göra mot de mänskliga spiritistiska manifestationerna".

Professor Milesi från Roms universitet "en av de mest framstående och uppskattade mästarna i den nya italienska skolan i psykologi", välkänd i Frankrike för sina konferenser vid Sorbonne, om August Comte´s verk, går ännu längre:
Han undertecknar den muntliga rättegången om seanser, i vilken han var närvarande och där andarna materialiserade sig. Bland annat den av hans egen syster, död sedan tre år i Cremona (99).

Nyligen, har samme professor Lombroso i en redogörelse till den italienska tidskriften *Arena*, angående sina experiment, rapporterat följande fakta (100):
"Efter förflytningen av ett tungt föremål, utan dess beröring, sade Eusapia i transtillstånd till mig: "Varför förlorar du tid med småsaker? Jag har möjlighet att visa dig din mor. Det behövs bara att du koncentrerar dig".

Efter en halv timme av seanser, så hade jag en stark vilja att se detta löfte fullbordat, och bordet verkade ge sitt klartecken till mina personliga tankar, med sina vanliga rörelser och en rad upplyftningar. Omgiven av rödskimrade ljus, men i halvmörker, framträdde nu en

beslöjad figur, liten och böjd, mycket lik min mors.
Hon gick runt bordet för att komma fram till mig och viskade ord som de flesta uppfattade, men som jag i min delvisa dövhet inte kunde förstå.

"Under det emotionella chocktillstånd jag befann mig i, bad jag henne att repetera det hon sagt: *Caesar, fio mio!* Det var inte hennes vanliga uttryckssätt, det erkänner jag. Hon var nämligen från Venedig, och brukade säga: *mio fiol*. Efteråt tog hon bort sin slöja och gav mig en kyss".

… Lombroso namnger därefter nedskrivna eller verbala kommunikationer på främmande språk, fall av telepati och uppenbarelser av okända fakta, ej kända vare sig av mediet eller av assistenterna. Vidare:

"Det är lämpligt att tillägga att i de fall av "spökhus" där syner eller buller förekommer under många år, i enlighet med berättelser om tragiska dödsfall och observerade utan närvaro av medier, talar emot dessas exklusiva handling och till favör för de dödas verksamhet".

XX.- Spiritismen i Frankrike.

Frankrike kunde inte som England visa upp tre spiritistiska akademiker. Vetenskapsmännen i vårt land har kanske mer än överallt annorstädes ådagalagt likgiltighet, eller med avsikt en förbehållsamhet beträffande de psykiska framträdandena. Det finns emellertid några undantag. Vi påpekar bara Camille Flammarion, astronomen, vars charmanta stil har populariserat vetenskapen i världen. Hans intresse för ockult vetenskap visade sig i hans tal vid Allan Kardecs grav och senare vid publiceringen av en av hans böcker: "*L´Inconnu et les problèmes psychiques"*, som berättar 187 framträdande fall och telepatiska fenomenen, de flesta i samband

med dödsfall.

Alltifrån år 1887 utgav Dr. Paul Gibier, elev till Pasteur och senare ledare för "l´Institut antirabique de New York", två arbeten: "*Le Spiritisme ou Fakirisme occidental*", och "*Analyse des choses*", i vilka han samvetsgrant undersökte och modigt bekräftade existensen av spiritistiska tilldragelser.

Dr Gibier med biträde av mediet Slade, har på ett alldeles särskilt sätt undersökt det besynnerliga fenomenet med skrift direkt på griffeltavla, som han förevigat vid trettiotre seanser. De otaliga budskapen på åtskilliga språk, har erhållits på insidorna av dubbla griffeltavlor, som förseglats av experimentatorerna.

"Vi har iakttagit dessa fenomen", skriver han (101), "så länge och så många gånger och under så varierande former, att man kan säga, att vi inte längre kan tro på något av vad vi ser varje dag i det vanliga livet, om det är förbjudet att hänföra det till våra sinnen beträffande detta särskilda fall".

År 1900, riktade samme lärde en avhandling som redogör för ett stort antal materialisationer av andar, till den internationella kongressen i psykologi som samlades i Paris. De hade ägt rum i hans laboratorium, i New York, inför flera vittnen, i synnerhet inför de dagliga assistenterna i biologiska studier (102).

Det är särskilt i litteraturens och konstens värld, som vi i stort antal, möter anhängare och försvarare av de spiritistiska fenomenen och de lärosatser som knyts till dem. Låt oss bland de författare, som uttalat sig i denna riktning nämna: Eugène Nus, författare till "*Grands Mystères*" och "*Choses de l´autre monde*". Vacqueri, som framställde sina åsikter på denna punkt i "*Miettes de l´Histoire*". Victor Hugo, Maurice, Lachâtre, Théophile Gautier, Victorien

Sardou, C. Fauvety, Ch. Lomon, Eugène Bonnemère, Alexandre Hepp, etc.

Nästan alltid är det utanför akademierna, som de spiritistiska experimenten prövats i Frankrike, och därav beror det utan tvivel att man ägnat dem så föga uppmärksamhet. Från 1850 till 1860 var borddansen populär och förtjusningen var allmän. Inte en fest, inte en sammankomst avslutades utan några övningar av detta slag. Men hur många av dem, som deltog i dessa sammankomster och roade sig med fenomenen, var det som anade följderna ifråga om vetenskap och moral och betydelsen av de slutresultat det skulle medföra för mänskligheten? Man ställde banala frågor till andarna. Med borddansmodet gick det på samma sätt som med alla nya bruk, och efter vissa uppseendeväckande processer fick spiritismen dåligt anseende.

Men i brist på officiella vetenskapsmän och observatörer hade Frankrike en man, som skulle spela en stor universell roll vid spiritismens upphöjelse, nämligen Allan Kardec.

Efter att ha studerat enligt en bestämd metod med ett klart förstånd och outtröttligt tålamod under tio år de experiment som utfördes i Paris och insamlat vittnesbörd och upplysningar som anlände från alla världens hörn, ordnade han denna samling fakta och framställde därav de allmänna grundbegreppen. Av detta framställde han en hel lärobyggnad i fem volymer, vars framgång blev så stor, att vissa av dem i dag är uppe i sin trettionde upplaga. De är:

Le Livre des Esprits (filosofisk del), *Le Livre des Médiums* (vetenskaplig del), *L´Evangile selon le Spiritisme* (moralisk del), *Le Ciel et l´Enfer selon le Spiritisme, La Genèse*.

Allan Kardec grundade *La Revue Spirit*, som blev organ och

föreningslänk för spiritister i hela världen, och i vilken man kan följa den långsamma gradvisa utvecklingen och framåtskridandet av denna moraliska och vetenskapliga revelation.

Allan Kardecs verk är alltså sammanfattningen av upplysningar och undervisning, som delgivits människorna genom andar och inom ett stort antal grupper fördelade över hela jorden under en period av tjugo år.

Dessa upplysningar är inte något övernaturligt, eftersom andarna är varelser, som liknar oss och har levat på jorden, dit flertalet av dem återkommer. De är underställda naturlagarna och liksom vi iklädda en kropp fastän tunnare och renare är den jordiska kroppen, det är sant. De blir föremål för våra sinnesförnimmelser bara under fastställda villkor.

Allan Kardec har som skriftställare utmärkt sig för fullkomlig klarhet och sträng logik. Alla hans slutledningar grundar sig på vunna fakta och intygas av tusentals vittnen. I hans upprop stiger filosofin ned från de abstrakta höjderna, där den regerade. Den blir enkel, folklig och tillgänglig för alla. Avklädd sina gamla former och anpassad efter de mest blygsamma begåvningar, bringar den hopp, tröst och ljus för dem, som söker, och för dem som lider genom att vittna om livets fortbestånd på andra sidan graven.

Man kan inte nog ofta nämna, att Allan Kardecs lärosats, som tillkommit genom grundlig erfarenhet, inte kan förbli ett slutgiltigt och oföränderligt system utanför och över vetenskapens framtida förvärv. Resultat, sammanställt av två världars kunskaper, genomtränger varandra, men är båda ofullkomliga och på väg mot sanningen och det okända. Andarnas doktrin omvandlas oupphörligt genom arbete och framsteg, och, fastän överlägsen alla system och alla tidigare filosofier, förblir den öppen för framtidens rättelser och upplysningar.

Efter Allan Kardecs död har spiritismen fullföljt en ansenlig utveckling genom att tillägna sig frukten av fyrtio års verksamhet. Upptäckten av strålmaterien, katodstrålar, de engelska och amerikanska vetenskapsmännens skarpa analyser beträffande fluidiska kroppar och andliga höljen eller former som andarna ikläder sig när de visar sig, alla dessa framgångar har för spiritismen öppnat en ny horisont. Spiritismen har utan fruktan störtat sig däri, och har tack vare dessa noggranna studier, trängt in i den fluidiska världens inre natur och kan hädanefter med jämbördiga vapen kämpa mot sina motståndare på detta område av vetenskapen.

De spiritistiska kongresser, som samlades i Paris 1889 och 1900, vittnar om hela livaktigheten hos en lärosats, som man trodde begravd under hån och gyckel. Flera hundra betrodda från alla jordens hörn medverkade vid seanserna. Åttio tidskrifter och dagliga tidningar var representerade. Människor med gedigna kunskaper och hög ställning såsom läkare, domare, professorer och även kyrkans män tillhörande olika nationer - fransmän, spanjorer, italienare, belgare, schweizare, ryssar, tyskar, svenskar m.fl. deltog i förhandlingarna.

Ledamöterna, som vid denna kongress företrädde spiritister, teosofer, kabbalister och swedenborgare under fullkomlig enighet, bekräftade enhälligt följande två principer:

1. *Jag – medvetandets fortbestånd efter döden;*
2. *Förbindelse mellan de levande och de döda* (103).

Genom att väcka allmänhetens uppmärksamhet har kongressen 1889 stimulerat en tendens till undersökning och framkallat en fullständig enhet beträffande studier och vetenskapliga experiment. Ett *sällskap för psykisk forskning* grundades i Paris av professor Charles Richet vid Medicinska Högskolan och överste de Rochas,

polytekniska skolans styresman. Den främsta orsaken var att starta en undersökning om spökfenomen och alla de psykiska händelser, som iakttagits i Frankrike. En särskild tidskrift, *"Les Annales des Sciences psychiques"* ledd av Dr. Dariex och professor Richet, redogjorde för hans och de utländska sällskapens arbeten.

Experiment under medverkan av mediet Eusapia Paladino ägde rum på ön Roubaud hos Mr. Charles Richet år 1894, i Agnélas (Isère) hos Mr. de Rochas 1895 och gav likadana resultat som i Milano 1892.

Den internationella kongressen om experimentell psykologi, som hölls i London 1892, visar vilka djupgående förändringar, som framträtt på denna punkt under några få år med tanke på vetenskapens betraktelsesätt.

Mr. Charles Richet har därvid frimodigt inlåtit sig på spörsmål beträffande den nya psykologin: spiritistiska företeelser, telepati, dubbelt seende etc. Den framstående professorn frågar sig först i sin framställning (104): "Finns då denna ockulta psykologi?"

"För oss, svarar han, är frågan inte tvetydig; den finns. Det är inte möjligt, att så många framstående män i England, Amerika, Frankrike, Tyskland etc. kan missta sig så grovt och klumpigt. Alla invändningar man gjort mot dem, har de övervägt och diskuterat. Man lär ingenting genom att motsätta sig. Det må vara av tillfällighet eller bedrägeri, och de hade väl funderat över det långt innan man förebrått dem det, så jag har svårt att tro, att allt deras arbete varit ofruktbart, eller att de funderat över bedrägliga illusioner."

Mr. Charles Richet har erinrat kongressens medlemmar om hur högskolorna många gånger har ångrat sig, att de i förväg har förnekat de bästa upptäckterna. Han uppmanar dem att inte i dag återfalla till

samma misstag, och bevisar vilka mäktiga resultat, grundade på fakta, som kan framkomma vid studiet av den nya psykologin. Det må nu vara för vetenskapen eller filosofin.

I en artikel i *Figaro,* den 9 oktober 1904, med titeln: "På andra sidan vetenskapen", går Mr. Richet ett steg längre med sin påstående:

"Den ockulta världen existerar, skrev han. Med risken att betraktas som en dåre av min samtid, tror jag att det finns spöken".

Under de senaste åren, har viktiga arbeten publicerats i Frankrike om spiritismen och liknande frågor, av överste de Rochas, Dr. Geley, Dr. Dupouy och av Mr. Maxwell, advokat i Paris Högsta domstol.

Ett institut för psykologiska studier har skapats i Paris, under Dr. Duclaux engagerade ordförandeskap, efterträdare till Mr. d´Arsonval, professor i Collège de France, för studiet av telepati, suggestion och mediumniska fenomenen. Sällskap för psykiska studier har grundats i Nancy, Marseille, Nice, Montpelier, Toulouse, etc.

Den psykiska rörelsen har utbrett sig undan för undan och har spritt sig över hela landet. Den märks nuförtiden till och med i de högre kretsarna. Några av vetenskapens högsta representanter uppfattar hädanefter dess betydelse.

M. Boutroux, professor i Faculté des lettres de Paris och medlem i institutet, har nyligen skrivit:
"En fyllig och omfattande studie av psykiska företeelser bjuder inte bara på vetenskapligt nyfikenhets intresse, utan till och med på intresse riktat mot livet, individers och mänsklighetens öde". (105)

Dr. Duclaux, rektor för Pasteur Institutet, sade i en konferens vid psykologiska Institutet:

"Jag vet inte om ni är som jag, men denna värld vars inflytande vi

är utsatta för utan att förstå det, genomträngd av något gudomligt (*quid divinum*) som vi anar utan att veta några detaljer, denna psykiska värld är mera intressant än den till vilken våra tankar hittills begränsat sig. Låt oss försöka öppna den för våra forskningar.

Det finns oerhört många upptäckter att göra, som kommer att bli till nytta för hela mänskligheten".(106)

XXI. – Perispiriten eller den andliga kroppen.

Vid sitt förnekande av själens existens har materialisterna ofta skyllt på svårigheten att tänka sig ett väsen utan form. Spiritualisterna själva förklarar inte hur den immateriella och viktlösa själen kan förena sig med och befalla över den till sin natur helt skilda materiella kroppen. Dessa svårigheter har fått sin lösning genom de spiritistiska experimenten.

Såsom vi tidigare sagt är själen under sitt kroppsliga liv liksom efter döden ständigt iklädd ett fluidiskt hölje, som är mer eller mindre tunt eller eteriskt, vilket Allan Kardec kallar *perispiriten,* eller den andliga kroppen. Perispiriten tjänar som band mellan kroppen och anden; Den överbringar känslointryck till den senare, och delger kroppen andens viljeyttringar. I dödsögonblicket frigörs anden från den uppfattbara materien och överlämnar kroppen till upplösning i graven men oskiljaktig från själen förblir den yttre formen av personligheten.

Perispiriten är alltså en fluidisk organism. Den är den mänskliga varelsens sedan tidigare existerande och överlevande form, *substrat*, på vilket det köttsliga höljet modelleras liksom en dubbel osynlig dräkt bildad av en materia av finaste slag. Den genomtränger kroppen och tycks osynlig för oss (107).

Den grova materien vilken oupphörligt förnyas av den vitala cirkulationen är inte den fasta och beständiga delen av människan. Det är Perispiriten, som garanterar vidmakthållandet av den mänskliga formen och karaktärsdragen, och detta under livets alla skiften från födelse till död. Perispiriten spelar sålunda rollen av en sammantryckbar och utvidgningsbar form, i vilken den jordiska materien införlivas.

Denna fluidiska kropp är emellertid inte oföränderlig. Den renas och förädlas med själen. Den följer den genom dess talrika återfödelser och stiger med den uppför avsatserna på den hierarkiska trappan. Den blir mer och mer genomskinlig och glänsande för att en dag stråla av ett bländande sken. Sådana skildringar finns i tidigare bibelöversättningar och historiska källor.

Perispiriten bevarar alla den levande varelsens erfarenheter. I den förandligade kroppens hjärna magasineras kunskaperna och inpräglas i självlysande linjer. Det är på detta plan, som barnets hjärna formas och utvecklas i återfödelsen. Långt ifrån att förloras samlas och tillväxer sålunda andens intellektuella och moraliska kapital i förhållande till fortsatta liv. Därav de ovanliga anlag, som vissa brådmogna och begåvade människor medför från födelsen.

Känslornas förädling, livets renhet, ansatser mot det goda och ideella, tålmodigt uthärdade lidanden förfinar allt mer det fluidiska höljets molekyler (perispiriten). Dessa utvidgar och mångfaldigar därvid vibrationerna. De förbrukar, på samma sätt som vid en kemisk process, de grova partiklarna och låter bara de finaste bestå.

Genom omvänd verkan kan materiell åtrå och låga begär allmänt återverka på perispiriten, förslöa den och göra den tätare och dunklare. De lägre klotens dragningskraft, som jordens, utövas kraftigt på denna organism. Delvis behåller den kroppens behov utan

att kunna tillfredsställa dem. Sådana andars reinkarnationer följer snabbt på varandra ända tills en utveckling genom lidanden förminskar deras begär. Den befriar dem från jordiska inflytelser och öppnar bättre världar för dem.

En sträng växelförhållanden binder ihop varelsens tre grundläggande element. Ju högre anden står, desto finare, lättare och mer lysande är perispiriten, och desto friare är kroppen från begär och mer behärskad i sina lustar och passioner. Det ädla och värdiga hos själen återverkar på perispiriten, som ger den mer harmoniska och eteriska former. Den återverkar till och med på kroppen. Ansiktet upplyses av återspeglingen från en inre låga.

Det är genom de mer eller mindre subtila fluider som perispiriten står i förbindelse med själen och är bunden till kroppen. Dessa fluida, fastän osynliga, är mäktiga band, som binder perispiriten vid materien från födelse till död. För de sinnliga sker detta till och med ända till organismens upplösning. Dödskampen visar på de ansträngningar som perispiriten utför för att frigöra sig från de köttsliga banden.

Det vitala fluidet, vars ursprung är perispiriten, spelar en stor roll i organismens ekonomi. Dess existens och verkningssätt kan förklara mycket av sjukdomsproblemen. På samma gång drivkraft vid överföringen av yttre sinnesintryck och inre förnimmelser, är den jämförbar med telegraftråden, en tankens överföringsapparat, som genomlöps av en dubbel ström.

Perispiritens existens var känd i forntiden. Under namnen *ochéma* och *férouer* betecknade österländska och grekiska filosofer själens hölje för “klarseende, eterisk, aromatisk”. När tiden för återfödelse är inne drar férouer, enligt perserna, till sig och förtätar de materiella molekyler som är nödvändiga för kroppens

sammansättning. I döden återlämnas sedan denna materia till andra omgivningar för nya kroppsliga höljen.

Kristendomen bär likaledes spår av denna tro. Aposteln Paulus uttrycker sig i första brevet till korintierna, 15 kap., sålunda:

"Människan kommer till jorden såsom en köttslig kropp och skall återuppväckas till ett andligt liv. På samma sätt som det finns en jordisk kropp, finns det en andlig sådan".

Fastän tillvaron av perispiriten har bekräftats i olika tider, tillkom det spiritismen att bestämma dess natur och verkliga betydelse. Tack vare Crookes och andra lärdas erfarenheter, vet vi, att perispiriten är instrumentet och hjälpen, utifrån vilken magnetismens och spiritismens fenomen kan fullbordas. Denna andliga kropp är en verklig behållare för fluida, som sätter själen i verksamhet genom viljekraft. Det är den, som, under den vanliga sömnen liksom under framkallad sömn, frigör sig från kroppen och förflyttar sig stora avstånd. I nattmörker liksom i dagsljus ser, iakttar och hör den, vad kroppen inte skulle kunna känna till av sig själv.

Perispiriten har alltså sinnesorgan motsvarande kroppens, men med mycket högre förmåga. Den uppfattar med det andliga ljuset, som är olikt det astrala, och som de materiella sinnena inte kan förnimma, fastän det är spritt i hela universum.

Den fluidiska kroppens beständighet såväl före som efter döden förklarar också spökfenomen eller andarnas materialisering. I det fria livet i världsrymden har perispiriten möjlighet att utöva alla de krafter, som bildar den mänskliga organismen, men försätter dem inte i verksamhet. När anden befinner sig i gynnsamma förhållanden, det vill säga, så snart den kan låna fluidisk materia och nödvändig livskraft från ett medium, tillägnar den sig dessa och anlägger så småningom det jordiska utseendet. Livskraft cirkulerar i den, och

under det lånade fluidets verkan ordnar sig de fysiska molekylerna enligt planen för organismen, en plan, efter vilken perispiriten framställer alla väsentliga konturer. Den mänskliga kroppen byggs upp, och organismen träder i verksamhet.

Fotografier och avgjutningar visar, att den återuppbyggda kroppen är identisk med den, som anden gav liv åt på jorden. Detta tillstånd är dock bara tillfälligt och obeständigt, då det är onaturligt. De ämnen som framställt det kommer efter kort förening, att återvända till sitt ursprung.

XXII. – Medierna.

Hos vissa personer är egenskaper hos perispiriten starkt utvecklade med dess möjligheter till förnimmelser eller frigörelse. Likväl kan den aldrig utövas i sin fullhet under inkarnationsperioden det vill säga under jordelivet. Perispiriten är strängt förenad med kroppen. Fånge i detta täta och mörka hölje, kan den bara avlägsna sig därifrån under vissa stunder och under särskilda förutsättningar. Dessa resurser kvarstår i latent tillstånd. Därav svagheten i vårt minne och svårigheter att återgå till våra tidigare existensers förlopp.

Efter återgång till andlig tillvaro tar själen sig själv i besittning, och perispiriten återfår sina förnimmelser fullt ut. De kan då verka i samförstånd på fluida samt påverka organismen och den mänskliga hjärnan. Däri ligger hemligheten med spiritisternas manifestationer. En magnetisör utövar en mäktig verkan på sin försöksperson, framkallar hans frigörelse och skiljer honom från det materiella livet. På samma sätt kan själar eller andar, som återtagit sitt andliga liv, genom viljekraft leda de magnetiska strömmarna till vissa människor, påverka deras organ och genom dem stå i förbindelse med jordens invånare. Dessa varelser, som genom sina nervsystems finhet och känslighet är särskilt lämpade för andarnas

manifestationer, kallas *medier*. Deras anlag är mångfaldiga och skiftande.

Medier är de sensitiva, de med klarseende, de vars blick genomtränger det ogenomskinliga dunkel, som döljer de överjordiska världarna för oss, men som genom en glänta lyckas skymta något av det himmelska livet. Vissa har till och med förmåga att se andarna och höra dem uppenbara de högre lagarna.

Vi är alla medier, det är sant, men i mycket olika grad. Många är det utan att veta om det. Det finns inte några människor, som inte påverkas av andarnas goda eller dåliga inflytande. Vi lever mitt i en osynlig skara, som tystlåtet och uppmärksamt hjälper till i vår tillvaros enskildheter. De deltar med tanken i våra arbeten, nöjen och bekymmer. I denna skara har de flesta som vi mött på jorden och vars stackars slitna höljen vi följt till graven tagit plats. Föräldrar, vänner, likgiltiga eller ovänner, alla är de kvar och återförs av vanors och minnens dragningskraft till platser och människor de känt. Dessa osynliga väsen påverkar, iakttar, inspirerar och råder oss utan vår vetskap och i vissa fall även besvärar oss eller förföljer oss med sitt hat och sin hämnd.

Alla författare känner till dessa ögonblick av inspiration, då deras tankar blir oväntad klara, och idéerna flyter lätt som en störtflod ur deras penna. Vem har inte i bedrövelsens, nedslagenhetens eller hopplöshetens stunder ibland känt sig upplivad och styrkt av en inre och gåtfull påverkan? Har inte uppfinnare, dessa framåtskridandens banbrytare, som kämpar för att utvidga mänsklighetens maktområden, haft nytta av den osynliga hjälp, som våra visa förfäder gett dem i avgörande ögonblick? Alla dessa författare och uppfinnare, som plötsligt inspirerats eller upplysts, är intuitiva och omedvetna medier.

Hos andra har förmågan att stå i förbindelse med andar en bestämdare och klarare form. Somliga känner sin hand förd av en främmande kraft som fyller papper med råd, underrättelser eller lärdomar av skiftande slag. Andra med rikligt livsfluidum ser att bord rör sig under deras händer. De får via stötar av dessa möbler, långsammare men mer exakta och mer tjänliga upplysningar för att övertyga de vantrogna.

Vissa, försänks i magnetisk sömn genom andens inflytande och överlåter ledningen av sina organ till dessa osynliga gäster. Dessa brukar dem för att samtala med de inkarnerade, på samma sätt som på den tiden de levde bland dem. Ingenting är väl mer besynnerligt och gripande än att i en oavbruten följd se de mest olika personligheter passera förbi. I bräckligt och knappt märkbart hölje kan man skönja en förnäm dam, ja, till och med en ung flicka. Anden av en eller annan död, en präst, en hantverkare, en tjänsteflicka uppenbarar sig med karaktäristiska kännetecken och med det språk, som de använde under tillvaron här nere (108).

Ofta kommer andar, som är kända och älskade av de närvarande, för att bekräfta sin närvaro och odödlighet. De ger gärna förmaningar och uppmuntran åt dem, som de lämnat efter sig på livets törnbeströdda stig, och visar dem det yttersta målet för alla. Vem kan skildra deras översvallande känslor, hänförelse och tårar, då en fader, en moder, en älskad maka kommer från rymden för att trösta och uppliva med sin tillgivenhet och sina råd?

Vissa medier underlättar med sin närvaro uppenbarelsernas framträdande, eller snarare, andarnas förkroppsligande. De senare lånar av individens perispirit en viss mängd fluidum, tar upp den i sig, och förtätar sitt eget hölje tills det blir synligt och ibland påtagligt.

Några medier tjänar också som förmedlare till andar, för att överföra magnetiska strömmar till sjuka. Dessa lindrar och botar ibland dessa olyckliga. Det är en av de finaste, vackraste och mest nyttiga formerna av mediets kraft.

Många oförklarliga förnimmelser härrör från andarnas ockulta verksamhet. Så förorsakas till exempel förkänslor om en olycka eller förlust av en kär vän, av de fluidiska strömmar, som de okroppsliga riktar mot den de håller av. Organismen känner dessa strömningar, men människan försöker sällan analysera dem. Dock finns det i studier och i tillämpningen av mediers förmåga en källa till upphöjd undervisning.

Det skulle emellertid vara fel att betrakta mediumniteten som ett privilegium eller en förmån. Var och en bär inom sig antydan till denna förmåga, som genom övning kan utvecklas. Som i så mycket annat spelar viljan en stor roll. Vissa berömda mediers skicklighet förklaras genom deras utomordentliga medgörlighet och tänjbara fluidiska organism, som beundransvärt nog ställer sig till förfogande för andarnas verksamhet.

Nästan alla stora missionärer, reformatorer och religionsstiftare var mäktiga medier i ständig förbindelse med de osynliga, av vilka de försågs med fruktbringande och nyttig inspiration. Hela deras liv vittnar om tillvaron av andarnas värld och dess förbindelser med det jordiska människosläktet.

Sålunda förklaras historiska händelser, som betecknats övernaturliga och underbara (en del överdrifter och legender kan vara verkliga). Tillvaron av perispiriten och mediumnitetens lagar visar, med vilka medel andarnas verksamhet har utövats på människorna genom tiderna. När man betraktar Numas Egeria, Scipions drömmar, Sokrates daimon, Tassos och Geronimo Cardanos förtrogna genier,

Jeanne d´Arcs röster, de inspirerade från Cevennerna, den klarseende från Prévost och tusentals andra liknande i den moderna spiritualismens ljus, förlorar de i den tänkandes ögon varje övernaturlig eller mystisk karaktär.

Det är emellertid genom dessa fakta, som solidaritetens stora lag uppenbaras, den lag, som förenar den jordiska mänskligheten med världsrymdens. Befriade från det kroppsliga bandet, kan de högre andarna lyfta på den täta slöja, som döljer de stora sanningarna. De eviga lagarna visar sig frigjorda från de skuggor, vars sofismer och ynkliga personliga intressen insvepte dem här på jorden. De är sporrade av en brinnande önskan att samverka även till att lyfta människorna till ett högre plan. De kommer då ner till oss och sätter sig i förbindelse med de människor, vars nerv och känslokonstitution gör dem lämpliga att fullgöra mediers uppgift. Genom sina lärdomar och välgörande råd arbetar de med hjälp av dessa mellanhänder för det jordiska samhällets framåtskridande.

Man bör likväl lägga märke till, att rent allmänt inser nog inte våra dagars medier alltid nödvändigheten av ett rent och mönstergillt liv för att komma i förbindelse med världsrymdens upphöjda personligheter. I forntiden utvaldes människor, företrädesvis kvinnor, allt ifrån barndomen, för omsorgsfull uppfostran i templen och de heliga inhägnade områdena. De levde fjärran från allt orent umgänge och var omgivna av allt som kunde utveckla känslan för det sköna och ädla hos dem. Så var det med de romerska vestalerna, de grekiska sibyllorna och de galliska prästinnorna på ön Sein. Det var genom deras förmedling man rådfrågade gudarna eller de högre andarna, och svaren blev nästan alltid klart formulerade.

Jeanne d´Arc var också ett medium av denna natur och fick direkta himmelska ingivelser. Numera är dessa villkor för renhet och tankens förädling svårare att förverkliga. Många medier utstår materiell och

grov påverkan och förleds att använda sina gåvor för simpla syften. Därav följer manifestationernas lägre karaktär, bristen på verksamt skydd och inblandning av underutvecklade andar.

XXIII. – Själens och perispiritens evolution.

Människors och andars sekelgamla förbindelser, bekräftade och förklarade genom spiritismens nya erfarenheter och experiment, bevisar varelsernas överlevnad under en fullkomligare fluidisk form.

Denna oförstörbara form, själens kamrat och tjänare, vittne till strider och lidanden, deltar i dess vandringar, förädlas och renas med den. Utformad i lägre regioner klättrar det överjordiska väsendet långsamt uppför existensernas stege. Först är det bara ett outvecklat väsen, en ofullkomlig första utformning, en skiss. Efter uppnådd mänsklig tillvaro börjar en högre medvetenhet avspeglas. Anden utstrålar mer kraft, och perispiriten upplyses av nytt ljus. Från liv till liv och efterhand som förmågan utvidgas, strävandena renas och medvetandets fält vidgas, berikas perispiriten med nya sinnesförnimmelser. Varje gång en återfödelse avslutas, frigör sig den andliga kroppen från den förbrukade jordiska kroppen såsom en fjäril lösgör sig från puppan. Själen känner igen sig oskadd och fri och genom att betrakta den fluidiska manteln, som döljer den med sitt lysande eller eländiga utseende, fastställer den sitt eget mer eller mindre framskridna tillstånd.

Liksom eken bevarar sina årsringar, så har perispiriten under sina synliga framträdanden kvar spåren av de föregående liven och de efter varandra genomgångna tillstånden. Dessa spår ligger bevarade inom oss. De är ofta glömda, men har själen återkallat dem i minnet, visar de sig igen likt vittnen, som omständligt och pinsamt utstakar den genomfarna vägen.

Underutvecklade andar har täta höljen indränkta med materiellt fluidum. De bär ännu efter döden spår av det jordiska livets tryck och behov. Hunger, törst och smärta består ännu för dem som befinner sig i en tidig utvecklingsfas. Deras fluidiska organism, förmörkad av begär, kan bara vibrera svagt och deras förnimmelse är därmed mycket begränsad. De vet ingenting om världsalltet. Allt i och omkring dem är dunkel.

Den renade själen, som frigjorts från djuriska lockelser, utvecklar en annan perispirit. Ju finare denna är och ju kraftigare den vibrerar, desto mer utvidgas förnimmelser och sinnesintryck. Den tar del i tillvarons sätt att vara, som vi knappt kan göra oss en föreställning om, och den hänrycks av det högre livets fröjder och oändlighetens underbara harmoni. Sådan är den mänskliga andens uppgift, och sådan är dess belöning. Genom långvarigt arbete utformas nya förnimmelser, en känslighet och en makt utan gränser. Att betvinga råa begär och göra det tjocka höljet genomskinligt för ljuset, är det verk som är bestämt för alla. Alla måste fullfölja detta genom de oräkneliga etapperna på den underbara väg, som världarna rullar upp under sin frammarsch.

XXIV. – Filosofiska och moraliska följder.

De spiritistiska fakta är fyllda av filosofiska och moraliska följder. De medför den lika klara som fullständiga lösningen av de största problem som diskuterats genom århundradena av visa och tänkare från alla länder nämligen problemet om vår inre, så gåtfulla och föga kända natur och problemet beträffande våra levnadsöden och bestämmelser. Odödligheten, som hittills bara varit en förhoppning, en själens intuition, en vag och oviss längtan mot ett bättre tillstånd, är hädanefter bevisad. Så är även de levandes och dödas gemenskap, som är den logiska följden av detta. Tvivel är inte längre möjliga. Människan är odödlig. Döden är bara en omvandling.

Från detta faktum och andarnas lärdomar kommer dessutom vissheten om mångfalden av våra jordiska existenser. Genom denna gradvisa utveckling tvärs igenom pånyttfödelserna bygger människan själv upp sin framtid. Den hopfogas varje dag genom hennes handlingar, lika mycket i de djuriska existenserna som inom den högt utvecklade mänskligheten. Denna överensstämmelse i ursprung och ändamål för alla och denna gradvisa förbättring är resultatet av fullgjort arbete och uthärdade prövningar. Allt detta visar oss rättvisans ordnings och framåtskridandets eviga grundbegrepp, som råder över världarna, reglerar själarnas öden och följer de visa, djupa universella lagarna.

Spiritismen är alltså på samma gång en andlig filosofi och en positiv vetenskap. Den kan samtidigt helt tillfredställa känsla och förnuft. Den framträder i världen just då det förgångnas religiösa uppfattningar vacklar i sina grundvalar. Då mänskligheten förlorat forna dagars barnatro och trött på tvivel irrar omkring i tomheten utan kompass och letar famlande likt en blind efter sin väg. Att tillkomsten av spiritismen är en av de största händelserna i världshistorien, det kan man inte ta miste på.

På ruinerna av den döende hedendomen, mitt i ett fördärvat samhälle, framträdde för nitton sekler sedan kristendomen. Med de mest ödmjuka och ringaktade röster, förde den fram en ny moral och en ny tro. Den uppenbarade därmed två hittills okända grundbegrepp, nämligen kärlek och mänskligt brödraskap. Det är på samma sätt i dag. Gentemot försvagade och materialistiska förstenade doktriner med en oförmåga att upplysa människoanden, reser sig en förnuftig filosofi. Den bär i sig fröet till en förändring av samhället och ett medel att omskapa mänskligheten genom att befria den från de sönderfall som gör den ofruktsam och besudlad.

Den erbjuder en fast grund för tron, stadfäster moralen och

stimulerar dygden. Den betyder för framåtskridandet själva livsmålet och universums högre lag. Den gör slut på nådens herravälde, godtycke och vidskepelse genom att i människornas förädling visa på resultat av deras egna ansträngningar. Denna filosofi undervisar om en absolut likställighet och strängt gemensamt ansvar som förbinder människorna tvärs igenom deras gemensamma liv. Därav riktar den en kraftig stöt åt högmod och egoism, dessa båda vidunder, som hittills ingenting hade kunnat kuva eller inskränka.

XXV. – Spiritismen och vetenskapen.

De så viktiga spiritistiska företeelserna, med sina vetenskapliga resultat och moraliska följder, har emellertid inte mottagits med hela det intresse som de förtjänat. Såsom vi fastställde här ovan har den så ofta bedragna människan blivit tvivlande och misstrogen. Detta mottagande kan emellertid tyckas besynnerligt beträffande de lärda, vars uppgift består i att studera alla fenomen och utforska deras orsaker och lagar. Det överraskar dock inte dem som känner den mänskliga naturen och kommer ihåg historiens lärdomar.

Det nya förskräcker, ty det bringar oreda i kära teorier och gamla system, som byggts upp med stor möda. Det vänder upp och ned på vunna tillstånd och stör sinnesfriden genom att nödvändiggöra forskningar och iakttagelser, som man inte längre har lust till.

Vetenskapsmän är människor, och som alla människor har de sina svagheter och fördomar. Det krävs verkligt hjältemod för att med opartiskhet välkomna de fakta som förnekar ett helt livs mödor och arbeten och rubbar en mödosamt förvärvad ryktbarhet.

Som alla stora upptäckter skulle spiritismen vidkännas förödmjukelsens och prövningens dop. Nästan alla idéer, särskilt de mer fruktbara, har man hånat vid deras framträdande och avvisat som

utopier. Länge betecknade man sådana uppfinningar som ångkraft och elektricitet som illusioner, lögn och inbillningsfoster. Ja, detta skedde även vid anläggandet av järnvägar. Medicinska högskolor avvisade först Harveys teori om blodomloppet, liksom senare magnetismen. Och medan Paris Akademi sade att magnetismen inte fanns, beskrevs den av Wiens Akademi som farlig. Med vilket hån mötte inte de lärda för kort tid sedan de upptäckter som Boucher de Perthes, den förhistoriska antropologins skapare, gjorde? Men de har idag vunnit tilltro och kastar ett så levande ljus över de mänskliga samhällenas ursprung.

Alla de som har velat befria mänskligheten från okunnighet och avslöja hemligheten med naturens krafter eller moralens lagar, har funnit, att lidandet reser sig framför dem, och de överhopas med hat och förolämpningar. Galilée blev inspärrad, Giordano Bruno bränd, Watt, Fulton och Papin förhånades och Salomon de Caus stängdes in bland dårar. I dag fängslar, bränner eller landsförvisar man inte längre för åsiktsbrott, men hån och gyckel är alltjämt en form av förtryck. Det har behövts en oerhörd livskraft för vissa idéer att bana sig väg i trots av prästerliga och lärda sammanslutningar. Men idéerna liksom människorna växer under svårigheter. Förr eller senare triumferar sanningen över de sammansvurnas ofelbarhet.

Efter att ha frammanat dessa smärtsamma minnen och besinnat tankens successiva trevanden, genom att erinra om bemötandet i det förgångna av de uppfattningar och upptäcker, som hundrafaldigat människornas herravälde och tillförsäkrat henne segrar över den blinda naturen och efter att ha skildrat människans vanemässiga reaktioner mot de nyskapande, är vi inte berättigade, att av spiritismens motståndare begära en smula tålamod och eftertanke i stället att fördöma utan prövning? Ty vi talar inte om infall och andens omotiverade spekulationer, utan om fakta beträffande iakttagelser och erfarenheter.

Varje steg erinrar människan om hennes ringa vetande. Våra vetenskapliga erövringar är bara provisoriska överblickar, visserligen överlägsna våra förfäders, men som nya upptäckter och kunskaper kommer att ersätta. Nutiden är bara en etapp på mänsklighetens resa, en punkt i släktledens historia. Nattens vakna drömrike blir morgondagens verklighet. Man kan berömma sig av att ha bidragit till att ha ökat gårdagens intellektuella bagage, men man bör aldrig säga: "vad jag är okunnig om, kommer alltid att förbli dolt". Låt oss jämföra vetandets anspråkslösa område med tingens oändlighet och med fält utan gränser för det okända, som återstår att utforska. Denna jämförelse skall lära oss att vara mer försiktiga i våra bedömningar.

XXVI. – Spiritismens faror.

Bland dem som utför spiritistiska experiment, vill somliga i kontrollsyfte bestämma villkoren för företeelsernas frambringande och ställa upp hinder och krav. Ingen har emellertid på detta sätt uppnått tillfredsställande resultat och har därför blivit fientlig till dessa tilldragelser.

Vi måste komma ihåg, att budskapen från andarna inte kan likställas med fysiska eller kemiska experiment. Även de är underkastade fastställda regler, utan vilka varje resultat är omöjligt.

Vid spiritistiska manifestationer befinner man sig inte längre inför blinda krafter, utan har att göra med intelligenta varelser, som är begåvade med vilja och frihet. Stundom läser de oss och uppfattar våra ondskefulla avsikter, men, om de är av högre nivån, befattar de sig föga med våra infall och nycker.

Studiet av den osynliga världen kräver mycket klokhet och ihärdighet. Endast efter år av eftertanke och iakttagelse förvärvar man kunskap om livet. Man lär sig känna människorna och bedöma

deras karaktärer och akta sig för de försåt, som människorna sprider omkring sig. Ännu svårare är att vinna kunskap om den osynliga mänsklighet, som omger oss och svävar ovanför oss. Den okroppsliga anden befinner sig på andra sidan döden. Den är varken bättre eller sämre. För att kuva ett begär, rätta till en brist eller förminska ett ondskefullt beteende är det ibland nödvändigt med mer än en existens.

Därav följer, att bland mängden av andar så är de allvarliga och tänkande färre i antal liksom på jorden. De lättsinniga, som älskar barnsliga och onyttiga ting, utgör flertalet. Den osynliga världen är alltså, enligt en större skala, återväxten och ersättningen för det jordiska släktet. Där liksom här är inte alla delaktiga i kunskap och sanning. Intellektuell och moralisk överlägsenhet uppnås bara genom långvarigt och ihållande arbete, genom samlandet av förverkligade framsteg under loppet av en lång följd sekler.

Vi vet emellertid, att den dolda världen ständigt återverkar på den synliga. De döda påverkar de levande, leder och inspirerar dem utan deras vetskap. Andarna attraheras i förhållande till deras frändskap. De som befriat sig från den kroppsliga klädnaden, biträder dem som ännu är kvar i den. De sporrar dem som är på det godas väg, men driver också ofta på dem som är på orätta vägar.

De högre andarna visar sig bara i de fall, då deras närvaro kan vara nyttig och underlätta vår förbättring. De undflyr bullrande församlingar och vänder sig bara till människor med rena tankar och avsikter. Våra mörka regioner passar dem föga. Så snart som de kan, återvänder de till omgivningar som är mindre belastade med grovt fluidum, men upphör inte, trots avståndet, att vaka över sina skyddslingar.

De lägre andarna, som är oförmögna till högre strävanden, tycker om vår atmosfär. De blandar sig i vår tillvaro, och påverkas

uteslutande av vad som fängslade dem under jordelivet. De deltar i sådana människors nöjen och verksamheter, som de känner sig dragna till på grund av liknande karaktärer eller vanor. Ibland till och med behärskar de och underkuvar svaga personer, som inte kan motstå deras inflytande. I vissa fall blir deras påverkan sådan, att de kan driva sina offer ända till brott eller vansinne. Dessa fall av ångest eller besatthet är mer vanliga än man tror. Det är av dem man måste kräva förklaringen på de otaliga händelser som omnämns i historien.

Skulle det ligga någon fara i att ägna sig åt spiritistiska experiment? En människa med rätt sinnelag och klart förnuft kan däri finna outsäglig tröst och värdefulla lärdomar. Men den, som i dessa ting bara söker efter ett materiellt intresse eller lättsinnigt nöje, skulle oundvikligen bli föremål för otaliga mystifikationer. Dessutom en lekboll för falska andar, som, genom att gynna böljelser och fresta vederbörande med lysande löften, skulle lura till sig hans förtroende för att sedan förkrossa honom med hån och bedrägeri.

Stor försiktighet är alltså nödvändig om man vill komma i förbindelse med den osynliga världen. Det goda och det onda, sanning och villfarelse blandas samman.
För att skilja det ena från det andra måste man gå igenom alla uppenbarelser, alla lärdomar och noga särskilja dem med sträng bedömning. Man bör inte utsätta sig för fara på detta område utan förflytta sig stegvis och med förnuftets fackla i sin hand. För att jaga bort dåligt inflytande och avlägsna horden av lättsinniga eller illvilliga andar, är det tillräckligt att behålla självbehärskningen och att aldrig avstå från rätten till kontroll och prövning samt framför allt öka möjlighet till att förkovrar sig i kunskapen om de högre lagarna och utövandet av dygderna. Den, vars liv är moraliskt, och som söker sanningen med uppriktigt hjärta, har ingenting att frukta. Ljusets andar urskiljer honom, uppfattar hans avsikter och hjälper honom. Skurkaktiga och lögnaktiga andar avlägsnar sig från den rättfärdige

som en hord partisaner framför en väl försvarad fästning. De onda andarna vågar sig företrädesvis på lättsinniga människor, som inte bryr sig om de andliga spörsmålen, utan i allt söker sina nöjen och egna intressen.

De band, vars ursprung går tillbaka till föregående existenser, förenar nästan alltid de drabbade med sina osynliga förföljare. Döden utplånar inte våra fel eller befriar oss från våra ovänner. Våra orättvisor drabbar oss tvärs igenom århundradena, och de som lidit av dem, förföljer oss med sin hämnd och sitt hat från andra sidan graven. På det sättet möjliggörs den oinskränkta rättvisan. Allt måste återlösas och försonas. Vad som i fall av tvång och besatthet tycks oss onaturligt och orättvist, är ofta bara följden av nidingsdåd som utförts i det dunkla förgångna.

XXVII. - Bedräglighet och girighet

Falskhet hos illvilliga andar är inte den enda stötestenen, som spiritismen möter på sin väg. Andra faror hotar och de kommer från människorna. Bedräglighet och girighet är mer fruktansvärda än den mest ursinniga fiendskap. Den kan tränga in i och förstöra de nya lärosatserna, såsom de trängt in i och förstört de flesta trosläror, som följt på varandra i denna värld. Spontana och osunda resultat från en fördärvad miljö utvecklas och sprids nära nog överallt. Okunnighet hos den stora mängden befrämjar och underblåser denna källa av missbruk. Redan antalet falska medier och de som hänsynslöst utnyttjar spiritismen, har sökt ett medel att slå mynt av den. Vi har sett, att magnetismen inte längre är skyddad för dessa näringsidkare, och kanske måste man däri se en av de orsaker som länge höll vetenskapsmännen borta från studiet av fenomenen.

Man bör emellertid inse, att fastän det förekommer förfalskade fenomen, ger detta inte rätt att förneka de äkta. För att taskpelare

kallar sig fysiker, kan man väl inte dra slutsatsen, att naturvetenskapen är ovärdig uppmärksamhet och prövning? Bedrägeri och lögn är de oundvikliga följderna av de mänskliga samhällenas svagheter. Alltid står det några på lur om tillfället ges för att förse sig på lättrogenhetens bekostnad. De smyger sig in överallt, besudlar de bästa motiv och blottställer de heligaste grundsatser.

Man kan också befara en benägenhet hos somliga att driva handel med mediets förmåga och skapa ett affärsförhållande med hjälp av verkliga förmågor men med ostadig karaktär. Vid frambringandet av fenomen, som härrör från andars fria verksamhet, kan man inte lita på en beständig och regelbunden inblandning för deras del. De högre andarna skulle inte heller kunna låna sig till egennyttiga avsikter, och det minsta man behöver frukta i liknande fall är att komma under inflytande av lättsinniga eller hånfulla andar. Då verkliga fenomen uteblir, kommer en ödesdiger böjelse att driva det betalda mediet att simulera sådana.

Att införa frågan om pengar i denna tankegång, är att förminska det moraliska värdet. Kärleken till guldet fördärvar de mest upphöjda lärdomar, och katolicismen har förlorat sitt inflytande över många själar sedan evangeliets lärjungar blev anhängare av Pluto. Om spiritismen blev affärsmässig, om de tröstande ord, som den skänker bara var i utnyttjande syfte, skulle dess inflytande i motsvarande grad försvagas. Det framåtskridande som den medför för mänskligheten, kunde bara fortskrida mycket långsamt och helt individuellt i stället för att bli snabbt och allmänt.

Okunnighet är inte ett mindre gissel. Många av dem, som ägnar sig åt uppenbarelser men saknar gedigen kunskap och är föga upplysta om frågor rörande fluider, perispirit, mediets förmåga, blandar samman och förvanskar allting genom felaktiga tolkningar.

De misstänkliggör därvid dessa undersökningar genom att komma de klentrogna att tro att det bara är illusioner och inbillningsfoster. Okunnighet är svårt att övervinna. De fel och missbruk, som den åstadkommer, har ofta mer makt än sanning och förnuft. Det finns inte en princip, inte en doktrin, som inte har blivit förvanskad, och inte en sanning, som inte efter behag förfalskats eller fördunklats.

Trots fördomar och okunnighet, trots sammansvurnas fientlighet har den gryende spiritismen redan gått fram med jättekliv. Det är femtio år sedan den med knapp nöd stammade fram sina första uttalanden, men nu låter den höra sig från jordens alla hörn. Anhängare räknas i dag i millioner, och bland dem möter man åtskilliga av vetenskapens obestridliga mästare. Sådana framsteg vittnar om en exempellös livskraft, och inför fullbordat faktum är likgiltigheten inte längre gångbar.

Det är riktigt, att om man närmare undersöker spiritismens situation, skall man i dess inre lägga märke till, inte bara fröet till missbruk, såsom vi framhöll här ovan, utan också orsakerna till uppdelningen och åsikters och gruppers rivalitet. I stället för endräkt och harmoni stöter man alltför ofta på motstånd och inre strider. För 1900 år sedan sade Kristus: “Jag har inte kommit för att bringa frid utan strid”. Det har alltid varit på samma sätt här på jorden. I umgänget med mänskliga svagheter och brister blir allt en källa till meningsskiljaktigheter och tvister.

Man kan beklaga detta sakernas tillstånd, men man kan trösta sig med, att trots tvister och rivalitet utvecklas grundtanken och fortsätter sin frammarsch. Människorna som är instrumenten av idag går vidare. Deras begär och intressen, alla dessa flyktiga och tomma ting försvinner med dem. Men sanningen, den gudomliga gnistan, som de bärgat, byts till ljuskälla, växer och stiger oupphörligt som en bländande stjärna. Den skall en dag översvämma denna tveksamma

och fördröjda mänsklighet med sina eldar.

XXVIII. – Nyttan av psykologiska studier.

Den väsentligen förnuftsenliga karaktär som spiritismen anlagt kommer de anklagelser för kvacksalveri och övernaturlighet som den ofta föräras med att verka enfaldiga.

Man kan inte nog framhålla denna punkt. Vi har funnit, att de spiritistiska uppenbarelserna verkligen vilar på oförnekliga vittnesbörd av människor med erkänd sakkunskap. Deras förklaring har framkommit bara efter tålmodiga undersökningar. Det har säkerligen varit nödvändigt att efterforska orsaken till vederbörligen fastställda verkningar. Om man försäkrat, att man funnit den genom andarnas förmedling, är det därför, att fenomenens natur ej medgett någon annan rimlig förklaring. Därav följer inte, att dessa fenomen därmed är klassificerade inom det övernaturliga området. Ingenting skulle vara mer motstridigt det sunda förnuftet. Det övernaturliga existerar inte, och skulle inte heller kunna göra det. Allt i universum är reglerat av lagar.

Att bevisa existensen av ett fenomen är att inordna det i tingens beständiga ordning, det är att underordna det den naturliga lagen. I skötet av detta universum, där allt, varelser och ting, sammanfogas och förenas inom ett strängt gemensamt ansvar, i en djup och upphöjd harmoni, finns det inte plats vare sig för det övernaturliga eller för underverk. Lika stränga och oböjliga lagar, som de som styr materien, gäller för den osynliga världen. För att förstå denna beundransvärda verksamhet finns bara ett medel, nämligen att studera.

Ingenting är för övrigt mer fruktbart än detta studium av andarnas värld, trots de svårigheter som föreligger. Det öppnar för tanken

tusen outforskade vägar, det lär oss att känna oss själva, att intränga i de innersta gömslena av vårt väsen. Det lär oss att ingående undersöka våra känslor och uppskatta våra anlag samt i följd därav bättre ordna tillämpningen. Detta är förvisso i högsta grad livets vetenskap och själens liv, inte bara i dess jordiska tillstånd utan i de på varandra följande omvandlingarna tvärs igenom tid och rum.

Den experimentella spiritualismen kan bli ett medel till försoning och en föreningslänk mellan de båda fientliga systemen, metafysisk spiritualism och materialism. Dessa har bekämpat och förtalat varandra sedan sekler men utan resultat. Den antar den förras grundsatser, åstadkommer med dem klarhet och skaffar dem en grund av visshet. Den ger tillfredställelse åt den senare genom att förfara enligt vetenskapliga metoder, genom att påvisa i perispiriten, den fluidiska halvmateriella kroppen, orsaken till de otaliga fysiska eller biologiska företeelserna. Den åstadkommer mer, då den åt vetenskapen bringar den filosofiska syntesen och moraliska uppfattningen, som den var utblottad på, och varförutan den förblivit utan verkan på samhällslivet.

Vetenskapen eller snarare vetenskaperna tillämpas framför allt vid partiell undersökning och lösryckt från naturen. Framstegen inom fysik, kemi och zoologi är ofantliga, och de utförda arbetena värda beundran. Dessa arbeten saknar förbindelse, sammanhållning och enhetlighet. Genom att känna till en sida av tillvaron, den mätbara och grövsta, och vilja med dessa otillräckliga utgångspunkter reglera de universella lagarnas spel, utmynnar den nuvarande vetenskapen med torr och kall klassifikation av materiella fakta i en rent mekanisk teori om världen. Den är oförsonlig med uppfattningen om rättvisa, eftersom den i sina logiska följder kommer fram till slutsatsen, att styrkan och makten i naturen är det enda rätta.

Det är därför vetenskapen förblir vanmäktig att utöva ett välgörande och sedelärande inflytande. Hittills berövad varje utsikt

till en helhetssyn beträffande dessa samlade kunskaper, har den inte kunnat låta denna högre uppfattning av livet bryta fram som bör bestämma människans öde, utstaka hennes plikter och förse henne med en förutsättning till individuell och social förbättring.

Och denna nya uppfattning som samordnar de enskilda kunskaperna och förenar de spridda elementen, denna morallag som är nödvändig för livet och för samhällets framåtskridande överförs av spiritismen till vetenskapen med den filosofiska syntes som bör hundrafaldiga dess makt.

Spiritismens betydelse är stor, och dess moraliska följder oräkneliga. Den är bara från igår, men vilken rikedom av tröst och hopp har den inte likväl redan spritt över världen! Hur har den inte upplivat och stärkt bedrövade och bittra hjärtan eller hejdat förtvivlade på självmordets brant! Dess rätt fattade undervisning kan stilla de häftigaste sorger, och till alla ge själslig kraft i motgång och elände.

Spiritismen är följaktligen på samma gång en mäktig sammanfattning av universums fysiska och andliga lagar, och ett medel till förnyelse och framsteg. Olyckligtvis intresserar sig alltför få människor ännu för dess studium. Livet för flertalet är ett ursinnigt lopp mot bedrägliga och gäckande rikedomar. Man skyndar sig och fruktar att förlora sin tid med ting, som man betraktar som obehövliga, och man mister den verkligen genom att hålla fast vid det som är förgängligt och kortlivat. I sin blindhet försmår människan det som skulle göra henne så lycklig, som man kan bli i denna värld, genom att fullgöra det goda och skapa omkring sig en atmosfär av frid och andakt.

Fjärde delen

DEN ANDRA SIDAN

XXIX. – Människan, en psykisk varelse

Vi har sett att människan är ett sammansatt väsen. I henne förenas tre element, som utgör en levande enhet, nämligen:

1. *Kroppen*, ett tillfälligt materiellt hölje, som vi lämnar i döden såsom en förbrukad klädnad.

2. *Perispiriten*, det beständiga höljet, osynligt för våra nuvarande sinnen, följer själen i dess gradvisa utveckling, förbättras och renas med den.

3. *Själen*, den intelligenta principen, centrum för kraften och medvetandets och personlighetens hemvist.

Dessa tre element, materia, fluidum och intelligens, som är strängt förenade i oss för att bilda liv, återfinns i den universella ordningens grunddrag, vars väsentliga substanser de är. De utgör i människan ett förminskat universum, ett mikrokosmos, som innefattar samma krafter och är underkastad samma lagar. Likaså kan man hålla för sant, att den fullkomliga kunskapen om vårt väsen medelst analogi ledde oss till uppfattningen av universums högre lagar. Men den fullständiga kunskapen om människan undflyr ändå dem som hunnit längst.

Frigjord från den materiella kroppen och iklädd sitt tunna hölje kallas själen Ande, ett fluidiskt väsen med mänsklig form, som befriats från jordiskt beroende, osynlig och ytterst fin i sitt normala

tillstånd. Människan är följaktligen inte annat än en från sin köttsliga kropp frigjord Ande, som var och en av oss blir då tiden är inne. Ömsom återför döden oss till livet i världsrymden eller låter oss födas till den materiella tillvaron för att på nytt börja den nödvändiga kampen för vårt framåtskridande. Kroppen kan jämföras med den rustning riddaren iklädde sig före striden och sedan tog av sig, då kampen var över.

Livets fortsättning kan experimentellt fastställas, men det återstår att ta reda på tillvarons villkor efter döden och vad som försiggår i världsrymden. Detta är vad vi skall redogöra för i denna del av vårt arbete genom ingivelse från föregående verk och kommunikationer av otaliga andar från jordens alla hörn som står i förbindelse med oss, de som gjort oss förtrogna med glädje eller sorg och bekymmer från deras tillvaro på andra sidan graven.

Denna framställning är alltså inte resultat av en fantasirik teori eller en följd av mer eller mindre rimliga hypoteser, utan just frukten av de kunskaper som andarna gett oss från andra sidan. Det tillkommande livet, som hittills varit fullt av ovisshet och dunkel för människan, utvecklas och belyses likt en ofantlig tablå, tack vare dem. Det blir en verklighet, och alla kan vi få exempel av dem som gått före oss. Vi kan då förstå de förhållanden som väntar var och en av oss.

Denna uppenbarelses räckvidd är ansenlig. Den ger våra handlingar en ny drivkraft. I olika situationer som drabbar andar efter deras uppförande ser vi tillämpningen av rättfärdighetens lag, som inte längre är omstridd. Genom hemliga krafter, en enkel och upphöjd ordning av tingen, reglerar den hela universum. Genom att tillfredsställa vårt omdöme gör denna visshet livets mödor mer drägliga och stärker vår tro på framtiden.

XXX. – Den sista stunden.

Vad händer i döden, och hur befriar sig anden från kroppens fängelse? Vilka intryck och förnimmelser väntar i detta fruktade ögonblick? Detta är vad vi alla är intresserade av att känna till, ty vi skall alla göra den färden. Livet kan förloras redan i morgon. Ingen kan undslippa döden.

Men nu är det så, att vad religionen och filosofin låtit oss alla vara okunniga om, kommer andarna att lära oss. De säger, att de förnimmelser, som föregår och följer efter döden, är oändligt skiftande och beror framför allt på karaktär, förtjänst och det moraliska tillståndet hos anden, som lämnar det jordiska. Skilsmässan är nästan alltid långsam, och andens frigörelse sker gradvis. Den börjar stundom långt före döden, och blir först fullständig då de sista fluidiska banden, som förenar kropp och perispirit blivit brutna. Intrycket man får är därför längre och plågsammare ju fler och starkare banden är. Själen, den permanenta orsaken till känsla och liv, erfar alla häftiga sinnesrörelser och den materiella kroppens sönderslitande.

För somliga är döden smärtsam och full av ångest, för andra är den bara en behaglig dvala följd av ett ljuvligt uppvaknande. Frigörelsen är snabb och övergången lätt för den, som på förhand är likgiltig för världsliga ting, längtar till de goda andarna och har fullgjort sina plikter. För den, som är fast vid jorden, som bara har förstått sig på de materiella njutningarna och försummat att förbereda sig för uppbrott, blir det tvärtom strid och förlängd dödskamp.

Under alla förhållanden följs emellertid själens och kroppens åtskiljande av en förvirringens tid, som är övergående för den rättfärdige och gode anden, vilken snart vaknar upp till det himmelska livets hela härlighet. För den brottslige, som är

genomsyrad av grovt fluidum, kan uppvaknandet dröja länge och dröjsmålet kan omfatta flera år. Många tror sig leva det kroppsliga livet länge efter döden, då perispiriten i deras ögon bara är en andra köttslig kropp, som är underkastad samma vanor och ibland samma fysiska förnimmelser som under jordelivet.

Andar av lägre ordning är försänkta i nattligt mörker och fullständigt isolerade i det djupa dunklet. Ovissheten och skräcken trycker dem. De brottsliga plågas av den ohyggliga och oavbrutna visionen av sina offer.

Skilsmässans stund är smärtsam för den ande, som tror på intigheten. Han klänger sig i förtvivlan fast vid det liv, som rinner bort. Tvivlet smyger sig på honom i den yttersta stunden. Han ser en fruktansvärd värld öppna sig som en avgrund och skulle vilja uppskjuta slutet. Därav denna förskräckliga kamp mellan materien, som drar sig undan, och själen, som lidelsefullt hänger sig åt att hålla kvar den eländiga kroppen. Ibland stannar den liksom fastnitad ända till den fullständiga upplösningen, och känner till och med enligt en själs beskrivning, “maskarna gnaga köttet”.

Lugn och undergiven, ja, till och med lustbetonad, är den rättfärdiga döden, själens uppbrott, då den efter utståndna lidanden här nere lämnar jorden, tillitsfull inför framtiden. Då är döden bara befrielse och slutet på prövningarna. De försvagade banden, som förenar själen med materien, frigörs sakta och varligt och störs bara av en lätt dvala som vid sömnighet.

Genom att lämna sitt kroppsliga hölje, ser anden, som renats av lidande och försakelser, sin tidigare tillvaro i omvänd ordning. Han ser den i tanken långsamt avlägsnas med dess bitterhet och illusioner för att sedan skingras likt dimmor, som kryper utefter marken för att i daggryningen försvinna inför dagsljuset. Anden befinner sig då i

ovisshet mellan två känslor. Den om de materiella tingen, som tar slut, och den om det nya livet, som framträder inför honom. Detta liv skymtar redan som genom en slöja, fullt av mystisk charm, fruktat och önskat samtidigt. Snart tilltar ljuset, inte längre detta astrala ljus som vi känner till, utan ett andligt, strålande och överallt spritt ljus. Så småningom blir han omgiven och genomträngd därav. Sedan följer en känsla av lycka och en blandning av kraft, ungdom och stillhet. Anden sänker sig i denna stärkande våg, och lägger av sig ovisshet och fruktan. Sedan frigörs blicken från jorden och från de varelser i tårar, som omger dödsbädden, och vänder sig mot höjderna. Där skymtar de oändliga himlarna där andra älskade varelser och forna vänner, men yngre, mer levande och vackrare, skall ta emot och leda honom ut i rymden. Tillsammans med dem svingar han sig ända till de eteriska regioner, som han tillåtits uppnå. Där upphör oron, en ny frihet vaknar i honom och ett lyckligt levnadslopp börjar.

Inträdet i en ny tillvaro medför intryck lika skiftande som andarnas moraliska förhållanden. De – och deras antal är stort – vars existens utvecklats i obeslutsamhet men utan allvarliga brister eller märkliga förtjänster, befinner sig först försänkta i ett dvalliknande tillstånd och djup nedslagenhet. Sedan skakas deras varelse av en chock varvid anden långsamt lämnar sitt hölje såsom svärdet sin skida och återfår sin frihet. Tveksamt och ängsligt, vågar den ännu inte använda den utan stannar av fruktan eller vana kvar, bunden till den plats där han levat. Anden fortsätter att lida och gråta med dem som deltagit i hans liv. Tiden rinner bort utan att han tänker på den. Till slut bistår andra andar med råd, hjälper till att skingra oron, och han frigör sig från de sista jordiska bojorna, för att höja sig mot mindre mörka omgivningar.

I allmänhet är själens frigörelse mindre plågsam efter en lång tids sjukdom, då den efter hand stillsam tycks lösa de kroppsliga banden.

Våldsam och oförmodad död, när organismen är vid full hälsa, medför ett smärtsamt sönderslitande och försätter anden i förlängd oro. Självmördare blir offer för förskräckliga sinnesförnimmelser. De erfar under åratal den sista stundens ångest och erkänner med skräck, att de bara bytt ut sina jordiska lidanden mot andra än mer levande.

Kännedom om den andliga framtiden och studiet av de lagar som leder till den okroppsliga tillvaron är av stor betydelse då det gäller att förbereda sig inför döden. De kan mildra vår sista stund och göra vår frigörelse lättare genom att snabbt låta känna oss hemma i den nya värld som öppnas för oss.

XXI. - Domen

En lag, lika enkel i sin grundsats som underbar i sina verkningar, bestämmer andarnas position i världsalltet.

Ju mer förtunnade och subtila de molekyler är, som bildar perispiriten, är, och ju snabbare det fysiska tillståndet upphör, desto frikostigare öppnas perspektivet för anden. I förhållande till sin fluidiska tyngd och släktskap höjer sig anden mot de okroppsliga grupper som är likartade. Det är själva dess natur och reningsgrad, som bestämmer nivå och klass inom den miljö, som blir dess egen. Med en viss träffsäkerhet har man jämfört andarnas situation i himlarna med ballonger av olika täthet, som, i förhållande till specifika vikter, höjer sig till olika höjder. Man måste emellertid tillägga att anden är begåvad med frihet. Den är inte begränsad i sin rörelse och, inom vissa gränser kan den förflytta sig och genomfara de eteriska regionerna. Anden kan alltjämt ändra sina strävanden, omvandlas genom ansträngningar och prövningar och följaktligen förädlas.

Det är alltså en naturlag motsvarande lagarna för drag- och

tyngdkrafterna, som bestämmer andarnas öden efter döden. Den orena anden, tyngd av sina materiella fluida, förblir instängd i den jordiska atmosfärens lägre skikt. Den dygdige däremot i sitt bearbetade och renare hölje höjer sig snabbt och glatt som tanken och svävar i den himmelska oändligheten.

Det är följaktligen inom sig själv, i sitt eget samvete, som anden finner sin belöning eller sitt straff. Han är sin egen domare. Den fysiska dräkten är borta. Ljuset tränger igenom. Anden visar sig naken och framträder som en levande tavla med sina handlingar, önskningar och begär. Det är ett högtidligt ögonblick med prövning fullt av ängslan och ofta missräkning. Mängder av minnen väcks, och livet i sin helhet läggs fram med raden av brister, svagheter och elände. Från barndomen till döden, allt, tankar, åsikter och handlingar, allt lämnar mörkret och visar sig åter i den stunden, upplivas och genomlevs på nytt. Vederbörande betraktar sig själv, återser sina genom tiderna försvunna existenser en efter en, sina framsteg, sitt uppåtstigande och sina oräkneliga uppehåll. Han räknar de etapper, som övervunnits, mäter den tillryggalagda vägen och jämför det goda och det onda, som har utförts.

Från det förflutnas dolda djup framträder, på hans begäran, lika många fantomer och gestalter, som hans ande har iklätt sig under sina på varandra följande liv. Som en gripande vision omsluter hans hågkomster de långa tidsåldrarnas förflutna perspektiv. Han återkallar bittra, smärtsamma, uppoffrande eller brottsliga scener, känner igen orsaken till fullbordade framsteg, försonade lidanden och skälen till sin nuvarande belägenhet. Han ser sambandet som förenar de tidigare liven, liksom åren i en lång kedja upprullas genom århundradena. Det förflutna förklarar det nuvarande, som låter honom förutse framtiden.

För anden är den stunden en verklig andlig tortyr. Detta

frambesvärjande av det förgångna medför det fruktansvärda utslaget, det egna samvetes dom, som härrör från Guds dom. Hur smärtsam denna prövning än må vara, så är den nödvändig, ty den kan vara utgångspunkten för välgörande beslut och återupprättelse.

Den renhetsgrad och den ställning anden innehar i världsrymden motsvarar summan av hans framsteg, och är en värdesättning av honom. Det är det ofelbara domslutet, som bestämmer livsödet utan återvändo. Det är en djup harmoni och en underbar enkelhet, som de mänskliga inrättningarna inte skulle kunna åstadkomma. Affinitet är den grundsats som reglerar allt i himlarna och anger vars och en plats. Varken dom eller domstol, bara den oföränderliga Lagen är i sig själv beslutande genom de andliga krafternas naturliga spel, i enlighet med bruket som den fria och ansvariga själen gör av detta.

Såsom vi skall förklara längre fram, har varje tanke en form, och denna form, skapad av viljan, fotograferas i oss som i en spegel, där bilderna präglas av sig själva. Vårt fluidiska hölje avspeglar och bevarar som ett register alla gärningar i vår tillvaro. Detta register är tillslutet under livstiden. Den fysiska kroppen är det tjocka hölje, som döljer innehållet för oss, men det öppnas plötsligt i döden, och dess sidor breder ut sig inför våra ögon.

Synlig för alla bär alltså den desinkarnerade anden med sig sin himmel eller sitt helvete. Det obestridliga beviset på hans upphöjelse eller förnedring är skrivet på hans fludiska kropp. Våra gärningar är vittnen som kan vara välvilliga eller förskräckliga. Så försvarar eller anklagar de oss utan att någon kan tysta ned deras röster. Därav plågan för den ondskefulle, som trodde sina begär och brottsliga gärningar var djupt dolda, men som framträder inför allas blickar. Därav också hans samvetskval, då de oanvända och ofruktbara åren oupphörligt återkommer inför honom. Liksom de timmar, som ägnats åt liderlighet eller brottslighet, och alla de tårar, som offrats vid hans

brutala gärningar. Därtill kommer ytterligare den upphöjde andens lycka, som förstått att övervinna sina begär och ägnar sitt liv åt att hjälpa och trösta sina bröder.

För att skingra sina bekymmer och moraliska funderingar har människan arbete, studier och sömn. Anden har inte längre dessa hjälpmedel. Frigjord från kroppsliga band, befinner han sig oupphörligt inför den sanningsenliga och levande framställningen av sitt förflutna och likaså den bittra och beständiga grämelsen som härrör därifrån. I de flesta fall vaknar snart begäret att återfå en fysisk kropp för att bekämpa, lida och gottgöra detta förflutna.

XXXII. – Viljan och fluider

De lärdommar som vi får av andarna, angående situationen de befinner sig i efter deras död, får oss att bättre förstå enligt vilka regler som perispiriten eller den fluidiska kroppen utvecklas.

Såsom vi påpekade tidigare (109), så är det samma kraft som leder varelsen att framställa de materiella organen, som genom en liknande verksamhet stimulerar honom att fullkomna sin själs förmögenheter, detta för att skapa sig nya möjligheter till handling och verksamhet anpassade till hans fluidiska, intellektuella och moraliska tillstånd.

Varelsens fluidiska hölje renas, belyses eller förmörkas i förhållande till den upphöjda eller grova karaktären hos de tankar, som avspeglas där. Varje handling och varje tanke har sin återverkan och inpräglas i perispiriten. Därav de oundvikliga följder beträffande situationen för anden själv, som utövar en oavbruten verkan på sitt hölje. Genom viljekraft är han alltid i stånd att ändra på sitt tillstånd.

Viljekraften är själens oinskränkta förmåga, den andliga kraften

framför andra. Den är själva grunden för personligheten. Dess makt över fluida är obegränsad och växer med andens utveckling. I den jordiska miljön är dess verkningar på materien begränsade, eftersom människan inte känner sig själv och inte förstår att använda de krafter, som finns inom henne. I de mer framskridna världarna härskar dock den mänskliga varelsen, som via sin vilja behärskar hela naturen. Den styr efter sitt sinne de materiella fluider och åstadkommer fenomen och förvandlingar, som nästan är underverk. I världsrymden och i dess världar framträder materien under fluidiska tillstånd om vilka de nya upptäckterna om kroppars radioaktivitet endast kan ge oss en idé. På jorden framställs vissa kemiska föreningar uteslutande under ljusets inflytande men i dessa miljöer förenar sig och binds fluida bara genom en viljeakt hos varelserna i en högre utvecklingsfas.

Viljekraftens verkan på materien har emellertid inträtt på den vetenskapliga erfarenhetens område tack vare studier som fullföljds av fysiologer under namnen hypnotism och mental suggestion. Man har sett forskare, som genom direkt viljekraft låtit sår uppstå på kroppen hos vissa individer. Därvid har de fått blod och vätska att droppa och sedan har de botat dem med en motsatt viljekraft. Den mänskliga viljekraften kan sålunda efter gottfinnande förstöra och bota levande vävnader. Den kan också ändra materiella substanser och därvid överföra nya karaktärsdrag, såsom att framkalla berusning med rent vatten etc. Viljekraften kan till och med verka på fluida och framställa föremål, som de hypnotiserade ser, känner och vidrör, och som för dem verkligen existerar och lyder alla optikens lagar. Det är vad som framgår av forskningar och arbeten av doktorerna Charcot, Dumontpallier, Liébault, Bernheim, och av professorerna Liégeois, Delboeuf, m. fl., om vilka man kan läsa redogörelser i alla medicinska skrifter.

Men om viljekraften utövar ett så stort inflytande på den råa

materien och elementära fluider, skall man så mycket bättre förstå dess makt över perispiriten och de framsteg eller rubbningar, som den därmed bestämmer enligt arten av dess verksamhet såväl under livets gång som efter desinkarnationen.

Vi har sagt, att varje viljeakt anlägger en form, ett fluidiskt utseende och präglas i det perispiritala höljet. Det är naturligt att, om dessa viljekrafter inspireras av materiella begär, blir deras form materiell och grov. Genomsyrade och mättade av deras former och bilder, materialiseras de perispiritala molekylerna själva vid beröring, förtätas mer och mer, sammanförs och koncentreras. Samma orsaker upprepas och samma verkningar samlas. Förtätningen blir hastigare, förnimmelserna försvagas och vibrationerna minskar i kraft och omfång.

Vid döden befinner sig anden insvept i ogenomskinliga och tunga fluider, som inte längre släpper igenom intrycken från den yttre världen. De blir till ett fängelse och en grav för anden. Detta är det av honom själv förberedda straffet. Situationen är hans eget verk, som bara upphör när de högsta strävandena, ångern och viljan att bli bättre bryter sönder den materiella kedja, som binder honom.

De låga och grova begären stör och fördunklar den fluidiska organismen, medan de ädla och högsinnade tankarna och handlingarna gör den finare och utvidgar de perispiritala molekylerna. Vi vet, att vissa utmärkande egenskaper hos materien ökar med dess reningsgrad. Crookes´ experiment har bevisat, att förtunning av atomer leder till ett stråltillstånd. Under denna subtila anblick antänds materien, blir lysande och viktlös. Det är på samma sätt med den perispiritala substansen, där det har gått ett steg längre i subtilitet hos materien. Genom att förtunnas vinner den i smidighet och känslighet. Dess utstrålningsförmåga och vibrationsenergi ökas i motsvarande grad och möjliggör att den undgår jordens

dragningskraft. Anden kommer alltså i besittning av nya sinnen med hjälp av vilka den kan intränga i renare miljöer och stå i förbindelse med mer eteriska väsen. Dessa anlag och sinnen, som öppnar tillträdet till de lyckliga regionerna, kan varje mänsklig själ erövra och utveckla, ty den innehar de oförgängliga fröna därtill. Våra på varandra följande liv, fyllda av arbete och möda, har intet annat mål än att låta dessa förmågor utvecklas i oss.

Denna parallella evolution av materia och ande, genom vilken varelsen erövrar sina organ och sina själsförmögenheter, byggs upp och växer oupphörligt. Den visar oss också den fasthet och pålitlighet, som förbinder de universella krafterna, själarnas värld och de fysiska kropparnas värld. Den visar oss framför allt, vilka rikedomar och djupgående tillgångar individen kan skaffa sig genom planmässig och ihärdig användning av vilja. Denna blir den högsta kraften. Det är själen själv, som utövar sitt herravälde över de lägre makterna.

Den användning, som vi gör av vår vilja, bestämmer ensam vårt framåtskridande, förbereder vår framtid och stärker eller förnedrar oss. Det finns varken tur eller otur. Det finns lagar. Att använda, styra somliga och iaktta andra, däri ligger hemligheten för all storhet och varje upphöjelse. Genom viljekraft åstadkomna resultat omkring oss, förvirrar för övrigt folks fantasi och framkallar de lärdas förvåning. Allt detta är likväl obetydligt i jämförelse med de verkningar som uppnåtts i dessa högre omgivningar, där alla krafter förenas och träder i verksamhet under andens kommando. Om vi i denna tankeföljd riktar vår uppmärksamhet högre, skulle vi inte då genom analogi komma fram till att ana, hur den gudomliga viljan, verksam på den kosmiska materien, kan forma solar, utstaka planetbanor och frambringa universum?

Jo, viljekraften, utövad i god avsikt och i överensstämmelse med

de eviga lagarna, kan utföra stora ting. Den förmår också mycket ont. Våra onda tankar, orena begär och brottsliga gärningar fördärvar de fluider som omger oss. Dessa bringar oro och åstadkommer skadliga intryck hos dem, som kommer i beröring med oss, ty varje organism undergår påverkan av omgivande fluider. På samma sätt kommer förnimmelser av en högre klass, kärleksfulla tankar och hjärtliga förmaningar att djupt beröra de varelser, som omger oss, stödja och uppliva dem. Sålunda förklaras den makt, som utövas på massan av stora missionärer och utvalda personer. Det finns även ett motsatt inflytande från onda, vilket vi alltid kan använda, det är sant, genom viljeyttringar i motsatt riktning, och genom energiskt motstånd av vår vilja.

En mer bestämd kunskap om själens krafter och deras användning kommer att grundligt ändra våra strävanden och handlingar. Vetskapen om att gärningar i vårt liv inristas i oss och vittnar för eller emot oss innebär, att vi skall ägna var och en av dem en mer noggrann uppmärksamhet. Vi skall redan nu ålägga oss att utveckla våra dolda tillgångar, att med deras hjälp verka på i världsrymden utspridda fluider och på så sätt rena och omforma dem till allas bästa och skapa omkring oss en klar och ren atmosfär otillgänglig för förorenad fluider. Den ande, som inte verkar, som ger efter för materiellt inflytande, förblir svag och olämplig att uppfatta det andliga livets fina sinnesintryck. Han befinner sig i fullständig slapphet efter döden, och världsrymdens verksamhetsområden erbjuder inte annat är mörker och tomhet för hans beslöjade sinnen. Den verksamme anden däremot, sysselsatt med att utöva sina anlag genom ständig användning, förvärvar nya krafter. Hans överblick omfattar de mest vidsträckta synfält, och området för hans förbindelser utvidgas gradvis.

Tanken, använd som magnetisk kraft, skulle kunna ersätta mycken oordning och säkerligen förminska det onda. Detta genom

att verka med oavbrutna viljeyttringar, beslutsamt och ofta framhålla vår välvilja för olyckliga, sjuka, lastbara och vilseledda varelser. Dessa skulle vi kunna trösta, övertyga, lindra och bota. Med detta utövande skulle man uppnå, inte bara oväntade resultat till släktets förbättring, utan man skulle lyckas ge tanken en skärpa och styrka av oberäkneligt genomträngande kraft.

Tack vare en intim sammanställning av goda fluider hämtade ur naturens gränslösa reservoar, och med de osynliga andarnas bistånd kan man förbättra blottställd hälsa och återge de förtvivlade hopp och styrka. Man kan till och med genom regelbundna och ihärdiga viljeansträngningar på avstånd påverka klentrogna, tvivlare och illvilliga. Man skulle rubba deras envishet, förminska deras hat och låta en sanningens stråle tränga in i de mest fientliga omdömen. Det är förvisso en form okänd för den själsliga ingivelse och den fruktansvärda makt, som man betjänar sig av utan urskillning, men som använd i det godas tjänst skulle förvandla samhällenas moraliska tillstånd.

Viljan, utövad på ett fluidiskt sätt trotsar all övervakning och varje undersökning. Den verkar i mörker och tystnad, övervinner alla hinder och tränger in i alla miljöer. För att den skall åstadkomma alla dessa verkningar, behövs ett energiskt handlande, en stark hänförelse och ett tålamod, som ingenting kan trötta ut. Liksom droppen urholkar den hårdaste sten, slutar en oavbruten och högsinnad tanke med att smyga sig in i den mest negativa ande.

Om den isolerade viljan förmår mycket för samhällets bästa, skulle man inte då kunna hoppas på en förening av upphöjda tankar, en gruppering av alla fria viljor? De nutida skilda intellektuella krafterna steriliseras och upphävas ömsesidigt. Därav uppkommer oro och bristande sammanhang beträffande de nutida uppfattningarna och föreställningarna. Så snart som människoanden erkänner sin

makt, kommer de kringspridda viljeyttringarna att ordnas till ett gemensamt knippe, för att låta dem löpa ihop i det Goda, Sköna och Sanna. Den dagen kommer mänskligheten att djärvt rycka fram mot de eviga höjderna, och världens tillstånd och utseende kommer att förnyas.

XXXIII. – Livet i världsrymden.

Enligt olika religiösa lärosatser är jorden universums centrum, och himlen välver sig över oss. I dess högre del, menar de, ligger de saligas uppehållsort. Helvetet, de fördömdas hemvist, sträcker ut sina mörka och hemska underjordiska gångar och hålor i jordens innersta.

Den moderna vetenskapen har, i överensstämmelse med andarnas undervisning och genom att visa oss ett universum översållat med oräkneliga bebodda världar, riktat en dödlig stöt mot dessa teorier. Himlen finns överallt. Överallt ojämförlig, outgrundlig och oändlig. Överallt ett myller av solar och sfärer, bland vilka vår jord inte är mer än en ringa enhet.

I världsrymdernas inre finns det inte längre begränsade uppehållsorter för själarna. Ju renare desto friare färdas de genom oändligheten, och beger sig dit där de har sina förbindelser och sina sympatier. De lägre andarna, tyngda av sina fluiders täthet, blir kvar liksom fästa till det jordiska, där de levat, och rör sig i kretsgång inom sin atmosfär, eller blandar sig med mänskligheten.

Andens njutningar och förnimmelser är inte en följd av den miljö, som den tar i besittning, utan av dess personliga tillstånd och de framsteg den gjort. En efterbliven ande med ogenomskinlig perispirit och insvept i mörker kan sammanträffa med en lysande ande, vars fina hölje lämpar sig för de mest utsökta förnimmelser och utvidgade vibrationer. Var och en bär inom sig sin lycka eller sitt elände.

Andarnas villkor i livet hinsides graven, deras upphöjelse, framgång och sällhet beror helt på deras förmåga att känna och förnimma och är proportionell till graden av deras framåtskridande.

Redan här på jorden ser vi de intellektuella njutningarna tillväxa med den andliga kulturen. Litterära och konstnärliga verk, civilisationens skönhet och det mänskliga snillets förnämsta uppfinningar är fortfarande oförstådda av naturfolken och till och med av många bland våra medborgare. Såsom blinda mitt på ett solbelyst fält eller döva under en konsert, förblir sålunda andar av lägre ordning likgiltiga och känslolösa inför oändlighetens under.

Dessa andar, omslutna av täta fluider, utstår gravitations lagar och dras mot materien. Under inflytande av sina grova begär sluter sig den fluidiska kroppens molekyler för yttre förnimmelser och gör dem till slavar under samma naturliga krafter som styr mänskligheten. Man kan inte nog framhålla detta faktum, som är grunden till universell ordning och rättvisa. Andarna grupperas och fördelas i världsrymden efter höljets reningsgrad. Andens ställning är i direkt förhållande till den fluidiska sammansättningen, som är hans eget verk, det vill säga resultatet av det förflutna med alla dess mödor och ansträngningar. Det är detta, som bestämmer hans situation och det är där han finner sin belöning eller sitt straff. Under det att den befriade själen färdas genom vidsträckta och strålande vidder, vistas efter behag i världarna och knappast ser några gränser för sin tillvaro, kan den orena anden inte avlägsna sig från den materiella världens grannskap.

Mellan dessa ytterlighetstillstånd har talrika andar i mellanskikten möjlighet att gruppera sig och inrätta verkliga osynliga sällskap. Gemenskap i tankar och känslor, överensstämmelse i smak, betraktelsesätt och strävanden, sammanför och förenar dessa andar, som bildar stora familjer.

För den framskridna anden är livet i huvudsak verksamt fastän utan ansträngningar. Avstånd existerar inte, och han förflyttar sig med tankens snabbhet. Höljet, som liknar en lätt ånga, har fått en sådan finhet, att det förblir osynligt för lägre andar. Han ser, hör, känner och uppfattar inte heller genom de materiella organ, som ställer sig mellan naturen och oss och uppsnappar i flykten de flesta sinnesintryck, men direkt och utan förmedling med sitt väsens alla delar. Också hans förnimmelser är annorlunda, tydliga och olikartade våra. Den upphöjda anden flyter på något sätt mitt i en ocean av utsökta förnimmelser. Växlande tavlor rullas upp, behagliga harmonier söver och hänför och färger blir dofter och dofter toner. Hur fulländade andens förnimmelser än är, kan han undandra sig och samla sig efter behag genom att svepa in sig i fluidiskt hölje och isolera sig mitt i rymden.

Den utvecklade anden är befriad från alla kroppsliga behov. Föda och sömn har ingen betydelse längre. I det att han lämnar jorden släpper han för alltid de överflödiga bekymren, tårarna och alla hjärnspöken som förstör tillvaron här nere. De lägre andarna bär med sig sina vanor, behov och materiella bekymmer till andra sidan. Eftersom de ej kan höja sig över den jordiska atmosfären, återvänder de för att delta i det mänskliga livet, blanda sig i dess strider, mödor och nöjen. Deras alltjämt vakna begär och åtrå, uppjagade av oavbruten kontakt med mänskligheten överväldigar dem, och omöjligheten att tillfredsställa dem blir orsak till svåra kval.

Andarna har inget behov av ord för att förstå varandra. Varje tanke återspeglas i perispiriten såsom en spegelbild. De utväxlar sina åsikter utan ansträngning med svindlande snabbhet. Den upphöjda anden kan läsa i människans hjärna och utforska hans hemligaste planer. Ingenting är fördolt för honom. Han utforskar alla naturens mysterier och kan på sitt sätt undersöka jordens inre och havens djup och där betrakta spillrorna efter uppslukade civilisationer. Anden

genomtränger den mest kompakta materia och ser de för den mänskliga tanken otillgängliga områdena öppna sig.

XXXIV. – Vandringstillståndet.

Medan de andar som är befriade från jordiskt inflytande inrättar sig i harmoniska grupper, vars medlemmar trivs och förstår varandra och lever i fullkomlig jämlikhet och lycka lever de andar, som inte kunnat övervinna sina begär, en kringirrande och orolig tillvaro, som, utan att orsaka lidanden, lämnar dem ovissa och oroliga. Det är detta man kallar vandringstillståndet och förhållandet gäller för flertalet andar, som levat på jorden, andar, som varken är onda eller goda, men svaga och benägna för materiella ting.

Inom detta vandringstillstånd påträffar man oerhörda folkskaror alltjämt sökande efter ett bättre tillstånd, som undflyr dem. Där svävar oräkneliga andar i ovisshet mellan det rätta och orätta mellan sanning och irrlära, mörker och ljus. Andra är fördjupade i avskildhet, mörker och bedrövelse, eller beger sig att här och där söka en välvilja eller sympati, som de inte kan träffa på.

Okunnighet, egoism och brister av alla slag är förhärskande också inom vandringstillståndet och materien utövar där alltid sitt inflytande. Det goda och det onda gränsar där till varandra. Det är ett slags förstuga till de lysande rymderna, till de bättre världarna. Alla passerar där, och alla vistas där, men bara för att höja sig mer.

Andarnas undervisning på andra sidan graven lär oss, att det inte finns någon plats för ofruktbart begrundande eller sysslolös salighet. Universums alla regioner är befolkade med strängt sysselsatta andar. Överallt folkhopar, själar i mängd som stiger eller sjunker i de ljusa eller mörka regionerna. På ett bestämt ställe samlas åhörare för att ta emot instruktioner av högre andar. Längre bort bildas grupper för att

festligt ta emot någon nykomling. På andra platser sammanställer andar fluida, ger dem tusen former, tusen nyanserade och underbara färgskiftningar, och förbereder dem för högre tillstånd.

Andra skaror trängs runt omkring himlakroppar och följer i deras kretslopp, mörka och förvirrade flockar, som ovetande inverkar på de atmosfäriska elementen. De lysande andarna genomtränger dem, snabbare än blixten bringar de hjälp och tröst åt de inkarnerade, som anropar dem. Var och en fullgör sin roll och bidrar till det stora verket efter måttet av förtjänst och framåtskridande. Hela universum utvecklas gradvis. Liksom världarna fullföljer de hänförda andarna sitt eviga lopp, förda mot ett högre tillstånd och med olika bestyr att utföra. De ska förverkliga framåtskridandet, förvärva kunskaper, mildra lidanden och stilla samvetskval. Människokärlek, försoning, självuppoffring och försakelse, alla dessa krafter och alla dessa drivkrafter stimulerar, sporrar och påskyndar deras åtgärder. I denna oändlighet utan gränser och stränder råder oupphörlig verksamhet och liv. Allt omvandlas, växer och höjer sig. Orörlighet och overksamhet är tillbakagång och undergång. Under den stora lagens påverkan graviterar och rör sig varelser och världar, själar och solar i väldiga kretslopp utstakade av den gudomliga viljan.

XXXV. – Det högre livet.

Efter att ha övervunnit sina begär överger den dygdiga själen sin eländiga kropp, ärans och lidandets redskap. Den flyger bort genom oändligheten och återförenar sig med sina syskon i rymden. Bortförd av en oemotståndlig kraft färdas själen genom områden, där allt är harmoni och glans. Mänskligt språk är alltför fattigt för att uttrycka vad han där får skåda. Men framför allt, vilken lättnad att bli fri från kedjan, som fäst honom vid jorden, och kunna omfatta rymden, fördjupa sig i den gränslösa tomheten och sväva bort ur världarnas krets. Inte längre någon skröplig och sjuklig kropp, tung som en

kappa av bly och ingen materiell börda att mödosamt släpa på. Befriad från sina band strålar själen och blir hänförd av rymd och frihet. Den jordiska fulheten, den orkeslösa och skrynkliga ålderdomen har lämnat rum för en fluidisk kropp med behagliga former, en idealiserad mänsklig form, genomskinlig och glänsande.

Själen har återfunnit dem, som han har älskat här nere, och som gått före till det nya livet, dem som han utvalt av öm vänskap, kamrater från arbete och mödor. De tycktes vänta på honom liksom vid slutet av en lång resa och han har fri förbindelse med dem. Deras känsloutbrott är fyllda av en lycka som till och med uppfriskar de sorgliga minnena från jorden och jämförelsen mellan det nuvarande och det tårdränkta förflutna. Andra andar som förlorats ur sikte under hans senaste inkarnation och som blivit honom kära under gemensamt uthärdade olyckor under tidernas lopp förenar sig med de första. Alla de, som delade hans goda och dåliga dagar, alla de, som vuxit, kämpat, gråtit och lidit med honom, skyndar sig att ta emot honom. Hans minne, som plötsligt väcks, utgår från av lyckokänslans våldsamma utbrott av känslor, som ingen penna kan skildra.

Hur skall man sammanfatta andens förnimmelser i den lysande tillvaro, som öppnar sig inför honom? Den grova dräkt, den tunga kappa, som dolde hans inre känslor, har plötsligt slitits sönder, och hans förnimmelser har hundrafaldigats. Inga gränser, inga stränder längre. Den djupa lysande oändligheten breder ut sig med sina underbara, bländande intryck. Med sina millioner solar, mångfärgade brännpunkter, safirer, smaragder och ofantliga smycken utströdda i det himmelsblå, och dess storartade procession av klot. Dessa solar, som för människorna ter sig som små gnistor, betraktar anden i dess verkliga och ofantliga storhet. Han uppfattar dem bättre än den sol som belyser vår planet. Han känner dragningskraften, som binder dem, och särskiljer i de fjärran djupen de väldiga himlakroppar, som bestämmer dess svängningar. Alla dessa jättelika facklor ser han i

rörelse, gravitera och fortsätta i sina irrande banor, korsa varandra som eldklot utkastade i tomheten av en osynlig jonglörs hand.

Vi, som oupphörligt störs av sorlet och bullret och det virriga surrandet från den mänskliga bikupan, kan inte fatta det högtidliga lugnet himlarymdernas majestätiska tystnad, som fyller anden med en upphöjd känsla och en förundran, som gränsar till skräck. Men den gode anden är otillgänglig för skräcken. Det oändliga, som är tyst och kallt för de lägre andarna, upplivas strax för honom, och låter höra sin mäktiga röst. Den från materien frigjorda själen förnimmer så småningom eterns melodiösa vibrationer, de utsökta harmonierna från de himmelska kolonierna liksom sfärernas överväldigande rytm. Denna världarnas melodi, dessa oändlighetens röster, som genljuder i tystnaden, njuter han och blir helt betagen av. Andäktig, hänryckt och uppfylld av en allvarlig och religiös känsla, av en beundran, som inte förtröttas, badar han sig i eterböljorna. Han begrundar stjärndjupen och svärmarna av andar, smidiga skuggor, lätta, som svävar och rör sig över vidsträcka ytor av ljus. Han biträder vid världarnas tillblivelse. Då ser han livet vakna och växa och följer utvecklingen av mänskligheter, som befolkar dem. Han fastslår, att på alla områden förenas verksamhet, rörelse och liv till ordning och reda i universum.

Vilken utvecklingsgrad han än må befinna sig på, så kan inte den ande som nyss lämnat jorden, räkna med att leva det högre livet i det oändliga. Underkastad reinkarnationen, är detta liv för honom bara en tid av vila, en ersättning för utståndna mödor och lidanden och en belöning för förtjänster. Han får därvid ny kraft och stärker sig för kommande strider. Men i den framtid, som väntar, kommer han inte längre att känna ängslan och bekymmer från jordelivet. Den förädlade anden kallas till återfödelse på bättre utrustade klot än vårt. Den storartade graderingen av världarna omfattar oräkneliga stadier ordnade för själarnas gradvisa uppåtstigande, som sker i tur och

ordning.

I de högre sfärerna har materien mindre herravälde. De skador som materien åstadkommer, mildras i den mån varelserna förädlas, för att slutligen försvinna. Där krälar människan inte mödosamt på marken under en tryckande atmosfär, utan förflyttar sig med lätthet. De kroppsliga behoven är nästan inga, och hårt arbete är okänt. Livet varar längre än vårt och förflyter under studier, med arbete för en fullkomlig civilisation och med den renaste moral som grund. Rättvisa åt alla är ett ideal, liksom vänskap och brödraskap. Krigets fasor, farsoter och andra landsplågor har inte tillträde, och råa intressen, som orsakar många begär här nere, söndrar inte andarna där.

Dessa grundtankar beträffande världarnas beboelighet bekräftas av vetenskapen. Genom studium av spektrum har den lyckats analysera deras grundelement, och massan har vägts genom att beräkna dragningskraften. Astronomin visar oss de varierande årstiderna med tidslängd och verksamhet i förhållande till planeternas lutning mot banorna. Den lär oss att Saturnus har en täthet som lönnträ, Jupiter nästan som vatten och att kroppars tyngd på Mars är hälften mot på jorden. De levande varelserna har inrättat sin organism efter de verksamma krafterna för varje värld. Då förstår vi, vilka skiftande former, som kan uppkomma ur dessa omständigheter, och vilka olikheter som kan uppstå, då livet framträder på världsrymdens oräkneliga planeter.

Slutligen kommer en dag, då anden, efter att ha genomvandrat kretsloppet för sina planetariska existenser och efter att ha blivit renad genom sina återfödelser och vandringar igenom världarna, får uppleva, att raden av reinkarnationer tar slut och det andliga livet öppnas, den definitiva själens verkliga liv, där det onda, mörkret och villfarelsen är bannlyst. Lugn, klarhet och djup trygghet har ersatt

bekymmer och tidigare oro. Själen har nått sina prövningars mål och är säker på, att inte behöva lida längre. Med vilken gripande känsla erinrar den sig inte sitt livs händelser, kringspridda under tidernas lopp, det långa uppåtstigandet och förvärvandet av förtjänster! Vilka lärdomar under denna utveckling, då hans naturs enhet och personlighet grundas och bekräftas i sin oändlighet.

Vid minnet av avlägsen oro, bekymmer och lidande försätts anden till den nuvarande sällheten och njuter med glädje därav. Vilken glädjeyra att känna sig leva i denna miljö av upplysta, tålmodiga och behagliga andar. Att förenas med dem genom band av tillgivenhet och kärlek, som ingenting kan störa. Att dela deras strävanden, deras sysselsättning och smak. Att veta sig vara förstådd, understödd och omtyckt, befriad från behov och död, vara ung med en ungdomstid som århundradena inte längre har något grepp om. Dessutom få studera, beundra och prisa det oändliga arbetet och därmed tränga djupare in i de gudomliga mysterierna. Den skall överallt erfara rättvisa, skönhet och himlens godhet. Den skall identifiera sig med, leva med och följa de högre andarna i deras verksamhet och uppdrag. Att inse att man kommer att lyckas, likna dem och stiga ändå högre. Att oupphörligt känna nya fröjder och veta att nya uppgifter och nya framsteg väntar. Sådant är det överflödande och härliga livet för den genom lidanden renade anden.

*****

De höga himlarna är hemort för den översinnliga, fullkomliga skönheten, som inspirerar alla sköna konster. De högre Andarna äger en betydande skönhetskänsla. Denna känsla är källan till deras renaste glädje, och alla kan förverkliga den i verk, inför vilka jordiska mästerverk förbleknar. Varje gång ett nytt genialt verk åstadkommits i vår värld, eller konsten uppenbarats i en fulländad form, kan man lita på, att en ande kommit från högre sfärer. Den har

förkroppsligat sig för att inviga människan i den eviga skönhetens glans. För den överlägsna själen är konsten i sina mångfaldiga aspekter en bön, en hyllning till den eviga Principen.

Anden, som i sig själv är fluidisk, verkar på världsrymdens fluider. Medelst viljekraft sammanställer och ordnar han dem efter sitt sinne och ger dem färger och former, som motsvarar hans syfte. Det är med hjälp av dessa fluider, som arbeten utförs, vilka trotsar alla jämförelser och varje analys.

Det är i de fluidiska uppehållsorterna, som de andliga högtiderna utvecklas. De rena andarna i bländande ljus grupperar sig där familjevis. Behagliga harmoniska ljud bredvid vilka de jordiska bara är buller och missljud, hänför dem. De är omgivna av den oändliga rymden, världarnas underbara skådespel, som välver sig i rymden och förenar sina toner till himmelska röster och den universella hymn, som stiger upp till Gud.

Alla dessa andar i oräknelig mängd är bekanta och tycker om varandra. Familjebanden och tillgivenheten, som förenade dem i det materiella livet och bröts i döden, har återställts för alltid. De kommer från olika ställen i världsrymden och de högre världarna. De delges resultaten av sina uppdrag och arbeten, lyckönskas för sina framgångar och hjälper varandra i svåra arbeten. Ingen baktanke, ingen känsla av avund tränger in i dessa finkänsliga själar. Kärlek, förtroende och tillgivenhet råder i dessa samfund, där man samlar anvisningar från de gudomliga budbärarna och antar nya uppgifter, som bidrar till att höja oss ytterligare. Somliga samtycker till att se till och vaka över folkens och planeternas framåtskridande och utveckling. Andra förkroppsligas på världsrymdens planeter för att där fullgöra sina uppdrag av uppoffring eller för att undervisa människorna i moral och vetande. Andra åter fäster sig såsom ledare eller beskyddare vid någon förkroppsligad ande. De understöder

honom på livets steniga väg, leder honom från födelse till död under flera på varandra följande liv och välkomnar honom vid slutet av vart och ett av dem på tröskeln till den osynliga världen. I den andliga rangordningens alla grader har anden sin uppgift i det oändliga arbetet för framsteg och medverkan i förverkligandet av de högre lagarna.

Ju mer anden renas, desto starkare och häftigare blir behovet, att, under vistelsen där lidandet är okänt, älska och inom sin klarhet och lycka dra till sig allt som lider, allt som kämpar och upprörs i den odödliga tillvarons lägre skikt. När en av dessa andar beskyddar en av sina lägre bröder och blir hans försvarare och ledare, med vilken vänlig omvårdnad understödjer han inte hans avancemang, med vilken glädje ser han inte hans framsteg, och med vilken bitterhet konstaterar han inte misslyckanden som inte kunde avvärjas! Ett barn, som stigit ur vaggan, prövar sina första steg under moderns ömma blick. På samma sätt biträdd, prövar sig anden fram i livets strider under sitt osynliga andliga skydd.

Alla har vi någon av dessa skyddsandar som råder oss i svåra stunder och leder oss på rätta vägar. Härav den kristna legenden om änglavakt. Det finns ingen mer angenäm och trösterik tanke. Att veta, att vi har en trofast vän som alltid och överallt är beredd att hjälpa oss, att påverka oss fjärran ifrån, liksom att vara hos oss i prövningen, råda oss genom inre åskådning och uppliva oss med sin kärlek. Detta är förvisso en ovärderlig källa till andlig styrka. Tanken att välvilliga och osynliga vittnen ser alla våra handlingar, bedrövas eller gläds, är också till för att ge oss mer visdom och varsamhet.

Det är genom detta hemliga beskydd, som solidaritetens band stärks och förenar den himmelska världen med den jordiska, den frigjorda anden med människan och den i kroppen fängslade anden. Det är genom detta oavbrutna bistånd från ömse sidor som djupa

sympatier och varaktig och oegennyttig vänskap grundas. Kärleken, som sporrar den upphöjda anden, utvidgas undan för undan till alla varelser genom att oupphörligt helt åberopa sig på Gud, själarnas fader och centrum för alla kärlekens makter.

*****

Vi har talat om hierarki. Den är i själva verket en andarnas rangordning. Dygd och erfarenheter förvärvade genom arbete och lidanden är den enda grunden och orsaken att finnas till. Vi vet, att alla andar i princip är jämlikar, olika endast beträffande framsteg, men bestämda för samma ändamål. Den andliga rangordningens gradering börjar inom det lägre livet och förlängs mot höjderna, otillgängliga för vår nuvarande föreställning. Den är en obeskrivlig gradering av makter, ljus och dygder, som tilltar från grunden till toppen – om det blir någon topp. Den är framåtskridandets spiral, som breder ut sig i oändligheten.

Tre stora skeden delar den: det materiella, det andliga och det himmelska livet, som återspeglas och återverkar på varandra och bildar en enhet, som utgör varelsernas utvecklingsfält, legendernas Jakobsstege. På denna oändliga stege är alla varelser förenade med osynliga band. Var och en understöds och attraheras av en högre ande. De högre själar, som visar sig för människorna, tycks oss begåvade med sublima kvaliteter, och likväl talar de om tillvaron av varelser placerade lika högt över dem, som de är över oss. De otaliga graderna följer på varandra i rad, och förlorar sig i de gåtfulla djupen.

Andens upphöjdhet känns igen på hans fluidiska klädnad. Den är som ett hölje vävt av förtjänster och förvärvade goda egenskaper under en rad existenser. För de lägre andarna är den glanslös och dunkel, men ökar i vithet i förhållande till de uppnådda framstegen och blir klarare och klarare. Redan hos den upphöjda anden är den

lysande, och ger en outhärdlig glans åt de högre andarna.

Varje ande är en ljuskälla med ett länge undertryckt beslöjat och osynligt ljus, som utvecklas med det moraliska värdet, växer långsamt och ökar i omfång och styrka. Först är den som en eld dold under askan, men röjer sig genom svaga gnistor och sedan med en ängslig och ostadig låga. En dag blir den en ljusring, efterhand livlig. Den vidgas och omsluter anden helt och strålar som en sol, eller som en av dessa kometer, som genomlöper de himmelska oändligheterna medan den lämnar efter sig en ljusstrimma. För att uppnå detta glänsande stadium behövs en mängd arbete och fruktbringande verk, samt en lång rad existenser, som för oss människor skulle förefalla som evigheter.

Skulle man inte, genom att höja sig mot toppar, som tanken svindlar inför, med intuitionen kunna skymta vad som är Gud, Universums Ande, ljusets underbara centrum? Den direkta anblicken av Gud, säger man, är bara uthärdlig för de största andarna. Det gudomliga ljuset uttrycker härligheten och makten, Den Eviges majestät, och är själva sanningens uppenbarelse. Men få själar kan betrakta den utan slöja. För att uthärda det förkrossande skenet, måste man vara i besittning av fullkomlig renhet.

Det jordiska livet avbryter andens strålande egenskaper. Under färden är själens ljus dolt inom kroppen likt en ensam brinnande låga djupt under ett gravmonument. Likväl kan vi fastställa dess närvaro inom oss. Våra goda handlingar, våra ädelmodiga insatser underhåller och friskar upp den. En hel folkhop kan känna värmen, som lätt sprider sig från en hänförd själ. Under våra stunder av öppenhet, barmhärtighet och kärlek känner vi inom oss liksom en låga, en stråle av vårt väsen. Det är detta inre ljus, som åstadkommer talare, hjältar och apostlar. Det är detta ljus, som upplivar åhörarna, hänrycker folk och får dem att utföra stora ting. De andliga krafterna

uppenbarar sig då inför allas blickar, och visar, vad psykiska krafter kan förmå, som sätts i verksamhet av goda och rättfärdiga begär. Själens kraft är större än alla materiella krafter. Den kan sätta en värld i rörelse, och denna kraft är ljuset.

*****

Vi har försökt ge en föreställning om den slutliga himmelska tillvaron genom att följa andarnas undervisning. Det är målet, mot vilket alla själar gradvis utvecklas. Det är miljön där alla lyckodrömmar förverkligas, där ädla strävanden tillfredsställs, där svikna förhoppningar, hämmade känslor och undertryckta utbrott av den materiella tillvaron utvecklas i frihet. Där sympatier, ömhet och oskyldiga böjelser träffas, förenas och grundas i en oändlig kärlek, som omfattar alla varelser, och får dem att i en ständig gemenskap leva inom den stora harmonin.

För att uppnå dessa nästan gudomliga höjder, är det inte desto mindre nödvändigt att, från det sluttande planet, som leder dit, ha övergett åtrå, lidelser och begär. Man måste ha sönderslitits av törnen och renats av vatten från glaciärerna. Man måste ha förvärvat saktmod, undergivenhet och tro, lärt sig lida utan knot, gråta i tysthet, försmå förmåner och världens kortlivade fröjder. Man måste ställa in hela sin själ på det goda, som aldrig förgås. Man måste i de jordiska gravarna ha lämnat många kvarlevor, vanställda av smärtor och uthärdat umbäranden utan att beklaga sig. Man måste utstå förödmjukelse utan att jämra sig, ensamhetskänsla och sorg. Man måste många gånger tömma den djupa och bittra kalken, ty endast lidandet utvecklar själens krafter, härdar den för kampen och uppåtstigandet, luttrar, förädlar och bringar till mognad samt öppnar det sälla livets portar.

Odödlige ande, förkroppsligad eller fri, om du snabbt vill

genomgå världarnas storslagna kedja, vinna de överjordiska regionerna, avlägsna då ifrån dig allt, som tynger dina steg och hindrar din flykt. Återge jorden allt, som kommer därifrån, och sträva efter de eviga värdena. Arbeta, be, trösta, håll ut, älska, ja, älska ända till uppoffring! Fullgör din plikt till varje pris, till priset av försakelse och död! Då kommer du att så fröet till din kommande lycka.

XXXVI – De lägre andarna.

Den rena anden bär inom sig sitt ljus och sin framgång, som följer honom överallt och utgör den väsentliga delen av hans väsen. På samma sätt släpar den brottslige anden med sig sitt mörker, sitt straff och sin skam. Fastän de inte är materiella, är de lastbara själarnas kval därför inte mindre levande. Helvetet är bara en inbillad plats, ett fantasifoster, en skräckbild, kanske nödvändig, för att därmed göra intryck på människor med ett outvecklat tankemönster, men som i varje fall inte har någon verklighet. Andarnas undervisning med avseende på det kommande livets plågor är helt annorlunda, så hypotes har ingen del i den.

De som själva utstår dessa lidanden, kommer att beskriva dem för oss, liksom andra kommer att skildra sin hänförelse. De är inte påtvingade av en godtycklig vilja. Ingen dom är uttalad. Anden utstår de naturliga följderna av sina handlingar, som återfaller på honom, prisar eller förkrossar honom. I tillvaron på andra sidan graven lider varelsen inte bara av det onda han gjort utan också av sin overksamhet och svaghet. Med ett ord, denna tillvaro är hans eget verk, det är sådant som han har format det med egna händer. Lidandet är oskiljaktigt förenat med det ofullkomliga tillståndet, men det förmildras med framåtskridandet och försvinner när anden har övervunnit materien.

En ond andes straff fortsätter inte bara i det andliga livet utan

också under de följande inkarnationerna, som släpar det med sig till de lägre världarna, där tillvaron är osäker, och där lidandet härskar oinskränkt. Det är dessa världar som skulle kunna betecknas som helveten. Ur vissa synpunkter torde jorden räknas dit. Omkring dessa klot, rullande fängelser i rymden, svävar de dystra hoparna av ofullkomliga andar i väntan på stunden för pånyttfödelse.

Vi har sett, hur mödosamt, långt, fullt av oro och ångest det kroppsliga skedet för frigörelse av anden är. Illusionen om det jordiska livet pågår under åratal. Oförmögen att klargöra sitt tillstånd och bryta banden som kedjar honom, har han aldrig höjt sin förståelse och sitt hjärta utöver den trånga tillvarons cirkel utan fortsätter att leva såsom han gjorde före döden, förslavad i vanor och böjelser. Han blir upprörd över att hans närmaste ej ser eller hör honom längre. Sorgsen och utan mål och hopp irrar han omkring i omgivningar som är vardagliga för honom. Det är dessa *själar i nöd*, vars existens fastställts i vissa hus genom otaliga och bullrande framträdanden, och vilkas närvaro man länge anat.

Andens situation efter döden beror uteslutande på de strävanden och omdömen som han utvecklat. Det är alltid den obönhörliga lagen om sådd och skörd. Den, som ägnat all sin glädje och all sin lycka åt denna världs ting och förlustelser, lider grymt så snart han berövats dem. Varje begär bär i sig själv sitt straff. Den ande, som inte kunnat befria sig från grova lustar och råa begär, förblir dess lekboll och slav. Hans plåga blir att bli ansatt av dem utan att kunna få tillfredsställelse.

Den girige skördar smärta och förtvivlan, då hans med omsorg samlade rikedomar förskingras. Trots allt förblir han fäst vid dem och därmed ett rov för en fruktansvärd ångest och utlämnad åt häftiga utbrott.

Likaså förtjänt av medlidande är de högmodigas belägenhet. De som missbrukat sin lycka och sina rättigheter, bara tänkt på berömmelse och välbefinnande, och som föraktar de ringa och förtrycker de svaga. För dem finns det inte längre krypande smickrare eller fjäskiga tjänare, varken bostäder eller praktfulla kläder. Avklädda allt, som utgjorde deras jordiska storhet, väntar dem ensamhet och nöd i världsrymden.

Än mer skrämmande är villkoren för grymma och giriga andar, för brottslingar av alla slag och för dem som utgjutit blod eller trampat rättvisan under fötterna. Jämmer och förbannelser från deras offer genljuder i deras öron, som det tycks dem, i evighet. Ironiska och hotande skuggor omger och förföljer dem oupphörligt. För dem finns ingen tillräckligt djup och dold återgång, och de söker förgäves vila och glömska. Endast inträdet i ett ringa liv, i en eländig och förödmjukande tillvaro i slaveri kan mildra deras olyckor.

Ingenting uppväger skammen och skräcken hos den själ, som oupphörligt ser sina brottsliga existenser resa sig inför honom, scener med mord och rån. Han känner sig avklädd, genomträngd av ett ljus, som återupplivar hans hemligaste hågkomster. Minnet, denna brännande tagg, svider och sliter sönder honom. När man upplever detta lidande, förstår man och välsignar det gudomliga förutseendet, som besparar oss det under jordelivet. Det ger oss sålunda med det andliga lugnet en större frihet att verka för arbetet med vår förbättring.

Egoister, människor, som uteslutande är upptagna av sina nöjen och egna intressen, bereds också en besvärlig framtid. Eftersom de endast älskat sig själva, inte hjälpt, tröstat eller lättat på bördan för någon, finner de i sin tur varken sympati eller hjälp i det nya livet. De är ensamma och övergivna och tiden blir dem enformig och lång. En dyster leda och en ovisshet full av ängslan trycker dem. Ångern

över förspilld tid och bortslösat liv jämte avskyn för de ynkliga intressen, som upptagit dem, allt detta gnager och förtär dem. De lider och irrar omkring ända tills en kärleksfull tanke kommer till dem och lyser upp deras mörker såsom en hoppets stråle. Ända tills de, efter en välvillig och upplyst andes råd, med sin viljekraft river sönder det fluidiska nät som innesluter dem och beslutar sig för att slå in på en bättre väg.

Självmördares belägenhet har många likheter med brottslingars, men är ibland ändå värre. Självmord är en feghet och ett brott, vars följder är fruktansvärda.

Enligt en andes beskrivning *"undflyr självmördaren lidandet bara för att i stället finna tortyren"*. Var och en av oss har plikter att uppfylla och uppdrag att fullgöra på jorden Man har prövningar att utstå för sitt eget bästa och för sin förädling. Att försöka undandra sig detta, att befria sig från de jordiska plågorna före den angivna gränsen, är att bryta mot naturlagen. Varje kränkning av denna lag medför en våldsam återverkan på den brottslige.

Självmord befriar inte från fysiska lidanden. Anden förblir bunden till sin köttsliga kropp, som han trodde vara förstörd, och utstår långsamt alla upplösningens faser, och de smärtsamma förnimmelserna mångfaldigas i stället för att minska. Långt ifrån att förkorta sin prövning, förlänger han den på obestämd tid. Hans obehag och oro varar långt efter att det materiella höljet förstörts. Han blir på nytt tvungen att trotsa svårigheter, som han trodde sig undslippa genom döden, och som hans förflutna framkallat. Han måste utstå dem under värre förhållanden och på nytt, steg för steg gå den med hinder beströdda vägen och därför undergå en svårare inkarnation, än den han velat undfly.

De avrättades lidanden efter avrättningen är förskräckliga, och de

beskrivningar, som vissa beryktade mördare ger, skulle kunna uppröra de mest hårdhjärtade genom att påvisa för den mänskliga rättvisan de sorgliga verkningarna av dödsstraffet.

De flesta av dessa olyckliga finner sig vara offer för en häftig överretning, för ohyggliga förnimmelser, som gör dem ursinniga. Fasan för sina brott, blickarna från sina offer, som tycks förfölja och tränga igenom dem som svärd, hallucinationer och ohyggliga drömmar, är det öde, som väntar dem. För att finna ett avledande medel för sina plågor kastar sig de flesta över de inkarnerade med likartade böjelser och driver dem in på brottets väg. Andra, förtärda av samvetsförebråelser såsom av en outsläcklig eld, söker utan rast och ro en obefintlig tillflykt. Under sin villfarelse, tror de sig överallt se lik, hotande ansikten och blodpölar.

Elaka andar, vilkas felsteg väger tungt, kan omöjligt förutse framtiden. De vet ingenting om de högre lagarna. De fluida som omsluter dem, motsätter sig varje samband med de upphöjda andar, som skulle vilja rycka upp dem ur deras slapphet och böjelser. Detta är dock omöjligt på grund av dessa andars grova, nästan materiella natur och deras begränsade förnimmelseområde. Därav följer en fullständig okunnighet om deras bestämmelse och en benägenhet att tro, att deras lidanden varar i evighet. Vissa av dem är också genompyrda av katolska fördomar. De tror och säger sig vara i helvetet. Förstörda av avundsjuka och hat och för att slippa ifrån sina bekymmer, söker många umgängen med svaga och för det onda benägna människor, som de förföljer och ger fördärvliga råd. Men av dessa nya överdrifter kommer så småningom andra lidanden. Återverkan av det onda de förorsakat, innesluter dem i ett nät av dunkla fluida. Mörkret blir mer fullständigt, en trång cirkel uppstår och en mödosam och smärtsam reinkarnation väntar dem.

Lugnare är de, som grips av ånger, de som undergivet ser

prövningarnas tid komma och är beslutna att underkasta sig den eviga rättvisan. Som ett blekt skimmer belyser samvetskval deras själ med en oklar dager och möjliggör för de goda andarna att smyga sig in till deras omdöme och villigt ge dem uppmuntran och råd.

XXXVII. – Helvetet och demonerna.

Kyrkan har endast stött sig på fall av obsession och lättsinniga och spefulla andars bullrande framträdanden och anfäktelser. Därav har kyrkan trott sig skyldig att tillskriva demonerna alla spiritistiska fenomen och fördömer dem såsom onyttiga och farliga. Innan man tillbakavisar denna förklaring är det lämpligt, att först erinra om, att katolicismen på samma sätt mottagit alla stora upptäckter, alla stora framsteg, som markerat historiens frammarsch. Det finns knappast några vetenskapliga erövringar, som inte betraktats som djävulens verk.

Vi har nämnt, att den osynliga världen är en dubblering av den mänskliga. Andarna är bara mer eller mindre fullkomliga själar, som lämnat sitt köttsliga hölje. Våra förbindelser med dem måste regleras med lika mycket förbehåll och försiktighet, som förhållandena till våra medmänniskor.

Att i spiritismen bara se lägre andars framträdanden är likvärdigt med att bara se det onda inom mänskligheten. Andarnas upphöjda undervisning har lyst upp livsvägen, löst framtidens oklara problem, stärkt den vacklande tron och upprättat rättvisa på orubbliga grunder. Tack vare dem har en mängd klentrogna och ateister förts till tro på Gud och odödlighet. Okunniga och vanartiga människor har i tusental återvänt till det goda och sanna. Är detta djävulens verk? Och om Satan fanns, skulle han då vara blind nog att arbeta mot sina egna intressen?

Det är tillräckligt med en viss klarsynthet för att särskilja andarnas karaktär, och i våra förbindelser med dem ta hänsyn till vad som bör förkastas eller behållas. Jesus sade: “Man känner trädet av dess frukt!” Upphöjda andars undervisning och uttryckssätt är alltid präglade av värdighet, vishet och människokärlek. De syftar bara till människans framsteg och är ointresserade av allt materiellt. De lägre andarnas upplysningar är bristfälliga, vimlar av motsägelser och handlar vanligen om simpla ämnen utan moralisk lyftning. Lättsinniga eller lägre andar lämnas företräde vid fysiska framträdanden.

Spiritismen medför för mänskligheten en undervisning avpassad till dess behov. Den återupprättar Evangeliets lära i dess ursprungliga renhet, förklarar och fullständigar den och lösgör den från spekulation och ståndsintressen och återger den dess sanna uppgift och inflytande över själarna.

Den kristna religionen har förändrats under tidsåldrarna och utövar i dag inte mer än en försvagad och otillräcklig verkan på seder och karaktärer. Den uppgift som tillkom kristendomen återupptags och fullföljs av spiritismen. De osynliga andar har som uppdrag att återupprätta allting, att göra sig förtrogen med de ringaste liksom med de mest upplysta omgivningar, och i den oräkneliga massan arbeta på förnyelse av de mänskliga samfunden. Teorin om demoner och om ett evigt helvete kan inte erkännas av någon förnuftig människa. Satan är bara en myt. Inga varelser är skapta att för evigt vara ägnade åt det onda.

XXXVIII. – Människans inverkan på de olyckliga andarna.

Vår likgiltighet med avseende på spiritistiska uppenbarelser kan inte endast beröva oss kunskapen om framtiden på andra sidan

graven. Samtidigt tar vi därmed bort möjligheten att verka för olyckliga andar, mildra deras lott genom att göra det lättare för dem att avhjälpa sina brister. I betraktande av deras ännu grova fluidiska sammansättning har de lägre andarna mer affinitet med människorna än med de rena andarna. De förra är just därigenom mer tillgängliga för vårt inflytande. Genom att komma i förbindelse med dem, kan vi göra en fruktbar insats med att undervisa och sedligt förbättra dem och därmed samtidigt förbättra och rena den fluidiska miljö, i vilken vi alla lever. De olyckliga andarna hör vår kallelse och våra maningar. Våra sympatiska tankar omsluter dem som en elektrisk ström och drar dem till oss och möjliggör samtal med hjälp av medier.

Så är det för varje ande, som lämnar denna världen. Våra frammananden väcker de dödas uppmärksamhet och underlättar deras kroppsliga frigörelse. Våra brinnande böner är som ljusstrålar eller harmoniska vibrationer som belyser dem och utvidgar deras väsen. Det är behagligt för dem att tänka, att de inte är överlämnade åt sig själva i oändligheten, och att det ännu finns varelser på jorden, som intresserar sig för deras öden och önskar dem lycka. Fastän deras öden i vilket fall som helst inte kan hindras av dessa böner, är de inte desto mindre välgörande för anden, eftersom de tar bort hopplösheten, och ger de nödvändiga fluidiska krafterna till att kämpa mot skadligt inflytande och stiga högre.

Man får likväl inte dölja, att förbindelserna med de lägre andarna kräver en viss försiktighet beträffande avsikter, takt och fasthet. Alla människor skulle inte vara lämpliga att i dessa avseenden dra ut de goda effekter, som man kan vänta av dem. Man måste äga en verkligt moralisk överlägsenhet för att behärska dessa andar, undertrycka deras förvillelser och leda dem på den rätta vägen. Denna överlägsenhet förvärvas bara genom ett liv fritt från materiella begär. I detta fall härskar de renade fluida hos dessa personer, lätt över de

underutvecklade andarna.

Man behöver dessutom praktisk kunskap om den osynliga världen, för att kunna röra sig säkert bland de motsägelser och misstag som de lättsinniga andarnas upplysningar vimlar av. På grund av sin bristfälliga natur äger de endast begränsade kunskaper. De ser och bedömer tingen annorlunda. Många har kvar sina åsikter och förutfattade meningar från jordelivet. Visdom och skarpsynthet blir alltså nödvändiga för att röra sig genom denna labyrint.

Studiet av de spiritistiska fenomenen och förbindelserna med den osynliga världen företer många svårigheter och ibland till och med faror för en okunnig och ytlig människa, som föga intresserar sig för frågans andliga sida. Den, som bryskt tränger in i den osynliga världen utan att studera Andarnas vetenskap och filosofi, och utan förbehåll överlämnar sig åt manifestationer, befinner sig från första stund i kontakt med tusentals varelser, vars intriger och utsagor inte finns någon möjlighet att kontrollera.

Hans okunnighet lämnar honom försvarslös för deras inflytande, ty hans villrådighet och obeslutsamhet kan inte motstå den påverkan, för vilken han är utsatt. Svag och upprörd, som han är, dras liknande andar till honom, belägrar och bedrar honom utan några som helst skrupler. Då han ingenting vet om de ockulta lagarna, isoleras han på tröskeln till en värld, där hallucinationer och verklighet sammanblandas. Han har allt att frukta såsom lögn, ironi och tvångsföreställningar.

De lägre andarnas del i spiritistiska framträdanden var i början betydande. I en materiell miljö som vår, kunde endast buller och andra fysiska företeelser göra intryck på människorna. De kunde rycka upp dem ur deras likgiltighet för allt som inte berörde deras omedelbara intressen. Det är det, som rättfärdigar företeelser som det

roterande bordet, knackningar, stenkastning etc. Dessa något triviala fenomen åstadkomna av andar, som ännu var underkastade materiens inflytande, var anpassade till det andliga tillståndet hos dem vilkas uppmärksamhet man önskade väcka. Dessa händelser kan man inte tillskriva de högre andarna, som bara framträder med mindre grova förfaringssätt och i synnerhet med hjälp av medier med förmåga till psykografi, hörsel och inkorporation.

Efter de materiella fakta som vände sig till sinnena, har andarna talat till vår intelligens, känsla och förnuft. Den gradvisa fullkomningen av kommunikationsmedel visar oss omfånget av de utvägar, som de osynliga makterna förfogar över, och vilka skiftande och djupgående kombinationer som de kan sätta i spel för att sporra människan på framåtskridandets och kunskapens väg under hennes levnadsöden.

XXXIX. – Rättvisa, solidaritet och ansvar.

Andarna säger oss, att allt, andligt såväl som fysiskt, sammanfogas och förenas i universum. Enligt tingens ordning är allt, från det enklaste till det mest sammansatta, reglerat av en lag. Varje verkan hänför sig till en orsak, och varje orsak åstadkommer en verkan identisk med sig själv. Därav rättvisans grundsats inom det moraliska området, bekräftelsen om gott och ont och den distribuerande lagen, som lönar var och en efter hans gärningar. Lika följdriktigt som regnmoln bildade genom avdunstning oundvikligen faller ned igen såsom regn, återfaller fullbordade handlingar på sin upphovsman. Var och en av dessa handlingar, var och en av vår tankes viljeyttringar, enligt den drivkraft, som givits, fulländar hans utveckling för att återkomma med goda eller onda verkningar till den källa som åstadkommit dem.

Sålunda fördelas straff och belöning på individerna genom

händelsernas naturliga gång. Det onda liksom det goda, allt återvänder till sin utgångspunkt. Det finns fel som åstadkommer sina verkningar under själva det jordiska levnadsloppet. Det finns andra sådana och allvarligare, vars följder endast ger sig tillkänna i den andliga tillvaron och ibland till och med under en senare inkarnation.

Talionsprincipen är ingenting absolut. Det är inte desto mindre riktigt, att människans begär och brott medför identiska följder som det inte går att dra sig undan. Den högmodige bereder sig en framtid i förödmjukelse, egoisten grundlägger omkring sig tomhet och likgiltighet, och svåra umbäranden väntar de vällustiga. Det är det oundvikliga straffet, den verksamma medicinen, som skall bota det onda i dess orsak. De fullbordas av sig själva utan att någon behöver göra sig till bödel för sina medmänniskor.

Genom att sätta oss i förbindelse med de högre makterna, kan ånger och en brinnande vädjan till den gudomliga barmhärtigheten skaffa oss den nödvändiga kraften att genomgå de smärtsamma prövningarnas väg. Det är den som vårt förflutna utstakat åt oss, men ingenting utom botgöring kan utplåna våra felsteg. Lidandet, denna stora uppfostrare, kan ensamt rehabilitera oss.

Rättvisans lag är alltså bara följden av den universella andliga ordningen, och plågor och straff visar oss den kränkta och våldförda naturens återverkan på dess eviga grundsatser. De universella krafterna är solidariska och återverkar och vibrerar i samklang. Varje andlig kraft reagerar mot det som kränker den i förhållande till dess verkningssätt. Gud straffar ingen. Han lämnar åt tiden uppgiften att låta verkningarna bli en följd av deras orsaker.

Människan är alltså sin egen domare, ty enligt det bruk eller missbruk, som hon gör av sin frihet, blir hon lycklig eller olycklig. Resultatet av hennes handlingar låter stundom vänta på sig. Vi ser i

denna världen de brottsliga lägga munkavle på sina samveten och göra sig lustiga över lagarna samt leva och dö hedrade. Rättskaffens människor däremot förföljs av motgångar och förtal. Därav nödvändigheten av kommande liv, under vilka rättvisans princip finner sin tillämpning och det andliga tillståndet sin jämvikt. Utan detta nödvändiga tillägg skulle inte den nuvarande tillvaron ha någon betydelse, och nästan alla våra handlingar vara blottade på eller helt utan påföljd.

I själva verket är okunnighet det mest onda varifrån allt annat ont härrör. Om människan klart insåg följderna av sina handlingar, skulle hennes beteende bli annorlunda. Genom att känna till den andliga lagen och dess oundvikliga tillämpning, skulle människan lika litet försöka bryta mot den som att motsätta sig tyngdlagen.

*****

Dessa nya synpunkter kommer också att stärka de band som förenar oss med medlemmarna av andarnas stora familj. Inkarnerade eller desinkarnerade, så är alla andar syskon. Barn av en gemensam Fader, Gud, fullföljer de likformiga livsöden. Alla andar är förpliktigade till ömsesidigt bistånd. Ömsom beskyddare och beskyddade hjälper de varandra under sin vandring. Genom återgäldandet av tjänster och i gemenskap utståndna prövningar får de dessa känslor av brödraskap och kärlek att framträda och utvecklas, vilket är ett av villkoren för det högre livet och en av formerna för lyckligt liv.

Det band som förknippar oss med våra bröder i rymden, förenar oss ändå närmare med jordens invånare. Alla människor, från de mest obildade till de mest civiliserade, är andar, som genom ursprung och ändamål liknar oss. I sin helhet bildar de ett samhälle, vars alla medlemmar är solidariska, och där var och en genom att arbeta för

sitt personliga framåtskridande, måste delta i förkovran för allas bästa. Lagen om rättvisa är inte annat än resultaten av handlingarna, kedjan av verkningar och orsaker. Den ensamt förklarar varför så mycket ont plågar mänskligheten.

Jordens historia är föga annat än en väv av mord och orättvisor. Men alla dessa blodbesudlade sekler, alla dessa förvirrade existenser förenas i det närvarande såsom bifloder till sin flodbädd. De andar, som bildar det nuvarande samhället, är bara folk från en förfluten tid, som återvänt för att lida följderna av sina föregående liv, med det ansvar de släpar med sig. Hur skulle mänskligheten kunna vara lycklig, då den skapats av sådana element? Generationerna är gemensamt ansvariga genom tiderna. Tomheten och dunsterna från deras lustar och begär insveper och följer dem ända tills de uppnått fullständig renhet. Detta betraktelsesätt låter oss ännu livligare känna nödvändigheten av att bättra den sociala miljön. Det gör vi genom att upplysa våra medmänniskor om orsaken till våra gemensamma olyckor, och genom att omkring oss med gemensamma ansträngningar skapa en sundare och renare atmosfär.

Människan måste äntligen lära sig uppskatta sina handlingars betydelse och utsträckningen av sitt ansvar. Hon måste skaka av sig denna likgiltighet, som gräver det samhälleliga eländets avgrund och moraliskt förgiftar denna jord, där hon måste återfödas kanske många gånger. Det är nödvändigt, att en ny stormvind går fram över folken och upptänder i dem den övertygelse, varifrån de fasta och orubbliga viljeyttringarna kommer. Det är också nödvändigt, att alla äntligen får veta, att det ondas herravälde inte är evigt, och att rättvisa inte är ett tomt ord. Den ensam styr världarna, och under dess mäktiga horisont görs alla själar i det kommande livet ödmjuka och allt motstånd och all upproriskhet krossas.

Varelsernas jämlikhet, solidaritet och ansvarighet har alltså sitt

ursprung i den högre uppfattningen om rättvisa. Dessa grundbegrepp förenas och grundläggs helt, i en unik lag, som behärskar och styr det fria framåtskridandet i universum. Ger inte denna harmoni och mäktiga samordning av lagar och förhållanden en annorlunda och trösterikare uppfattning om livet och mänsklighetens öde än intighetens förespråkare? I denna oändlighet, där allt är reglerat av visa och djupsinniga lagar, där rättvisa visar sig ända in i minsta detalj där förblir inte en nyttig handling utan vinst, inte ett felsteg utan straff och intet lidande utan gottgörelse. Där känner sig varelsen stå i förbindelse med allt som lever. Under arbete för sig och för alla utvecklar man fritt sina krafter, ser sina kunskaper och sin lycksalighet tillväxa.

Jämför man dessa bilder med de kalla materialistiska teorierna i denna förskräckliga värld, en värld där varelser upprörs, lider och går vidare utan sammanhang, mål eller hopp, där de genomlöper sina kortvariga liv såsom bleka skuggor och utlämnade åt fåfängligheter för att återfalla i den eviga natten och tystnaden, då kan man fråga sig, vilken av dessa uppfattningar, som är bäst i stånd att stödja människan i hennes lidanden, härda hennes karaktär och föra henne mot de högsta topparna.

XL. – Den fria viljan och Försynen.

Den fria viljan är en av de frågor, som mest sysselsatt filosofer och teologer. Att bringa människans vilja och frihet i samklang med naturlagarnas och den gudomliga viljans spel har visat sig desto svårare att förstå, eftersom det blinda ödet hos ett stort antal förefaller väga tungt över mänsklighetens öde. Andarnas undervisning har förklarat problemet. Det skenbara olycksöde, som sprider olyckor över levnadsvägen, är bara följden av vårt förflutna. Det är verkan, som återvänder till sin orsak eller uppfyllelsen av den fastställda planen, som godkänts av oss före återfödelsen enligt våra

själsliga rådgivares råd för vårt bästa och vår förädling.

I skapelsens lägre skikt känner varelsen ännu ej sig själv. Endast instinkten, ett slags ödets skickelse, leder honom, och det är bara inom den högre djurvärlden som de första antydningarna till själsförmögenheter visar sig som en blek daggryning. Först i mänskligheten vaknar själen till den andliga friheten. Omdöme och medvetande utvecklas mer och mer efterhand som den genomgår sitt ofantliga levnadslopp. Ställd mellan gott och ont, jämför och väljer själen fritt. Sedan den blivit upplyst genom sina misstag och olyckor, härdas de andliga krafterna genom prövningar och erfarenheter.

Begåvad med medvetande och frihet kan den mänskliga själen inte längre återfalla till den lägre tillvaron. Inkarnationerna följer på varandra i världarnas kedja ända till dess själen efter långvariga ansträngningar förvärvat de tre tillgångarna: vishet, vetenskap och kärlek. Dessa befriar för alltid från återfödelser och död och öppnar tillträdet till den himmelska tillvaron.

Genom att använda sin fria vilja, fastställer själen sina levnadsöden och förbereder sin glädje eller sina plågor. Men aldrig vägras honom hjälp och tröst från ovan under vandringen och den bittra prövningen eller under den brinnande och lidelsefulla kampen. Om blott själen inte överger sig själv så snart viljan att uppnå den rätta andliga vägen vaknar, och hur ovärdig han än må känna sig, bringar Försynen hjälp och stöd.

Försynen är den högre Anden, ängeln, som vakar vid olycka, den osynlige tröstaren, vars inspiration livar det av förtvivlan lamslagna hjärtat, och vars livgivande fluida stödjer den förkrossade resenären. Den är fyrbåken i natten till räddning för dem som irrar omkring på livets stormiga hav. Försynen är ytterligare och i synnerhet den gudomliga kärleken, som i strömmar svämmar över skapelsen.

Vilken omsorg och vilken omtänksamhet i denna kärlek! Är det inte enbart för själen, för att tjäna som infattning åt dess liv, som skådeplatsen för dess framsteg, som Försynen hängt världarna i rymden, tänt solar och bildat land och hav? För själen ensam fullbordades detta stora verk, sammanställdes naturkrafterna, framträdde och utvecklades världsalltet ur nebulosornas inre.

Själen är skapad för lycka och välfärd. Men för att uppskatta denna lycka till sitt värde och för att förstå priset, måste den själv erövra den och därför utveckla de krafter den har. Handlingsfrihet och ansvarighet växer med själens förädling, ty ju mer upplyst man blir, desto mer kan och bör man avpassa sina personliga krafters insats till de lagar, som styr universum.

Varelsens frihet utövas alltså inom ett begränsat område. Å ena sidan enligt naturlagarnas krav, lagar som inte tål något angrepp eller någon störning av världsordningen. Å andra sidan av hans eget förflutna, vars följder återfaller på honom själv tvärs igenom tiderna ända till fullständig upprättelse. I vilket fall som helst kan utövandet av den mänskliga friheten inte hindra den gudomliga planens utförande. Annars skulle tingens ordning i varje ögonblick bli störd. Ovanför våra begränsade och föränderliga synfält upprätthålls och fullföljs universums oföränderliga ordning. Vi är nästan alltid dåliga bedömare av vad som för oss är det verkligt goda, och om tingens naturliga ordning skulle ge efter för våra önskningar, vilka förskräckliga störningar skulle inte det medföra?

Den första användning människan skulle göra av en absolut frihet skulle vara att avlägsna lidandets alla orsaker och redan här nere försäkra sig om ett liv i lycksalighet. Om det är det onda, som den mänskliga intelligensen har skyldighet och möjlighet att oskadliggöra, till exempel det som härrör från den jordiska miljön, så finns det annat, som är oskiljaktigt förenat med vår andliga natur.

Detta kan endast lidanden och tvång betvinga och övervinna. Detta är våra laster. I dessa fall blir lidandet en skola eller snarare ett oundgängligt hjälpmedel, och de utståndna prövningarna är bara en rättvis fördelning av den ofelbara rättvisan. Det är alltså vår okunnighet om Guds föreskrivna avsikter, som får oss att göra motbeskyllningar mot världsordningen och dess lagar. Då vi kritiserar dem, är det emedan vi är okunniga om de dolda drivkrafterna.

Ödet är resultatet av våra intriger och fria beslut under våra på varandra följande liv. Ju mera vi förstår och försöker förminska våra brister, desto mer kan vi acceptera vårt materiella liv som utgångspunkten för detta mål.

Företeelser som hypnotism och andlig påverkan förklarar det som händer i liknande fall under inflytande av våra andliga beskyddare. I somnambult tillstånd lovar själen under magnetisörens påverkan att utföra den eller den handlingen inom en given tid. Utan att ha bevarat något klart minne av sitt löfte, utför han sedan i vaket tillstånd punkt för punkt den beordrade handlingen. Människan tycks inte ha bevarat minnet av beslut som fattats före återfödelsen. Den tid kommer, då hon går de förutsedda händelserna till mötes, och, i den mån det erfordras, tar del i sitt framåtskridande eller i utförandet av den oundvikliga lagen.

XLI. – Reinkarnation

Vi skall inte avsluta denna undersökning av livet i världsrymden utan att i korthet ange efter vilka regler reinkarnationen verkställs. Alla de själar, som inte kunnat befrias från jordiskt inflytande, måste återkomma till denna värld för att där arbeta på sin förbättring. Så är fallet för det oerhört stora flertalet. Liksom andra faser av tillvaron är också reinkarnationen underordnad lagarna. Renhetsgraden hos

perispiriten, den molekylära samklang som bestämmer andarnas klassificering i världsrymden, fastställer också villkoren för reinkarnationen. Likar attraherar varandra. Det är i kraft av detta faktum, av denna lag om attraktion och harmoni, som andar av samma klass, karaktärer och likartade strävanden närmar sig varandra. De följs åt genom sina många existenser, inkarnerar tillsammans och bildar likartade familjer.

När tiden för reinkarnationen kommer, känner sig anden dragen av en oemotståndlig kraft och mystisk frändskap till den miljö, som passar honom. Det är förvisso en svår stund och mer fruktansvärd än dödsångesten. I verkligheten är döden bara en befrielse från de kroppsliga banden och ger tillträde till ett friare och mer intensivt liv. Inkarnationen är däremot förlusten av denna fria tillvaro, en inskränkning av jaget och en övergång från de ljusa rymderna till det mörka fängelset. Det är också nedstigning i en avgrund av sörja och elände, där varelserna blir underkastade otaliga tyranners tvång. Därför är det svårare och smärtsammare att återfödas än att dö, och andens motvilja, fasa och djupa nedslagenhet på tröskeln till denna dystra värld är lätt att förstå.

*****

Reinkarnationen sker genom ett gradvis närmande och en sammansmältning av materiella molekyler till perispiriten, vilken förminskas, förtätas och småningom blir tung tills tillräckligt med materia bildar ett kroppsligt hölje, en mänsklig kropp.

Perispiriten spelar sålunda rollen av en flytande elastisk modell, som lånar sin form till materien. Därav härrör de fysiologiska villkoren för reinkarnationen. Egenskaper eller brister hos formen visar sig hos den fysiska kroppen, som i de flesta fall bara är en ful och grov kopia av perispiriten.

Så snart som den molekylära sammansmältningen börjar, som skall ge upphov till kroppen, grips anden av oro. En domning, ett slags fullständig kraftlöshet bemäktigar sig honom så småningom. Hans själsförmögenheter beslöjas den ena efter den andra, hans minne försvinner och medvetandet sövs. Anden är liksom innesluten i en puppa.

Själen, som fötts till den jordiska tillvaron, måste under en lång period förbereda den nya organismen, och anpassa den till de nödvändiga livsfunktionerna. Inte förrän efter tjugo eller trettio års famlande och instinktiva ansträngningar, återfår han bruket av sina förminskade själsförmögenheter, för att därefter med någon säkerhet kunna fullfölja existensens farliga överresa. Den föga upplysta människan gråter och beklagar sig vid gravarna, dessa utgångar öppna mot oändligheten. Om hon vore förtrogen med lagarna från ovan, är det över vaggorna hon skulle jämra sig. Är inte det nyfödda barnets skrik detsamma som andens klagan inför livets sorgliga framtidsutsikter?

Naturens oböjliga lagar eller snarare verkningar av varelsens tidigare liv, avgör hans reinkarnation. Den lägre anden, ovetande om dess lagar och obekymrad om sin framtid, undergår mekaniskt sitt öde och återvänder för att inta sin plats på jorden under påverkan av en kraft, som han inte ens försöker förstå. Den ande, som kommit långt, inspireras av exempel som omger honom i det fluidiska livet. Han insamlar råd från andliga ledare, väger goda eller dåliga förhållanden för sitt uppträdande i denna värld, förutser hindren, vägens svårigheter gör sig ett utkast till program och tar starka beslut i avsikt att förverkliga dem. Han går åter ned i kroppen bara om han är förvissad om stöd av de osynliga, som kommer att hjälpa honom att fullborda sin nya uppgift. I detta fall känner anden inte längre uteslutande tyngden från ödets slag. Hans val kan utövas inom vissa gränser, så att hans vandring påskyndas.

Det är därför den upplyste anden företrädesvis väljer en besvärlig tillvaro, ett liv i kamp och försakelse. Han vet, att tack vare detta, går hans fortskridande snabbare. Jorden är den verkliga skärselden. Han måste återfödas och lida för att lägga av sina laster och för att utplåna det förgångnas fel och brott. Därav de besvärliga krämporna, de långa och smärtsamma sjukdomarna eller förlust av förnuftet.

Missbruk av stora begåvningar, högmod och egoism försonas genom pånyttfödelse i ofullkomliga organismer, i missbildade eller lidande kroppar. Anden går med på denna tillfälliga uppoffring, emedan det för hans del är priset för upprättelse och enda medlet att förvärva anspråkslöshet och ödmjukhet. Han samtycker till att tillfälligt berövas de talanger och kunskaper, som utgör hans berömmelse, att gå in i en vanmäktig kropp med bristfälliga organ, och att bli föremål för åtlöje eller medkänsla.

Låt oss därför visa hänsyn för fånar, handikappade och dårar. Hur helig måste inte smärtan vara för oss! I dessa gravar av kött, vakar och lider anden, ty i sin inre personlighet är han medveten om sitt elände och sin förnedring. Må vi själva frukta att förtjäna deras öde på grund av våra överdrifter. Men dessa förståndsgåvor, som anden avstår för att ödmjuka sig, återfår han i döden, ty de är hans tillhörighet och hans goda. Ingenting av vad han förvärvat genom sina ansträngningar kan vare sig förloras eller förminskas. Han återfår dem och därmed egenskaper och dygder samlade under försakelser, och de kommer att utgöra hans lysande krona i världsrymdernas sköte.

Sålunda betalas allt, försonas allt. Tankar och brottsliga begär får sin återverkan i det fluidiska livet, men misstag och försummelser, som gjorts under den kroppsliga tillvaron måste försonas kroppsligen. Alla våra existenser blandas, det goda och det onda återverkar genom tiderna. Om de skurkaktiga och listiga tycks sluta

sina liv i rikedom och frid, så vet, att rättvisans klocka skall klämta, och lidandet de förorsakat skall återfalla på dem själva.

Människa, underkasta dig alltså och fördrag modigt de oundvikliga men fruktbara prövningar, som utplånar din skam och bereder dig en bättre framtid! Efterlikna lantmannen, som, böjd under den brännande solen eller mot nordanvinden, går rakt fram, medan hans svett vattnar marken. Den genomplöjda marken, uppriven liksom ditt hjärta av ståltänder, skall bära gyllene skördar, som skall göra honom lycklig.

Undvik de svagheter, som skulle föra dig under materiens ok och skaffa dig nya skulder, som skulle tynga dina framtida liv. Var god och dygdig, så att inte det ondas maskineri och dess följder åter skall gripa tag i dig. Fly förnedrande fröjder, tvister och hopens innehållslösa agitation. Det är inte i ofruktbara diskussioner, tävlingar eller lystnad efter utmärkelser och ägodelar som du skall finna visdom och tillfredställelse med dig själv. Det är i ensam begrundan, i arbete och utövning av människokärlek, i andaktsfullt studium inför ditt eget samvete och i naturen, denna underbara bok med Guds signatur.

Femte delen

DEN RÄTTA VÄGEN

XLII. – Det moraliska livet

Varje mänsklig varelse bär inristade i sitt medvetande och i sitt förnuft antydningar om den moraliska lagen. Denna lag får en begynnande bekräftelse till och med i denna världen. En god handling ger upphovsmannen en inre tillfredsställelse, ett slags frigörelse och utvidgning av själen. Våra fel och misstag medför däremot ofta bitterhet och ånger. Denna bekräftelse, så skiftande och obeständig i förhållande till individerna är emellertid alltför obestämd och alltför otillräcklig beträffande den absoluta rättvisan. Det är därför religionerna förlagt straff och belöningar till det kommande livet, som också förbehåller oss påföljden av våra handlingar. Synpunkter, som saknar säker grund, betvivlades av det stora flertalet. Under medeltiden utövade religionen ett ansenligt inflytande på samhället men därefter var den inte längre tillräcklig för att avlägsna människan från sinnlighetens vägar.

Före dramat på Golgata hade Jesus tillkännagivit för människorna en annan tröstare, nämligen Sanningens Ande, som skulle återställa och fullborda hans undervisning. Denna Sanningens Ande har kommit och talat på jorden. Överallt har han låtit höra sin röst.

Arton sekler efter Kristi död, har tanke och yttrandefrihet spritt sig över världen, vetenskapen har utforskat himlarymderna, den mänskliga intelligensen har utvecklats och tiden bedöms gynnsam. Andar i mängd har kommit för att upplysa sina jordiska bröder om det oändliga fortskridandets lag och förverkliga Jesus löfte genom att uppenbara hans lärosats och förse hans uttalanden med förklaringar.

Spiritismen ger oss nyckeln till Evangeliet. Den förklarar dess oklara eller dolda mening. Den bringar oss den högre moralen, den slutliga moral, vars storhet och skönhet uppenbarar det övermänskliga ursprunget.

För att sanningen på en gång skall spridas till alla folk, för att ingen skall kunna förvanska eller förstöra den, är det inte längre en människa eller en grupp apostlar, som ålagts att låta mänskligheten förstå den. Andarnas röster kungör den från den civiliserade världens alla hörn, och tack vare dess universella karaktär trotsar revelationen alla fientligheter och närgångna undersökningar. Man kan förbjuda människans utbildning, förfalska och tillintetgöra hennes verk, men vem kan angripa eller slå tillbaka rymdens innevånare? De kan omintetgöra all illvilja och driva fram det värdefulla utsädet ända till de mest avlägsna områden. Därav kommer spiritismens makt och snabba spridning samt dess överlägsenhet över alla lärosatser, som föregått den och förberett dess framträdande.

Den spiritistiska moralen har sin grund i tusentals själars vittnesmål, komna i olika platser, som genom mediers förmedling beskriver livet efter döden, skildrar sina känslor, glädje och plågor.

Den fristående moral, som materialister försökt skapa, fladdrar för alla vindar eftersom den saknar en solid grundval. Kyrkornas moral tillgriper rädsla och frukten för bestraffning i helvetet, en förfalskad känsla, som förnedrar och förödmjukar oss. Andarnas filosofi bjuder mänskligheten på en överlägsen moral och ett överlägset ideal, ädelt och högsint. Inte mera de eviga straffen, men de rättvisa påföljande konsekvenserna som återfaller på gärningsmannen.

Anden återfinner överallt det han preparerat åt sig. Om han bryter mot den andliga lagen, insveper han sitt medvetande och sina

själsförmögenheter i mörker, blir tyngre och binder sig med egna händer. Genom att tillämpa det godas lagar och genom att behärska råa lustar, blir han lättare, och han närmar sig mer och mer de sälla världarna.

Betraktad från dessa synpunkter framstår den moraliska tillvaron som en sträng förpliktelse för alla dem som bryr sig om sina levnadsöden. Därav nödvändigheten av en själslig hälsovård som måste tillämpas i alla våra handlingar, och behåller våra andliga krafter i ett tillstånd av jämvikt och harmoni. Om det är lämpligt att underordna kroppen, detta dödliga och förgängliga redskap, den fysiska lagens föreskrifter, som tryggar dess funktionsduglighet, så är det ännu viktigare att vaka över fulländningen av denna själ, som är vårt oförgängliga JAG, till vilket vårt kommande öde är fäst. För denna själsliga hygien har spiritismen försett oss med de första grunderna.

Kunskapen om tillvarons verkliga syfte har otaliga följder för människans förbättring och förädling. Att veta vart man är på väg, har till omedelbart resultat, att våra steg blir stadiga, och våra handlingar blir starkt påverkade av en kraftig knuff mot det tänkta idealet.

Intighetens lärosatser gör detta liv till en återvändsgränd och leder logiskt till njutningslystnad och förvirring. Genom att göra tillvaron till ett tämligen osäkert personligt frälsningsverk, betraktar religionerna den ur egoistisk och mycket inskränkt synpunkt.

Med andarnas filosofi förändras denna synpunkt, och perspektivet vidgas. Vad vi måste söka är inte längre den jordiska lyckan - lyckan här nere är sällsynt och osäker - utan fortsatt förbättring, och medlet att förverkliga denna är att leva efter den andliga lagen i alla dess former.

Med ett sådant ideal är ett samhälle oförstörbart. Det trotsar alla förändringar och händelser. Det växer i olyckan, och finner i motgången medel att höja sig över sig själv. Ett samhälle utblottat på ideal, insövt av sensualisternas sofismer, kan bara försämras och försvagas, och dess tilltro till framsteg och rättvisa slocknar med dess krafter. Det är snart inte mer än en kropp utan själ och blir oundvikligen sina fienders byte.

Lycklig den människa, som i detta liv, fullt av mörker och försåt, ständigt går mot ett högre mål, som han särskiljer och känner till, och som han är viss om! Lycklig den, som en pust från ovan inspirerar i hans arbete och för det framåt. Nöjen lämnar honom likgiltig. Köttsliga frestelser och lyckans bedrägliga illusioner har intet grepp om honom. Detta mål kallar resenären till att gå framåt, och han skyndar sig att nå det.

XLIII. – Plikten.

Plikt är summan av den andliga lagens föreskrifter, rättesnöret för människan i hennes förbindelser med sina medmänniskor och hela universum. I ädel och helig gestalt svävar den ovan mänskligheten, inspirerar den till stora försakelser, rena uppoffringar och helig hänförelse. Leende mot somliga, fruktansvärd mot andra och alltid oböjlig reser den sig inför oss och pekar på framåtskridandets stege, vars topp förlorar sig i omätliga höjder.

Plikten är inte lika för alla. Den varierar i förhållande till vår förutsättning och vårt vetande. Ju mer vi höjer oss, desto mer vinner den i storhet, värdighet och omfång. Men dess hänförelse är alltid mild och vis, och undergivenheten för dess lagar är rik på inre glädje, som ingenting kan uppväga.

Hur oklara människans förutsättningar än må vara, och hur ringa

hennes lott än är, så behärskar och förädlar pliktens hennes tillvaro. Från den ensam kommer inre lugn och andens klarhet, mer värdefull än all jordens skatter, och som vi kan njuta av mitt i prövningar och motgångar. Vi är inte mästare som kan förändra händelserna, och vårt öde måste följa sin bistra väg. Vi kan alltid till och med i olyckan försäkra oss om den samvetsfrid och tillfredsställelse, som pliktuppfyllelsen ger oss.

Pliktkänslan slår djupa rötter i varje upphöjd ande. Han genomför sin resa utan ansträngningar. Det är av en naturlig strävan och som resultat av vunna framgångar, som han avlägsnar sig från lågsinnade ting och inriktar sig mot det goda och sitt väsens utveckling. Plikten blir då en skyldighet i varje ögonblick, själva villkoret för tillvaron och en makt, till vilken han känner sig oupplösligt bunden i livet som i döden.

Plikten har mångfaldiga former. Det finns plikter mot oss själva. De består i självaktning, att styra oss med klokhet, att inte vilja och inte göra något annat än det som är värdigt, nyttigt och skönt. Det finns ämbets- och yrkesplikter, som kräver, att vi samvetsgrant fullgör våra uppdrag. Det finns samhällsplikter, som bjuder oss att älska människorna, verka för dem och troget tjäna vårt land och mänskligheten. Det finns plikter mot Gud. Plikten har inga gränser. Man kan alltid göra bättring, och det är i självuppoffringen man finner det säkraste medlet att höja sig och luttras.

Rättskaffenhet är den moraliska människans själva väsen. Så snart hon överger den är hon olycklig. Den hederliga människan gör det goda för det godas skull och utan att varken söka gillande eller belöning. Då hon ingenting vet om hat och hämnd, glömmer hon oförrätter och förlåter sina fiender. Hon hyser välvilja för alla och utövar hjälpsamhet gentemot de utsatta. I varje människa ser hon en broder, vilket land hon än kommer ifrån, och vilken hennes tro än är.

Uppfylld av fördragsamhet respekterar hon ärliga troende, förlåter andras fel, framhåller deras förtjänster och förtalar aldrig någon. Hon brukar med måtta livets goda och använder det till samhällets förbättring. I fattigdom varken missunnar eller avundas hon någon.

Hederlighet inför världen är inte alltid detsamma enligt de gudomliga lagarna. Allmänna opinionen har sitt pris. Den gör tillämpningen av det goda angenämare, men man kan inte betrakta den som ofelbar. Den kloke föraktar den säkerligen inte, men när den är orättvis eller otillräcklig, går han vidare och avpassar plikten till en säkrare regel. Förtjänst och dygd är stundom misskända på jorden, och människors omdömen påverkas ofta av deras passioner och materiella intressen. Den rättskaffens människan eftersträvar framför allt sin egen värdering och sitt eget samvetes samtycke.

Den, som kunnat fatta hela den moraliska räckvidden av Andarnas undervisning, har en ännu högre uppfattning om plikten. Han vet, att ansvaret står i växelverken till vetandet. Han vet, att kunskapen om hemligheter från andra sidan graven, ålägger honom skyldighet att med all energi verka för sin och sina bröders förbättring. Rösten från ovan har givit eko inom honom och väckt krafterna, som slumrar hos de flesta människor. De driver honom mäktigt på hans väg uppåt. Ett ädelt föredöme upplivar honom, men på samma gång plågar honom de elakas hånskratt, men han byter inte bort det mot alla världens skatter. Tillämpningen av människokärlek har blivit lätt för honom. Den har lärt honom att utveckla sin medkänsla och sina känslobetonade egenskaper. Medlidsam och god lider han av all mänsklig ondska. Han vill sprida till alla olyckskamrater de förhoppningar som håller honom uppe. Han ville torka alla tårar, förbinda alla sår och avskaffa allt lidande.

*****

Den ständiga tillämpningen av plikten, leder oss till fullkomning. För att påskynda den, är det lämpligt att lära känna sig själv och underkasta sina handlingar en noggrann kontroll. Man kan inte bota en sjukdom utan att känna den.

Vi kan till och med lära oss av andra människor. Om någon last eller någon besvärlig brist hos dem stöter dig, sök då noga om det inte hos dig själv finns liknande anlag, och om du upptäcker sådana, så ryck upp dem med rötterna.

Låt oss noga besinna vad själen egentligen är, det vill säga, ett underbart men mycket ofullkomligt verk, som det är vår plikt att försköna och oupphörligt pryda. Tanken på vår ofullkomlighet skall göra oss blygsammare, avlägsna övermodighet och dum fåfänga.

Låt oss underkasta oss en sträng ordning och tukt. Liksom man ger häcken eller busken en passande form och lämplig ledning, kan vi reglera och bestämma vårt andliga väsens inriktning. Vanan till det goda gör tillämpningen lätt. Endast de första ansträngningarna är svåra. Låt oss framför allt lära oss behärskning. Intryck är obeständiga och växlande. Viljan är själens fasta grund, så låt oss styra denna vilja, behärska våra intryck och aldrig låta dem behärska oss.

Människan bör inte isolera sig från sina medmänniskor. Det är emellertid viktigt att välja sina bekanta och vänner och hålla fast vid att leva i en rättskaffens och ren omgivning, där endast goda inflytelser råder, och där bara lugna och välgörande fluida utstrålar.

Undvik intetsägande och tomma samtal och onyttiga föresatser, som leder till förtal. Vad resultatet än må bli, så säg alltid sanningen. Låt oss styrka oss i studier och andakt. Själen får då nya krafter och ny klarhet. Må vi kunna säga oss varje dag: jag har utfört ett nyttigt

arbete, jag har vunnit någon seger över mig själv, hjälpt och tröstat olyckliga, upplyst mina bröder och arbetat för att göra dem bättre. Jag har fullgjort min plikt!

XLIV. – Tro, hopp och tröst.

Tro är människans förtroende till sina livsöden, känslan, som bär henne fram mot den oändliga Makten, och vissheten att vara på den väg som leder till sanningen. Den blinda tron är som en skeppslykta, vars röda ljus inte kan bryta igenom dimman. Den upplysta tron är ett fyrtorn som visar vägen med levande klarhet.

Man förvärvar inte denna tro utan att ha gått igenom hemsökelser av tvivel och all den ångest, som bestormar sökarens väg. En del råkar in i en person ovisshet och en långvarig vacklan mellan motsatta strömningar. Lycklig den, som tror, vet, förstår och handlar trygg. Hans tro är stark och orubblig. Den sätter honom i stånd att övervinna de största hinder. Det är i den meningen man kunnat säga, att tron försätter berg, vilket självklart måste tas i bildlig betydelse. Bergen representerar här de samlade svårigheterna på nyhetsmakarnas, lidelsernas, okunnighetens, fördomarnas och den materiella nyttans väg.

Med tro menar man vanligtvis inte, att den troende godtar vissa religiösa dogmer utan prövning. Tro kan uttalas av den övertygelse som sporrar människan och för henne mot andra mål. Det finns tro på sig själv, tro på något materiellt verk vilket som helst, politisk och fosterländsk tro. För konstnären, poeten, tänkaren, är tro en översinnlig förnimmelse. Den är bilden av en upphöjd ljuskälla tänd av den gudomliga handen i evigheternas höjder för att leda mänskligheten mot det Goda och Sanna.

Den religiösa tro som bortser från förnuftet och håller sig till

andras bedömningar, godtar en sann eller falsk lärobyggnad och underkastar sig denna utan kontroll, det är den blinda tron. I sin otålighet och blinda överdrift tar den lätt sin tillflykt till svek eller tvång och leder till fanatism. Betraktad från denna sida, är tron ändå en mäktig drivkraft. Den har lärt människorna att öva ödmjukhet och lida. Fördärvad av maktens ande, har den orsakat många brott, men, fastän dödsbringande i sina följder, visar den oss ändå omfånget av de utvägar som finns i den.

Om den blinda tron kan framställa sådana verkningar, vad kommer inte då tro stödd på förnuftet, den tro, som bedömer, uppfattar och förstår, att åstadkomma? Vissa teologer medger, att de föraktar och förnekar förnuftet och trampar det under fötterna. Man skyller alla fel och misstag på förnuftet, men tycks glömma, att det är själva förnuftet, som hjälpt oss att rätta till dem. Bör vi då förneka det även då det anger vad som är gott och skönt?

Förnuftet är en högre förmåga, avsedd att upplysa oss om allting. Det utvecklas genom övning och ökar liksom alla våra själsförmögenheter. Det mänskliga förnuftet är en återspegling av det oändliga förnuftet. "*Det är Gud i oss*" säger aposteln Paulus. Att misskänna dess värde, är att misskänna den mänskliga naturen och kränka själva Gudomen. Att vilja ersätta förnuft med tro är att vara okunnig om, att båda är gemensamt ansvariga och oskiljbara, och att de stärker och levandegör varandra. Deras förening öppnar ett mer vidsträckt område för tanken, bringar våra själsförmögenheter i harmoni och ger oss inre frid.

Tron är de ädla känslornas och de stora handlingarnas moder. Den djupt övertygade människan förblir orubblig inför faran liksom mitt under prövningarna. Ovanför frestelser, smicker och hotelser, högre än begärelsens röster hör hon en röst, som genljuder i medvetandets djup, och vars ljud manar till kamp och stödjer henne i

farans stunder.

För att åstadkomma sådana resultat måste tron vila på en fast grund, som ger den fri prövning och tankefrihet. I stället för dogmer och mysterier bör den bara känna till de grundsatser, som härrör av direkt iakttagelse och kunskap om naturlagarna. Sådan är den spiritistiska trons karaktär.

Andarnas filosofi erbjuder oss en tro, som, då den är förnuftsenlig, bara blir desto starkare. Den osynliga världens vetande, tillförsikten om en högre lag om rättvisa och framåtskridande, allt detta ger tron en dubbel karaktär av lugn och trygghet.

Vad kan man egentligen frukta, då man vet, att själen är odödlig? Och att man, efter livets stormar och oro, på andra sidan mörkret, där allt tycks förlorat, skall skåda det betagande ljuset bryta fram över dagar utan slut.

När ålderdomen kyligt närmar sig, trycker den sina stigmata i vårt ansikte, släcker ljuset i våra ögon, gör våra extremiteter stela och böjer oss under sin vikt. Med den kommer då sorg, avskyn för allt, en trötthetskänsla, ett behov av vila och en längtan efter slutet. Oh, vilken glädje och tröst åstadkommer inte det lilla ljuset som lyser i den troendes själ i denna besvärliga stund i livets skymning. Detta ljus är tron på en oändlig framtid, där Rättvisan och den Högsta Godheten råder.

Förtrogna med tanken, att detta livet bara är en kort stund av vår odödliga tillvaro, tar vi med tålamod de oundvikliga olyckor, som livet ger oss. Framtiden, som är öppen för oss, skall ge oss makt att behärska nuvarande olyckor och elände och ställa oss över lyckans växlingar. Vi kommer att känna oss friare och bättre rustade för kampen. Spiritisten känner till orsaken till sina olyckor och inser

deras nödvändighet. Han vet, att lidandet är berättigat och godtar det utan knot. För honom avbryter döden ingenting. De känslobetonade banden består i livet på andra sidan graven, och alla de som älskat här nere, återfinner varandra befriade från jordiska motgångar långt ifrån denna hårda vistelseort. Endast för de onda finns avsked. Övertygelsen om dessa ting ger en tröst som är okänd för de likgiltiga och tvivlarna. Om från jordklotets ena yttersta ända till den andra, alla själar hade samma känsla för denna mäktiga tro, skulle man få vara med om den största moraliska omvandling som historien någonsin inregistrerat.

Likväl har ännu alltför få människor denna tro. Sanningens Ande har talat till människorna på jorden, men de har inte uppmärksammat hans ord. De mäktiga har inte lyssnat, snarare de svaga, de små och utblottade, och alla de, som törstar efter hopp. Den spiritistiska rörelsen mötte först ett livligt motstånd i religiösa och vetenskapliga kretsar, men detta tillstånd börjar avta. Många människor har inte mod att revidera sina påståenden och erkänna att de har orätt. De föredrar att hela livet bekämpa en sanning, som kan äventyra deras intressen eller förstöra deras åskådning. Andra erkänner i hemlighet skönheten och storheten i denna doktrin, men de moraliska kraven förskräcker dem. Bundna vid sina nöjen och med en önskan att leva efter sitt eget sinne utan ytterligare bekymmer, avlägsnar de sina tankar från allt som skulle kunna driva dem att bryta med de fördärvliga men kära vanorna. Detta uppförande kommer de senare att bittert ångra.

Vårt upproriska samhälle bekymrar sig måttligt om en andlig undervisning. Alltför många motsägelsefulla åsikter stöter samman, och mitt i detta förvirrade tillstånd rycks människan med av det materiella livets yra och tänker föga.

Varje uppriktig ande, som söker tro och sanning, skall finna dessa

i den nya revelationen. Ett inflytande från ovan skall breda ut sig och leda honom mot detta spirande ljus, som en dag kommer att upplysa hela mänskligheten.

XLV. – Högmod. Rikedom och fattigdom.

Av alla laster är högmodet den mest fruktansvärda ty den är orsak till alla andra. Så snart högmodet trängt in i en själ, inrättar det sig där som en härskare, förskansar sig och blir ointagligt. Det är en vidunderlig hydra, som alltid är i färd med att frambringa avkomma.

Olycklig den människa, som låter sig överrumplas. Den kan frigöra sig från detta tyranni endast under förskräckliga strider i följande existensers smärtsamma prövningar och en hel framtid av förnedring och förödmjukelse. Ty det är förvisso det enda verksamma medlet mot det onda, som frambringat högmodet.

Denna last är mänsklighetens största gissel. Från den härrör samhällslivets alla oroligheter, kampen mellan klasser och folk, intriger, hat och krig. Den har inspirerat ärelystna dårar och den har överhöljt jorden med blod och förödelse och den orsakar även våra lidanden på andra sidan graven, ty verkningarna syns efter döden och ännu långt in i våra avlägsna livsöden.

Högmodet vänder oss inte bara från våra medmänniskors kärlek, utan gör varje förbättring omöjlig genom att göra ett dåligt bruk av vårt värde och göra oss blinda för våra fel. Det är endast genom en noggrann prövning av våra gärningar och tankar, som vi kan uppnå en förbättring. Men hur skulle den högmodige kunna underkasta sig denna prövning? Av alla människor är det han, som minst kan känna sig själv. Eftersom han är förblindad av sin person, kan ingenting ta honom ur hans villfarelse, ty han avlägsnar omsorgsfullt allt, som skulle kunna upplysa honom. Han avskyr motsägelse och finner bara

behag i smickrarens sällskap.

Såsom en gnagande mask i en vacker frukt, fördärvar högmodet de mest förtjänstfulla verk. Ibland skadar det till och med dem som fullgjort dessa. Det goda, som utförts för att skryta och med hemlig önskan att bli applåderad och ärad, vänder sig mot upphovsmannen. Avsikter och dolda drivkrafter, som inspirerat oss, visar sig i det andliga livet som lika många vittnen. De överväldigar den högmodige och förminskar till intet hans illusoriska förtjänster.

Högmodet döljer all uppriktighet. För att med utbyte studera universum och dess lagar är det framför allt nödvändigt med enkelhet, uppriktighet samt hjärtats och sinnets ärlighet. Sådana dygder är okända för den högmodige. Tanken att så många varelser och ting behärskar oss, är outhärdlig för honom, och han tillbakavisar den. Hans omdömen är för honom det möjligas gränser. Han beslutar sig mödosamt att erkänna att hans vetande och uppfattningsförmåga är begränsade.

Den människa som är enkel, ödmjuk och rik i andlighet kommer snabbare att uppnå sanningen, trots eventuell underlägsenhet i sina själsförmögenheter, än den övermodige, som är inbilsk över sitt jordiska vetande men upprorisk inför lagen som kväser och förstör hans inflytande.

Andarnas undervisning visar oss de högmodigas belägenhet i livet på andra sidan graven. De ödmjuka och ringa i denna världen återfinns där bland de upphöjda. De fåfänga och mäktiga blir där obetydliga och förödmjukade. Somliga har fört med sig det som utgör den verkliga överlägsenheten, nämligen dygd. Genom lidanden förvärvade de goda anlag och förtjänster, medan andra i döden måste avstå från titlar, förmögenhet och onyttigt vetande. Allt, som utgjort deras ära och lycka har gått upp i rök. De kommer fattiga ut i rymden

och detta plötsliga utblottade tillstånd, som sticker av mot deras tidigare glans, ökar deras vånda och får dem att känna ånger. Det är med bitterhet de ser i ljuset ovanför sig, dem som blev föraktade och missaktade på jorden. Det fortsätter på samma sätt i kommande reinkarnationer. Högmodet och det lystna strävandet kan bara mildras och släckas förmedelst en lidande tillvaro. En tillvaro med arbete och försakelser, under vilken den högmodiga själen återfinner sig själv, erkänner sin ringhet, och så småningom öppnar sig för bättre känslor.

En smula vishet och eftertanke skulle skydda oss mot dessa olyckor. Hur kan vi låta oss fyllas och behärskas av högmod, då det är tillräckligt att betrakta oss själva för att fatta hur obetydliga vi är? Är det vår kropp, våra fysiska behag, som inger oss fåfänga? Skönheten är kortvarig. En enda sjukdom kan förstöra den. Varje dag utför tiden sitt verk. Ännu några steg i livet och alla yttre företräden bleknar och förlorar sin glans. Vår kropp blir endast ett frånstötande ting. Är detta vår överlägsenhet över naturen? Den starkaste, den bäst begåvade av oss, må han forslas till en öde trakt, där han får klara sig själv. Må han trotsa de lössläppta elementen, isolerad, blottställd för oceanens vrede, mitt ibland vågors och vindars raseri eller underjordens eld. På så sätt kommer hans svaghet att uppenbaras!

I farans stund uppskattas alla sociala olikheter, titlar och framgångar till sitt rätta värde. Vi är alla jämlikar inför fara, lidande och död. Alla människor, från den främsta till den eländigaste, knådas av samma lera. Klädda i trasor eller praktfulla dräkter livas deras kroppar av andar med samma ursprung, och alla skall befinna sig förvirrade inför det kommande livet. Endast deras andliga värde kommer att åtskilja dem. Den främste här nere kan bli den siste i världsrymden, och tiggaren kan anlägga en lysande dräkt, så låt oss inte förakta någon. Låt oss inte söka fåfänga fördelar eller flyktiga förmåner. Ingen vet vad morgondagen bär i sitt sköte.

*****

Om Jesus lovade de ödmjuka och ringa tillträde till himmelriket, var det därför att rikedom och makt alltför ofta förorsakar högmod, under det att ett mödosamt och obemärkt liv är den säkraste grunden för andligt framåtskridande. I sina dagliga sysslor besväras arbetaren mindre av frestelser, begär och osunda lustar. Han kan då ägna sig åt begrundan och utveckla sitt medvetande, medan världsmannen däremot är upptagen av intetsägande sysslor, spekulationer och nöjen.

Rikedomen binder oss vid jorden genom så talrika och intima böjelser, att döden sällan lyckas bryta dem och befria oss därifrån. Därav den rikes ångest i det kommande livet. Det är likväl lätt att förstå, att ingenting på jorden egentligen tillhör oss. Dessa tillgångar, som vi värderar så mycket, tillhör oss bara skenbart. Hundratals, tusentals andra före oss har trott sig äga dem. Tusental efter oss invaggas i samma illusioner, men alla lämnar dem förr eller senare. Själva kroppen är ett lån av naturen, som vet att ta den tillbaka, när det passar den. Vårt enda förvärv är av intellektuellt och andligt slag.

Av kärleken till det materiella uppkommer ofta begär och avundsjuka. Bär man på dessa laster inom sig kan man säga adjö till lugn och frid. Livet blir ett ständigt lidande. Framgångar och överflöd hos andra väcker hos den avundsamme häftig lystnad och en ägandets feber, som förstör honom. Han ägnar sig endast åt att fördunkla de andra och förvärva rikedomar, som han själv inte ens förmår njuta av. Finns det en mer bedrövlig tillvaro? Att oupphörligt sträva efter en inbillad lycka, utsätta hela sin själ för dessa fåfängligheter, vars förlust driver oss till förtvivlan, skapar inte detta en pina i varje ögonblick?

Rikedom är likväl intet ont i sig. Den är god eller ond beroende

på hur man använder den. Det viktiga är, att den inte inger högmod eller hjärtats hårdhet. Man måste vara herre över sin rikedom och inte dess slav, visa att man är den överlägsen, oegennyttig och ädelmodig. Under dessa villkor blir den farliga prövningen med rikedom lättare att uthärda. Den försvagar inte karaktären och väcker inte den njutningslystnad, som nästan är oskiljaktig från välbefinnande.

Välgång är farlig genom de frestelser den ger, och den tjusning den utövar på själen. Den kan likväl bli en källa till mycket gott, när man disponerar över den med klokhet och måtta.

Med rikedom kan man bidra till människors intellektuella framsteg och samhällets förbättring genom att grunda välgörenhetsinrättningar eller skolor. De missgynnade kan få ta del av vetenskapliga upptäckter och de sköna konsterna. Framför allt måste rikedomen strömma ut i form av arbete och bistånd för dem som kämpar för sitt uppehälle.

Att däremot anslå sina tillgångar uteslutande till att tillfredsställa sin fåfänga och sina sinnen är att förspilla sin tillvaro och skapa sig besvärliga hinder. Den rike skulle vara skyldig räkenskap för anförtrott gods, som lämnats i hans händer för allas bästa. När den obönhörliga lagen och hans samvetes rop höjs mot honom i den kommande världen, där guld inte längre har något inflytande, vad skall han då svara på anklagelsen att ha försnillat endast för egen vinning det som skulle stilla andras hunger och lidanden?

När anden inte känner sig tillräckligt rustad mot rikedomens frestelser, borde han hålla sig borta från denna farliga prövning och företrädesvis söka ett enkelt liv fjärran från lyckan och storhetens yra. Om ödet trots allt väljer honom att inta en upphöjd plats i denna värld, så kan han inte glädjas åt den, ty hans ansvar och därmed plikter blir större. Han bör därför aldrig skämmas för att bli placerad

i en lägre samhällställning. De ödmjukas uppgift är mest förtjänstfull, ty det är den, som bär hela civilisationens börda, och det är av deras arbete mänskligheten lever och när sig. Den fattige borde vara helig för alla, ty Jesus ville födas och dö fattig. Det var fattigdomen, som Epiktet, Franciskus av Assisi, Michelangelo, Vincent de Paul jämte många andra nyskapande andar, valde i den här världen. De visste, att arbete, umbäranden och lidande utvecklar själens krafter, medan välstånd förminskar den. I frihet från mänskliga förhållanden har somliga funnit kallelsen, andra den makt, som åstadkommer geniet.

Fattigdomen lär oss ömma för andra olyckliga, och får oss därmed att bättre förstå dem. Fattigdomen förenar oss också med alla dem som lider. Den ger värde åt tusen likgiltiga ting för de lyckliga. De, som inte förstått sin läxa, kommer alltid att vara okunniga om en av tillvarons mest gripande sidor.

Låt oss inte avundas de rika, vars skenbara glans döljer så mycket moraliskt elände. Glöm inte, att under fattigdomens tagelskjorta döljer sig de mest upphöjda dygder, självuppoffring och försakelse. Glöm aldrig, att det är genom mödor, slit och släp samt de ringas oavbrutna uppoffringar, som samhället fortlever, försvaras och förnyas.

XLVI. – Egoismen.

Egoismen är högmodets broder och härrör från samma orsaker. Den är en av själens mest fruktansvärda åkommor och det största hindret för sociala förbättringar. Den ensam förtar verkan av nästan alla människans ansträngningar för det goda och gör dem ofruktsamma. Att bekämpa egoismen borde vara en ständig uppgift hos alla vänner av framåtskridande och alla rättvisans vapendragare.

Egoismen är framhärdandet av den grymma individualism som

karakteriserar djurvärlden såsom en kvarleva från det underlägsna tillstånd vi genomgått. Människan är framför allt en sällskaplig varelse och avsedd att leva tillsammans med sina medmänniskor och förmår ingenting utan dem. Överlämnad åt sig själv skulle hon sakna förmåga att tillfredsställa sina behov och utveckla sina anlag.

Näst Gud är det samhället människan har att tacka för tillvarons välgärningar och civilisationens fördelar. Människan njuter dem, men just denna delaktighet i frukterna av gemensamt arbete ålägger henne plikten att samverka i själva arbetet. Ett nära gemensamt ansvar förenar henne med detta samhälle. Människan har plikter mot samhället, liksom samhället har plikter mot människan. Att förbli overksam, improduktiv och onyttig skulle vara en kränkning av den moraliska lagen, nära nog en stöld. Det skulle vara att dra fördel av andras mödor, att ta emot ett lån, som man vägrar återställa.

Eftersom vi utgör en väsentlig del av samhället, så uppnås allt det, som samhället uppnår, även av oss själva. Det är i denna uppfattning av den sociala bindningen och lagen om gemensamt ansvar, som mängden självviskhet inom oss mäts. Den som förstår att leva med och för sina medmänniskor, hyser ingen fruktan för angrepp av detta gissel. Han har ett ofelbart igenkänningstecken för att bedöma sitt beteende. Han gör ingenting utan att undersöka om det han har i sinnet är gott eller ont för dem, som omger honom, och utan att fråga sig om hans handlingar är skadliga eller fördelaktiga för det samhälle han tillhör. Om de visar sig fördelaktiga endast för honom själv och skadliga för andra, vet han, att de i verkligheten är dåliga för alla, och han avhåller sig noga från dem.

Girighet är en av de mest frånstötande formerna av egoism. Den visar själens låga moral, som genom att lägga beslag på rikedomar avsedda för det gemensamma bästa, inte ens förstår att dra fördel av dem. I sin kärlek till guldet och sitt begär att förvärva det, gör den

girige sina medmänniskor fattiga och förblir själv utblottad, ty detta är också armod, därför att denna skenbara välmåga, som han samlar utan fördel för någon, är en relativ fattigdom lika beklagansvärd som de olyckligas och alltså en berättigad anledning till allas ogillande.

Ingen upphöjd känsla och ingenting av det som utgör en människas adelskap, kan gro i en girigbuk. Avund och snikenhet, som ansätter honom, dömer honom till en svår tillvaro och en än eländigare framtid. Ingenting uppväger hans hopplöshet, när han från andra sidan graven ser sina skatter förskingrade och skiftade.

Ni, som söker hjärtats frid, undfly denna låga och föraktliga last. Fall inte i den motsatta överdriften. Slösa inte bort någonting. Vet, att använda era tillgångar med klokhet och måtta.

Egoismen bär i sig sitt eget straff. Egoisten ser bara sin egen person i världen, och allt som är för honom främmande är likgiltigt. Så är också hans livstid fylld av leda. I sin jordiska tillvaro liksom efter döden, finner han överallt tomhet, ty både människor och andar undflyr honom.

Den som tvärtom efter måttet av sina krafter samarbetar med det sociala, lever i gemenskap med sina medmänniskor, låter dem dra nytta av sina anlag och tillgångar, liksom han drar nytta av dem, sprider ut vad som finns av gott i honom, han känner sig lyckligare. Han är medveten om att lyda Lagen och vara en nyttig samhällsmedlem. Allt, som sker i världen, intresserar honom, allt som är stort och skönt berör och griper honom. Hans själ vibrerar i förening med alla upplysta och högsinnade själar, och ledsamheter och missräkningar får intet grepp om honom.

Vår uppgift är alltså inte att hålla sig undan men ständigt kämpa för det godas och sanningens seger. Det är inte sittandet eller

liggandet, som är nödvändigt för att begrunda det mänskliga livets skådespel med dess eviga födelser, utan det är att stå upprätt som banbrytare och förkämpe. Det är att vara beredd att ta del i stora uppgifter, bryta nya vägar och göra något bestående för mänsklighetens gemensamma arvedel.

Fastän egoismen finns inom alla samhällets led, är denna last vanligare hos den rike än hos den fattige. Välstånd förslöar ofta hjärtat, medan olycka får oss att känna lidandets tyngd och lär oss hysa medlidande med andras elände. Vet den rike ens till vilket pris och under vilket tungt slit och släp de tusentals ting framställs, som hans lyxtillvaro innebär?

Låt oss aldrig sätta oss till ett dukat bord utan att tänka på dem som hungrar. Denna tanke skall göra oss måttliga, dämpa vår matlust och våra begär. Låt oss tänka på de millioner människor, som böjda under sommarhetta, vinterköld eller hårda klimat och som för en mager lön skaffar fram de produkter, som förser våra fester med livsmedel och pryder dem. Låt oss också komma ihåg att, för att våra bostäder ska vara upplysta och det ska finnas värme i våra eldstäder så måste våra medmänniskor, som liksom vi är istånd att älska och uppskatta tillvaron, arbeta fjärran från den blå himlen och ljuvliga solen och med hackan i handen hela sitt liv borra sig in i jordens innandöme. Må vi veta, att för att pryda våra spegelsalar med gnistande kristall och framställa den mängd föremål, som utgör vårt välstånd, måste tusentals andra människor likt fördömda tillbringa sin tillvaro i förtärande hetta framför smältugnar, berövade luft, förbrukade, knäckta och tillintetgjorda i förtid och med utsikt till en utblottad och sjuklig ålderdom. Må vi också veta, att all denna bekvämlighet, som vi likgiltigt njuter av, är köpt med de svagas kval och de ringas krossande. Då denna tanke tränger in i och ansätter oss såsom svärd av eld, kommer den att driva egoismen ur våra hjärtan och tvinga oss att ägna våra tillgångar, fristunder och all vår förmåga

åt att de ringa ska få ett bättre liv.

Det blir inte frid bland människorna, inte heller någon säkerhet eller framgång för samhället förrän egoismen besegrats, privilegier och anstötliga olikheter försvunnit och envar deltar efter måttet av sina krafter och förtjänster i arbetet för allas välstånd och trevnad. Det kan inte finnas vare sig frid eller harmoni utan rättvisa. Så länge egoismen hos somliga livnär sig av andras lidanden och tårar, så länge det egna jagets krav förkväver pliktens röst, kommer hatet att fortbestå på jorden, egennyttans strider söndra andarna och stormar ruva i det fördolda.

Tack vare kunskapen om vår framtid kommer solidaritetstanken till slut att ta överhand. Lagen om en återkomst i kroppen och nödvändigheten av återfödelse i blygsamma förhållanden, blir lika mycket pådrivande som stimulerande för egoisten. Inför dessa framtidsutsikter kommer den överdrivna förnimmelsen av personligheten att förminskas för att ge plats åt en exakt uppfattning om vår plats och uppgift i universum. Då vi vet oss förbundna med alla själar och gemensamt ansvariga för deras framsteg och välgång, kommer vi att intressera oss mer för deras belägenhet, framåtskridande och arbete. Efterhand som denna förnimmelse sprids ut över världen kommer institutioner och sociala förhållanden att förbättras, och det så intetsägande och slitna ordet broderskap att intränga i sinnena och bli en verklighet. Vi kommer att känna, att vi lever för andra, gläds eller lider med dem. Då skall det inte längre finnas någon klagan utan eko, ingen smärta utan tröst. Den stora mänskliga familjen, stark, fridsam och förenad skall fortskrida snabbare mot sina lysande öden.

XLVII. – Barmhärtigheten.

I motsats till ensidiga religioner, som antagit regeln: “Utanför kyrkan ingen frälsning”, som om deras rent mänskliga synpunkt kunde avgöra varelsernas öden i det tillkommande livet, så sätter Allan Kardec dessa ord främst i sina arbeten: *“Utan barmhärtighet ingen frälsning”.* I själva verket lär oss andarna, att barmhärtighet är dygden framför alla andra, den ensam ger nyckeln till de höga himlarna.

“Man måste älska människorna”, upprepar de efter Kristus, som sammanfattade den mosaiska lagens alla bud i dessa ord.

Men människorna är inte alls älskvärda, invänder man. Det ligger alltför mycket elakhet och gror i dem, och de har mycket svårt att tillämpa barmhärtighet.

Om vi tänker så, är det inte för att vi uteslutande nöjer oss med att betrakta de dåliga sidorna av deras karaktärer, deras brister, passioner och svagheter, och alltför ofta glömmer, att vi själva inte är undantagna därifrån, samt att, om de har behov av vår barmhärtighet, är vi inte i mindre behov av deras överseende?

Ondskan regerar emellertid inte ensam i denna värld. I människan finns det också gott, förtjänster och dygder, men det finns framför allt lidande. Om vi vill vara barmhärtiga, och det skall vi vara i eget intresse liksom i samhällets, så fäster vi oss följaktligen inte vid skvaller och förtal vid bedömningen av våra medmänniskor, utan ser framför allt i människan en kamrat i prövningen och en vapenbroder i kampen för tillvaron. Låt oss förstå de plågor, som människan utstår i alla samhällsklasser. Vem döljer inte ett sår, ett gnagande bekymmer djupt i sitt innersta eller bär på tunga sorger eller bittra känslor? Om vi satte oss in i att betrakta vår nästa på detta sätt, skulle

vår illvilja snabbt förvandlas till sympati.

Man hör ofta beskyllningar göras mot grovhet och råa begär hos de arbetande klasserna, mot lystnad och girighet hos vissa individer. Tänker man då tillräckligt på de dåliga exemplen, som omgett dem alltifrån barndomen? Livets nödtorft och de oavvisliga behoven för varje dag påtvingar dem ett hårt och uppslukande arbete. De har ingen fritid och ingen ro för att utveckla sin intelligens. Glädjen att studera eller njuta av konst är okänd för dem. Vad vet de om andliga lagar, sitt levnadsöde eller universums krafter? Få trösterika strålar tränger in i detta mörker. I varje ögonblick finns för dem endast den hårda kampen mot nöden. Arbetslöshet, sjukdom och djupt elände hotar och ansätter dem oupphörligt. Vem skulle inte bli bitter i en miljö med så mycket elände? För att med tålamod stå ut med detta behövs ett verkligt sinneslugn, en stark själ, så mycket mer beundransvärd som den snarare är instinktmässig än genomtänkt.

Låt oss, i stället för att kasta sten på dessa olyckliga, ta oss an dem och lindra deras olyckor, torka deras tårar och av alla krafter verka för att på jorden införa en rättvisare fördelning av dess materiella tillgångar och sinnets skatter. Man vet inte tillräckligt om vad det kan betyda för dessa förbittrade själar att få ett vänligt ord, ett tecken på intresse eller en hjärtlig handryckning. Den fattiges laster avskräcker och likväl, vilken ursäkt finns det inte för hans djupa elände? Vi låtsas inte om hans dygder, vilka är så mycket mer förvånande, som de utvecklas i trångmål.

Hur mycket dold självuppoffring finns det inte bland de ödmjuka! Vilka hjältemodiga och ihärdiga strider mot olycksödet! Låt oss tänka på de oräkneliga familjer, som lever under svåra umbäranden, utan stöd och hjälp, med många barn och berövade det nödvändigaste; alla dessa varelser, som darrar av köld och hunger i fuktiga och skumma krypin eller ödsliga vindsrum. Vilken betydelse

har inte den enkla kvinnan under sådana förhållanden? Vintern sänker sig över jorden, eldstaden är utan ved, bordet utan mat och en iskall bädd av trasor ersätter de sängkläder, som sålts eller pantsatts för bröd. Är inte hennes uppoffring helt nödvändig? Hur lider inte hennes arma hjärta, då hon ser de sina plågas? Måste inte den sysslolöse rike blygas att visa sina rikedomar bland så mycket lidande? Vilket förkrossande ansvar för honom, då han mitt i sitt överflöd glömmer dem, som nöden krossar!

Många ting är utan tvivel vidriga och mycket ondska utspelar sig i de missgynnades liv. Klagan och smädelser, dryckenskap och koppleri, kärlekslösa barn och hjärtlösa föräldrar. Alla slags skändligheter blandas där, men till och med i dessa frånstötande omgivningar finns alltid den mänskliga själen, som lider, själen, vår like som ändå förtjänar intresse och kärlek.

Att få bort dem från detta kloakluktande träsk, upplysa och tvinga dem uppför upprättelsens trappa, steg för steg, vilken storslagen uppgift! Allt renas i barmhärtighetens eld. Det var denna eld som brann i Kristus, Vincent de Paul och alla andra som i sin oändliga kärlek till de ödmjuka och fallna fann principen för sin upphöjda självuppoffring.

Det är på samma sätt med alla dem, som har förmåga att älska och lida mycket. Smärtan är för dem såsom en invigning i konsten att trösta och lätta på bördan för andra. De vet att höja sig över sina egna olyckor, för att uppfatta sina medmänniskors lidande och söka botemedel för dem. Därav de storartade exemplen givna av dessa utvalda själar, som i djupet av sin smärta och ångest ändå finner hemligheten att läka de av livet besegrades sår.

Men barmhärtigheten har andra former än omsorg åt de olyckliga. Den materiella barmhärtigheten eller välgörenheten kan tillämpas för ett visst antal medmänniskor i form av hjälp, understöd och

uppmuntran. Den moraliska barmhärtigheten eller människokärleken måste utsträckas till alla dem, som delar vår tillvaro i denna värld. Den består inte längre bara av allmosor utan av en välvilja, som bör innefatta alla människor från den mest dygdige till den mest brottslige samt reglera våra förhållanden till dem. Hur blygsam vår levnadsställning än är, kan vi alla utöva denna välvilja.

Den sanna människokärleken är tålig och överseende. Den kränker inte, föraktar ingen. Den är fördragsam, och om den försöker avråda är det med mildhet utan att såra eller hastigt avfärda vunna uppfattningar.

Likväl är denna dygd sällsynt. En viss fond av egoism får oss snarare att iaktta och kritisera vår nästas fel, under det att vi är blinda för våra egna. Då det finns så mycket brister inom oss, utövar vi gärna vår skarpsinnighet för att låta våra medmänniskors ovanor och fel framträda. Den sanna andliga överlägsenheten fungerar inte utan människokärlek och anspråkslöshet. Vi har inte rätt att fördöma hos andra sådana fel, som vi själva är färdiga att begå, och även om vår upphöjda moral skulle ha befriat oss därifrån för alltid, får vi inte glömma, att det fanns en tid, då vi kämpade mot våra begär och laster.

Det är få människor, som inte har några dåliga vanor att rätta till, besvärliga böjelser att avskaffa. Låt oss därför komma ihåg, att vi kommer att bli dömda efter samma mått, som vi skulle ha använt för att döma våra medmänniskor. De åsikter vi bildar oss om dem, är nästan alltid en spegelbild av vår egen natur. Låt oss därför vara snabbare i att ursäkta än att klandra.

Ingenting är mer förödande för själens framtid än de elakheter, det oavbrutna förtal, som större delen av våra samtal underblåser. Ekot av våra uttalanden genljuder i det kommande livet, och dunsten

från våra illvilliga tankar bildar liksom ett tjockt moln, vari anden insveps och fördunklas. Vi måste bevara oss från dessa kritiker, dessa elaka värderingar och spydiga åsikter, som förgiftar framtiden. Fly förtalet som pesten. Håll tillbaka på läpparna varje bittert tal, som är färdigt att släppas lös. Det är priset för vår lycka.

*****

Den kärleksfulla människan gör gott i tysthet. Hon döljer sina gärningar, medan den högfärdige ropar ut det lilla hon gör. “Den vänstra handen bör vara okunnig om vad den högra gör”, sade Jesus. “Den, som gör det goda med skryt, har redan fått ut sin belöning”.

Att ge i smyg, att vara likgiltig för människors beröm är att visa en verkligt upphöjd karaktär. Det är att sätta sig över en förgänglig världs dom och söka rättfärdigande för sina handlingar i den tillvaro som inte upphör.

Under dessa förhållanden kan otacksamhet och orättvisor inte hindra den barmhärtiga människan. Hon gör det goda, eftersom det är hennes plikt och utan att vänta sig någon fördel. Hon söker inte belöning utan låter följderna av sina handlingar ske i samspel med den eviga lagen, eller snarare, hon grubblar inte ens på dem. Hon är givmild utan beräkning. För att tjäna andra, kan hon själv försaka och göra sig förtrogen med tanken, att det inte är något värde i att ge av sitt överflöd.

Det är därför den fattiges slant, änkans skärv eller den brödbit, som den utfattige delar med en olycksbroder har mer värde än den rikes frikostighet. Den arme kan i sitt utblottade tillstånd bistå den som är ännu mer utblottad.

Det finns tusentals sätt att göra sig nyttig och bistå sina bröder.

Guld torkar inte alla tårar eller förbinder inte alla sår. Det finns olyckor vid vilka uppriktig vänskap, verklig sympati och hjärtlighet gör mer än all rikedom.

Må vi vara godhjärtade mot dem som dukat under i kampen mot sina begär eller lockats till det onda. Må vi vara villiga att hjälpa sjuka, syndare, brottslingar och förhärdade. Kan vi veta vilka grymma tider dessa själar genomgått, vilka lidanden som förhärdat dem, innan de felat? Hade de någon kunskap om de högre lagar, som ger stöd i farans stund? Hur skulle de, okunniga, ovissa och skakade av lidanden, kunna stå fast? Låt oss erinra om, att ansvaret är avpassat till vetandet, och att det krävs mycket av dem som äger sanningen.

Må vi vara medlidsamma mot de ringa, svaga och plågade och mot alla dem som blöder av själsliga eller kroppsliga sår. Låt oss stiga ner i dessa avgrunder av elände, uttala tröstande ord, som återupprättar och får hoppets sol att lysa för de olyckliga. Låt oss bemöda oss om att frigöra offer därifrån, rena och rädda dem från det onda och öppna den rätta vägen för dem. Det är endast genom självuppoffring och kärlek, som vi kan minska avstånden, förebygga de samhälleliga omstörtningarna och mildra det hat, som ruvar i de vanlottades hjärtan.

Allt vad människan gör för sin broder inristas i den stora bok, vars sidor upprullas tvärs igenom tiderna. Lysande sidor, där våra handlingar, känslor och tankar skrivs in. Allt detta kommer att medföra ansenlig vedergällning för oss under framtida existenser.

Ingenting är vare sig förlorat eller glömt. Banden, som förenar själarna tvärs igenom tiderna, är vävda av det förgångnas välgärningar. Den eviga visheten har reglerat allt för varelsernas bästa. De goda verk, som fullgjorts här nere, blir för sina

upphovsmän en källa till glädje i framtiden.

Människans fullkomnande sammanfattas i två ord: Barmhärtighet och Sanning. Barmhärtighet är dygden framför alla andra. Den är ett gudomligt väsen. Den strålar över världarna och upplivar själarna liksom en blick eller ett leende från Evigheten. Den överträffar i verkningar geniet och snillet som stupar på sitt högmod. De kan vara omstridda, ibland misskända, men den alltid milda och välvilliga människokärleken mjukar upp de mest hårdhjärtade och avväpnar de grymmaste andar genom att överhopa dem med kärlek.

XLVIII. -Tålamod och godhet.

Om högmodet är fader till en mängd laster, så är barmhärtigheten upprinnelsen till många dygder. Tålamod, mildhet och varsamhet i rätt ögonblick härrör från den. Det är lätt för den kärleksfulla människan att vara tålmodig och mild och förlåta oförrätter som han får ta emot. Barmhärtigheten är godhetens följeslagare. En upphöjd själ kan varken känna hat eller behov av hämnd. Han är höjd över låg ovilja och ser tingen från ovan. Han förstår, att människornas felsteg bara är följden av okunnighet och grips därvid vare sig av bitterhet eller ovilja. Han förstår att förlåta och glömma sin nästas fel, det är att utrota fröet till spirande ovänskap och utplåna varje orsak till oenighet i framtiden såväl på jorden som under tillvaron i världsrymden.

Barmhärtighet, mildhet och förlåtelse vid kränkningar gör oss osårbara för nedrigheter och falskhet. De frammanar vår tilltagande frihet från jordiska fåfängligheter och vänjer oss att rikta våra blickar mot ting som missräkningar inte kan angripa.

Att förlåta åligger den som strävar mot de högre rymderna. Hur många gånger har vi inte själva behövt förlåtelse? Hur mycket har vi

inte begärt det? Låt oss därför förlåta, så att vi kan bli förlåtna! Vi kan inte få, vad vi vägrar andra. Om vi vill hämnas, må det då bli med goda gärningar. Godhet åstadkommer, att den som förorättar oss avväpnas. Hans hat byts i förvåning och förvåningen i beundran. Genom att väcka hans slumrande samvete, kan denna lärdom åstadkomma ett djupt intryck. Kanske har vi därmed ryckt en själ från fördärvet.

Det enda onda man måste uppmärksamma och bekämpa är det som återfaller på samhället. När det visar sig i form av hyckleri, falskhet och lögn, måste vi avslöja det, ty andra skulle kunna lida av det. Det är bra att hålla tyst med vad som enbart rör våra egna intressen eller vår självkänsla.

Hämnd i alla former, tvekamp och krig är spår av det ursprungliga naturtillståndet, arvet från en rå och ociviliserad värld. Den, som har skymtat de högre lagarnas storslagna kedja, denna rättvisans princip, vars verkningar återkastas tvärs igenom tiderna, kan väl inte hänge sig åt att hämnas?

Att hämnas är att göra två brott av ett enda. Det är att göra sig lika brottslig som den som skadat oss. När skymfen eller orättvisan träffar oss, låt oss då tiga i vår sårade värdighet och tänka på dem som vi själva i det dunkla förflutna förorättat, dem som vi kränkt eller plundrat, och låt oss utstå kränkningen såsom gottgörelse. Förlora inte ur sikte tillvarons syfte, som dessa episoder får oss att glömma. Lämna inte den rätta och säkra vägen. Låt inte begär leda till det sluttande planet, som för oss till djuriskhet, utan låt oss klättra uppför med fördubblat mod. Hämnd är en dårskap, som får oss att förlora framåtskridandets goda resultat och för oss tillbaka på den tillryggalagda vägen. En dag, när vi lämnat jorden, skall vi kanske välsigna dem som varit hårda och obevekliga mot oss, som utblottat och dränkt oss i bitterhet. Vi välsignar dem, ty ur deras orättvisor

skall vår andliga framgång komma. De trodde sig göra oss illa, men har befrämjat vårt framåtskridande och vår upphöjelse genom att ge oss tillfälle att lida utan att klaga och att förlåta och glömma.

Tålamod är den egenskap, som lär oss, att med lugn uthärda alla tråkigheter. Det innebär inte, att vi ska kväva varje känsla inom oss, göra oss likgiltiga och tröga, men utöver det närvarandes synkrets, eftersträva den förtröstan som får oss att betrakta det materiella livets vedermödor som intetsägande och obetydliga.

Tålamod leder till välvilja. Såsom speglar återkastar själarna reflexen av de känslor, som de inger oss. Sympati drar till sig sympati, men likgiltighet åstadkommer bitterhet.

Låt oss lära oss, att, då det är nödvändigt, tillrättavisa med mildhet, resonera utan häftighet och bedöma allting med välvilja och måtta. Låt oss eftersträva de goda samtalen, och de allvarliga och upphöjda frågorna. Låt oss fly intetsägande framställningar och likaså allt som upprör och jagar upp oss.

Bevara oss framför allt för vreden, som väcker alla de vilda drifter som framåtskridande och civilisation mildrat inom oss, och som är ett minne från våra dunkla liv. I varje människa kvarstår ännu vissa sidor av vilddjuret, som vi måste tämja, om vi inte skall behärskas och förslavas av dem. Vid vrede väcks dessa slumrande drifter åter, och gör människan till ett vilddjur. Då försvinner all värdighet, allt förnuft och all självrespekt. Vreden förblindar oss och kommer oss att tappa medvetandet om våra handlingar och leder oss till brott.

Det ligger i den klokes natur att alltid behärska sig. Vrede är tecken på outvecklad karaktär. Den, som är benägen till vrede, måste omsorgsfullt vaka över sina förnimmelser, undertrycka personliga

känslor och undvika att göra eller säga något så länge han känner sig påverkad av denna fruktansvärda passion.

Må vi bemöda oss om att förvärva godhet, denna obeskrivliga egenskap och ålderdomens gloria. Godhet, denna milda värmekälla, förskaffar innehavaren denna hjärtats hänförelse, som en gärd av tacksamhet från de ödmjuka och ringa till deras stöd och beskyddare.

Fördragsamhet, sympati och godhet lugnar människorna, drar dem till oss, gör dem benägna att lyssna till våra åsikter, medan hårdhet stöter dem tillbaka och gör dem oemottagliga. Godhet åstadkommer sålunda något slags moraliskt inflytande över själarna, ger oss större möjligheter att väcka dem och återföra dem till det goda. Låt oss alltså av denna dygd göra en fackla, med vars hjälp vi för fram ljuset till de mest förstockade sinnen. En svårutförd uppgift, men som en djup känsla av solidaritet och ett uns kärlek till våra bröder kommer att göra lätt.

XLIX. – Kärleken.

Kärleken är den himmelska dragningskraften på själar och världar, den Gudomliga makt, som förenar världarna, leder och befruktar dem. Kärleken är Guds blick!

Smycka inte med namnet kärlek den brinnande passion, som frestar med köttsliga begär. Den är bara en skugga, en grov efterbildning av kärleken. Nej, kärlek är den högre känsla, på vilken alla hjärtats egenskaper grundar sig och harmonierar. Den är kronan på de mänskliga dygderna: mildhet, barmhärtighet och godhet. Den är framträdandet i själen av en kraft, som lyfter ovan materien mot de gudomliga höjderna, en kraft som förenar oss med allt levande och väcker en inre lycksalighet, som lämnar alla jordiska njutningar mycket långt bakom sig.

Att älska är att känna sig leva i alla och för alla. Det är att ägna sig helt ända till offer, ända till döden för något eller någon. Om ni vill veta vad kärlek är, betrakta då mänsklighetens stora gestalter, Kristus framför alla, för vilken kärleken var all moral och all religion. **"***Älska era ovänner och återgäld ont med gott***…",** har han sagt (110).

Om vi håller oss till detta uttryck, så kräver inte Kristus av oss någon kärlek, som vi inte känner men vill att vi har en frånvaro av allt hat och varje tanke på hämnd, samt en uppriktig önskan att vid tillfälle hjälpa dem som plågar oss.

Ett slags världsförakt eller andlig trötthet avlägsnar stundom de goda andarna från den övriga mänskligheten. Man måste motverka denna benägenhet till avskildhet genom att betrakta allt som finns av stort och ädelt hos det mänskliga väsendet. Vi bör erinra oss alla tecken på tillgivenhet och alla välvilliga handlingar vi varit föremål för. Vad skulle det bli av människan skild från sina medmänniskor, berövad familj och fosterland? En onyttig och oduglig varelse. Hennes anlag skulle förtvina, krafterna minska och hon skulle fyllas av bedrövelse. Man gör inga framsteg ensam. Följaktligen måste man leva tillsammans med människor och i dem se nödvändiga följeslagare. Gott humör är hälsa för själen. Öppna hjärtat för sunda intryck och krafter! Låt oss älska för att bli älskade!

Om vår sympati skall sträcka sig till allt som omger oss, varelser och ting och till allt, som hjälper oss att leva, till och med till de okända medlemmarna av den stora mänskliga familjen, vilken djup och oföränderlig kärlek är vi inte då skyldiga våra föräldrar? Vår far, vars omsorger stödde vår barndom och länge kommer att anstränga sig för att jämna livets hårda väg för oss. Vår mor, som bar oss, värmde oss vid sitt bröst, och som ängsligt vakade över våra första steg och första sorger. Med vilken ömsint tillgivenhet bör vi inte

omge deras ålderdom och erkänna deras kärlek och trägna omsorger!

Likaså är vi skyldiga fosterlandet vår kärlek och våra liv. Det upptar och överlämnar arvet från otaliga släktled, som arbetar och lidit för att bygga upp en civilisation, vars välgärningar vi får vid födelsen. Det är en beskyddare av genom tidsåldrar samlade intellektuella skatter och vakar för dess bevarande och utveckling, och det frikostiga moderlandet utdelar dem åt alla sina barn. Detta heliga arvegods, vetenskap, konst, lagar, institutioner, ordning och frihet hela denna oändliga utrustning skapad av tanken och människornas händer. Allt det, som utgör storhet, rikedom och begåvning från en nation, har vi del i. Må vi veta att stegra våra skyldigheter mot fosterlandet i jämnhöjd med de förmåner, som det förskaffar oss. Utan det och utan denna civilisation, som den lämnar oss i arv, skulle vi inte vara annat än vildar.

Vörda minnet av dem som genom vaka och ansträngningar bidragit till att samla och öka detta arv. Vörda minnet av de hjältar, som försvarat fosterlandet under fruktansvärda tider och alla dem som intill döden förkunnat sanningen, tjänat rättvisan och täckta av sitt blod lämnat i arv den frihet och de framsteg, som vi åtnjuter.

*****

Kärleken, djup som havet och oändlig som himmelen, omfattar alla varelser. Gud är dess medelpunkt. Såsom solen höjer sig utan åtskillnad över allting och uppväcker hela naturen, levandegör den gudomliga kärleken alla själar. Dess strålar tränger genom vår självviskhets mörker och tänder de flämtande ljusen i djupet av varje människohjärta. Alla varelser är skapade att älska. Dessa delar av det andliga livet, dessa frön till det goda, som vilar inom dem, är befruktade av den yttersta Källan. En dag skall de utvecklas och blomma ända till dess att de är förenade i en och samma

kärleksgemenskap, i ett universellt broderskap.

Vem ni än må vara, ni som läser dessa sidor, vet, att vi en dag skall råkas, det må bli i denna världen, i senare existenser på en mer utvecklad planet eller i rymdernas oändlighet. Vet, att vi är bestämda att utöva inflytande i bästa mening och hjälpa till för vårt gemensamma uppåtstigande. Guds barn, medlemmar av andarnas stora familj, är märkta med odödlighetstecknet. Vi är bestämda att känna igen varandra, att förena oss i lagarnas och tingens heliga harmoni fjärran från passioner och jordens bedrägliga storhet. Må min tanke i väntan på denna dag gå till dig, broder eller syster, såsom ett vittnesbörd på angenäm sympati. Må den stödja dig i dina tvivel, trösta dig i din smärta, lyfta dig i din svaghet och förena sig med dig för att be vår gemensamma Fader bistå oss att vinna en bättre framtid.

L. – Undergivenhet i motgången.

Lidandet är en av vår världs lagar. Under alla förhållanden, under alla tidsåldrar och klimat har människan lidit och gråtit. Trots sociala framsteg sviktar ännu miljoner varelser under lidandets börda. De högre samhällsklasserna är inte fritagna från olyckor. Hos de bildade andarna medför den mer uppmärksamma och utvecklade känsligheten starkare förnimmelser. Den rike liksom den fattige lider till kropp och själ. Från alla världens hörn ökas mänsklighetens jämmer och klagan i omfång.

Till och med i överflödet bemäktigas ibland veka själar av en obestämd känsla av nedslagenhet och dysterhet. De känner, att lyckan är omöjlig att förverkliga här nere, att den bara består av flyktiga ljusglimtar. Anden strävar efter andra livsvillkor i bättre världar. Ett slags intuition säger honom att jorden inte är allt. För människan som känner andarnas filosofi, förvandlas denna oklara intuition till visshet. Hon vet vart hon är på väg och känner orsaken

till sina olyckor och förklaringen till lidandets existens. På andra sidan om den jordiska ångesten skymtar hon ett nytt livs gryning.

För att bedöma ont och gott i tillvaron, och för att veta, vad som är verklig lycka och olycka, måste man höja sig över det jordiska livets trånga krets. Kunskap om det kommande livet och ödet som väntar oss där, gör det möjligt att uppskatta följderna av våra handlingar och deras inflytande på vår framtid.

Betraktad ut denna synpunkt är olycka för den mänskliga varelsen inte längre lidande, förlust av anhöriga, elände och bekymmer. I stället är det allt som besudlar den, förminskar eller hindrar dess framåtskridande. För den, som bara ser det närvarande, är kanske fattigdom, handikapp och sjukdom olyckor. För anden, som förstår och ser tingen uppifrån, är det nöjeslystnad, högmod och ett onyttigt eller brottsligt liv. Man kan inte bedöma en händelse utan att förstå allt det som kommer ut av den, och därför kan ingen förstå livet, eftersom man varken känner till syftet eller lagarna.

Genom att rena själen förbereder prövningarna dess förädling och lycka, medan denna världs fröjder, rikedom och begär försvagar och skaffar vederbörande bittra missräkningar i det andra livet. Följaktligen kan den som lider till kropp och själ och nedtyngs av motgångar, hoppas och tillitsfullt höja sin blick mot himlen. Han betalar sin skuld till ödet och vinner frihet. Den, som däremot frossar i njutningar, smider sina egna bojor och samlar på nytt ansvar, som väger tungt under kommande dagar.

Lidandet i dess mångfaldiga former är det främsta läkemedlet för själens ofullkomligheter och svagheter. Utan lidandet är inget tillfrisknande möjligt. På samma sätt som de organiska sjukdomarna ofta är resultatet av våra utsvävningar, är de moraliska prövningar som träffar oss, resultat av våra tidigare fel. Förr eller senare faller

dessa över oss med sina logiska följder. Det är rättvisans och den andliga jämviktens lag. Lär därvid godta verkningarna liksom vi intar de bittra läkemedlen och utstår de smärtsamma ingrepp, som återger kroppen hälsa och rörlighet! Till och med då bekymmer, förödmjukelser och undergång förkrossar oss, bör vi utstå dem med tålamod. Lantmannen river upp jorden för att få fram den gyllene skörden. Så kommer också från vår sönderslitna själ att välla fram en riklig andlig skörd.

Lidandet frigör oss från vad som är orent och dåligt, grova lustar, laster, begär och allt som kommer av det jordiska och skall återvända dit. Motgång är den stora skolan, det fruktbara fältet för omvandlingar. Med dessa lärdomar ändras så småningom de låga begären till ädla passioner och kärlek till det goda. Ingenting är förspillt, men omvandlingen är långsam och svår. Lidande, ständig kamp mot det onda och självuppoffring är enda vägen att förverkliga den, och därigenom vinner själen erfarenhet och visdom. Frukten, som var omogen och sur, förvandlas under prövningens omskapande vågor och de gudomliga solstrålarna till en ljuvlig och väldoftande frukt mogen för de högre världarna.

Endast okunnighet om de universella lagarna kommer oss att ta våra olyckor med motvilja. Om vi insåg, hur nödvändiga dessa olyckor är för vårt framåtskridande, och om vi därvid kunde fördra den bittra känslan, skulle de inte längre tyckas oss som en börda. Alla hatar vi dock plågan, och vi märker inte dess nytta, förrän vi lämnat den värld, där den utövar sin makt. Vad den uträttar är emellertid fruktbringande. Den tvingar fram våra inre rikedomar av medlidande, ömhet och kärlek. De, som aldrig erfarit den, har föga värde. Knappt ytan av deras själ är uppodlad. Ingenting inom dem har något djup, känsla eller förnuft. De, som inte själva utstått lidande, förblir likgiltiga och okänsliga för andras plågor.

I vår blindhet förbannar vi våra torftiga, enformiga eller plågsamma existenser. När vi höjer våra blickar över jordens begränsade synkrets, och när vi uppfattar livets verkliga avsikt, förstår vi, att dessa liv är värdefulla och nödvändiga för att tämja andligt högmod och för att underkasta oss den andliga ordning och disciplin, utan vilken intet framåtskridande finns.

Fria i våra handlingar, befriade från lidande och bekymmer, släpper vi loss våra begär som är oemotståndliga för vår karaktär. Långt ifrån att arbeta på vår förbättring, lägger vi bara nya fel till våra tidigare, medan vi, betvingade av lidande i blygsamma existenser, vänjer oss vid tålamod och reflexion samt vinner det tankens lugn, som ensamt tillåter rösten ovanifrån, förnuftets röst, att göra sig hörd.

Det är lidandets smältugn, som danar de stora själarna. Ibland kommer de goda änglarna och tömmer bitterhetens kalk inför våra ögon för att ge exempel till dem som bär på begärens plåga. Med kännedom om orsaken erkänner många bland oss prövningen såsom nödvändig för upprättelse. Må denna tanke inspirera oss i svaga stunder, och må anblicken av det onda, som uthärdas med rörande tålamod, ge oss kraft att förbli trogna egna förpliktelser och beslut, som tagits före återfödelsen.

Den nya tron har löst problemet beträffande rening genom lidande. Andarnas röst uppmuntrar oss i svåra stunder. Andarna själva, som lider all ångest från den jordiska tillvaron, säger oss i dag:

“Jag har lidit och blivit lycklig bara genom mina lidanden. De har återlöst många år av lyx och slapphet. Lidandet har lärt mig att tänka, att bedja. I nöjets berusning trängde aldrig den välgörande eftertanken in i min själ, och aldrig hade bönen snuddat vid mina

läppar. Må mina prövningar vara välsignade, eftersom de äntligen öppnat den väg som leder till visdom och sanning!” (111)

Detta är lidandets verk! Är det inte störst av alla dem, som fullbordas inom mänskligheten? Det fortsätter i tysthet och i hemlighet, men resultaten är oräkneliga. Det frigör själen från allt lågt, materiellt och flyktigt, lyfter och vänder den mot framtiden och de världar, som är dess arv. Det talar till den om Gud och de eviga lagarna. Visserligen är det vackert med ett ärorikt slut, att dö ung som en hjälte. Historien inregistrerar vårt namn och släktleden ärar vårt minne. Dock är ett långt liv i tåligt buret lidande mer fruktbart för framåtskridandet. Även om historien säkerligen inte kommer att nämna något därom. Alla dessa dunkla och stumma liv, liv av tyst kamp och återhålllsamhet, som fallit i glömska, men de som fullbordat ett sådant finner sin belöning i det spirituella ljuset. Endast lidandet mjukar upp vårt hjärta och upplivar vår själs eld. Lidandet är mejseln, som ger själen harmoniska proportioner, förfinar konturerna och gör den strålande i dess mest fullkomliga skönhet. Ett liv i långsamt verkande men oavbruten uppoffring åstadkommer större resultat än en upphöjd men isolerad gärning.

Förtrösta alltså alla ni okunniga, som i skymundan lider svåra vedermödor, och ni, som man föraktar för er okunnighet och era begränsade själsförmögenheter. Vet, att bland er finns stora andar, som velat återfödas okunniga för att göra sig ödmjuka och för en tid avstå från sina glänsande anlag, sin skicklighet och begåvning. Många begåvningar döljs av försoningsoffer, men i döden faller dessa slöjor, och de, som man föraktade för deras ringa vetande, skall överträffa de högmodiga, som tillbakavisade dem. Man får inte förakta någon. Under blygsamma och usla yttre förhållanden, till och med bland idioter och galningar, gottgör stora andar i kroppslig gestalt ett fruktansvärt förflutet.

Oh, anspråkslösa och smärtsamma liv, tårdränkta men helgade åt plikten, liv i kamp och offer, existenser i försakelser för familjen, för de svaga och de ringa! Okända och oförstådda uppoffringar, mer förtjänstfulla än uppseendeväckande sådana! Ni är trappsteg som leder själen mot sällheten! Det är er, hindren, förödmjukelserna, som själen har att tacka för sin renhet, sin styrka och storhet. Det är faktiskt just ni som genom varje dags ångest och nödvändiga självförglömmelse lär själen tålamod, beslutsamhet, ståndaktighet och den högsta moral, och den skall ha er att tacka för den skålkrona som utlovats i himlen åt dem som lidit, kämpat och segrat.

*****

Om det finns någon grym prövning, så är det förlusten av älskade varelser. Det är, när man ser den ene efter den andre försvinna, bortförd av döden, och ensamheten så småningom uppstår omkring oss, full av tystnad och mörker.

Dessa successiva uppbrott av alla dem, som var oss kära, är lika många högtidliga varningar. De rycker oss från vår själviskhet, visar oss det barnsliga i våra materiella bekymmer och jordiska strävanden samt bjuder oss att förbereda oss för den stora resan.

Förlusten av en mor är oersättlig. Vilken tomhet inom och omkring oss, när denna vår bästa, äldsta och pålitligaste av alla vänner stiger ned i graven. Då dessa ögon, som kärleksfullt betraktade oss, sluts för alltid. Då dessa läppar, som så ofta kysste vårt ansikte, blev kalla. Finns det något renare än en mors kärlek, något mer oegennyttigt? Är den inte en återspegling av Guds godhet?

Våra barns bortgång är likaså en källa till bittra sorger. En far och en mor kan inte utan smärta se föremålet för sin kärlek försvinna. Det är i dessa förtvivlans stunder, som andarnas filosofi är oss till stor

hjälp. I vår saknad och sorg, i vår smärta vid att se dessa liv fulla av löften så snart avbrutna, svarar den, att en förtidig död ofta är något gott för anden, som ger sig av och finner sig befriad från världens faror och frestelser. Detta korta liv - för oss ett oförklarligt mysterium - hade sin orsak att bli så kort. Själen anförtrodd åt våra omsorger, kom hit för att uppfylla det som varit otillräckligt i en föregående inkarnation. Dessa förhållanden ser vi bara ur mänsklig synpunkt, och därav kommer våra misstag. Dessa barns vistelse på jorden bör ha varit nyttig för oss. Den bör ha framkallat faderskapets heliga förnimmelser i vårt hjärta, dessa för oss dittills okända känslor, som gör oss bättre. Den bör ha hjälpt oss att utveckla tillräckligt starka band för att fästa oss vid den osynliga världen, som skall återförena oss alla, ty detta är skönheten i andarnas doktrin. Dessa varelser är inte förlorade för oss. De lämnar oss en stund, men vi är bestämda att återförenas med dem.

Vad kan jag säga mer? Vår skilsmässa är bara skenbar. Dessa själar, dessa barn och denna innerligt älskade mor är oss nära. Deras fluida, deras tankar omger oss och deras kärlek beskyddar oss. Stundom kan vi till och med stå i förbindelse med dem och få deras uppmuntran och råd. Deras tillgivenhet för oss försvinner inte. Döden har gjort den djupare och klarare. De uppmanar oss att jaga bort denna onyttiga dysterhet, dessa ofruktbara bekymmer, vars anblick gör dem olyckliga. De bönfaller oss att arbeta modigt och ihärdigt på vår förbättring för att återfinna och förena oss med dem i det andliga livet.

*****

Det är en plikt att bekämpa motgången. Att förlora modet, hänge sig åt lättja och utstå livets olyckor utan att reagera vore föraktligt. De svårigheter vi har att övervinna övar och utvecklar vår intelligens. När våra krafter likväl förblir onyttiga och det oundvikliga kommer,

är tiden inne att vädja till undergivenheten. Ingen makt kan avstyra följderna av det förflutna. Att göra uppror mot den andliga lagen vore lika vanvettigt som att vilja motsätta sig tyngdlagarna. En dåre kan försöka kämpa mot tingens oföränderliga natur, men den förståndige anden finner i prövningen ett medel att stålsätta sig och förstärka sina mänskliga förmögenheter. Den oförskräckta själen godtar ödets olägenheter, men med sin tankekraft höjer den sig över dem och gör sig därmed till en språngbräda för att uppnå dygden.

De djupaste och mest smärtsamma sorger visar vanligen, då de godtas med den undergivenhet som hjärta och förnuft samtyckt till, att de är slutet av våra olyckor och betalning för den sista delen av vår skuld. Detta är det avgörande ögonblick, då det är viktigt att förbli orubblig, påkalla vår beslutsamhet och andliga energi för att komma segrande ifrån prövningen och därmed samla meriter.

I svåra stunder framkommer ofta tanken på döden. Det är inte klandervärt att längta efter döden, men den är verkligen bara önskvärd, då man besegrat alla sina begär. Vad tjänar det till att önska sig döden, om man inte är fri från sina brister. Man måste ju återkomma för att rena sig under besvärliga inkarnationer. Våra fel och brister är såsom en Nessosmantel, fastklibbad vid vårt väsen, och som endast ånger och försoning kan befria oss ifrån.

Plågor och lidanden härskar alltjämt oinskränkt över världen. Likväl skulle en uppmärksam prövning visa oss, med vilken visdom och vilket förutseende den gudomliga viljan har graderat verkningarna. Från etapp till etapp går naturen framåt mot en mindre hård och våldsam tingens ordning. Under vår planets första tidsåldrar var lidandet den enda skolan och sporren för varelserna. Så småningom mildrades lidandet. De fruktansvärda plågorna som pest, spetälska och hungersnöd har mildrats. Redan de tider vi lever i är mindre hårda än de föregående. Människan har betvingat elementen,

förkortat avstånden och erövrat jorden. Slaveri finns inte längre. Allt genomgår utveckling och gör framsteg. Långsamt men säkert förbättras världen och själva naturen. Låt oss ha förtroende för universums mäktige ledare. Vår begränsade ande kan inte bedöma helheten av Hans resurser. Endast Gud har den verkliga uppfattningen om denna rytmiska takt, denna livets och dödens nödvändiga växling, natt och dag, glädje och sorg, och varifrån varelsernas slutliga lycka och upphöjelse frigörs. Lämna alltså omsorgen att fastställa tiden för vårt uppbrott till Honom och invänta den utan vare sig åtrå eller fruktan.

Slutligen är prövningarnas väg genomförd. Den rättfärdige känner att målet är nära. Det jordiska bleknar dag för dag för hans blickar. Solen tycks honom glanslös, blommorna färglösa och vägen stenig. Full av tillförsikt märker han döden nalkas. Skall den bli lugnet efter stormen, hamnen efter en orolig resa?

Hur storslaget är inte det skådespel, som erbjuds den undergivna själ, som gör sig klar att lämna jorden efter ett smärtsamt liv! Han kastar en sista blick på sitt förflutna. Han genomgår i ett slags dimma den missaktning han utstått, de återhållna tårarna och den kvävda jämmern vid de kval han tappert uthärdat. Mjukt och behagligt märker han hur hindren som kedjat honom, gör honom fri från denna värld. Han överlämnar sin stofthydda och lämnar långt bakom sig alla materiella bördor. Vad kan han väl frukta? Har han inte ådagalagt försakelse, ägnat sitt intresse åt sanning och plikt? Och har han inte ända till bottensatsen tömt den bittra kalken som renar?

Han ser också vad som väntar honom. De fluidiska bilderna av hans handlingar i försakelse och självuppoffring och hans ädla tankar har föregått honom såsom lysande hållpunkter och beströtts hans uppåtgående väg. Detta är det nya livets skatter.

Han urskiljer allt detta, och hans blick lyfts ännu högre dit, där man bara anländer med ljus panna, med kärlek och trohet i hjärtat.

Vid denna anblick genomtränger honom en himmelsk glädje, och han beklagar nästan, att han inte lidit nog. En sista bön, liksom ett jubelrop bryter fram ur djupet av hans väsen och stiger upp mot Fadern, hans älskade Mästare. Ekot från rymden upprepar jubelropet, i vilket de lyckliga Andarna instämmer och skyndar sig att ta emot honom.

LI. – Bönen.

Bönen bör vara en inre utgivelse av känslor och tankar från själen till Gud, en alltid berikande och ofta fruktbar betraktelse. Den är framför allt en tillflykt för bedrövade och sårade hjärtan. Vem har inte i tider av nedslagenhet, inre smärta och hopplöshet, i bönen funnit lugn, tröst och lindring för sina bekymmer och svagheter? Ett hemlighetsfullt samtal upprättas mellan den lidande själen och den åkallade makten. Själen redogör för sina bekymmer och svagheter och anropar om hjälp, stöd och överseende. Och då, i samvetets helgedom, svarar en hemlighetsfull röst, rösten från *Den*, varifrån all styrka för denna världs strider, all lindring för våra sår och all klarhet för vår ovisshet härrör. Denna röst tröstar, återupprättar och övertygar. Den ger oss mod, undergivenhet och stoiskt lugn. Vi reser oss mindre bedrövade och mindre nedtyngda. En strimma av den gudomliga solen har belyst vår själ och gett oss nytt hopp.

Det finns människor, som talar illa om bönen, och som finner den banal och löjlig. Dessa har aldrig kunnat eller velat be. Om det bara rör sig om ett rabblat Fadervår utan övertygelse, dessa lika tomma som ändlösa uppläsningar, alla dessa tillrättalagda och numrerade böner, som läpparna mumlar, men hjärtat inte har någon del i, då kan man utan tvivel förstå deras klander, men detta är inte bön.

Att sänka bönen till en formuleringsnivå, varvid man mäter och avpassar längden beroende på vad man anför, är att profanera och vanhelga den.

Bönen är ett upplyftande över de jordiska tingen, ett brinnande rop till de högre makterna, ett språng, ett vingslag mot de regioner, som inte störs eller oroas av bruset och upphetsningen från en materiell värld. I bönen får själen de ingivelser, som är nödvändiga. Ju mäktigare språnget är och ju uppriktigare ropet, desto tydligare och klarare uppenbaras de högre världarnas harmoni, stämma och skönhet. Bönen är som ett fönster öppnat mot det osynliga och oändliga, varigenom man får tusentals tröstande och upphöjda intryck, som genomsyrar, berusar och härdar såsom ett fluidiskt förnyande bad.

I dessa samtal med den högsta Makten bör språket inte vara något förberett eller i förväg antecknat. Språket i bönen bör variera efter behoven och den mänskliga varelsens andliga tillstånd. Den är ett rop, en klagan, en utgjutelse eller ett kärlekskväde, en akt av tillbedjan eller en prövning av ens gärningar, en moralisk förteckning eller inventering, som görs i Guds åsyn, eller också en enkel tanke, ett minne eller en blick mot himlarna.

Det finns inga särskilda tider för bönen. Utan tvivel är det bra att morgon och afton lyfta sitt sinne till Gud, men om ni känner er illa förberedd, så be inte. I gengäld betyder det föga, då ni känner er skakad av en stark sinnesrörelse vid anblicken av det oändliga, om ni befinner er vid oceanen om dagen eller under stjärngnistrande kupol, mitt ute på fälten, i trädens skugga eller i skogarnas tystnad. Ty varje orsak är god och stor, som får oss att med tårade ögon böja våra knän och låta en kärlekshymn bryta fram ut våra hjärtan. Ett rop i tillbedjan till den eviga Makten, som leder våra steg vid sidan av avgrunden.

Det skulle vara ett misstag att tro, att vi kan uppnå allt genom bön, att dess verkan är tillräcklig för att avvärja de oskiljaktiga prövningarna i vårt liv. Den oföränderliga och rättvisa lagen kan inte foga sig efter våra infall. Somliga begär lycka, tur och förmögenhet, okunniga om att det skulle bli till deras olycka genom att ge fritt utlopp åt deras begär. De olyckor, som vi skulle vilja avstyra, är ibland nödvändiga villkor för våra framsteg. Att upphäva dem skulle ha till verkan att göra vårt liv ofruktbart. Dessutom, hur skulle Gud kunna bifalla alla de önskningar, som människorna uttalar i sina böner? De flesta är oförmögna att särskilja, vad som är lämpligt för dem, vad som skulle vara det bästa.

I bönen, som den vise riktar till den Evige varje dag, ber han inte, att hans liv må bli lyckligt, han ber inte att lidande, missräkning och motgång måtte avvändas från honom. Nej, vad han begär är, att lära känna lagen för att fullgöra den bättre. Vad han bönfaller om är hjälp ovanifrån, bistånd av välvilliga andar att uthärda de onda dagarna, och de goda andarna svarar på hans anrop. De försöker inte avstyra rättvisans gång eller hindra utförandet av gudomliga påbud. Känsliga för de lidanden mänskligheten utstår, bringar de sina jordiska bröder den inspiration, som stöder dem mot materiell påverkan. De gynnar dessa ädla och välgörande tankar, denna hjärtats hänförelse, som genom att rikta dem mot höga regioner, befriar dem från sinnliga frestelser och försåt. Den vises bön utgör en djup andakt, ett samlande av tankarna bortom varje självisk omtanke, och väcker i honom denna omedelbara uppfattning av plikt, högre känsla av sanning, godhet och rättvisa, som leder honom rätt igenom tillvarons svårigheter och håller honom i intim gemenskap med den stora universella harmonin.

Men den högsta makten representerar inte endast rättvisan, den är också den oändliga och hjälpsamma godheten. Varför skulle man inte genom bön få allt, vad godheten kan förlika med rättvisan? Vi

kan alltid be om stöd och hjälp i tider av betryck. Endast Gud vet, vad som är mest tjänligt för oss, och i stället för föremålet för våra krav sänder han oss alltid fluidiskt stöd och undergivenhet.

*****

När en sten träffar vattenytan, ser man denna vibrera i koncentriska vågrörelser. Så sätts det universella fluidet i rörelse av våra böner och tankar med den skillnaden, att ringarna i vattnet är begränsade, under det att det universella fluidet fortsätter i oändlighet. Alla varelser och världar badar i detta element på samma sätt som vi gör i den jordiska atmosfären. Därav följer, att vår tanke, då den är i verksamhet genom en pådrivande kraft eller tillräcklig viljestyrka, kommer att påverka själarna på oberäkneliga avstånd. En fluidisk ström går från den ene till den andre och möjliggör för de högre andarna att påverka oss, och från världsrymdens djup svara på våra anrop.

Det är på samma sätt för de lidande själarna. Bönen verkar på dem som en magnetisering på avstånd. Den tränger igenom de täta och dunkla fluida, som omger de olyckliga andarna och mildrar deras bekymmer och sorger. Den är den lysande, den gyllene pilen, som genomtränger deras mörker, den harmoniska vibrationen, som utvidgar och gläder den bedrövade själen. Vilken tröst för dessa andar, att känna, att de inte är övergivna, och att andra människor också är intresserade för deras öden. På samma gång mäktiga och mjuka toner stiger som en sång i rymden och återkastas med så mycket starkare intensitet som de utströmmar från en kärleksfull mun. De når ända fram till dem, väcker och tränger djupt in i dem. Denna avlägsna och vänliga röst ger dem frid, hopp och mod. Om vi kunde mäta den verkan, som en brinnande energisk och ädel bön åstadkommer för dessa olyckliga, skulle våra välgångsönskningar ofta höjas till de vanlottade och övergivna i rymden, till dem, som

ingen tänker på, men som är försänkta i dyster modlöshet.

Att be för olyckliga andar och be med medkänsla och kärlek är en av de mest verksamma formerna av barmhärtighet. Alla kan utöva den, alla kan underlätta frigörandet av själar och förkorta tiden för den oro, som de känner efter döden genom varma tankar och vänlig och välvillig hågkomst. Bönen underlättar upplösningen av kroppen och hjälper anden att frigöra sig från de grova fluida, som fängslar honom vid materien. Under påverkan av magnetiska vågor, som kastar fram en mäktig viljekraft, upphör dvalan, anden känner igen sig och blir åter sig själv.

Bönen för andra, för medmänniskorna, för olyckliga och sjuka, kan, då den utövas med ärligt hjärta och en brinnande tro, åstadkomma välgörande verkningar. På samma sätt är bönen på sin plats när ödets lagar hindrar, när prövningen måste fullgöras ända till det yttersta. De välvilliga fluida, som den bär med sig samlas för att efter döden utgjutas i den älskade varelsens perispirit.

"Förena er i bön", säger aposteln Paulus (112). Bönen utövad i gemenskap är en ansamling av viljekraft, tankar, strålar, harmonier och känslor, som ännu mäktigare riktar sig mot sitt mål. Den kan vinna en oemotståndlig kraft, en kraft i stånd att väcka och skaka de fluidiska massorna. Vilken hävstång för den ivriga själen, som i detta utbrott lägger in allt som finns av rent, stort och upphöjt i honom! I detta tillstånd bryter hans tankar fram som en våldsam våg i bred och mäktig utströmning. Stundom ser man själen i bön frigöra sig från kroppen och bortryckt i extas själv följa den sjudande tanke, som han hade i sinnet i form av förebud mot oändligheten. Människan bär inom sig en ojämförlig drivkraft, som hon bara använder en del av. För att sätta den i arbete är två ting tillräckliga nämligen tro och vilja.

Betraktad ur dessa synpunkter förlorar bönen varje karaktär av

mystik. Dess syfte är inte längre att utverka nåd eller fördel, utan själens förädling och dess trädande i förbindelse med de högre fluidiska och andliga makterna. Bönen är tanken som sträcker sig mot det goda, den lysande tråd, som förknippar de mörka världarna med de gudomliga, de inkarnerade andarna med de fria och strålande själarna. Att förakta bönen är att förakta den enda kraft, som tvingar oss till strid mot begär och egennytta, förflyttar oss över de föränderliga tingen och förenar oss med det som är fast, beständigt och oföränderligt i universum.

Vore det inte bättre att, i stället för att visa ifrån sig bönen med tanke på de missbruk som den blivit föremål för, använda den med klokhet och måtta? Låt oss vid varje dags slut, innan vi överlämnar oss åt vilan, gå in i oss själva och omsorgsfullt pröva våra handlingar. Låt oss fördöma de dåliga för att undvika en upprepning, och må vi vara nöjda, om vi gjort det nyttiga och goda. Be till den högsta Visheten om hjälp att förverkliga den andliga och fullkomliga skönheten omkring och inom oss. Höj tankarna fjärran från det jordiska. Låt själen höja sig glad och kärleksfull mot Evigheten. Den kommer så att stiga ned igen från dessa höjder med rikt tålamod och mod, som lätt återställer och återger den uppfyllelsen av dess plikter och fullkomnandet av dess uppgift.

Om vi i vår vanmakt att uttrycka våra känslor behöver en text, ett formulär, så bed:

“Min gud, du som är stor, du som är allt, låt falla på mig, liten, på mig som endast är för att du velat det, en stråle av ditt ljus. Gör så, att jag, genomträngd av din kärlek, finner det goda lätt och det onda avskyvärt. Att min ande, upplivad av lust att behaga dig, övervinner hindren, som motsätter sig sanningens seger över villfarelsen och broderskapets över självviskheten. Gör att jag i varje prövad kamrat ser en broder, liksom du ser en son i varje varelse, som härrör från

dig och måste återvända till dig. Ge mig kärlek till arbete, som är allas plikt, och upplys mig med hjälp av den fackla du ställt inom min räckvidd om de ofullkomligheter, som försenar mitt framåtskridande i detta och nästa liv”.(113)

Låt oss förena våra röster med oändlighetens. Allt ber, allt förhärligar glädjen att leva, alltifrån atomen, som rör sig i ljuset, ända till den ofantliga stjärnan, som svävar i etern. Varelsernas tillbedjan utgör en underbar samstämmighet, som fyller rymden och stiger till Gud. Det är hälsningar från barnen till Fadern, hyllningen från det skapade till Skaparen. Fråga naturen i glansen av solljusa dagar, i stjärnenätternas lugn. Lyssna till oceanernas mäktiga röst, viskningen, som stiger från öknarnas inre och skogarnas djup. Mystiska toner, som brusar genom lövverken, genljuder ur ödsliga klyftor, stiger över slätter, dalar och höjder och fyller universum. Överallt, på alla platser, får ni genom att samla tankarna höra den beundransvärda lovsång, som Jorden riktar till Världssjälen. Ändå högtidligare är världarnas bön, den allvarliga och djupa sången, som får oändligheten att vibrera, och vars upphöjda sinnen endast Andarna förstår.

LII. – Arbete, måttlighet, kyskhet.

Arbete är en lag för jordens människor, liksom för världsrymdens samfund. Alltifrån de mest outvecklade varelserna ända till de änglalika andarna, som vakar över världens öden, gör envar sitt arbete, sin del i den stora universella samstämmigheten.

De lägre varelsernas mödosamma och grova arbete förmildras efterhand som livet förfinas. Det blir en källa till njutning för den framskridne ande, okänslig för materiella nöjen, som uteslutande är sysselsatt med upphöjda studier.

Det är genom arbete människan betvingar de blinda naturkrafterna och skyddar sig mot nöd och elände. Genom arbete grundas civilisationer och välståndet och vetenskapen breder ut sig.

Arbete betyder anseende och värdighet för den mänskliga varelsen. Den overksamme, som ingenting åstadkommer, men utnyttjar andras arbete, är inte annat än en parasit. Så länge människan är sysselsatt med sin uppgift, tystnar passionerna. Overksamhet däremot släpper dem lösa och öppnar ett vidsträckt verksamhetsfält för dem.

Arbetet är också en stor tröstare och välgörande avledare för våra bekymmer och sorger. Det lugnar vår själsliga ängslan och befruktar vår intelligens. Det finns ingen andlig plåga, ingen missräkning eller motgång, som inte finner lindring i arbete. Ingen omväxling, som motstår dess förlängda verkan. Den arbetsamme har alltid en säker tillflykt i prövningen, en verklig vän i nöden, han kan inte få avsmak för livet. Hur ömkansvärd är inte belägenheten för den, som genom sjuklighet och svaghet är dömd till orörlighet och overksamhet! Om denna människa erfarit arbetets storhet och helgd, och utöver sin egen fördel, ser även till det allmännas och allas bästa, så är overksamhet en av de grymmaste prövningar, som kan drabba en levande varelse.

Situationen i världsrymden för den ande, som svikit sina plikter och slösat bort sitt liv är sådan, att han alltför sent insett arbetets adelskap och det osunda i sysslolöshet. Han lider av att inte längre kunna förverkliga vad hans själ tänker ut och önskar.

Arbete är varelsernas gemenskap. Genom det närmar vi oss varandra, vi lär oss att hjälpas åt och förenas . Därifrån är det bara ett steg till broderskapet. Antikens romare vanärade arbetet genom att låta slaven utföra det. Därav kommer hans moraliska ofruktsamhet,

andefattigdom, försämring och torra och kalla lärosatser.

Nutiden har en helt annan uppfattning om tillvaron. Den söker fullheten i det fruktbara arbete, som verkar förnyande. Andarnas filosofi vidgar också denna uppfattning genom att i denna arbetets lag ange principen för alla framsteg och all utveckling och visa oss denna lags utsträckning till varelsernas och världarnas helhet. Det är därför vi är bemyndigade att säga: Vakna ni alla, som låter era gåvor och dolda krafter slumra. Stå upp för arbetet! Arbeta, befrukta jorden, behåll hammarens rytmik och ångans väsande i fabrikerna. Rör er i den ofantliga bikupan. Er uppgift är stor och helig. Ert arbete är liv, ära och frid för mänskligheten. Tankearbetare, utforska de stora problemen, studera naturen, sprid uttalanden och skrifter, som upplivar, upplyfter och stärker. Från en del av världen till en annan, i det jättelika verket förenas våra krafter för att berika det materiella, intellektuella och moraliska området av mänskligheten!

*****

Det första villkoret för att vårda sin fria själ, sitt sunda förstånd och klara förnuft är måttlighet och renhet. Frosseri stör vår organism och våra själsförmögenheter. Dryckenskap får oss att förlora all vår värdighet och måttfullhet och medför en rad av sjukdomar, svaghet och krämpor, som vållar oss en eländig ålderdom.

Ge kroppen vad som behövs för att göra den till en nyttig tjänare och inte till herre, så är den vises rättesnöre. Att förenkla de materiella behoven, hålla tillbaka de sinnliga begären och behärska simpla lustar är att befria sig från de lägre krafternas ok och förbereda andens frigörelse. Att ha små behov är också en form av rikedom.

Måttlighet och kyskhet är jämngoda. Kroppsliga nöjen försvagar

och förslappar oss och leder bort från visdomens väg. Njutningen är lik ett hav, där människan ser alla sina andliga gåvor drunkna. Långt ifrån att tillfredsställa oss, underblåser den bara våra begär. Så snart vi låter den tränga in i oss, översvämmar den och förtär oss som en våg och kväver allt, som finns av ljus och ädel glöd i vårt väsen. En i början anspråkslös besökare, men snart behärskar den oss och har oss till slut helt i sin makt.

Undvik fördärvliga nöjen, som förstör ungdomen, förslöar och försämrar tillvaron. Välj tidigt en kamrat och var honom trogen. Bilda familj! Familjen är den naturliga ramen för en ärlig, rättskaffens och regelbunden tillvaro. Makans och barnens kärlek och hemmets sunda atmosfär är det bästa skyddet mot passionerna. Inför dessa varelser, som är oss kära och i oss ser sitt enda stöd, tilltar känslan för vårt ansvar. Likaså ökas vår värdighet och vårt allvar, och vi förstår bättre våra plikter. I den glädje detta liv ger oss, hämtar vi krafter, som gör uppfyllandet lätt för oss. Hur skulle man kunna begå handlingar, som skulle komma oss att rodna inför vår hustru eller våra barn? Att lära sig styra andra är att lära sig styra sig själv, att bli klok och avlägsna allt, som kan smutsa vår tillvaro.

Att leva ensam är bristfälligt. Att ge sitt liv för andra, se sig leva vidare i sina barn, som man kunnat uppfostra till nyttiga människor och det godas tjänare, och att dö efter att ha inskärpt hos dem en djup pliktkänsla och en ansenlig kunskap om sin bestämmelse, det är förvisso en ädel uppgift.

Om det finns undantag från denna regel, vore det till förmån för dem, som över familjen ställer mänskligheten för att tjäna den bättre och till dess fördel fylla en ändå högre uppgift. Att ensamma trotsa livsfaror, att ta sig fram på ensliga och svårtillgängliga vägar. Att helga varje ögonblick, alla sina själsförmögenheter och hela sin själ åt ett motiv, som många är okunniga om, men som de aldrig förlorar

ur sikte.

Måttlighet, återhållsamhet och kamp mot sinnlighetens frestare är inte, såsom den njutningslystne påstår, en brist i de naturliga lagarna, en inskränkning av livet. Tvärtom, de röjer därmed hos den som efterlever och följer dem en djup uppfattning om de högre lagarna och en klar uppfattning om framtiden. Vällustingen, som genom döden skilts från allt han älskat, förtärs av fåfänga önskningar och begär. Han hemsöker ofta utsvävningarnas hemvist, söker jordiska förhållanden, som erinrar om hans levnadssätt. Så blir han alltmer fängslad vid den materiella kedjan och avlägsnar sig från de oskyldiga njutningarnas källa och ägnar sig åt djuriskheten, åt mörkret.

Att sätta sin glädje till köttsliga njutningar är att för lång tid beröva sig den frid de upphöjda andarna åtnjuter. Endast renhet kan åstadkomma denna frid. Inser vi inte detta redan här i livet? Våra passioner och begär föder bilder och fantomer, som förföljer oss ända in i sömnen och stör våra betraktelser. Långt ifrån de bedrägliga nöjena samlar anden tankarna, får ny kraft och öppnar sig för finstämda sinnesintryck. Hans tankar höjer sig mot oändligheten. På förhand frigjord från de lägsta sinnliga begärelserna, överger han utan saknad sina förbrukade organ.

Låt oss meditera ofta och tillämpa det österländska ordspråket: *Var ren för att bli lycklig och för att bli stark*!

LIII. – Studier

Inhämtandet av kunskaper är upprinnelsen till angenäma och rena njutningar. De befriar oss från alldagliga bekymmer. De får oss att glömma livets blåmärken. Boken är en uppriktig vän, som tar emot oss vänligt under lyckliga dagar liksom under olyckliga. Vi menar

den seriösa och nyttiga boken, som undervisar, tröstar och återupprättar och inte den intetsägande och tomma, som förstör och alltför ofta fördärvar sederna. Man inser inte tillräckligt en god boks verkliga värde. Den är som en röst tvärs igenom tiderna och berättar om deras arbete, strider och upptäckter som gått före på livets väg till vår nytta och därvid undanröjt ojämnheterna för oss.

Är det inte ett av denna världens sällsynta glädjeämnen att kunna vara i förbindelse med de stora andarna från alla århundraden och alla länder? De har i boken satt på pränt det bästa av sin intelligens och karaktär. De leder oss vid handen genom historiens irrgångar, de vägleder oss mot vetandets, konstens och litteraturens högre regioner. I umgänget med dessa verk, som utgör det värdefullaste av mänsklighetens tillgångar, och genom att forska i dessa okränkbara arkiv känner vi oss växa, och vi är stolta över att tillhöra de släkten, som frambragt sådana genier. Deras tankars utstrålning breder ut sig över våra själar, upplivar och hänför dem.

Låt oss välja goda böcker, och må vi vänja oss vid att leva mitt bland dem och i ständig förbindelse med de bästa andarna. Låt oss omsorgsfullt avvisa böcker, som skrivs för att tilltala de lägre begären. Må vi också avhålla oss från denna slappa och sinnliga litteratur, som sprider sedefördärv och omoral.

De flesta människor påstår sig älska kunskaper, men menar att de saknar tid att ägna sig däråt. Många av dem anslår emellertid kvällarna helt åt spel eller onyttiga samtal. Man menar också att böcker är dyra, under det att man slösar mer på intetsägande nöjen och osmakligheter, än som skulle behövas för att skaffa sig en värdefull boksamling. För övrigt kostar studiet av naturen, som är både verkningsfullt och stärkande, ingenting.

Det mänskliga vetandet är ringa och obeständigt. Så är inte

naturen, och den motsäger sig aldrig. I tider av ovisshet och modlöshet vänder vi oss till den. Som en moder välkomnar den oss, ler och vaggar oss vid sin barm. Den talar ett enkelt och behagligt språk, i vilket sanningen framträder utan förkonstling eller förställning. Detta lugna språk kan mycket få lyssna till och förstå. I sin ensamhets innersta djup bär människan med sig dessa begär och inre rörelser, vars buller döljer naturens innersta lärdomar. För att uppfatta den inneboende uppenbarelsen i tingen, måste man påbjuda tystnad från världens fantasier och inbillningar, dessa bråkiga åsikter, som oroar vårt samhälle. Man måste samla sina tankar och skapa frid inom och omkring sig. Då alla genljud från det offentliga livet tystnat, återinträder själen i sig själv, återfår känslan för naturen och de eviga lagarna samt får förbindelse med det högsta Förnuftet.

Studiet av den jordiska naturen lyfter och stärker tanken, men vad kan man säga om inspirationen från himlarna?

När himlavalvet upplyses av stjärnor i den fridfulla natten och man kan se himlakropparna röra sig, medan en skälvande och diffus klarhet sänker sig över oss från skaror av stjärnor och nebulosor, förlorade i rymdernas djup, känner vi oss omgivna och påverkade av något mystiskt, oförklarligt och en stark religiös känsla väller upp inom oss. I denna stund försvinner alla fåfänga bekymmer. En känsla av oändlighet genomtränger oss, krossar oss, kommer oss att böja knä. En ordlös tillbedjan stiger upp i vårt hjärta.

Som en svag liten båt släpad av den mäktiga solen glider jorden fram på oändlighetens fält och ilar bort. Överallt omkring den gapande djup, som ingen kan pejla utan att få svindel. Överallt på oerhörda avstånd världar och åter världar, flytande öar vaggande på eterns vågor. Blicken vägrar att räkna dem, men vår ande betraktar dem med vördnad och kärlek. Deras genomträngande strålar drar den till sig.

Väldige Jupiter och du Saturnus, som innefattas av ett lysande bälte och omges av nio gyllene månar! Jättelika solar med mångfärgade eldar, oräkneliga klot, vi hälsar er från världsrymdens understa del! Världar som gnistrar över våra huvuden, vilka under gömmer ni? Vi önskar lära känna er, veta vilka folk, vilka underliga städer och civilisationer, som utvecklas på era vidsträckta ytor. En hemlig intuition säger oss, att hos er bor den lycka, som förgäves söks här nere.

Men varför tvivla och frukta? Dessa världar är vår arvedel. Vi är bestämda för att genomfara dem, att bebo dem. Vi skall besöka dessa stjärnarkipelager och intränga i deras mysterier. Aldrig skall någon gräns hejda vår färd, vår bana eller våra framsteg, om vi vet att anpassa vår vilja till de gudomliga lagarna och genom våra handlingar förvärva livets fullhet och de himmelska fröjder, som är förbundna med dem.

LIV. – Uppfostran.

Det är genom uppfostran, som släktleden bildas och förbättras. För att åstadkomma ett nytt samhälle måste man förnya människorna. Följaktligen är uppfostran från barndomen av väsentlig betydelse.

Det räcker inte att lära barnen elementära vetenskapliga kunskaper, att läsa, skriva och räkna, utan även att uppföra sig och bete sig förnuftigt och medvetet.

Vid inträdet i tillvaron bör man vara rustad, inte bara för den materiella kampen utan i synnerhet för den moraliska. Emellertid är det med detta man sysslar minst. Man hänger sig åt att utveckla barnets gåvor och lysande sidor, men inte dess dygdiga. I skolan liksom inom familjen försummar man alltför ofta att upplysa barnet

om dess plikter och bestämmelse. Utan upphöjda grundsatser och okunnigt om tillvarons mål och mening, finner det sig vid inträdet i det offentliga livet utlämnat åt alla försåt och alla passioners makter i en sinnlig och fördärvad omgivning.

Till och med i undervisningen i sjätte klass kan man ta sig för att fylla elevernas hjärnor med en hop omogna och orediga begrepp och händelser, data och namn, allt till förfång för undervisningen i sedlighet. Utblottad på verklig tradition och utan mål i den universella ordningen, är skolans moral en ofruktbar sådan, oförmögen att förbättra samhället.

Lika omogen är de religiösa institutionernas uppfostran, där barnet blir offer för fanatism och vidskepelse och bara får falska föreställningar om det innevarande livet och livet efter detta.

En god moralisk uppfostran är sällan ett verk av en lärare. För att hos barnet väcka den första längtan till det goda, eller för att tillrättavisa en besvärlig karaktär, behövs det på samma gång ihärdighet, fasthet och en ömhet, som endast ett faders- eller moders-hjärta har fallenhet för. Om föräldrar inte lyckas rätta sina barn, hur skall då den som har ett stort antal att leda, kunna lyckas med det?

Uppgiften är likväl inte så svår, som man skulle tro. Den kräver inte något djupt vetande. Små och stora kan fullgöra den, om de är övertygade om det upphöjda syftet och betydelsen av uppfostran. Man måste alltid komma ihåg, att dessa andar kommit till oss för att vi skall hjälpa dem att övervinna sina fel och förbereda dem för livets plikter. Med äktenskapet godtar vi uppgiften att leda dem. Må vi fullgöra den med kärlek, men med en kärlek fri från svaghet, ty överdriven kärlek är full av faror. Låt oss alltifrån vaggan studera de böjelser barnet medfört från tidigare liv och vinnlägga oss om att utveckla de goda sidorna och undertrycka de dåliga. Låt oss inte

skämma bort dem så att de tidigt blir vana vid missräkningar, dessa unga själar kommer att förstå att den jordiska tillvaron är svårtillgänglig och att man endast måste lita till sig själv och sitt arbete, det enda som skaffar oberoende och värdighet. Försök inte avvända dem från de eviga lagarnas verkan. Det finns stenar på vägen för oss alla, och endast klokhet lär oss undvika dem.

Anförtro inte era barn till andra, utom då ni är absolut tvungen till det. Uppfostran bör inte ske mot betalning. Vad har det för betydelse för en barnsköterska, att barn talar eller går före de andra? Hon har varken stolthet eller moderskärlek. Med vilken glädje ser inte modern sin ängels första steg? Ingen trötthet, ingen möda eller svårighet kan hejda henne. Hon älskar! Gör på samma sätt för era barns själ. Ha mer omsorg för den än för själva kroppen. Den senare slits snabbt och blir kastad i bårhuset, medan den odödliga själen, strålande av de omsorger som omger den, med de meriter den förvärvat och de framsteg den uppnått, kommer att leva genom tiderna för att välsigna och älska er.

Uppfostran grundad på en riktig uppfattning om livet, skulle förvandla världens ansikte. Om varje familj, som är invigd i spiritualisternas tro bekräftad av fakta, inskärpte denna tro hos barnen, samtidigt som den världsliga skolan upplyste dem om vetenskapens och universums underbara principer, så skulle en snabb samhällsomvandling uppstå under verkan av denna dubbla handledning.

Alla själsliga sår härrör av en dålig uppfostran. Att förbättra den och placera den på nya grunder, skulle för mänskligheten få oberäkneliga följder. Undervisa ungdomen och upplys deras förstånd, men tala framför allt till deras hjärtan och låt dem lära sig att lägga av sina ofullkomligheter. Låt oss komma ihåg, att vetandet framför allt består i att förbättra sig.

LV. - Samhällsfrågor.

De sociala frågorna sysselsätter livligt vår tid. Man märker, inte utan fasa, att civilisationens framsteg, den vinstgivande maktens oerhörda tillväxt och rikedom varken kunnat mildra fattigdomen eller bota det stora antalet sjukdomar och olyckor. Likväl har mänsklighetens högsinnade känslor inte slocknat. Hos den stora massan finns en obestämd längtan till rättvisa, liksom en svävande idé om ett bättre samhälle. Man inser allmänt, att en rättvisare fördelning av livets tillgångar är nödvändig. Därav kommer tusentals teorier och olika system, som syftar till att förbättra de fattiga klassernas belägenhet och försäkra var och en åtminstone om det allra nödvändigaste.

Men tillämpningen av sådana system kräver från somliga mycket tålamod och duglighet och av andra en anda av självuppoffring, som ofta saknas. Istället för att med ömsesidig välvilja, som, genom att sammanföra människorna, skulle göra det möjligt att gemensamt undersöka och lösa de viktiga problemen, är det med våldsamhet och hot i rösten, som proletärerna kräver sin plats vid den sociala banketten. Det är med bitterhet som den rike å sin sida drar sig tillbaka i sin själviskhet och vägrar överlämna de minsta smulor av sin rikedom till de uthungrade. Sålunda vidgas klyftan och missförstånd, lystnad och hat samlas från dag till dag.

Krigstillstånd eller väpnad fred, som förtrycker världen, vidmakthåller dessa fientliga känslor. Regeringar och stater ger dödsbringande exempel och påtar sig ett tungt ansvar genom att utveckla de krigiska instinkterna till skada för fredliga och fruktbringande verk. Hur skulle man kunna skapa en förlikning mellan klasserna, lugna dåliga begär och lösa tillvarons gemensamma svåra problem, när allt uppmanar oss till strid, och då nationens levande krafter inriktas på förstörelse? (114)

Bland de av socialisterna förordade systemen för att införa en ändamålsenlig arbetsorganisation och en klok fördelning av de materiella tillgångarna, är de mest kända kooperationen och arbetarföreningarna. Man går till och med ända till kommunism. Hittills har den partiella tillämpningen av detta system hos oss bara åstadkommit magra resultat. Det är riktigt att för att leva i sammanslutningar, och för att ha del i ett verk, vars talrika intressen förenas och upplösas, är det nödvändigt med ovanliga egenskaper.

Det ondas orsak och botemedel finns oftast inte där man söker dem. Förgäves anstränger man sig för att finna sinnrika kombinationer. System följer på system, institutioner ger rum för nya institutioner, men människan förblir olycklig därför att hon förblir ond. Det ondas orsak finns inom oss i våra begär och misstag. Det är på detta man måste ändra. För att förbättra samhället måste individen förbättras. För allt detta, är kunskap om de högre lagarna, framåtskridande och gemensamt ansvar samt uppenbarandet av vår natur och bestämmelse nödvändiga, och dessa kunskaper kan endast andarnas filosofi ge oss.

Man tvekar kanske inför denna tanke. Att tro, att denna så föraktade spiritism kan påverka nationernas liv och underlätta lösningen av samhällsproblemen är så långt ifrån dagens uppfattning. Men det minsta man tänker efter, blir man tvungen erkänna, att åsikter och tilltro har ett ansenligt inflytande på samhällenas författning.

Medeltidens samhälle var en trogen avbild av katolikernas föreställningar. Nutidens samhälle under inspiration av materialismen ser i universum knappt annat än livskraftig konkurrens och varelsernas kamp och häftiga strider, i vilka alla lustar och naturdrifter är lössläppta. Det syftar till att av den nuvarande världen göra en fruktansvärd och blind maskin, som krossar tillvaron, i

vilken individen bara är en mycket obetydlig kugge, en passagerare kommen från intet för att snart återvända dit. Med denna livsuppfattning försvinner känslan för verkligt gemensamt ansvar.

Hur växlar inte betraktelsesättet så snart ett nytt ideal upplyser vår ande och ordnar vår ledning! Förvissade om att detta liv bara är en avskild länk i våra existensers kedja, ett tillfälle för rening och framåtskridande, så fäster vi mindre vikt vid det närvarandes fördelar vare sig vi är rika eller fattiga. Eftersom det är bestämt, att varje människa måste återfödas många gånger till denna värld och genomgå alla samhällsförhållanden – de mörka och smärtsamma är för många de talrikaste, och den illa använda rikedomen medför ett förkrossande ansvar – så skall varje människa inse, att genom att förbättra de svagas, ringas och utblottades lott, arbetar hon för sig själv, eftersom hon måste återkomma till jorden och har nio möjligheter av tio att återfödas dit fattig.

Tack vare detta avslöjande framtvingas broderskap och gemensamt ansvar, ynnestbevis, förmåner och titlar förlorar sitt syfte, och handlingars och tankars idealism ersätter adelsbreven.

Så betraktad skulle den sociala frågan ändra utseende. Eftergifter klasserna emellan skulle bli lätta, och all fientlighet mellan kapital och arbete upphöra. Sanningen skulle bli känd, och man skulle inse, att några intressen är allas intressen. Ingen bör bli de andras offer. Därav rättvisa vid fördelningen och med rättvisa inte mera hat och vild rivalitet, men ett inbördes förtroende, högaktning och ömsesidig tillgivenhet. Med ett ord, lagens förverkligande av broderskap skulle bli det enda rättesnöret för människorna.

Sådant är det läkemedel, som andarnas undervisning anger för samhällets ondska. Om några smulor sanning, dolda under dunkla och obegripliga lärosatser i det förflutna har kunnat framkalla så

många ädla handlingar, vad kan man inte då vänta sig av en föreställning om världen och livet stödd på fakta? Genom den känner människan sig förbunden med alla varelser och bestämd liksom de, att genom framsteg höja sig mot det fullkomliga under de visa och djupsinniga lagarnas verkan?

En sådan förebild kommer att uppliva själarna och genom tro leda dem ända fram till hänförelse. Den kommer på alla håll att ge upphov till uppoffrande arbete, ansvar och kärlek. Genom att bidra till uppbyggandet av ett nytt samhälle, kommer den att överträffa forntidens mest upphöjda handlingar.

Den sociala frågan omfattar inte bara samhällsklassernas förbindelser sinsemellan. Den rör också kvinnan av alla stånd, det självklara offerlammet kvinnan, som det skulle vara rättvist att återge hennes naturliga rättigheter och en situation värdig henne, om man vill se familjen starkare, mer moralisk och förenad. Kvinnan är den husliga härdens genius. Det är hon som företräder mildhetens och fridens inslag inom mänskligheten. Om hon, befriad från vidskepelsens ok, finge låta höra sin röst i folkens rådgivande församlingar, om hennes deltagande kunde göra sig bemärkt, skulle man snart se krigets gissel försvinna.

Genom att lära att kroppen är ett lån och livets grundorsak finns i själen, fastslår Andarnas filosofi mannens och kvinnans likställighet vad beträffar förtjänster och rättigheter. Spiritisterna ger kvinnan frikostigt utrymme vid sina sammankomster och sin verksamhet. Hon har till och med en avgörande ställning där, ty det är kvinnan, som bidrar med de bästa medierna, och känsligheten i hennes nervsystem gör henne mer lämplig att fylla denna uppgift.

Andarna försäkrar, att genom att inkarnera företrädesvis till kvinnligt kön, höjer sig anden snabbare från liv till liv mot

fullkomningen. Det är som om kvinnan lättare förvärvar de oöverträffliga dygderna tålamod, mildhet och godhet. Om förnuftet tycks vara förhärskande hos mannen så är känslan större och djupare hos kvinnan.

Kvinnans ställning inom samhället är ställd mer i skuggan. Ofta är hon förslavad, men därmed är hon bara desto större i det andliga livet, ty ju mer förödmjukad och uppoffrad en varelse är här nere, desto mer värde har hon inför den eviga rättvisan.
Detta skäl kan likväl inte åberopas av dem som kräver att bibehålla kvinnan under förmyndare. Det skulle vara orimligt, att dra fram kommande fröjder som förevändning att vidmakthålla samhällets orättvisor. Vår plikt är att arbeta efter måttet av våra krafter till förverkligandet av Försynens planer på jorden. Uppfostran och kvinnans återupprättande, utrotandet av fattigdom, okunnighet och krig, sammansmältning av klasserna i gemensamt ansvar med global omfattning, alla dessa förbättringar utgör en del av den gudomliga planen, som inte är annat än framåtskridandets lag.

Låt oss emellertid inte förlora ur sikte en omständighet, nämligen att den oundvikliga lagen inte kan tillförsäkra den mänskliga varelsen annat än personligt förtjänt lycka. Armodet i vår värld liksom i andra världar kan inte helt försvinna, ty det är den nödvändiga förutsättningen för anden, som måste renas genom arbete och lidanden. Fattigdomen är tålamodets och undergivenhetens skola, liksom rikedomen är prövningen för barmhärtighet och självuppoffring.

Våra institutioner kan växla form. De kan dock inte befria oss från svagheter inneboende i vår primitiva natur. Människornas lycka beror inte på politiska växlingar, revolutioner eller yttre ändringar av samhället. Så länge samhället är fördärvat, kommer institutionerna också att vara det, vilka växlingar händelserna än medför. Det enda

botemedlet består i en moralisk omvandling, för vilken en högre undervisning lämnar medlen. Om mänskligheten ägnar sig åt denna uppgift med något av samma iver som den använder i politiken, och om den ur sitt hjärta rycker loss själva det ondas princip, kommer de stora samhällsproblemen att lösa sig mycket snabbt.

LVI. -Den andliga lagen.

I tidigare avsnitt har vi redogjort för allt vad andarnas undervisning säger oss om den andliga lagen. Det är i denna revelation, som spiritismens verkliga storhet ligger. Fenomenen är därvid bara inledningen, och i förhållande till den nästan vad skalet är för frukten, oskiljaktig under själva mognaden, men så olik beträffande värdet.

Vetenskapligt studium bör leda till filosofiskt studium. Det senare kröns genom kunskap om denna moral i vilken all moral från det förgångna belyses och slutförs. Vi har då en universell moral och upprinnelse till all visdom och dygd, men vars erfarenhet och tillämpning bara förvärvas under följden av många existenser.

Att äga och förstå den andliga lagen är det viktigaste och värdefullaste för själen. Det gör det möjligt för oss att uppskatta våra inre tillgångar, avgöra deras tillämpning och förfoga över dem med sikte på vårt högsta väl. Våra passioner är farliga krafter, när vi är deras slavar, men nyttiga och välgörande när vi vet att styra dem; att behärska dem är att vara stor, men att låta sig behärskas av dem är att vara liten och eländig.

Läsare! Om du vill befria dig från de jordiska olyckorna och slippa undan de smärtsamma reinkarnationerna, så inpränta i dig denna moraliska lag och tillämpa den. Ge den kortlivade kroppen bara det nödvändiga, ty den skall försvinna i döden. Odla

omsorgsfullt det andliga väsendet, som skall leva för evigt. Gör dig fri från de förgängliga tingen: ära, rikedom och världsliga nöjen, allt det, som bara är rök. Endast det goda, sanna och sköna är evigt!

Bevara din själ utan fläck och ditt samvete utan förebråelser. Varje dålig tanke och handling drar till dig orenhet utifrån. Varje ansats och ansträngning mot det goda ökar dina krafter och ditt samförstånd med de högre makterna. Utveckla det inre livet, som sätter oss i förbindelse med den osynliga världen och hela naturen. Där finns källan till vår verkliga makt och samtidigt till glädje och värdefulla förnimmelser, som tilltar i den mån de yttre intrycken försvagas med ålder och likgiltighet för de jordiska tingen. I stunder av andakt hör samklangen, som stiger från ditt väsens djup liksom ett eko från drömmarnas värld, och som talar om stora andliga strider och ädla handlingar. I dessa inre förnimmelser och ingivelser, okända för de vällustiga och onda, igenkänns förebuden till rymdernas fria liv såsom en försmak av den lycka som är förbehållen de rättfärdiga, goda och modiga andarna.

SAMMANFATNING

För att bringa mer klarhet i denna studie sammanfattar vi här de väsentliga grundbegreppen beträffande Andarnas filosofi:

I – *En gudomlig intelligens styr världarna. I den identifieras Lagen, den inneboende, eviga och reglerande Lagen, som varelser och ting är underkastad.*

II – *På samma sätt som människan under sitt oupphörligt förnyade materiella hölje behåller sin andliga identitet, det oförstörbara Jaget, detta medvetande, i vilket hon känner igen sig och är i besittning av sig själv, på samma sätt är universum under sina föränderliga yttre former herre över sig själv och återspeglas i en central enhet, som är dess JAG. Universums jag är GUD, den yttersta enheten, där alla sammanhang utmynnar och bringas i överensstämmelse, ljusets och fullkomningens ofantliga hemvist varifrån Rättvisa, Vishet och Kärlek strålar och breder ut sig.*

III – *Allt i universum utvecklas gradvis och strävar mot ett högre tillstånd. Allt ombildas och fullkomnas. Ur det outgrundligas sköte reser sig livet, först oklart, obestämt och svävande och väcker otaliga former till liv mer och mer fullkomliga för att sedan utvecklas till den mänskliga varelsen, i vilken det förvärvar medvetande, förnuft och vilja och blir själ eller ande.*

IV – *Själen är odödlig. Genom fullkomning och syntes från mångfald till enhet av naturens lägre krafter innehåller själen fröet till alla högre anlag. Den är bestämd att utvecklas med arbete och mödor genom att inkarneras i materiella världar. Den kommer då att genom de på varandra följande existenserna stiga från en nivå till en annan mot fullkomningen.*

Själen har två höljen: ett tillfälligt, den jordiska kroppen, prövningens och kampens instrument som ska upplösas i döden, det andra och beständiga höljet, den fluidiska kroppen som är oskiljaktig från själen och gör framsteg och renas med den.

V – *Det jordiska livet är en skola, ett medel till uppfostran, studier och förbättring genom arbete och lidande. Det finns varken evig lycka eller evig olycka. Belöning eller straff består i utvidgning eller förminskning av våra själsförmögenheter och vårt förnimmelseområde. Detta beror på den goda eller dåliga användning vi har gjort av vår fria vilja och de strävanden eller böjelser vi utvecklat inom oss. Fri och ansvarig bär själen inom sig sina ödens lag. I nutiden skördar nämligen själen följderna av det förgångna och sår glädje eller sorg för framtiden. Livet i detta nu är arvet från våra föregående liv och förberedelse för följande existenser.*
Anden upplyses och tilltar i andlig och intellektuell kraft i förhållande till den tillryggalagda vägen och den drivkraft varmed han styrt sina handlingar till det goda och sanna.

VI – *En nära solidaritet förenar andar, som är lika i ursprung och avsikt och olika endast genom sin övergående belägenhet: Somliga är i fritt tillstånd i världsrymden; andra, klädda i ett förgängligt hölje, vandrar omväxlande från det ena tillståndet till det andra varvid livet i rymden bara är en vilotid mellan två jordiska existenser. Komna från Gud, deras gemensamma fader, är alla andar bröder och bildar en ofantlig familj. En evig gemenskap och ständiga förbindelser förenar de döda med de levande.*

VII – *I rymden klassificeras andarna i förhållande till sina fluidiska kroppars täthet, vilket har samband med deras framsteg och renhet. Deras situation bestäms av precisa lagar,*

som på det andliga området har en liknande uppgift som de fysiska lagarna beträffande dragnings- och tyngdkraft. Inom detta område råder rättvisa på samma sätt som inom den materiella ordningen. Brottsliga och onda andar är insvepta i tät fluidisk atmosfär, som släpar dem mot de lägre världar, dit de måste inkarneras för att avlägsna sina ofullkomligheter. Den dygdiga själen, försedd med en subtil, överjordisk kropp, deltar i det andliga livets förnimmelser och höjer sig mot de sälla världar, där materien har mindre tyngd, och där harmoni och sällhet råder. I sin högre och fullkomliga tillvaro samverkar själen med Gud, hjälper till med världarnas formgivning, leder deras gradvisa utveckling och övervakar mänsklighetens framåtskridande och de eviga lagarnas verkställande.

VIII – *Det goda är universums högsta lag och målet för varelsernas gradvisa utveckling. Det onda har ingen egen tillvaro, utan är endast ett motsatsförhållande, ett underlägset tillstånd och en övergående belägenhet, som alla varelser genomgår under uppåtstigandet mot ett bättre tillstånd.*

IX – *Uppfostran av själen är själva syftet i livet. Det är därför angeläget att sammanfatta lärdomarna med några ord:*
Att undertrycka de grova behoven och de materiella lustarna och grundlägga intellektuella och ädla behov.
Att vid behov kämpa och lida för människors och världars framsteg.
Att göra sina medmänniskor förtrogna med det Sanna och Sköna.
Att älska sanning och rättrådighet, att utöva barmhärtighet och välvilja mot alla. Detta är hemligheten med framtida lycka, detta är förpliktelsen!

SLUTORD

I alla tider har sanningens strålar lyst över mänskligheten. Varje religion har haft sin del däri, men begär och materiella intressen har mycket snabbt dolt och förvanskat denna lärdom. Dogmatism, religiöst förtryck och missbruk av alla slag har bringat människan till likgiltighet och tvivel. Materialismen har brett ut sig överallt, förslappat karaktärerna och fördärvat samvetena.

Då har rösten från Andarna, de Dödas röst låtit sig höras. Sanningen har på nytt lämnat mörkret, skönare och mer lysande än någonsin. Rösten har sagt: ”Du dör för att återfödas, du återföds för att förkovras och förädlas genom kamp och lidande!” Döden är inte längre någon anledning till fasa, ty bakom den finns uppståndelsen. Så uppstod spiritismen. På samma gång experimentell vetenskap och andlig filosofi bringar den oss en allmän föreställning om världen och tillvaron grundad på förnuft, undersökning av fakta och orsaker, en mer vidsträckt, klarsynt och en fullständig uppfattning än föregående läror.

Spiritismen belyser det förflutna, förklarar gamla spiritualistiska lärosatser och förenar tillsynes motsägande system. Den öppnar nya vägar för mänskligheten. Genom att inviga den i den kommande tillvarons och den osynliga världens mysterier, visar den mänskligheten dess verkliga ställning i universum. Spiritismen låter den få insikt om sin dubbla kroppsliga och andliga natur samt öppnar inför den en oändlig horisont.

Av alla system är detta det enda, som kan framlägga påtagligt bevis på varelsernas fortlevnad och ange möjlighet till förbindelse med dem som vi felaktigt benämner döda. Vi kan samtala med dem, som vi har älskat på jorden, och som vi trodde för evigt förlorade. Vi kan åtnjuta deras lärdomar och råd. Dessa möjligheter till umgänge

kan vi lära oss utveckla genom övning.

Spiritismen uppenbarar den andliga lagen för oss, utstakar vår färdriktning och strävar att sammanföra människorna genom brödraskap, solidaritet och gemensamma åsikter. Den anger för alla ett värdigare och högre syfte än det hittills existerande. Den medför en ny känsla för bönen, ett behov att älska och arbeta för andra, berikar vår intelligens och vårt hjärta.

Andarnas lära uppstod i mitten av 1800-talet och är redan spridd över hela jordens yta. Många fördomar och misstag, mycken egennytta fördröjer ännu dess utveckling, men den kan vänta, ty framtiden finns i den. Den är stark, tålmodig och fördragsam och respekterar människans vilja. Den är framåtskridande och lever av vetande och frihet. Den är oegennyttig och har inte någon annan åstundan än att göra människorna lyckligare och bättre. Åt alla bringar den lugn, tillförsikt och styrka i prövningen.

Många religioner och filosofier har efterträtt varandra genom tidsåldrarna, men aldrig har mänskligheten hört mäktigare uppmaning till det goda. Aldrig hade den känt en mer förnuftsenlig, trösterik och sedelärande doktrin. Med den har längtans, ovisshetens och de obestämda förhoppningarnas tid förgått. Det handlar inte längre om drömmar, om sjuklig mysticism eller sagor alstrade av vidskeplig tro. Det är själva verkligheten, som avslöjas. Det är den övertygande bekräftelsen från själar, som lämnat jorden och står i förbindelse med oss. Efter att ha segrat över döden, svävar de i ljuset ovanför denna värld, som de följer och leder i dess ständiga omvandlingar.

Upplysta av dem, medvetna om vår plikt och våra livsöden, går vi beslutsamt fram på den utstakade vägen. Tillvaron har växlat utseende. Det är inte längre den trånga, mörka och avskilda cirkeln, som de flesta människor trott sig se. För oss vidgas denna cirkel i

rättan tid för att omfatta det förflutna och framtiden. Den förenar nutid och dåtid för att bilda en bestående och oupplöslig enhet. Ingenting går förlorat. Livet växlar helt enkelt form. Graven för oss till vaggan, men från en person till en annan höjs röster, som förkunnar odödlighet.

Livets fortvaro, släktledens eviga gemensamma ansvar, rättvisa, jämlikhet, uppåtstigande och framsteg för alla dessa är den nya trons grundsatser och dessa grundsatser stöder sig på den experimentella metodens klippa.

Kan denna läras motståndare erbjuda mer åt mänskligheten? Kan de säkrare lugna dess ängslan, läka dess sår eller skaffa den angenämare förhoppningar och större visshet? Om de kan det, må de tala om det och skaffa fram bevis på vad de talar om. Om de dock framhärdar och motsätter sig påståenden, som vederläggs av fakta, och om de i dess ställe bara kan framvisa helvetet eller intigheten, har vi rätt att tillbakavisa deras fördömande och argumentation.

*****

Kom och släck törsten vid denna himmelska källa ni alla, som lider, ni alla, som törstar efter sanningen. Den kommer att glida in i era själar som en uppfriskande och förnyande våg. Upplivad av den kommer ni att bättre och gladare utstå tillvarons strider och skall veta att leva och dö värdigt.

Iakttag flitigt de företeelser dessa lärdomar vilar på, men gör det inte lättvindigt. Tänk på att det är en allvarlig sak att samtala med de döda och av dem få lösningen på de stora problemen. Besinna, att dessa händelser kommer att framkalla den största omvälvning historien skådat, genom att för alla öppna den obekanta framtidsutsikten beträffande kommande liv. Det, som för tusentals

släktled och för övervägande flertalet människor före er bara varit ett antagande, blir visshet för er. Ett sådant avslöjande har rätt till uppmärksamhet och aktning. Bruka det med klokhet för ert och era medmänniskors bästa!

På detta villkor kommer de upphöjda andarna att bistå er, men om ni utövar spiritismen lättsinnigt, blir ni ett oundvikligt byte för lögnaktiga andar och offer för deras försåt och mystifikationer.

Och du min vän och broder, som tagit dessa sanningar till ditt hjärta, och som förstår hela värdet, tillåt mig en sista vädjan, en sista förmaning.

Kom ihåg att livet är kort. Ansträng dig medan det varar, att förvärva det som du kommit för att söka efter i denna världen, nämligen den verkliga fullkomligheten. Må er ande kunna lämna den renare än när den kom! Akta dig för köttets lockelser. Betänk att jorden är ett slagfält, där materia och sinnen utlämnar själen åt en ständig kamp. Kämpa modigt mot låga begär, kämpa med ande och hjärta. Rätta dina brister, mildra ditt lynne och stärk din vilja. Höj dig genom tankekraft över de jordiska alldagligheterna, och öppna dig för glimtarna från den lysande himlen.

Kom ihåg, att allt materiellt är kortlivat. Släktleden passerar som havets vågor, imperier störtar samman, världar förgås och solar slocknar. Allt ilar bort, allt försvinner. Tre ting kommer från Gud och är oföränderliga liksom Han, tre ting som strålar ovanför den mänskliga berömmelsens skimmer: de är Visdomen, Dygden och Kärleken! Erövra dem genom dina ansträngningar! Genom att uppnå dem lyfter du dig över det som är förgängligt och övergående för att njuta av det som är evigt!

KÄLLFÖRTECKNING

(1) Se Max Müller, “Essais sur l´histoire des religions” och St. Yves d´Alveydre, “La Mission des Juifs”, Ed. Schuré, “Les Grands Initiés”.
(2) Se Ochorowitz, “*Suggestion mentale”.*
(3) av latin religare, unir, förena.
(4) Zodiaken.
(5) Se Bhagavadgita.
(6) Se Bhagavadgita.
(7) Se Mahabharata, H. Fauche.
(8) Se Bhagavadgita.
(9) “Buddhismen”, av Léon de Rosny; “La Science des Religions”, av Burnouf.

(10) Sinnet i “Le Bouddhisme Esoterique”.
(11) Dhammapada.
(12) Léon de Rosny, “La Morale du Bouddhisme”.
(13) Eug.Bonnemère, “L´Ame et ses manifestations”.
(14) G. Bousquet, “Revue des deux Mondes”, 15 mars 1870.
(15) Le Lalita Vistara, övers. Foucaux; “Le Lotus de la Bonne Loi”, övers. Eug. Burnouf.
(16) Sinnet, “Le Bouddhisme Ésotérique”.
(17) Istället för de sju planeter som man kände till när boken skrevs räknar man nu med åtta större planeter i vårt solsystem. En nionde kan bara anas utanför Neptunus p.g.a. störningar från denna planet. */*/Pluto, upptäckt 1930. n.a.
(18) Léon de Rosny, “La Morale de Bouddhisme”.
(19) Se “Les Travaux” av Francois Lenormant och Maspéro.
(20) Se Ed. Schure, Les Grands Initiés (p.116), upptäckter av Leplongeon och H. Saville i Centralamerica, och arbetet av Roisel och d´Arbois de Jubainville om Atlantes.
(21) Ett manuskript från fjärde dynastin (4000 år f.kr) meddelar, att,

man har funnit ett tempel nära Sfinxen, gömd i sanden vars ursprung har glömts bort i tiden. (Fr. Lenormant “Histoire dÒrient”, XI,55).
(22) Det nuvarande deltat bildades successivt genom Nilens avlagringar.
(23) Champollion ,“L´Egypte sous les Pharaons”.
(24) Anrop till den invigde enligt Dödboken.
(25) Se: le Pimander, “Livres de´Hermes Trimégiste”.
(26) Diodoros från Sicilien och greken Strabon omtalar, att det forntida Egyptens präster kände till att framkalla klarseende i läkande syfte. Galienus (grekisk läkare) nämner, att ett tempel nära Memphis var berömt för hypnotiska behandlingar.
(27) Orfisk hymn.
(28) Enligt Pytagoras beskrivning är Apollon och Dionysos två uppenbarelser av Guds ord, som ständigt visar sig i världen.
(29) Ed Schuré, Les Grands Initiés, s. 329.
(30) Se “Vers Dorés ”, Pythagoras, övers. Fabre d´Olivet; “Pythagoras et la Philosophie Pythagorienne” av Chaignet.
(31) Se Ed. Schuré, ”Les Grands initiés”.
(32) “Commentaires de la République de Platon”.
(33) Cicéron, De Univers., 2, Maury 87; Apuleius, De Gen. Socrat.; Ammien Marcellin, Hist., I, 20, c.6.
(34) Se Gatien Arnoult: Philosophie gauloise; Henri Martin: l`Histoire de France; Adolphe Pictet: Bibliotèque de Genève; Alfred Dumesnil: Immortalité; Jean Reynaud: L´ Esprit de la Gaule.
(35) Cyfrinach Beirdd Inys Prydain: Mystères des bardes de l´Ile de Bretagne. (Översatt till franska av Edward Williams 1794).
(36) Se “César”, Kommentarer, I.VI, ch.XIV: “Druiderna ville i första hand övertyga att själarna inte dör men efter döden går in i andra kroppar” (non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios).
(37) “Barddas”, cad. Goddeu.
(38) “Triades Bardiques”, nr. 26, publicerade av Celtik skolan av Glamorgan.

(39) “Barddas”, cad. Goddeu.
(40) Bosc et Bonnemère, Histoire nationale des Gaulois
(41) Procès de réhabilitation de la Pucelle (d´après les documents de l´École des Chartes). Se även mitt bok: Jeanne d`Arc Médium, Kap. XVI.
(42) Josphus Flavius “Guerre des Juifs, II”, och Philon “De la vie contemplative”.
(43) Med detta uttryck bör man förstå: enkla och rättfärdiga själar.
(44) Mattheus, V, 1-12; Luc, VI, 20-26.
(45) Mattheus, V, 44.
(46) Man läser i Markus, IV: 11-13. Han säger dem: “Det är er givet att känna till Guds rikes hemlighet, men för dem, som är utanför, behandlas allt i liknelser”.
Samma tanke uttrycks i Mat. XIII: 11-13.
(47) Johannes, XIV, 2,3.
(48) Johannes, III, 3.
(49) Johannes, III, 13.
(50) Matteus, XI, 11-15; XVII, 11, 12. Marcus, IX, 10 och 11, etc.
(51) John.XVI:12, 13. Kyrkan ser i dessa ord bara ankomsten av Den Helige Ande, som några månader senare sänkte sig ned över apostlarna. Men om mänskligheten (ty det är till den, som denna profetia vänder sig) då inte var i stånd att fatta sanningen, hur skulle den då kunna det femtio dagar senare?
(52) Kor. I samma brev (XV: 5-8) uppräknar Paulus Kristi framträdanden efter döden. Han räknar sex sådana, bl.a. ett för de femhundra, “av vilka de flesta ännu är levande”. Det sista skedde på vägen till Damaskus, då Paulus, de kristnas lidelsefulle fiende, omvändes till den ivrigaste av apostlarna.
(53) Tacitus, Annales, XV, 44; Suétonius, Vitae; Claud. 25; Neron, 16.
(54) Se den vackra volymen av Ad. Franck, om Kabbalan.
(55) Johannes, IX, 2.
(56) Josephus, Judarnas krig, liv.VIII, Kap.VII.

(57) Apostlagärningarna, VIII, 26; XI, 27, 28; XVI, 6, 7; XXI, 4.
(58) XIV, 26-29; XV, 44. Medierna kallades profeter. I evangeliernas grekiska text finner man nästan alltid ordet "Esprit" isolerat. Sankt Jerome (o.340-420 e.kr.) tillfogade ordet "Saint". Det är de franska översättarna av Vulgata som bildat "Saint – Esprit" (Den Helige Ande).
(59) Ep., I, IV, 1.
(62) Philon, De Migrat. Abraham., s. 393.
(61) Bayle, Diction, phil. et hist., art. Plotinos.
(62)De Principiis.
(63) Se Histoire du manichéisme, av Beausobre, II, 595.
(64) Orig. , Contra Celse, s. 119, 592.
(66) Confessiones, t. ler. s. 28.
(67) Augustini opera, I, s. 294.
(68) Stromat., liv. VIII, Oxford, 1715.
(69) Grand discours catéchétique, t. III, chap. VIII, édition Morel.
(70) Le P. De Longueval, Histoire de l´Eglise gallicane, I, 84.
(71) Se Annales des Sciences psychiques, sept. 1912, s. 284.
(72) Teorin om atomen, odelbar och oförstörbar, som efter två tusen år tjänat som grundprincip för fysik och kemi, har övergivits av vetenskapen, efter upptäckterna av Curie, Becquerel, G. Le Bon, etc. Redan 1876, i " La Synthèse Chimique" (s. 164) kallar Berthelot denna teori för: "en uppfinningsrik och subtil roman". Man ser i detta, säger Le Bon (Revue Scientifique, 31 oktober 1903), att visa vetenskapliga lärosatser inte har mera beständighet än forntidens gudomligheter. Innan dess, hade Sir W. Crookes, den engelske fysikern, deklarerat: "Materia är bara en form av rörelse"(Proc. Roy. Soc., nr. 205, s. 472). Därmed faller den enda stödpunkt på vilken den materialistiska teorin har sin grund**.**
(73) Büchner och hans skola tvekar inte att påstå: "Människan är inte fri, hon går dit hennes hjärna driver henne" (se Büchner, Force et Matière).
(74) Med anledning härav se "Ontologie" (läran om väsendet) av

Durand de Gros (1871), ett märkligt arbete, som vederlägger positivismens lärosatser.
(75) Philosophie naturelle, s. 210.
(76) Enligt Eug. Nus (1816-1894) "A la Recherche de nos destinées" betyder det hebreiska ordet, som vi översätter med ordet *skapa* överbringa från grundorsak till väsen.
(77) "Det finns *En Enda,* alstrad av sig själv, och från *denna Enda* har allting utgått, och *Han* är i dem, och *Han* innesluter dem, och ingen dödlig har sett *Honom*, men själv ser *Han* dem alla". (Orfisk hymn).
(78) Triades bardiques. Cyfrinach Beirdd Inys Prydain.
(79) Detta med hjälp av ett livsfluidum, som tjänar som ledare för överförandet av befallningarna till organismen. Vi skall längre fram återkomma till detta tredje element, som bildar en *subtil kropp* kallad *perispirit*, vilken överlever döden och följer själen på dess långresor.
(80) Se "Le problem de l´Etre, de la destinée et de la Douleur", kap. 9, Evolution et finalité de l´âme.
(81) Lagen om reinkarnationen är inte bara bestyrkt av sunt förnuft men den är också grundad på fakta. Experiment om minnets regression som gjorts av Colonel de Rochas och de spanska forskarna, Fernandez Colavida och Esteva Marata, har visat, att hos personer som genom magnetisk sömn försatts i befriat tillstånd, minnets djupa lager som i vaket tillstånd är mörka och skumma kan sättas i vibration. Personen minns de minsta detaljer från sin barndom liksom även minnen från tidigare existenser. Genom dessa forskningar, fastställes så småningom en mängd bevis som styrker verkligheten av varelsens tidigare existenser och den mänskliga personligheten avslöjar sig under helt nya aspekter (för totaliteten av dessa experiment, se vårt arbete: Le Probléme de l´Être et de la Destinée, kap. 14).
(82) Denna verkan förklarar i vissa fall den korta livstiden hos barn, som dör i tidiga år. Dessa själar har på jorden kunnat förvärva den kunskap och dygd, som är nödvändig för att höja sig. Eftersom en

återstående rest av materiell beskaffenhet, ännu hindrar deras flykt, kommer de tillbaka för att genom lidande fullborda sin fullständiga rening.
(83) X-strålarna är en av de mest kända tillämpningarna.
(84) Berthelot säger i ”Origines de la Chimie” s. 320:
“Elektriskt, magnetiskt, värme- och ljusfluidum, som man erkände för ett halvt århundrade sedan, har ingen verklighet längre som forntidens fyra element. Dessa fluida har, med vetenskapens framsteg, inskränkts till ett enda, nämligen eter. Nu försvinner fysikernas eter och kemisternas atom i sin tur för att ge plats åt mer avancerade uppfattningar som strävar att förklara allt med enbart rörelsefenomen”. Enligt G. Le Bon (l´Évolution de la matière; l´Évolution des forces), är materia och kraft bara två aspekter av samma substans. Materia är bara kraft som förtätats. Kraft är materia som lösts upp.
(85) Les Etats profonds de l´Hypnose, av Colonel de Rochas d´Aiglun. s. 75.
(86) Individen ser hjärnans celler vibrera under tankens påverkan och jämför dem med stjärnorna som utvidgar sig och drar sig samman. (“les ètats Profonds de l´Hypnose” av Coronel de Rochas, direktör vid Polytekniska Skolan i Paris**).** Senare har professor Th. Flournoy, vid Universitet i Géneve, skrivit:
Det räcker med att undersöka den senaste litteraturen i medicin. I texter av författare som ej kan misstänkas för mysticism finner vi exempel på förmågor
av en inre syn. Från ett håll har vi franska psykiater, som nyligen publicerat texter om enstaka fall av sinnessjuka. Dessa kunde några dagar före slutskedet uppvisa en plötslig och obegriplig förbättring, i samband med kännedomen av den egna kommande döden. Från annat håll, finns fall där somnambuler (sömngångare) kan se sina inre organ, ibland till och med i deras minsta beståndsdelar. Det är en ödets ironi att nyheterna kommer att få stöd av dem som erkänner sig försvara en skola som tar avstånd från alla psykologiska förklaringar

av gärningar. (Archives de Psychologie, août 1903)
(87) Se: Dans l´invisible, Spiritisme et Mediumnité, 2e partie, passim.
(88) Se. Dans l´invisible, Spiritisme et Médiumnité, s. 282 et suivantes.
(89) Proceedings S.P.R., t.16
(90) Journal of the American Society for psychical Researches, November 1907.
(91) Proceedings, s.151.
(92) Proceedings, s. 102, 107.
(93) Proceeding, s. 305; Phantasms of the living, s. 102, 149.
(94) Annales des Sciences Psychiques, s. 356, 361.
(95) Se: Dans l´invisible, Spiritisme et Médiumnité, kap. 19.
(96) Flournoy, Archives de Psychologie, n.7, juni 1903.
(97) Se: Le phénomène spirite, témoignage des savants, Gabriel Delanne, s. 235.
(98) Reproducerat från La Revue d´Etudes psychiques, Paris, mars 1904.
(99) Se: Revue d´Etudes psychiques, Paris, mars 1904, s. 80.
(100) Se också: Annales des sciences psychiques, februari 1908.
(101) Se "Le spiritisme ou Fakirisme occidental", sid. 340.
(102) Se: *Compte rendu officiel du IV Congrés international de psychologie*, s. 675, reproduit *in extenso* dans: *Annales des Sciences psychiques*, februari 1901.
(103) Den internationella spiritistiska och spiritualistiska kongressen i Paris, 1900, bekräftade enhälligt, sitt stöd för följande principer och fakta:
Existensen av Gud, den högsta Intelligensen och den första orsaken till allt som är.
Mångfalden av bebodda världar. Själens odödlighet. Fortsättning av de kroppsliga existenserna på jorden och på andra planeter i rymden. Experimentell bevisföring av själens överlevnad genom mediumnisk kommunikation med andarna.

Lyckliga eller olyckliga omständigheter i mänskliga liv, beroende av själens tidigare förvärv, dess meriter eller förseelser och framsteg som den måste göra.
Varelsens utveckling till fullkomlighet.
Universell solidaritet och förbrödring.
(104) Reproducerat från *Annales des Sciences psychiques*, dec 1892.
(105) Reproducerat från: *Le Matin*, 14 mars 1908.
(106) Reproducerat från: *Le Matin*, 14 mars 1908.
(107) Existensen av det subtila tillstånd av materia vilket är vetenskapligt bevisat från G. Le Bon, Curie, Becquerel, etc. i experiment om kroppens radioaktivitet.
(108) Se: Dans l´invisible, Spiritisme et médiumnité, 2e partie.
(109) Se Kap. XXIII.
(110) Se Kap. VI, s. 78.
(111) Mediumniskt meddelande som författaren mottagit.
(112) Apostlagärningarna, Kap XII, v. 12.
(113) Outgiven bön dikterad med bordets hjälp av anden Jerômes från Prag, till en arbetsgrupp i Mans.
(114) Trots att vi alla beklagar allt ont som skapas av krig så faller vi ändå inte ner i en kraftlös ”pacifism”. För att försäkra oss om Frankrikes moraliska och materiella integritet så är vi alla medvetna om behovet av en armé, som med civilisationens framsteg, en dag kan användas till allmännyttigt intresse. *(De senaste årens tragiska händelser kan inte mer än rättfärdiga denna fotnot från tidigare upplagor. -1917)*